

Jyväskylän kaupunki

Kaupunginjohtajan esitys

Talousarvio 2026

Taloussuunnitelma 2026–2028

Kaupunginhallitus 20.10.2025

SISÄLTÖ	3
KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	5
YLEISPERUSTELUT	6
Taloussuunnitteluprosessi	6
Jyväskylän kaupungin organisaatio	7
Toimintaympäristö	8
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	14
Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta	24
Henkilöstö	29
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	36
Kaupunkistrategia	42
Talouden sopeutus taloussuunnitelmakaudella 2026–2028	43
Kuntakonsernin toiminta ja talous	45
TULOSLASKELMAOSA	55
KÄYTTÖTALOUSOSA	66
KONSERNIHALLINTO	74
Kaupungin yhteiset	77
Päätöksenteon tuki	81
Strategia ja kehittäminen	83
Henkilöstöpalvelut	85
Talous- ja omistajaohjaus	88
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	91
ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT	93
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	99
Elinkeinopalvelut	100
Työllisyyspalvelut	106
SIVISTYSPALVELUT	112
Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto	119
Varhaiskasvatus	120
Perusopetus	123
Nuorisopalvelut	126
Kylän Kattaus	130
Kulttuuripalvelut	133
Jyväskylän kansalaisopisto	136
Kirjastot	138
Museot	140
Jyväskylä Sinfonia	142
Jyväskylän kaupunginteatteri	144
Liikunta	146
KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT	151
Asiakas- ja tukipalvelut	154
Kadut ja puistot	156
Kaupunkisuunnittelu	160
Rakentaminen ja ympäristö	164

RAHOITUSOSA	167
INVESTOINTIOSA	171
LIIKELAITOS	184
Tilapalvelu-liikelaitos	185
LIITTEET	189
Liite 1. Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet	189
Liite 2. Konsernin tytäryhteisöjen laskelmat	196

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuonna 2025 talous ei lähtenyt Suomessa odotettuun nousuun. Valtionosuusjärjestelmän remontti, jota kunnissa odotettiin suurella mielenkiinnolla, siirtyi vuoteen 2027. Talouden hitaasta elpymisestä johtuen verotulojen kasvu jatkui Jyväskylässä heikkona. Kahden edellisen vuoden merkittävistä sopeutustoimenpiteistä huolimatta kaupungin talous toteutuu tänä vuonna selvästi alijäämäisenä. Alijäämän taustalla ovat peruspalvelujen valtionosuuksien sote-leikkaukset, joiden määrä kohoaa kuluvana vuonna yli 31 miljoonaan euroon. Kaupunki on kuitenkin ripein ja määrätietoisin toimenpitein sopeuttanut talouttaan ja toimintaansa arviolta noin 55 miljoonalla eurolla sekä toteuttanut monipuolista edunvalvontaa sote-erien poistamiseksi hallitusohjelmaan kirjatun valtionosuusuudistuksen mukaisesti.

Kuluva vuosi 2025 on ollut Jyväskylän kaupungin ja Muuramen muodostaman työllisyysalueen käynnistämivuosi. Olemme uudistaneet elinkeino- ja työllisyyspalvelujamme vastaamaan erityisen haastavaan työllisyystilanteeseen. Kansantalouden heikon kasvun vuoksi työllisyystilanteen ennustetaan kuitenkin jatkuvan haastavana alueella vielä pitkälle ensi vuodelle. Siksi kaupunki käynnistää toimenpideohjelman työllisyyden ja yritysten toimintaedellytysten parantamiseksi. Se on alkavan valtuustokauden tärkein strateginen tavoite.

Ensi vuosi on isojen, työllisyyttä ja elinvoimaa edistävien investointien vuosi. Kaupungin ja laajemmin koko alueen työllisyyden kannalta merkittävä Hippos-hanke käynnistyy. Hankkeen työllisyysvaikutukset ovat jo rakentamisvaiheessa merkittävät. Samalla käynnistetään määrätietoinen markkinointityö uusien matkailutuloja lisäävien tapahtumien saamiseksi Jyväskylään ja Hippoksen alueelle. Harjun peruskorjaus valmistuu samoin kuin Alvar Aallon suunnitteleman kaupunginteatterin mittava remontti. Keskustassa Kirkkopuiston remontin päätyttyä alkaa uuden torin rakentaminen. Keskustan elinvoiman kehittäminen jatkuu ja tulevana vuonna tehdään päätöksiä niin Lyseon korttelin kuin kansihankkeen osalta.

Vuosi 2026 on mielenkiintoinen tapahtumien sekä matkailun vuosi Jyväskylässä. Kesällä uudistettulla Harjulla kisataan Kalevan Kisat. Heinäkuussa tehdään päätös siitä, pääseekö kolme Alvar Aallon suunnittelemaa kohdetta Jyväskylässä Unescon maailmanperintökohteiden listalle. Jyväskylän yleisömäärältään suurin sekä eniten kansainvälisiä tapahtumavieraita Jyväskylään tuova MM-ralli kilpaillaan jo 75. kertaa Jyväskylän ja Keski-Suomen sorateilla.

Tänä kesänä aloittanut uusi kaupunginvaltuusto työstää parhaillaan kaupunkistrategiaa ja hyväksyy sen pitäen Jyväskylän kaupungin määrätietoisesti kasvun ja kehityksen uralla. Laaja verkostotyö vedyn ympärillä on jo kuluvana vuonna tuonut ensimmäisenä kaupunkina Suomessa käyttöömme vetybussit. Ensimmäinen vetytankkausasema avataan lähitulevaisuudessa Jyväskylään. Vedyn ympärille rakentuva kehittäminen jatkuu tiiviisti ja kaupunki ottaa samalla merkittäviä askelia vihreässä siirtymässä kohti tavoitettua olla hiilineutraali vuonna 2030.

Talouden osalta vuosi 2026 on vakauttamisen vuosi. Kaupunki jatkaa tiukkaa taloudenpitoaan, mutta investoi samalla hankkeisiin, jotka edistävät kaupungin vetovoimaa, tarjoavat työtä asukkaille ja houkuttelevat uusia asukkaita kaupunkiimme eri puolilta Suomea ja yhä enemmän myös kansainvälisesti. Jyväskylän kasvaa, vaikka kasvu välillä hidastuu. Jyväskylä myös kertoo rohkeasti ympärilleen, mitä kaupungissa tapahtuu ja miksi Jyväskylään kannattaa sijoittaa ja investoida. Tulevaisuus sisältää monia kysymysmerkkejä, mutta ennen kaikkea se sisältää monia myönteisiä hankkeita ja tulevaisuusinvestointeja, jotka tulevat kantamaan hedelmää vuosia ja vuosikymmeniä eteenpäin.

Timo Koivisto
Kaupunginjohtaja

YLEISPERUSTELUT

Taloussuunnitteluprosessi

Kaupunginhallitus antoi vuotta 2026 koskevan talousarvion suunnittelukehysten kokouksessaan 26.5.2025 §186. Talousarvion suunnittelukehys vuodelle 2026 valmisteltiin vuoden 2024 tilinpäätöksen, vuoden 2025 raportointitietojen sekä vuosia 2025 ja 2026 koskevien talousennusteiden pohjalta. Lisäksi valmistelun pohjana ovat olleet päivitetyt kaupungin talouden painelaskelmat. Talousarvion suunnittelukehysten asettamisella käynnistettiin kaupungin talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2028 laatiminen.

Vuosi 2024 oli jo viides perättäinen vuosi, kun Jyväskylän kaupungin talous toteutui ylijäämäisenä. Vuoteen 2023 asti ylijäämäisen tuloksen taustalla on ollut kuitenkin pääosin kertaluonteisten erien vaikutus ja kaupungin talouden pysyvissä tuloissa ja menoissa on ollut merkittävää epätasapainoa. Alijäämäisen kehityksen taustalla on ollut kunnallis- ja yhteisöverotilitysten väheneminen, hyvinvointialueuudistuksesta johtuva merkittävä valtionosuusleikkaus sekä kustannusten, erityisesti palkkojen ja yleisen hintatason nousu.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelun yhteydessä käynnistettiin merkittävä kaupungin talouden tasapainottamistyö, jonka myötä taloutta sopeutettiin jo vuoden 2024 aikana yli 40 miljoonaa euroa. Sopeutus sisälsi sekä käyttötalouden sopeutusta, veronkorotusta että osinko- ja korkotuottojen lisäyksiä. Poikkeuksena edellisiin vuosiin tilinpäätös vuodelta 2024 ei enää sisältänyt merkittäviä tulosta parantavia kertaluonteisia eriä.

Tehdyistä sopeutustoimista huolimatta kaupungin talouden liikkumavara on edelleen varsin kapea ja toimialojen vuodelle 2026 esittämistä yhteensä noin 19 miljoonan euron lisätarpeista talousarviokehyksessä voitiin huomioida noin 11 miljoonaa euroa. Lähtökohtaisesti kehystarpeina hyväksyttiin lainsäädäntöön perustuvat vaatimukset sekä kaupungin sopimuksiin ja sitoumuksiin perustuvat hinnoittelumuutokset. Kaupungin taloutta sopeuttavia toimia kehykseen sisältyi yhteensä 6,8 miljoonaa euroa. Kehykseen sisällyttämättömät mahdolliset lisä- ja kehittämistarpeet toimialojen ja Tilapalvelu-liikelaitoksen on tullut rahoittaa uudelleenkohdennuksin asetettujen kehyksien sisältä, jotta sopeutustoimilla saadaan pysyvästi tasapainotettua kaupungin taloutta.

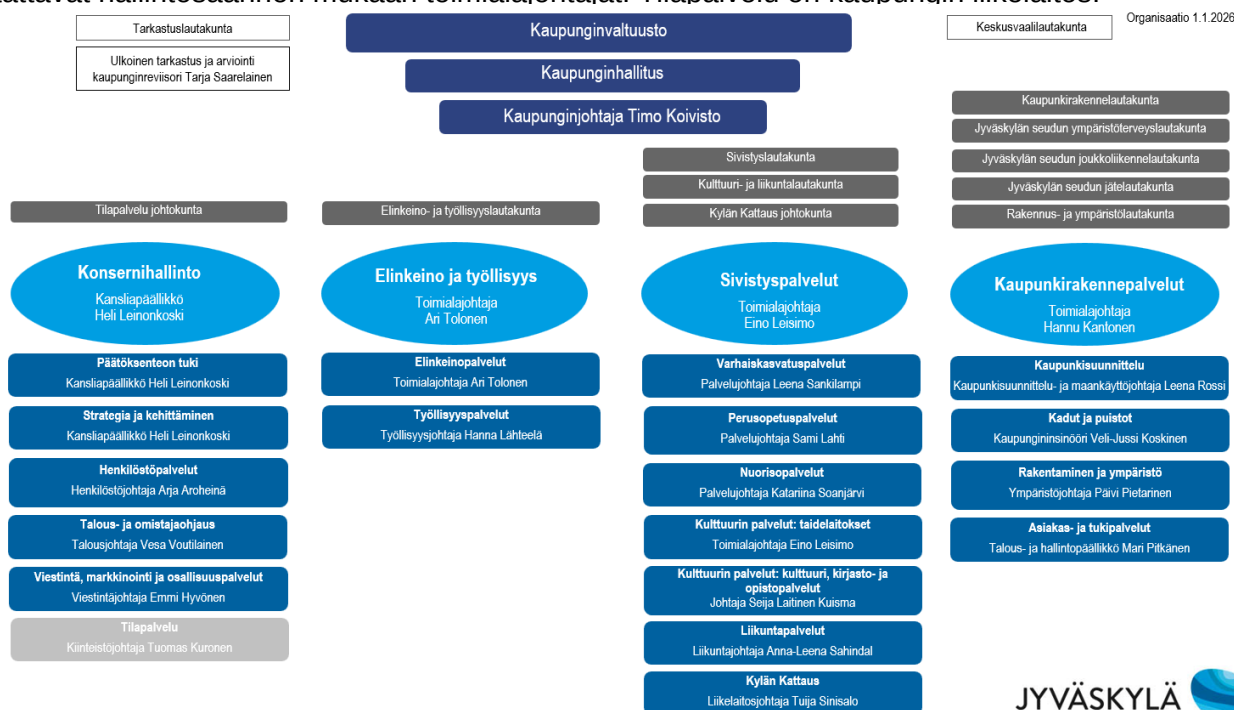
Tämänhetkisten arvioiden mukaan kaupungin talous on alijäämäinen vielä suunnitelmakauden lopussa vuonna 2028 ja siksi sopeutuksia on jatkettava talouden tasapainotilan saavuttamiseksi. Sopeutuksen lopullista kokonaismäärää ei vielä tiedetä, mikä johtuu käynnissä olevasta valtionosuusuudistuksesta. Uudistus voi vaikuttaa tämänhetkisen arvion mukaan jo vuoden 2027 valtionosuusrahoitukseen. Nuorten ikäluokkien kasvukaupunkina Jyväskylä voisi hyötyä uudistukseen sisältyvästä valtionosuuskriteerien muutoksesta, jolla pyritään saamaan rahoitus vastaamaan hallitusohjelman mukaisesti kuntien nykyisiä tehtäviä hyvinvointialue- ja TE-uudistusten jälkeen. Uusia valtionosuuskriteerejä enemmän Jyväskylän kaupungin jäljellä olevan talouden sopeutuksen määrään vaikuttaa kuitenkin ns. sote-siirtoerien odotettu poistuminen uudesta valtionosuusmallista. Sote-erät eivät vastaa hallitusohjelman tavoitteita siitä, että valtionosuusjärjestelmä uudistetaan vastaamaan kuntien nykyisiä tehtäviä ja olosuhteita.

Vuoden 2026 talousarviovalmistelu on edennyt siten, että lautakunnat ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta ovat valmistelleet talousarviota kaupunginhallituksen päättämän kehyksen ja laadintaohjeen pohjalta ja antaneet omat esityksensä vuoden 2026 talousarvioksi ja siihen sisältyviksi sopeutustoimiksi 12.9.2025 mennessä. Kaupungin johtoryhmä käsitteli talousarvion 2026 valmistelutilanteen, lähtökohdat kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen sekä lautakuntien ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunnan esitykset talousarvioseminaarissa 26.9.2025. Kaupunginvaltuustolle annettiin talousarviovalmistelun tilannekatsaus seminaarissa 29.9.2025.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys julkaistiin 20.10.2025. Kaupunginhallitus teki esityksensä kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosenteiksi kokouksessaan 27.10.2025 ja kaupunginvaltuusto päättää veroprosentit kokouksessaan 3.11.2025. Samassa kokouksessa valtuusto käsittelee syyskuun 2025 tilanteen mukaisen neljännesvuosikatsauksen sekä käy lähetekeskustelun vuoden 2026 talousarviosta. Kaupunginhallitus käsittelee kaupunginjohtajan talousarvioesitystä seminaarissaan 6.11-7.11.2025 ja tekee lopullisen talousarvioesityksensä valtuustolle. Kaupunginvaltuusto päättää vuoden 2026 talousarviosta kokouksessaan 24.11.2025. Lautakunnat ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta vahvistavat oman tehtäväalueensa käyttösuunnitelmat talousarvion hyväksymisen jälkeen vuoden loppuun mennessä.

Jyväskylän kaupungin organisaatio

Kaupungin organisaatio jakaantuu neljään toimialaan: konsernihallinto, elinkeino- ja työllisyyspalvelut, sivistyspalvelut ja kaupunkirakennepalvelut. Toimialojen jakautumisesta palvelualueisiin päättävät hallintosäännön mukaan toimialajohtajat. Tilapalvelu on kaupungin liikelaitos.

Toimintaympäristö

[Kaupungin avainluvut visualisoituna](#)

(<https://www.jyvaskyla.fi/jyvaskyla/tilastot>, Kaupungin avainluvut)

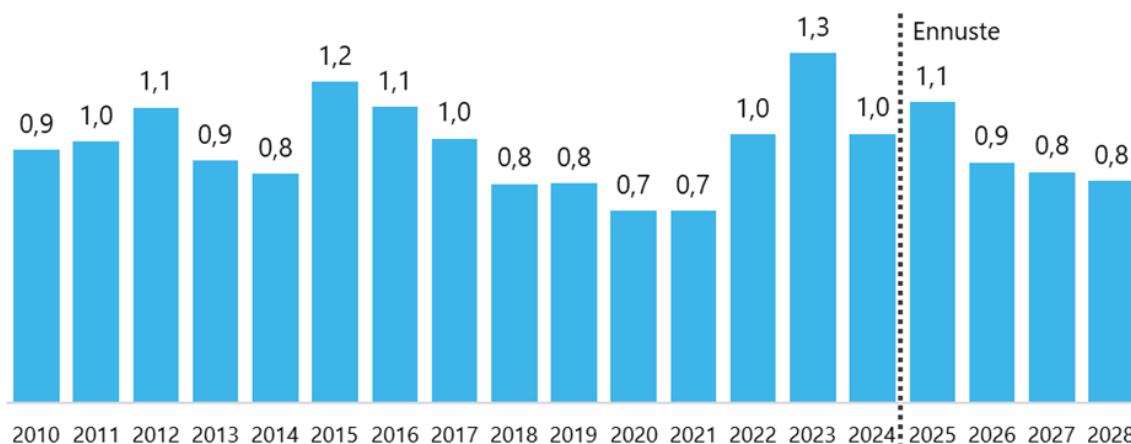
Väestönmuutokset ja väestörakenne

Jyväskylän väestönkasvu on viime vuosina ollut vahvaa. Vuoden 2024 lopussa Jyväskylässä oli 149 194 asukasta ja vuoden aikana väkiluku kasvoi 1 448 asukkaalla. Suhteellinen kasvu oli seitsemänneksi suurinta kymmenen suurimman kaupungin vertailussa. Vuosina 2010–2024 Jyväskylä on saanut väestönlisäystä lähes 20 000 henkilöä ja määrällinen kasvu on ollut koko ajanjakson ajan vähintään 1 000 henkilöä vuodessa. Suhteellinen kasvu on vaihdellut 0,7–1,3 prosentin välillä. Ennusteiden mukaan väestönkasvun odotetaan jatkuvan myös tulevina vuosina.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Jyväskylän väkiluku oli elokuun 2025 lopussa 149 479. Tammi-elokuussa väestö kasvoi 285 henkilöllä, mikä on selvästi vähemmän kuin edellisinä vuosina vastaavana ajankohtana. Väestönkasvu on hidastunut edellisvuosista.

Väestörekisteritietojen seurannan mukaan Jyväskylän väkiluku ylitti 150 000 asukkaan rajan syyskuun 2025 loppupuolella. Syksyisin väestömäärä kasvaa selvästi, kun uudet opiskelijat saapuvat kaupunkiin. Jyväskylän kaupungin väestöennusteen mukaan väkiluku olisi vuoden 2025 lopussa 150 830 ja vuoden 2026 lopussa 152 150. Tulevien vuosien suhteellisen väestönkasvun arvioidaan olevan lähellä yhtä prosenttia vuodessa.

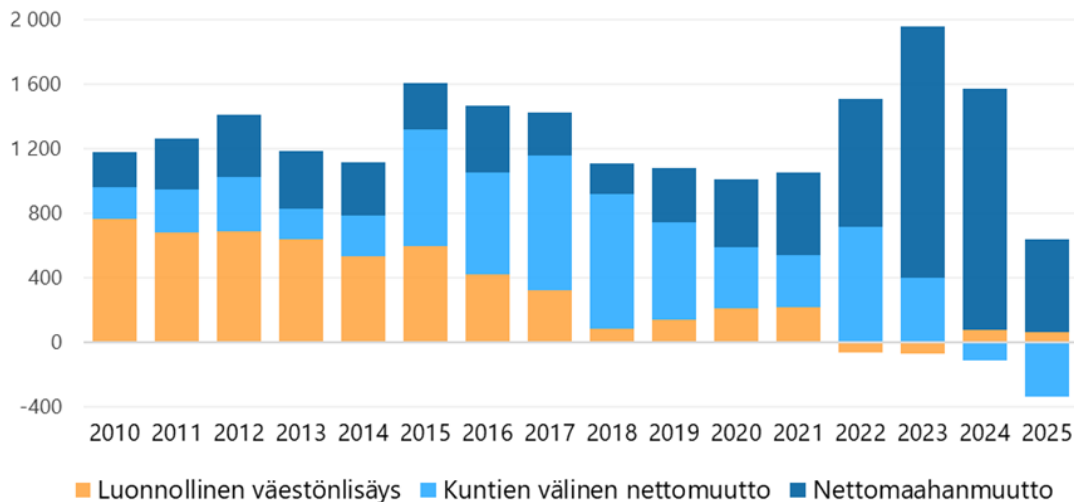
Jyväskylän väestön vuosittainen muutos (%) 2010–2028

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan tammi-elokuussa 2025 kokonaismuuttovoitto oli 238 henkilöä ja tämä on selvästi vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2024. Maan sisäinen muuttoliike on ollut tappiollista. Jyväskylältä on muuttanut enemmän asukkaita muihin kuntiin kuin muista kunnista on muuttanut Jyväskylään. Myös maahanmuuttojen määrä on vähentynyt kahteen edelliseen vuoteen verrattuna ja tämä näkyy nettomaahanmuutossa.

Luonnollinen väestönlisäys eli syntyneiden ja kuolleiden erotus pysyi tammi-elokuussa 2025 edelleen positiivisena, vaikka kuolleiden määrä kasvoikin edellisvuodesta. Syntyvyyden hienoinen nousu riitti kuitenkin pitämään luonnollisen väestönkehityksen plussalla.

Jyväskylän väestönmuutoksen osatekijät 2010-2024 ja 1-8/2025 (ennakkotieto)

Jyväskylässä asui vuoden 2024 lopussa 7 836 (5,3 % väestöstä) ulkomaan kansalaista. Eniten kaupungissa asui Ukrainan, Venäjän, Kiinan, Sri Lankan ja Afganistanin kansalaisia. Vieraskielisiä kaupunkilaisia oli 11 303 eli 7,6 % väestöstä ja heidän määränsä kasvoi edellisvuodesta noin 1 300 henkilöllä. Puhutuimmat kielet olivat venäjä, ukraina, englanti, farsi/persia ja arabia.

Matala syntyvyys näkyy selvästi lapsimäärien vähenemisenä. Vuonna 2024 alle kouluikäisiä oli Jyväskylässä noin 130 vähemmän kuin edellisessä vuonna. Alle kouluikäisten määrän arvioidaan pysyvän lähivuosina suunnilleen edellisvuosien tasolla, enimmillään noin 8 600 lasta. Myös perusopetusikäisten määrä on ennusteiden mukaan vähenemässä merkittävästi tulevina vuosina.

Yli 65-vuotiaiden kaupunkilaisten määrä kasvoi vuonna 2024 yhteensä 725 henkilöllä ja yli 75-vuotiaiden määrä 817 henkilöllä. Vanhempien ikäluokkien kasvu jatkuu ennusteiden mukaan myös tulevina vuosina. Väestöllinen huoltosuhde eli lasten ja iäkkäiden määrän suhde työikäisiin on Jyväskylässä suurten kaupunkien keskitasoa (50,0%).

Jyväskylän väestö ikäryhmittäin 2023–2028, kaupungin ennuste vuosille 2025–2028

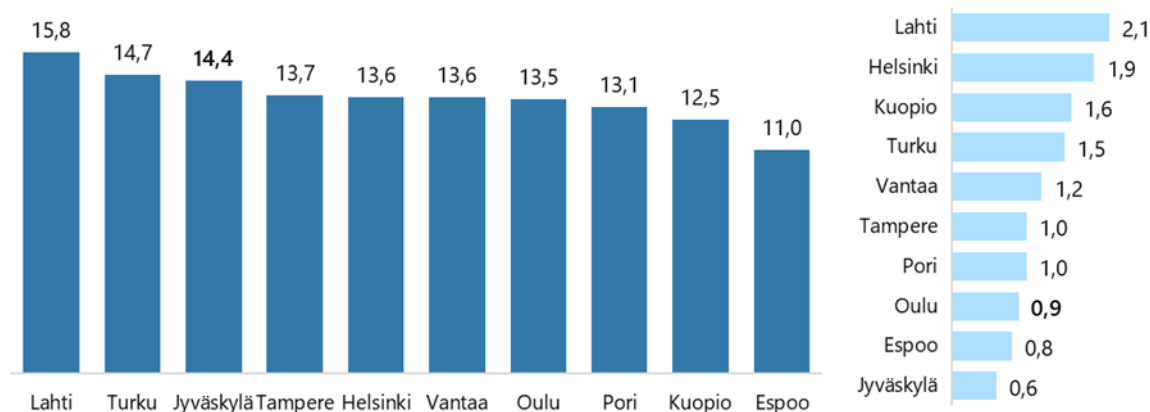
Ikäryhmä	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Trendiviiva
0-6	8 694	8 565	8 580	8 620	8 580	8 470	
7-12	9 120	8 913	8 640	8 360	8 100	7 980	
13-15	4 790	4 927	4 840	4 780	4 740	4 700	
16-64	96 860	97 782	99 230	100 240	101 300	102 240	
65-74	14 920	14 828	14 780	14 900	14 920	15 060	
75-84	10 014	10 575	11 140	11 340	11 880	12 190	
85-	3 348	3 604	3 620	3 910	3 910	4 030	
Koko väestö	147 746	149 194	150 830	152 150	153 430	154 670	

Työllisyys

Työllisyys jatkaa vielä heikkenemistään. Kehityksen taustalla on muun muassa talouden hidas toipuminen sekä pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. KEHA-keskuksen työnvälitystilaston mukaan elokuun 2025 lopussa Jyväskylässä oli 10 586 työtöntä työnhakijaa (+6,3 % edellisvuodesta), joista

kokoaikaisesti lomautettuja oli 308. Työttömyysaste eli työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 14,4 prosenttia, mikä on kolmanneksi korkein kymmenen suurimman kaupungin vertailussa. Avoimia työpaikkoja Jyväskylässä oli elokuun lopussa 470, hieman enemmän kuin vuotta aiemmin (+2,0 %).

Kymmenen suurimman kaupungin työttömyysaste elokuussa 2025 sekä muutos 12 kk (%-yks.)

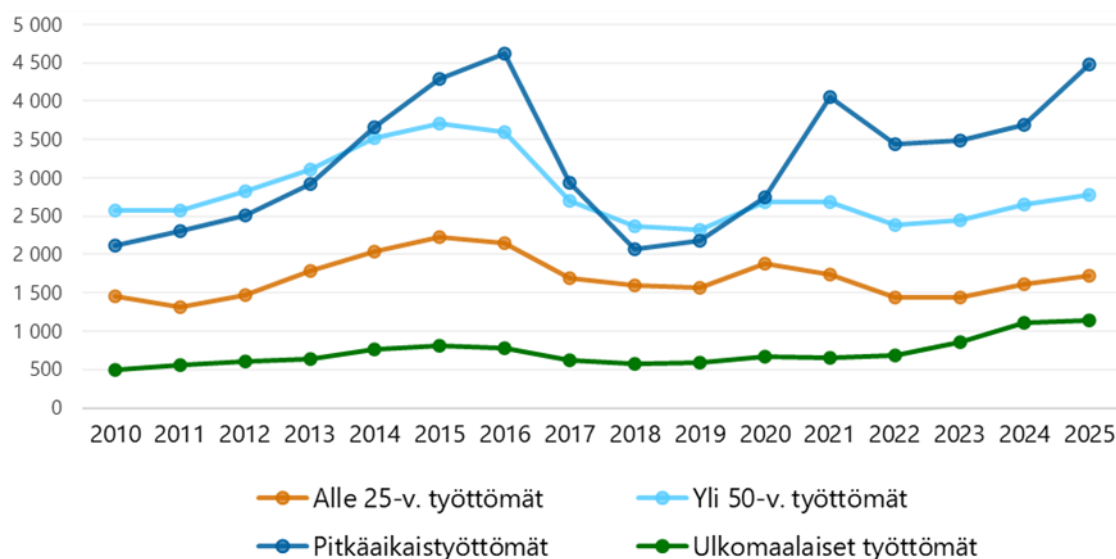

Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita Jyväskylässä oli elokuun 2025 lopussa 1 725 (+6,7 % edellisvuodesta). Nuorisotyöttömyysaste eli alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden osuus samankäisestä työvoimasta oli 18,7 prosenttia, mikä on suurten kaupunkien kolmanneksi korkein.

Elokuun lopussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli 4 485, mikä on noin 21 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Jyväskylässä pitkäaikaistyöttömiä oli noin 42,4 prosenttia kaikista työttömistä työnhakijoista ja koko maassa vastaava osuus 41,5 prosenttia.

Vuoden 2025 alusta, osana TE-uudistusta, kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajeni. Kunnat korvaavat työttömyysetuuksia Kelalle jo sadan päivän työttömyyden jälkeen ja osuuden määrä kasvaa portaittain työttömyyden pitkittyessä. Talousarviossa Jyväskylän rahoitusosuudeksi työttömyystuista vuodelle 2025 arvioitiin 26,8 miljoonaa euroa.

Työttömyyden rakenne ja kehitys Jyväskylässä – elokuu 2010–2025

Asuminen ja rakentaminen

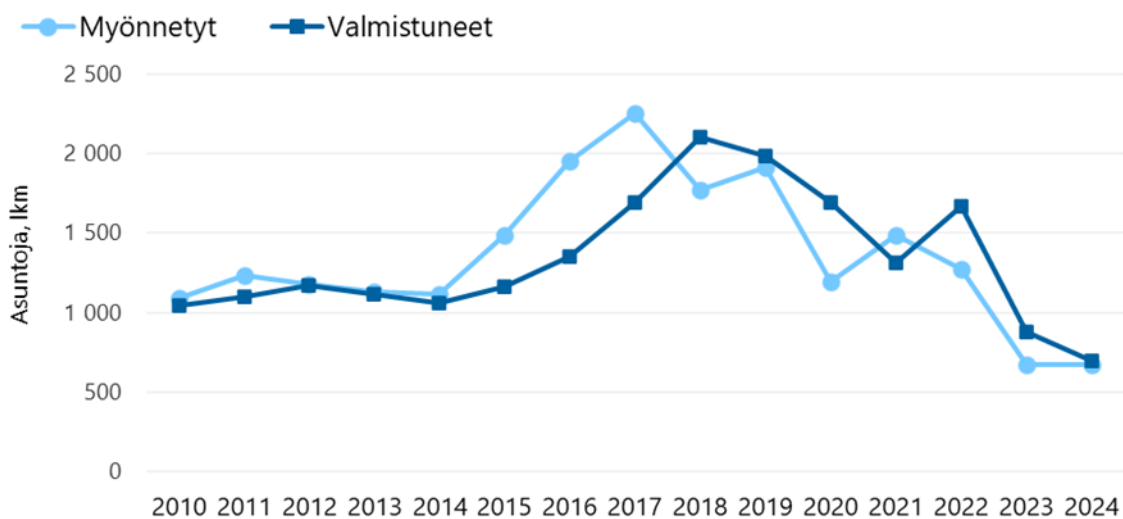
Jyväskylässä oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 81 042 asuntokuntaa. Näistä 64 prosenttia asui kerrostaloissa, 23 prosenttia omakoti- tai paritaloissa ja 12 prosenttia rivitaloissa. Yhden hengen asuntokuntia oli 52,3 prosenttia. Asuntokuntien keskipaino Jyväskylässä oli 1,80 henkilöä, kun se koko maassa oli 1,92 henkilöä. Yksin asuvien määrä on kasvanut nopeammin kuin muiden asuntokuntien, mutta kasvu on hidastunut huomattavasti vuoden 2022 jälkeen.

Vuonna 2024 valmistui yhteensä 693 asuntoa, mikä on pienin määrä vuoden 2009 jälkeen. Asuntotuotannon kaikista asunnoista 78 prosenttia sijoittui kerrostaloihin. Vuonna 2024 rakennuslupia myönnettiin yhteensä 738 asunnolle.

Asuntotuotanto kasvoi kuluvana vuonna. Tammi–syyskuussa Jyväskylässä valmistui 590 asuntoa, mikä on 279 asuntoa enemmän kuin vastaavana ajanjaksona vuonna 2024. Rakennuslupia myönnettiin tammi–syyskuun aikana 343 asunnolle, mikä on hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Rakennusalan suhdanneryhmän mukaan asuntorakentaminen on alkanut elpyä, mutta kehitys etenee edelleen hitaasti. Asuntoja rakennetaan selvästi pitkän aikavälin keskiarvoa vähemmän, eikä asuntotuotanto pysy etenkin suurimpien kaupunkien väestökasvun tahdissa. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku ovat vahvistaneet kotitalouksien ostovoimaa, mutta kohentuneista talousnäkymistä huolimatta epävarmuus ja korkea työttömyys pitävät kotitaloudet varovaisina. Tämä näkyy muun muassa asuntokaupan vaimeana kehityksenä. (Lähde: VM:n julkaisu ”Rakentaminen 2025–2026: syksy 2025”)

Jyväskylän asuntotuotanto 2010–2024

Valmistuneet asunnot: sisältää sekä uudisrakennuksiin että vanhoihin rakennuksiin tehdyt uudet asunnot

Lähteet: Tilastokeskus, Jyväskylän kaupunki

Alueellinen kehittäminen

Maakunnallisen yhteistyön mahdollisuudet

Kuluneet vuodet ovat konkretisoineet, kuinka globaalit ilmiöt ja kriisit vaikuttavat myös Keski-Suomessa. Maailmantalouden haastava tilanne ja korkeakehitys heijastuu kaikkiin maakunnan toimijoihin, kuten yrityksiin, korkeakouluihin, järjestöihin ja kuntiin. Globaalien ilmiöiden lisäksi Keski-Suomea ja Jyväskylää haastavat myös paikallisemmat teemat, kuten työvoiman saatavuuden ja työllisyyden haasteet, osaamisen riittävyys, yhteisöllisyyden tarve ja osattomuuden kokemukset, nuorten pahoinvointi ja alueiden eriytyminen. Kansantalouden säästöpainne ja maan hallituksen tiukka talouskuri heijastuu palveluiden tuottamiseen ja kuntalaisten talouteen myös paikallisesti.

Keski-Suomen myönteinen kehitys ja kasvu on koko maakunnan yhteinen tavoite. Haastavassa toimintaympäristössä aluekehitystä ja yhteistyötä tulee edelleen vahvistaa. Maakunnallisella ja etenkin seudullisella yhteistyöllä voidaan saavuttaa onnistumisia etenkin alueen investointien määrässä, työttömyyden vähentämisessä, alueen osaamispääoman vahvistamisessa sekä työvoiman saatavuudessa.

Kaupunki ja Keski-Suomen liitto ovat tunnistanee yhteisiä edunvalvonnallisia tavoitteita, joiden saavuttamiseksi tehdään pitkäjänteisesti yhteistyötä. Jyväskylän aktiivinen rooli kaupunkipolitiikan toimijana vahvistaa koko maakunnan menestymistä, ja siksi on tärkeää, että Jyväskylän asema suurena kaupunkina sekä yhtenä Suomen kasvun keskuksista tunnistetaan kansallisessa kaupunkipolitiikassa. Jyväskylän kaupunkiseudun paraneva saavutettavuus palvelee koko maakunnan kehittymistä. Toimivat liikenneyhteydet niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin ovat edellytys Jyväskylän seudun ja maakunnan elinkeinoelämän kehittymiselle ja arjen toimivuudelle. Alueen roolia puolustushallinnon kumppanina tulee entisestään kehittää varmistamalla keskeisten toimijoiden toimintaedellytykset maakunnassa. Tulevaan EU-rahoituskautteen valmistautuminen edellyttää tiivistä yhteistyötä Jyväskylän ja Keski-Suomen edunvalvonnan osalta.

Verkostoyhteistyö

Tulevaisuuden menestymisen ja kilpailukyvyn vahvistamisen kannalta on keskeistä, että Jyväskylä tunnistetaan vetovoimaisena kaupunkina sekä nuorten opiskelijoiden että yritysten näkökulmasta. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää vahvaa ulospäin suuntautumista sekä laajaa verkostoitumista sekä alueen sisällä eri toimijoiden kesken että laajemmin muiden kaupunkiseutujen ja kansainvälisten kumppanien kanssa. Vahva panostus kansallisiin kaupunkipolitiikan verkostoihin ja yhteistyöhön valtion toimijoiden kanssa vahvistaa Jyväskylän asemaa kaupunkikehittämisen toimijana ja yhteistyökumppanina. Jyväskylän menestyminen vaatii rohkeita tulevaisuusinvestointeja ja riittäviä panostuksia kehittämistoimintaan. On tärkeää, että Jyväskylä säilyttää paikkansa kasvavana ja nuorten keskuudessa suosittuna opiskelijakaupunkina ja opiskelijoilla on mahdollisuus työllistyä alueelle valmistumisen jälkeen. Tiivistä yhteistyötä paikallisten korkeakoulujen, oppilaitosten ja yritysten välillä tulee jatkaa, ja varmistaa edunvalvontatyöllä riittävät resurssit valituilla painopistealoilla.

Elinvoiman ja työllisyyden ohjelma

Kaupunkistrategian päivityksen yhteydessä tullaan laatimaan elinvoiman ja työllisyyden ohjelma, jossa tarkennetaan strategian mukaisten tavoitteiden toimenpiteitä niin elinkeino- ja työllisyystoimialalla kuin poikkihallinnollisesti koko kaupungissa ja yhteistyössä keskeisimpien sidosryhmien kanssa. Ohjelmatyö on käynnistetty toimialalla ja se valmistuu vuoden 2025 aikana.

Työllisyyden näkökulmasta ohjelmatyön kärjet ovat työnantajapalveluiden osalta:

- Palvelumme ovat avoimia kaiken kokoisille ja eri elinkaaren vaiheissa oleville yrityksille.
- Ratkaisemme paikallisten työnantajien haasteita löytää osaavaa työvoimaa.
- Yhdistämme oppilaitokset ja muut kumppanit kehittämään alueen osaamista ja osaamispotentiaalia yritysten rekrytointitarpeisiin.
- Kehitämme palvelumuotoja yritysten elinkaaren vaiheisiin, jotka ovat kriittisiä menestyksen kannalta.
- Työnantajapalvelut on ennakoiva ja proaktiivinen kumppani yritysten suuntaan.

Työnhakijapalveluiden osalta kärkenä on tehokas ja oikea-aikainen työnvälitys

- Työnvälitys on ensisijainen tehtävämme.
- Työnvälitystyömme työnhakijoiden kanssa on valmennuksellista, rohkaisevaa ja kanta-aottavaa.
- Tehtävämme on merkityksellinen yksilölle, kaupungille ja yhteiskunnalle niin hyvinvoinnin kun taloudenkin näkökulmasta.
- Työnvälitystehtävämme kulmakivet ovat nopeus, oikea-aikaisuus ja osuvuus.
- Työnvälitystyön keskiössä ovat osaamisprofiiltaan osuvimpien henkilöiden kohtauttaminen alueen yritysten ja työnantajien osajatarpeisiin.
- Palvelemme kaikkia työnhakija-asiakkaita. Samaan aikaan kohdennamme erityisesti palveluja nuorille, kansainvälisille osaajille sekä pitkäaikaistyöttömille.

Rakennamme uudenlaisia palveluja tiiviissä yhteistyössä keskeisimpien verkostokumppaneiden kanssa. Toimimme osaamisen strategisena kehittäjänä ja kumppanina.

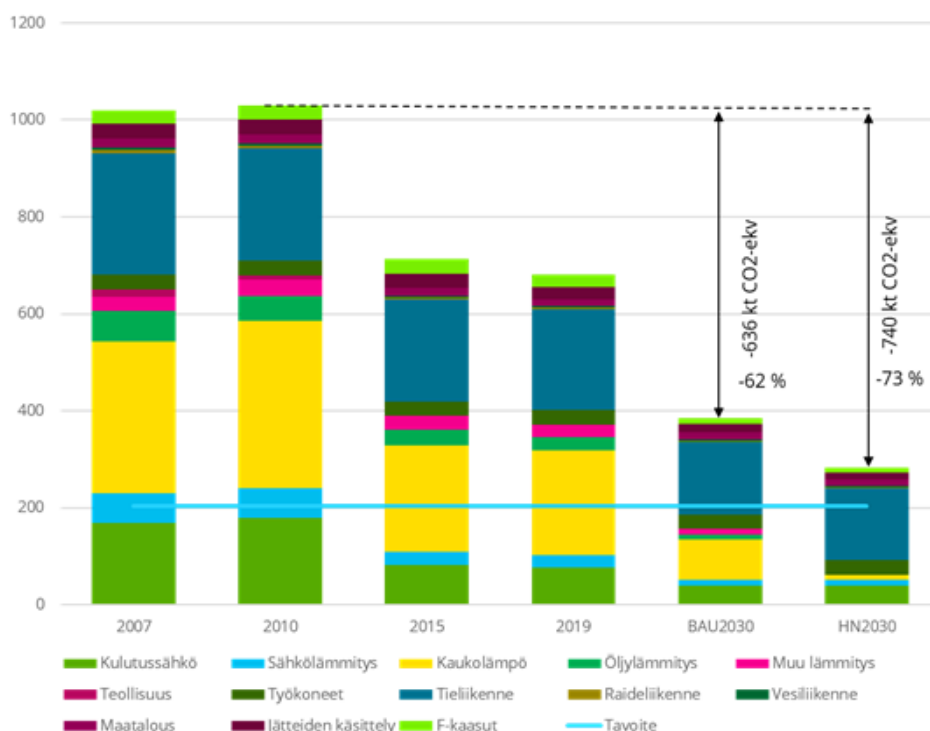
- Kehitämme alueen oppilaitosten ja yritysten kanssa työmarkkinalähtöisiä osajaratkaisuja.
- Rakennamme kehittämisen alustoja, jotka yhdistävät alueen oppilaitokset, tulevat osajat ja työnantajat.
- Hyödynnämme kentältä saatua tietoa yritysten osaamistarpeista palveluiden kehittämiseen ja kohdentamiseen, esimerkiksi akatemiat ja klusterimallien avulla vahvistamaan tarvelähtöistä osajaa tarjontaa.
- Tuemme ylläpitämällä tietokantaa työnhakijoiden osaamispotentiaalista ja kehitämme dataa löytääksemme tapoja yhdistää oikeat osajat oikeisiin työpaikkoihin.
- Hyödynnämme rohkeasti digitaalisia palveluratkaisuja ja pilotoimme myös tekoälyavusteisia palveluja.

Resurssiviisaus

Luontokato, ilmastonmuutos ja luonnonvarojen ehtyminen ovat globaaleja haasteita, jotka koskettavat myös Jyväskylää. Kaupunki jatkaa vuonna 2026 pitkäjänteistä työtään kohti resurssiviisasta ja kestävästä tulevaisuudesta. Resurssiviisaustyö vahvistaa alueen elinvoimaa ja vakautta, luo mahdollisuuksia yritysten kestäväälle kasvulle ja kilpailukyvyille sekä tukee asukkaiden hyvinvointia.

Jyväskylän tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030 sekä päästötön, jätteen- ja ylikulutuksen kestävästi hyvinvoinnin kaupunki viimeistään vuonna 2040 (KV 25.5.2015/71). Hiilineutraaliustavoite kattaa koko maantieteellisen Jyväskylän alueen ja sen saavuttamista seurataan alueellisen

kasvihuonekaasupäästölaskennan avulla. Vuosittaiset päästölaskennat toteuttaa Suomen ympäristökeskus ja päästölaskennan aineistoihin voi tarkemmin tutustua [SYKE:n päästötietokannassa](#).

Kuviossa yllä on vuonna 2022 tehty arvio Jyväskylän alueen kasvihuonekaasupäästöjen kehittymisestä vuoteen 2030. Perusuraskenaario (BAU2030) osoittaa päästöjen kehityksen kansallisilla toimilla, johon vaikuttaa merkittävästi valtion tekemät päätökset. Hiilineutraaliuuteen tähtäävä skenaario (HN2030) huomioi lisäksi kaupunkikonsernin suunnittelemien ilmastotoimien vaikutukset.

Kaupungin resurssiviisaustyötä raamittaa kaupunginvaltuuston hyväksymä Resurssiviisas Jyväskylä -ohjelma, joka päivitetään valtuustokausittain. Ohjelman päivitys on käynnissä ja se tuodaan valtuuston hyväksyttäväksi keväällä 2026. Ohjelma sisältää vuoteen 2030 ulottuvat tavoitteet ja mittarit sekä toimenpiteitä ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen, kiertotalouden edistämiseen sekä luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja lisäämiseen.

Toimenpiteet on suunniteltu toteutettavan valtuustokaudella 2025-2029. Kaupunkikonsernin toimenpiteiden aikataulutus ja tarvittavien resurssien määrittäminen tehdään jo alustavasti ohjelpäivityksen yhteydessä, mutta tarkennetaan vuosittain toiminnan vuosisuunnittelun ja talousarvion valmistelun yhteydessä. Resurssiviisas Jyväskylä -ohjelman toteuttamista suunnitellaan ja seurataan Ympäristövahti-palvelun avulla. Julkisen Ympäristövahti-sivuston kautta kuka tahansa voi seurata Jyväskylän kaupungin resurssiviisaustyön etenemistä.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön 22.9.2025 julkistamassa taloudellisessa katsauksessa (2025:49) esitetään vuosien 2025–2027 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Ennusteen mukaan Suomen talouden toipuminen jatkuu. Bruttokansantuote (BKT) kasvaa 1,0 prosenttia vuonna 2025, vuonna 2024 BKT:n kasvu oli 0,4 prosenttia. Inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja tuloveroalennukset lisäävät kulutusta. Investointeja kasvattavat rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä sekä puolustus-

hankinnat. Yhdysvaltojen tullien korotukset ja yleinen epävarmuus kuitenkin hidastavat talouden kasvua.

Vuoden 2024 syksyllä investointien supistuminen pysähtyi ja tämän jälkeen investoinnit ovat pysyneet lähes ennallaan ilman kasvua. Ennusteen mukaan piristymistä on kuitenkin tapahtunut kone- ja laiteinvestoinneissa sekä aineettomissa investoinneissa ja vaikka asuinrakentamisen osalta kasvua saadaan edelleen odottaa, on muussa talonrakentamisessa kasvu jo alkanut viime vuoden puolella. Investointien ennustetaan vuonna 2025 kasvavan yhteensä kuusi prosenttia, vuonna 2026 kasvu on 3,9 prosenttia ja vuonna 2027 se on 3,7 prosenttia.

Katsauksen mukaan työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy ensi vuoteen. Pari vuotta jatkunut heikko työmarkkinasuhdanne ei vielä osoita kohenemisen merkkejä. Alkuvuonna 2025 työllisten lukumäärä supistui 0,7 prosenttia ja työttömien lukumäärä lisääntyi 13,1 prosenttia. Vuosina 2026–2027 talous kasvaa nopeammin ja työllisyys lisääntyy vuosittain keskimäärin runsaan prosentin. Kasvu on laaja-alaista ja sitä tukevat myös hallituksen vuodesta 2024 alkaen toteuttamat työvoiman tarjontaa edistävät toimet. Näiden toimien arvioidaan lisäävän työllisiä kymmenillä tuhansilla vuoteen 2027 mennessä. Työllisyysaste (20–64-vuotiaat) nousee vuonna 2027 77,3 prosenttiin. Työllisyyttä edistää myös työikäisen väestön kasvu, joka johtuu erityisesti maahanmuutosta.

Alkuvuoden tiedot maailmantaloudesta ovat olleet odotuksia jonkin verran suotuisampia. Ennusteen mukaan alustavat tullisopimukset ovat hieman vähentäneet epävarmuutta maailmantaloudesta. Tästä huolimatta epävarmuus on edelleen korkealla tasolla. Epävarmuus yhdessä aiempaa selvästi korkeampien Yhdysvaltain tullien kanssa jarruttaa reaalityulojen nousun ja investointien aikaan saamaa kasvua. Euroalueen talous on elpymässä, mutta hitaasti. Vaisu kysyntä Euroopassa on heikentänyt myös osaltaan Suomen vientiä.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 4,3 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2025. Alijäämän ennustetaan pienenevän ja olevan vuonna 2026 noin 3,6 prosenttia ja pienenevän edelleen noin kolmen prosentin tuntumaan ennustejakson lopulla. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät kasvattavat velkasuhdetta. Tänä vuonna velkasuhde nousee yli 86 prosentin suhteessa BKT:een, josta sen ennustetaan kasvavan yli 88 prosenttiin vuonna 2027.

	2023	2024	2025*	2026*	2027*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	55,9	57,8	57,4	56,6	55,7
Veroaste	42,7	42,2	42,3	42,4	41,9
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-2,9	-4,5	-4,3	-3,6	-3,4
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,3	-3,7	-4,2	-4,0	-3,7
Julkisyhteisöjen velka	77,1	82,1	86,9	88,5	88,6
Valtionvelka	57,2	61,4	65,7	67,1	67,7

	2023	2024	2025*	2026*	2027*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	273	276	285	295	307
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	3,5	0,7	2,0	2,2	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	0,6	0,0	0,3	0,9	1,4
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	1,6	3,9	2,6	1,8	1,6
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,3	1,2	1,8	0,7	0,4
Työlliset, muutos, %	0,3	-1,0	-0,3	0,8	1,3
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	77,9	76,7	76,2	76,5	77,3
Työttömyysaste, %	7,2	8,4	9,4	9,0	8,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	6,2	1,6	0,4	1,4	1,9
Ansiotasoindeksi, muutos, %	4,2	3,1	3,0	3,6	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-2,2	-0,1	-1,0	-1,0	-1,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,8	0,0	-0,3	-0,4	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,4	3,6	2,1	1,8	2,0

Keskeiset ennusteluvut suunnittelukaudelle 2026–2027. Lähde: VM Taloudellinen katsaus 2025:49.

Valtiovarainministeriön 22.9.2025 julkaisemaan taloudelliseen katsaukseen voit tutustua tämän linkin kautta [Taloudellinen katsaus, syyskuu 2025 \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi/taloudellinen-katsaus-syyskuu-2025)

Kuntatalouden kehitys

Valtion vuoden 2026 talousarvioesityksen antamisen yhteydessä 22.9.2025 julkaistiin myös syksyn 2025 Kuntatalousohjelma (VM:n julkaisu 53/2025). Kuntatalousohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa sekä kuntien mahdollisuuksia selvittää peruspalvelujen järjestämisestä valtion talousarvioesityksen mukaisella rahoituksella ja päätetyillä toimenpiteillä.

Vuonna 2024 kuntien taloustilanne heikkeni odotetusti edelliseen vuoteen verrattuna. Heikentymistä selittää pääosin se, että vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kertaluonteiset erät vahvistivat merkittävästi taloutta niin kunnissa kuin kuntakonserneissakin. Heikko taloustilanne heikensi kuntien yhteenlaskettua vuosikatetta lähes miljardilla eurolla noin 3,26 miljardiin euroon. Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi ensimmäistä kertaa 2020-luvulla negatiiviseksi, mikä näkyi myös lainakannan selvänä kasvuna. Lainakanta kasvoi noin 600 miljoonalla eurolla 20,5 miljardiin euroon vuonna 2024.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta pysyy koko ennustejakson negatiivisena. Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee kuntataloudessa veronkorotuksia ja tiukkaa budjettikuria tulevana vuosina. Toimintakuluja kasvattavat mm. kunta-alalle sovitut palkankorotukset, jotka nostavat työvoimakustannuksia yhteensä 2,8 prosentilla vuonna 2025, ja vuoden alusta voimaan tullut TE-palvelujen uudistus. TE-palvelujen uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistointialueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Uudistuksen seurauksena kuntahallinto on aiempaa suhdanneherkempi, sillä nyt tulojen lisäksi myös menot reagoivat suoraan työllisyyskehitykseen. Pitkään jatkuvat työttömyysjaksot nostavat kuntien osuutta työttömyysetuuksien rahoituksesta.

Huolimatta TE-palvelu-uudistuksesta kuntien peruspalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on vähenevä syntyvyyden alenemisen vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset

laskisivat samassa tahdissa, varsinkin kun erityisen tuen tarve on kasvanut. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kasvanut viime vuosina.

Kuntatalouden kehitysarvion mukaan vuonna 2026 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan heikkenevän -1,4 miljardiin euroon. Toimintakate heikkenee 4,7 prosenttia toimintakulujen kasvaessa ja toimintatuottojen vähentyessä. Toimintakulujen kasvun taustalla on etenkin henkilöstökustannusten kasvu. Keväällä 2025 sovittu palkkaratkaisu kasvattaa kunta-alan työvoimakustannuksia 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Toimintatuottoja pienentää sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päätyminen ja sopimusten uudelleenneuvottelut. Kehitysarviossa on oletettu, että kuntien saamat vuokratuotot pienenevät noin 150 miljoonalla eurolla vuodesta 2026 alkaen. Kuntatalouden kehitysarvion mukaan toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna tulojen ja menojen epätasapaino jatkaa heikkenemistä vuonna 2027 noin -1,5 miljardiin euroon. Kehitysarvion mukaan tulojen ja menojen epätasapaino helpottuu hieman vuonna 2028 jolloin toiminnan ja investointien rahavirta jää negatiiviseksi arviolta noin 1,2 miljardia euroa ja vuonna 2029 noin 1,0 miljardia euroa.

Kuntien valtionosuuksien kasvua hidastavat vuonna 2026 hallituksen pysyvät valtionosuusleikkaukset sekä hallituskauden aikainen valtionosuusmenojen yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Lisäksi valtionosuuksien kehitystä hidastaa vuoteen 2027 saakka sote-siirtoon liittyvien takautuvasti kunnilta perittävien valtionosuuksien vähennys.

Verotulojen ennustetaan vahvistuvan 5,2 prosentin kasvuun vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa. Vuosina 2027–2029 verotulojen uskotaan tasaantuvan ja kasvun olevan keskimäärin hieman alla 4 prosenttia vuodessa. Kehitysarvion mukaan kuntatalouden tulot eivät kuitenkaan riitä kattamaan kasvavia menoja, eikä vuosikate riitä tulevana vuosina nettoinvestointeihin. Valtaosa investoinneista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Tuloksen muodostuminen	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1. Toimintakate	-14,3	-15,4	-16,2	-16,6	-17,1	-17,5
2. Verotulot	14,1	14,1	14,8	15,4	16,0	16,6
3. Valtionosuudet, käyttötalous	3,4	4,1	4,2	4,2	4,5	4,7
4. Rahoitustuotot ja kulut, netto	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
5. Vuosikate	3,6	3,0	3,2	3,1	3,7	4,1
6. Poistot	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3	-3,4
7. Satunnaiset erät, netto	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
8. Tilikauden tulos	1,1	0,4	0,1	0,0	0,4	0,7
Rahoitus						
9. Vuosikate	3,6	3,0	3,2	3,1	3,7	4,1
10. Satunnaiset erät	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Tulorahoituksen korjauserät	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
12. Tulorahoitus, netto	3,5	3,0	2,7	2,7	3,3	3,7
13. Käyttöomaisuusinvestoinnit	-4,8	-4,9	-5,1	-5,2	-5,4	-5,6
14. Rahoitusosuudet ja myyntitulot	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
15. Investoinnit, netto	-3,9	-4,0	-4,2	-4,2	-4,5	-4,7
16. Toiminnan ja investointien rahavirta	-0,4	-1,1	-1,4	-1,5	-1,2	-1,0
17. Lainakanta	20,5	21,5	22,9	24,4	25,6	26,5
18. Kassavarat	6,5	6,3	6,1	5,9	5,6	5,4
19. Nettovelka (lainat - kassavarat)	14,0	15,2	16,9	18,6	19,9	21,1

Kuntatalouden kehitysarvio vuosina 2024–2029, miljardia euroa. Lähde: VM, Kuntatalousohjelma vuosille 2026–2029 (VM julkaisuja 2025:53)

Kuntatalousohjelman ennusteen mukaan kuntatalouden kestävyysvaikutukset jatkossa yhä enemmän kuntien kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja sekä hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa. Väestörakenteen muutos, kaupungistuminen ja vihreä siirtymä lisäävät investointitarpeita, mutta vaativat samanaikaisesti rakenteellisia uudistuksia. Tulosten ja menojen epätasapaino edellyttää kuntien omia sopeutustoimia ja tiukkaa menokuria. Palvelut ja palveluverkko on sopeutettava kuntien tulorahoitukseen. Samalla tulopohjan vahvistaminen voi johtaa veronkorotuspaineisiin erityisesti kunnallisverotuksessa.

Kuntatalousohjelmaan 2026–2029 voi tutustua tämän linkin kautta [Kuntatalousohjelma - Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](#).

Jyväskylän kaupungin talouden kehitys

Jyväskylän kaupungin talous on toteutunut viimeisen viiden tilikauden ajan ylijäämäisenä kaupungin taloudessa pitkään vallinneesta rakenteellisesta käyttötalouden alijäämästä huolimatta. Vuoden 2023 asti ylijäämäisen tuloksen taustalla oli kertaluonteisten erien vaikutus. Omaisuusjärjestelyistä saadut myyntivoitot sekä vuosien 2020–2021 koronakorvaukset ovat pitäneet kaupungin talouden ylijäämäisenä. Vuonna 2020 yleiskatteellisia koronatukia saatiin merkittävä summa, vuonna 2021 kaupungin hyvää tulosta selitti pääosin satunnaisiin tuottoihin kirjattu kaupungin tytäryhtiö

Education Facilities Oy:stä irrotetun Apollo Oy:n osakekannan myyntivoitto sekä osittain vielä saatut koronakorvaukset. Vuonna 2022 kaupunki sai sote-kiinteistökaupoista 52,0 miljoonan euron satunnaisen tuoton sekä 7,2 miljoonan euron myyntivoiton Laine Oy:n osakekannan myynnistä. Vuoden 2023 ylijäämäisen tuloksen taustalla oli pääosin vuodelle 2023 kertyneet vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot, jotka maksuunpantiin vielä ennen hyvinvointialueuudistusta voimassa olleilla korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Nämä kertaluonteiset ”verohännät” kasvattivat kaupungin verokertymää vuonna 2023 yhteensä arviolta 32 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelun yhteydessä kaupunki käynnisti talouden tasapainottamistyön, jonka pohjalta vuoden 2024 talousarvioon asetettiin yhteensä 40,8 miljoonan euron edestä taloutta tasapainottavia konkreettisia ja pysyviä toimenpiteitä. Vuoden 2024 tilinpäätöslukujen perusteella arvioituna tasapainottamiselle asetetut tavoitteet toteutuivat verrattain hyvin ja tehtyjen sopeutustoimen sekä ennakoitua suurempien joulukuun verotilitysten myötä kaupungin tulos kääntyi talousarviossa ennakoitua paremmaksi. Edellisistä vuosista poiketen vuoden 2024 tilinpäätös ei sisältänyt enää merkittäviä tulosta parantavia kertaluonteisia eriä. Vuoden 2024 tilikauden tulos oli 6,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja kaupungin ylijäämäkertymä vuoden lopussa oli 117,9 miljoonaa euroa.

Jyväskylän kaupungin talouteen vaikuttaa merkittävästi hyvinvointialueuudistuksen myötä muuttunut valtionosuusrahoitus. Valtionvarainministeriön viimeisimpien syyskuussa 2025 julkaistujen laskelmien mukaan hyvinvointialueuudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset ovat Jyväskylän kaupungin osalta vuonna 2026 yhteensä 23,7 miljoonaa euroa. Leikkaus pitää sisällään pysyvää rahoituksen siirtoa 17,0 miljoonaa euroa, vuoteen 2027 saakka asteittain pienenenevää järjestelmämuutoksen tasausta 0,6 miljoonaa euroa sekä vuodelle 2026 kohdistuvaa määräaikaista rahoituksen siirtoa 6,1 miljoonaa euroa. Sote-laskelmien jälkikäteistarkastuksesta vuodelta 2023 kaikille kunnille tuli lisäksi tasasuuruinen ja pysyvä asukaskohtainen valtionosuusleikkaus, joka Jyväskylän osalta oli nettona 5,9 miljoonaa euroa. Leikkaus on viety vuodesta 2025 alkaen osaksi valtionosuuprosenttia, jonka kautta se lisää kuntien omarahoitusosuuksia valtionosuuslaskennan pohjana olevista laskennallisista kustannuksista.

Valtionvarainministeriön 31.8.2023 käynnistämä valtionosuusuudistus tulee muuttamaan kuntien peruspalvelujen valtionosuuksien määräytymisperusteita ja valtionosuuden jakoperusteita. Hallitusohjelman mukaisesti uudistuksen tavoitteena on päivittää kuntien rahoituksen kokonaisuutta vastaamaan paremmin kuntien uutta roolia ja hyvinvointialueuudistuksen voimaantulon 1.1.2023 sekä TE-uudistuksen 1.1.2025 jälkeistä tilannetta. Uudistustyön ollessa vielä kesken ei ole täyttävä varmuutta siitä, poistuvatko ns. sote-erät kokonaan tai osittain kuntien valtionosuuksista vuodesta 2027 alkaen ja mille tasolle kuntakohtaiset valtionosuudet asettuvat.

Syksyn talousarviomuutosten mukaisten tietojen perusteella Jyväskylän kaupungin kuluvan vuoden alijäämäennuste on noin 24,4 miljoonaa euroa. Kaupungin kuluvan vuoden toimintakate on ennusteen mukaan -368,3 miljoonaa euroa ja se alittaa kevään muutetun talousarvion 1,6 miljoonaa euroa. Toimintakatetta parantaa kunnalliseen yleiseen virka- ja työehtosopimukseen tehdyn keskitetyn palkkavarauksen purku. Keskitetyssä palkkavarauksessa oli varauduttu uusiin palkkojen yleiskorotuksiin jo kuluvan vuoden kesäkuusta lukien, mutta uuden keväällä neuvotellun virka- ja tehtysopimuksen mukaan pääosa korotuksista tuli voimaan vasta lokakuusta alkaen.

Kaupungin verotuloarviot ovat pienentyneet kevään muutetusta talousarviosta yhteensä 5,7 miljoonaa euroa. Kunnallisverotuottojen ennakkoidaan jäävän 3,2 miljoonaa euroa aiemmista arvioista työllisyyden odotettua heikomman kehityksen seurauksena ja yhteisöverotuotot ovat jäämässä 0,9 miljoonaa euroa kevään muutettua talousarviota pienemmäksi. Kiinteistöverotuottojen arviota on myös pienennetty kevään arvioista 1,6 miljoonaa euroa. Kaupungin korkomenot ovat toteutumassa 1,4 miljoonaa euroa kevään muutettua talousarviota pienempänä.

Alijäämäisen tuloksen myötä kaupungin taseen ylijäämäkertymän arvioidaan olevan 93,5 miljoonaa euroa tilikauden 2025 päättyessä. Investointimenoja kasvatettiin talousarviomuutoksilla 3,1 miljoonaa euroa ja niiden ennakkoidaan olevan tänä vuonna yhteensä 95,9 miljoonaa euroa. Kaupungin

lainakannan ennustetaan kasvavan kuluvana vuonna 60,2 miljoonalla eurolla. Tilikauden päättyessä kaupungin lainakanta on 425,3 miljoonaa euroa, eli noin 2 280 euroa asukasta kohden.

Talousarviomuutokset noudattavat kaupunginvaltuuston viime syksynä päättämää linjausta siitä, että lisätalousarvioita ei vuoden 2025 osalta tehdä kuin teknisten korjausten osalta. Syksyn ensimmäiset talousarviomuutokset pitävät sisällään talousarviovuoden aikana tarkentuneiden tietojen mukaisia budjettioikaisuja tai sellaisiin asioihin liittyviä muutoksia, joita ei ole pystytty alkuperäisen talousarvion laadinnan hetkellä ennakoimaan.

Myös vuoden 2026 talousarvio on 9,9 miljoonaa euroa alijäämäinen huolimatta mittavista sopeutustoimista, joita on jo toteutettu ja joita edelleen tehdään talouden tasapainottamiseksi. Vuoden 2024 aikana kaupungin taloutta sopeutettiin yli 40 miljoonalla eurolla ja vuodelle 2025 toimialojen talouden sopeutustavoitteeksi asetettiin yhteensä 6,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 talousarvioon sisältyvä sopeutustavoite on yhteensä 6,8 miljoonaa euroa. Kaupungilla on ennusteen mukaan vuoden 2026 lopussa kumulatiivista ylijäämää enää 83,7 miljoonaa euroa, mikäli talous vuonna 2025 toteutuu syksyn muutetun talousarvion mukaisena.

Taloussuunnitelmavuosien 2027 ja 2028 osalta talouden toteuman epävarmuuden aiheuttaa valtionosuusuudistus, jonka vaikutuksia kaupungin tulo-rahoitukseen ei vielä tiedetä. Valtionosuusarviot vuosille 2027 ja 2028 perustuvat syyskuussa julkaistuihin ennakkolaskelmaan tulevien vuosien valtionosuuksista sekä valtionosuusuudistuksen työryhmän tueksi nimettyjen selvityshenkilöiden loppuraportin mukaisiin arvioihin valtionosuuksien kehityksestä. Tulossuunnitelmavuosien 2027–2028 talouteen tulee osaltaan vaikuttamaan myös kaupunginvaltuuston hyväksymän (30.9.2024/58 §) Hippos-hankkeen käynnistyminen. Hippos-hankkeen nettovaikutukseksi on vuodelle 2027 arvioitu +4,0 miljoonaa euroa ja -14,0 miljoonaa euroa vuodelle 2028. Tulossuunnitelmavuosilla 2027 ja 2028 on huomioitu myös valtionosuusuudistuksen yhteydessä esitetty muutos, jossa kunnan osuus toimeentulotuen menoista siirtyy toimintamenoihin. Jyväskylän kaupungin osalta näiden menojen osuus on arviolta 13,4 miljoonaa euroa vuodessa. Näiden arvioiden valossa, Jyväskylän kaupungin talous on alijäämäinen vuosina 2027 (tulos -4,6 miljoonaa euroa) ja 2028 (tulos -1,6 miljoonaa euroa).

Vuoden 2026 talousarviossa kaupungin toimintakate on 381,3 miljoonaa euroa negatiivinen. Toimintakate on noin 13,0 miljoonaa euroa (-3,5 %) vuoden 2025 muutettua talousarviota heikempi. Toimintamenot kasvavat kuluva vuodesta 10,5 miljoonaa euroa (+2,2 %) ja toimintatulot sekä valmistus omaan käyttöön erä laskevat yhteensä 2,5 miljoonaa euroa (-2,5 %). Toimintakatteen kasvua selittää suurimmalta osin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen sisältämä palkkatarkaisu, joka kasvattaa kaupungin henkilöstömenoja arviolta 7,0 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuosikatteen muodostuu vuoden 2026 talousarviossa 49,7 miljoonaa euroa, mikä on 83 % poistojen määrästä ja kattaa poistonalaisista investoinneista 65 prosenttia. Vuoden 2026 tilikauden tulos on 10,2 miljoonaa euroa negatiivinen ja tilikauden alijäämä 9,9 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2026 lopussa on arvion mukaan 83,7 miljoonaa euroa, mikäli vuosi 2025 toteutuu arvioidun mukaisesti.

Jyväskylän kaupungin verotuloarvio vuodelle 2026 perustuu 22.9.2025 julkaistuihin kuntatalousohjelmaan sekä syyskuussa päivitettyyn Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Vuoden 2026 talousarvio sekä vuosien 2027–2028 tulossuunnitelmat on laadittu nykyisen 8,1 % tuloveroprosentin mukaisesti. Kiinteistöveroprosentit on myös pidetty edellisvuoden tasossa. Jyväskylän kaupungin vuoden 2026 kunnallisveron kertymäksi arvioidaan 277,9 miljoonaa euroa, mikä on 19,8 miljoonaa euroa (7,7 %) kuluva vuotta enemmän. Yhteisöverojen tuotoksi arvioidaan 26,9 miljoonaa euroa, jossa kasvua on 1,5 miljoonaa euroa (5,9 %). Kiinteistöverojen tuotoksi arvioidaan 60,6 miljoonaa euroa (+3,5 %). Kokonaisverokertymäarvio vuodelle 2026 on 365,4 miljoonaa euroa.

Jyväskylän kaupungin valtionosuuksien kokonaismääräksi vuodelle 2026 arvioidaan 56,8 miljoonaa euroa. Vuodesta 2025 valtionosuudet kasvavat 7,8 miljoonaa euroa (15,8 %). Peruspalvelujen valtionosuudet kasvavat 5,2 miljoonaa euroa ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 4,8 miljoonaa euroa. Verotulomenetysten korvaukset pysyvät lähes edellisvuoden tasolla. Opetus- ja

kulttuuritoimen valtionosuuksien osalta lukiokoulutukseen ja toisen asteen ammatilliseen koulutukseen kohdistuvien kaupungin omarahoitusosuuksien ennakoidaan kasvavan 2,2 miljoonaa euroa, mikä pienentää kaupungin valtionosuuksien kokonaismäärää.

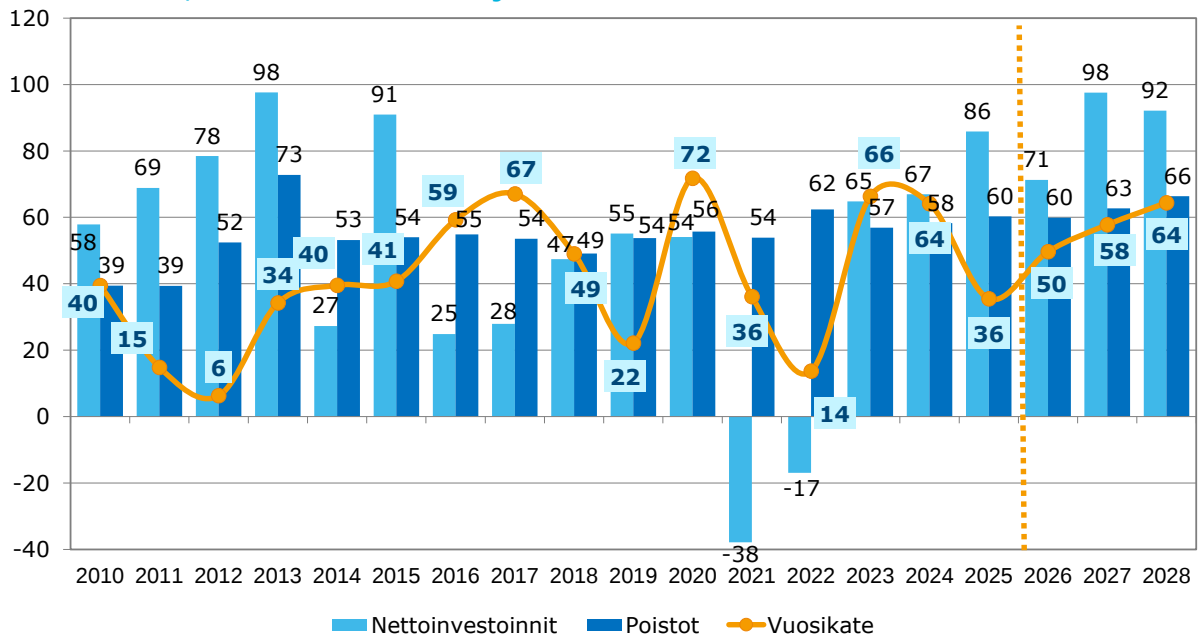
Hyvinvointialueuudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset ovat Jyväskylän kaupungin osalta vuonna 2026 yhteensä 23,7 miljoonaa euroa. Leikkaus pitää sisällään kuntakohtaisen ja pysyvän muutosrajoittimen 17,0 miljoonaa sekä järjestelmämuutoksen tasauksen 0,6 miljoonaa euroa. Muutosrajoitin pysyy vuosittain samana, mutta järjestelmämuutoksen taseus pienenee asteittain vuoteen 2027 saakka, jonka jälkeen se jää pysyväksi.

Vuoden 2026 valtionosuuksia leikkaa lisäksi sote-laskelmien jälkikäteistarkastuksesta johtuva pysyvä läsiirtotarve vuodelta 2023, joka päätettiin jaksottaa vuosille 2025-2027. Tämä vuotta 2023 koskeva leikkaus pienentää Jyväskylän vuoden 2026 valtionosuuksia 4,4 miljoonaa euroa. Vuotta 2023 koskevaa pysyvää läsiirtotarvetta kompensoimaan läsiittiin vuoden 2024 valtionosuuksiin myös määrääaikainen tasasuuruinen 35 €/asukas läsiys, joka peritään kunnilta kolmanneksen osuuksina vuosina 2025–2027. Jyväskylän osalta määrääaikaisen läsiyksen takaisinperintä vähentää vuoden 2026 valtionosuuksia 1,7 miljoonaa euroa.

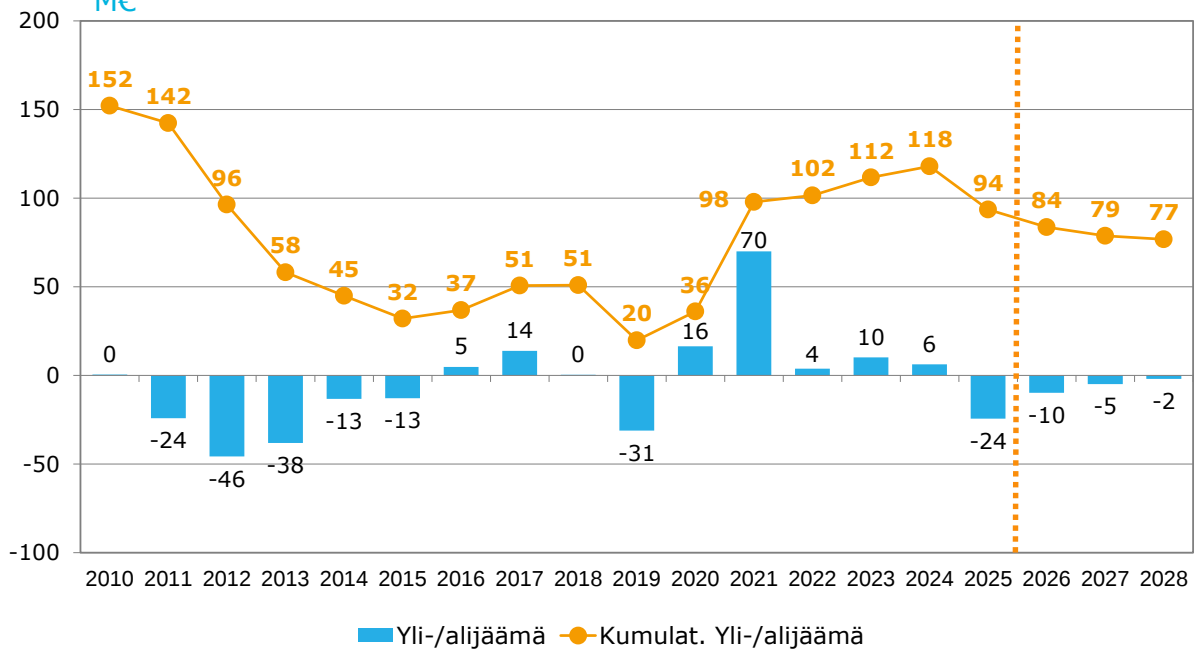
Sote-laskelmien jälkikäteistarkastuksesta vuodelta 2023 kaikille kunnille tuli lisäksi tasasuuruinen ja pysyvä asukaskohtainen valtionosuusleikkaus, joka Jyväskylän osalta oli 13,2 miljoonaa euroa. Sote-siirtolaskelmasta aiheutuvia heikennyksiä tasaamaan maan hallitus päätti läsätä pysyvästi kuntien valtionosuuksia. Läsiyksen vaikutus Jyväskylän valtionosuuksiin oli 7,3 miljoonaa euroa. Nämä jälkikäteistarkastuksesta aiheutuneet valtionosuusläsiykset ja vähennykset on viety vuodesta 2025 alkaen osaksi valtionosuusprosenttia, jonka kautta ne läsiävät kuntien omarahoitusosuuksia valtionosuuslaskennan pohjana olevista laskennallisista kustannuksista.

Kaupungin ja liikelaitoksen yhteenlasketut investointimenot vuodelle 2026 ovat 85,1 miljoonaa euroa, joka on 11,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin talousarviovuonna 2025. Kaupungin investointimenoista 34,7 miljoonaa euroa kohdistuu talonrakennuksen investointeihin. Suurimmat investointikohteet ovat Jyväskylän kaupunginteatterin peruskorjaus 9,0 miljoonaa euroa, keskustan päiväkotikoulu 7,4 miljoonaa euroa sekä Kivistön päiväkoti 3,2 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta on 31,6 miljoonaa euroa negatiivinen. Investointien tulorahoitusprosentti on talousarviossa 58. Kaupungin lainakanta pienenee vuonna 2026 1,4 miljoonaa euroa. Lainakanta kääntyy laskuun vuonna 2022 tehdystä sote-kiinteistöjen kaupasta vuonna 2026 saatavan loppukauppasumman (33 miljoonaa euroa) seurauksena. Kaupungin lainakanta tulee olemaan vuoden 2026 lopussa 423,9 miljoonaa euroa eli 2 786 euroa asukasta kohti, mikäli vuosi 2025 tulee toteumaan tämänhetkisen ennusteen mukaisesti.

Poistot, nettoinvestoinnit ja vuosikate

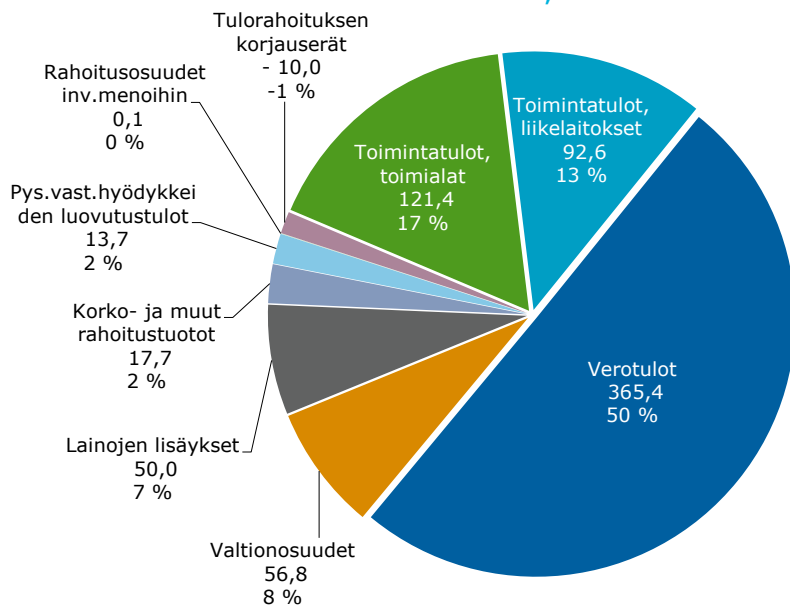

Yli-/alijäämä vuosittain ja kumulatiivisesti M€

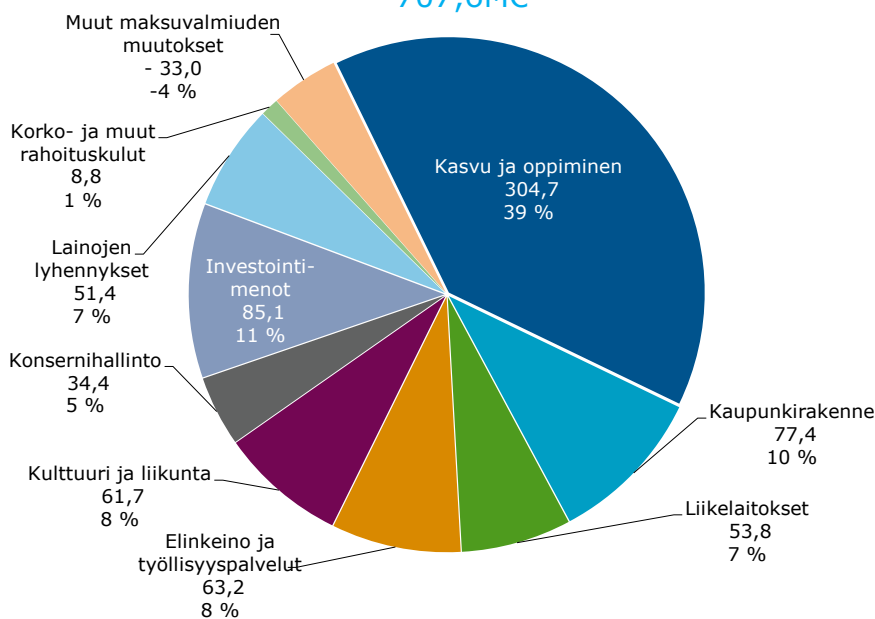

Alla oleviin kokonaistulot ja kokonaismenot kuvioihin on koottu yhteen tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta kaikki Jyväskylän kaupungin talousarvion 2026 tulot ja menot. Kuviot kuvaavat rahan lähteitä ja rahan käyttöä. Kokonaistuloissa on esitetty rahan lähteinä toimintatulot ja investointitulot sekä antolainasaamisten vähennykset ja pitkäaikaisten lainojen lisäykset. Kokonaismenoissa rahan käyttönä on esitetty toimintamenot sekä antolainasaamisten lisäykset, pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja lyhytaikaisten lainojen vähennykset.

KOKONAISTULOT TA 2026 707,6 M€

KOKONAISMENOT TA 2026 707,6 M€

Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta

Talousarvion rakenne ja seuranta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kaupungille seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä suunnitelmakaudeksi taloussuunnitelma. Jyväskylän kaupungin suunnitelmakausi on kolme vuotta. Talousarvion valmistelusta vastaa hallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Liikelaitoksessa valmistelusta vastaa johtokunta.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa ja edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan. Kuntalain mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit eivät saa siten ylittää kunnan voimavaroja.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä säädetään kuntalain 118 §:ssä. Säädösten mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, mikäli kunta ei ole katannut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahdena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Arviointimenettelyä koskevat raja-arvot on muutettu kuntalakiin 1.3.2019 ja niitä sovellettiin ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Kuntalaki on muutettu väliaikaisesti 1.12.2020 alijäämän kattamista koskevan määräajan osalta. Mikäli kunta ei koronapandemiasta johtuvien poikkeuksellisten ja tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi voi kattaa taseeseen kertynyttä alijäämää laissa säädettyssä määräajassa, voi valtiovarainministeriö kunnan hakemuksesta päättää, että alijäämä on katettava kuuden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Laki on voimassa 31.12.2025 asti.

Kuntalaissa säädetään myös kunnan talousarvion ja -suunnitelman rakenteesta ja sisällöstä. Suomen Kuntaliitto sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaosto ovat myös antaneet ohjeita ja suosituksia talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelusta ja sisällöstä. Jyväskylän kaupungin talousarvion sisältö on laadittu ottaen huomioon mainitut ohjeet ja säännökset. Talousarvio sisältää seuraavat osat: yleisperustelut, käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä investointi- ja rahoitusosan.

Yleisperusteluosassa esitetään kaupungin toimintaympäristö, taloudelliset lähtökohdat sekä talousarvion rakenne ja sitovuus. Yleisperustelut sisältävät myös Jyväskylän kaupungin strategian, henkilöstön kehitysnäkymät, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulevan vuoden tavoitteet sekä tytäryhteisöjen toiminalliset tavoitteet.

Käyttötalousosassa esitetään toimialojen ja liikelaitosten toiminnan kuvaukset ja toimintaympäristön muutokset sekä asetetaan niiden sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tulossuunnitelmaosassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin, rahoitusmenoihin sekä suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosaan on koottu kaupungin investointimenot ja -tulot investointiryhmittäin sekä esitetty ohjeellinen viiden vuoden investointisuunnitelma. Rahoitusosassa esitetään yhteenvedona rahan lähteet ja käyttö.

Kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarvion hyväksymisen jälkeen lautakunnat ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta vahvistavat tarkemmat käyttösuunnitelmat talousarvioon perustuen. Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta hyväksyy valtuuston liikelaitokselle hyväksymän talousarvion ennen käyttösuunnitelman hyväksymistä. Käyttösuunnitelmat hyväksytään joulukuun aikana. Lautakunnat voivat vuoden aikana tehdä käyttösuunnitelmaan muutoksia valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.

Talousarvion toteutumista seurataan raportointiaikataulun mukaisesti annettavilla neljännesvuosi- ja puolivuosisikatsauksilla. Toimialajohtajien, kansliapäällikön, palvelualuejohtajien ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtajan tulee huolehtia siitä, että toimialan tai liikelaitoksen määräraha ei ylitä. Mahdollisten ylitysuhtien osalta on neljännesvuosisikatsauksen yhteydessä raportoitava päätöksistä ja toimenpiteistä, joilla talousarvion ylitykset voidaan välttää talousarviovuoden aikana. Toimialajohtajien ja kansliapäällikön tulee samassa yhteydessä raportoida kaupunginhallitukselle, mikäli lautakuntien tekemät päätökset vaarantavat talousarvion toteutumisen. Toimenpideohjelma toimitetaan konsernihallintoon samassa yhteydessä raportin tietojen kanssa.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuoden aikana maaliskuu- ja syyskuun neljännesvuosisikatsauksen yhteydessä. Neljännesvuosisikatsauksissa toimialat ja Tilapalvelu-liikelaitos esittävät tavoitteiden toteutumisen seurantaan perustuvan käsityksensä tavoitteiden toteutumisesta koko talousarviovuoden osalta. Mikäli toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumaennusteet ovat ristiriidassa keskenään tai talousarvion kanssa, tulee asia saattaa kaupunginhallituksen käsittelyyn. Tarkastuslautakunta sekä kaupungin tilintarkastaja arvioivat tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät on esitetty oheisessa taulukossa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tulot ja menot 2026

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
KÄYTTÖTALOUS (Nettomenot)					
Konsernihallinto	19 561	20 248	21 346,7	1 098	5,4 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	28 083	60 871	56 275,8	-4 595	-7,5 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	257 362	264 459	274 733,7	10 275	3,9 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	45 037	48 766	51 063,9	2 298	4,7 %
Kaupunkirakenne	14 446	13 939	16 674,1	2 735	19,6 %
LIIKELAITOKSET (Yli-/alijäämä)					
Tilapalvelu	429	0	0,0	0	0,0 %
TULOSLASKELMA					
Verotulot	343 135	342 030	365 400,0	23 370	6,8 %
Valtionosuudet	29 963	48 995	56 753,1	7 758	15,8 %
Rahoitustulot ja -menot	14 966	12 848	8 832,5	-4 015	-31,3 %
RAHOITUSLASKELMA					
Antolainauksen muutokset	558	0	0,0	0	0,0 %
Lainakannan muutokset	20 426	60 247	-1 416,4	-61 663	-102,4 %
INVESTOINTIOSA					
Maa- ja vesialueet, menot	4 061	6 000	6 000,0	0	0,0 %
Maan myynti, tulot	972	1 000	1 500,0	500	50,0 %
Irtain käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset, menot	6 763	7 665	12 023,0	4 358	56,9 %
Irtain käyttöomaisuus, tulot	0	0	0,0	0	0,0 %
Osakkeet ja osuudet, menot	259	7 200	2 400,0	-4 800	-66,7 %
Osakkeet ja osuudet, tulot	61	0	0,0	0	0,0 %
Tilapalvelun investointimenot	36 856	38 090	34 650,0	-3 440	-9,0 %
Urheilu- ja retkeilyalueet, menot	2 401	13 555	5 530,0	-8 025	-59,2 %
Urheilu- ja retkeilyalueet, tulot	234	0	0,0	0	0,0 %
Kunnallistekniikka, menot	25 692	24 360	24 500,0	140	0,6 %
Kunnallistekniikka, tulot	872	0	0,0	0	0,0 %

Talousarvion käyttötalousosassa valtuustoon nähden sitova on määrärahan menojen ja tulojen erotus eli toimintakate. Toimialajohtajan ja kansliapäällikön tulee huolehtia siitä, että toimialan määräraha tai määrarahat eivät ylitä. Toimialajohtajan tulee tämän varmistamiseksi tehdä lautakunnalle tarvittavat esitykset määrärahojen muuttamiseksi. Muutokset tulee tehdä siten, että valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ei vaarannu. Kunnan liikelaitoksia sitova meno- tai tuloerä on liikelaitoksen yli-/alijäämä.

Investointiosassa seuraavat investointimenot ja -tulot ovat valtuustoon nähden sitovia:

- Maa- ja vesialueet
- Irtain käyttöomaisuus
- Osakkeet ja osuudet
- Tilapalvelun investointimenojen loppusumma
- Urheilu- ja retkeilyalueet
- Kunnallistekniikka.

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustulojen ja -menojen yhteismäärä.

Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitova tuloerä on lainakannan muutos sekä antolainasaamisten lisäysten ja vähennysten erotus eli antolainauksen muutokset yhteensä.

Käyttötalousosassa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ovat myös valtuustoon nähden sitovia ja niiden mahdollisista muutoksista päättää valtuusto. Toiminnalliset tavoitteet ovat palvelutuotannon vaikutuksia ja vaikuttavuutta kuvaavia, mitattavissa tai muuten todennettavissa olevia määrällisiä ja laadullisia tavoitteita. Liikelaitoksissa valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet koskevat palvelun laatua, toiminnan kannattavuutta, toiminnan laajuutta, kehittämistä ja ympäristöä.

Kaupungin talousarviossa asetetaan valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet myös tärkeimmille yhdeksälle tytäryhteisölle. Tytäryhteisö on velvollinen raportoimaan valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta neljännesvuosikatsausten yhteydessä sekä tilinpäätöstä laadittaessa.

Talousarvion yleisperustelut ovat informaatiota, jota ei ole tarkoitettu sitovaksi talousarvion osaksi. Talousarvion yksityiskohtaiset perustelut, tunnusluvut ja suoritettavat tavoitteet ovat ohjeellisia siten, että lautakuntien tulee ottaa ne huomioon käyttösunnitelmista päätettäessä. Perusteluissa esitetyt asiat eivät voi kuitenkaan johtaa siihen, että käyttösunnitelma laaditaan sitovaa määrärahaa suuremmaksi. Tytäryhteisöistä esitettävät alustavat taloudelliset ja muut tunnusluvut eivät myöskään ole valtuustoon nähden sitovia.

Erityismääräyksiä

Kaupungin liittymisestä jonkin yhteisön jäseneksi tai jäsenyydestä eroamisesta päättää myönnettujen määrärahojen asettamissa rajoissa toimiala, jonka toimintaan kyseisen yhteisön jäsenyys liittyy.

Lautakunnat ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunta päättävät omalle tehtäväalueelleen kuuluvien avustusten myöntämisestä. Kaupunginhallitus määrittelee koko kaupunkioorganisaatiolle yhteiset avustusten myöntämisen menettelytavat. Keskeistä avustusten myöntämisessä on, että avustettavan toiminnan tulee edistää kaupungin strategian mukaista toimintaa, tukea tai täydentää kaupungin järjestämiä palveluita ja kuntalaisten hyvinvointia ja/tai kaupungin elinvoimaa. Toiminnan vaikuttavuuden arvioinnissa hyödynnetään avustuskohdaisesti määritellyjä kriteerejä. Annetuista avustuksista ja projektirahoista tulee avustuksen saajan antaa käyttöselvitykset.

Kaupunginvaltuusto ja -hallitus -määrärahaan käytöstä päättää kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä henkilö.

Tarkastuslautakunnan talousarvio sisältyy konsernihallinnon määrärahaan. Tarkastuslautakunnan talousarviosta päättää kaupunginvaltuusto ja tarkastuslautakunnan käyttösuunnitelman vahvistaa tarkastuslautakunta.

Henkilöstö

Henkilöstösuunnitelmassa otetaan huomioon tarvittavat palkalliset henkilötyövuodet ja niitä vastaavat henkilöstömenot. Suunnitelma sisältää koko sen henkilöstön, jolle on varattu talousarvioon palkkamenot. Henkilöstösuunnitelmaa tulee tarkentaa tarvittaessa edelleen käyttösuunnitelma- ja toimeenpanovaiheessa. Laskenta sisältää sekä vakinaisen että määräaikaisen henkilöstön sekä kaikki palkanosat (esimerkiksi erilliskorvaukset, ylityökorvaukset ja lisät). Työssäolokuukaudet sisältävät myös kaikki palkalliset vapaat.

Henkilöstösuunnitelman toteuttaminen

Vuoden 2026 talousarviossa henkilöstömenot ovat 244,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 muutetun talousarvion mukaan henkilöstömenot ovat 238,7 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot kasvavat 5,2 miljoonaa euroa (+2,2 %) vuoden 2025 talousarvioon nähden. Seuraavassa taulukossa on esitetty kaupungin henkilöstömenot, ja taulukon jälkeen on kuvattu muutoksiin vaikuttavia tekijöitä.

Henkilöstömenot

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025-2026	
				euroa	%
Henkilötyövuosia vastaavat henkilöstömenot					
Kaupunki ilman liikelaitoksia	206 345	226 578	231 366,1	4 788,6	2,1 %
Konsernihallinto	8 806	9 214	10 209,0	994,9	10,8 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	9 353	17 892	17 038,6	-852,9	-4,8 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	150 415	159 388	162 357,0	2 969,3	1,9 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	19 618	20 872	21 831,9	959,9	4,6 %
Kaupunkirakenne	18 152	19 212	19 929,6	717,5	3,7 %
Liikelaitokset	1 570	1 836	1 923,4	87,2	4,8 %
Tilapalvelu -liikelaitos	1 570	1 836	1 923,4	87,2	4,8 %
Yhteensä	207 915	228 414	233 289,5	4 875,8	2,1 %
Muut henkilöstömenot					
Kulttuuripalvelujen tuntipalkkaiset	2 858	2 883	2 955,7	72,3	2,5 %
Luottamustoimi, vaalit	1 632	1 207	731,3	-475,6	-39,4 %
Tasausmaksu	7 748	6 097	6 267,4	170,5	2,8 %
Keskitetty järjestelyerä ja palkkaohjelma	0	112	717,0	605,0	540,2 %
Yhteensä	12 238	10 299	10 671,4	372,2	3,6 %
Henkilöstömenot yhteensä	220 153	238 713	243 960,9	5 248,0	2,2 %

Kunta- ja hyvinvointialan uudet työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2025–29.2.2028.

Henkilöstömenoihin vuodelle 2026 vaikuttavat sopimuskorotukset koostuvat pääosin (on sopimuskohtaisia eroja) seuraavista eristä (keskitettyjen erien vaikutukset vaihtelevat):

- Kunta-alan sopimusten (ei muusikot eikä näyttelijät) 1.2.2025 kehittämisohjelmaerä ja 1.6.2025 paikallinen järjestelyerä ovat pääsääntöisesti sopimuksittain yhteensä 0,8 % ko. sopimuksen palkkasummasta. Erien kohdentuminen keskitettyyn ja paikalliseen erään sekä keskitettyjen erien toteutuneet kustannukset vaihtelevat sopimusaloittain. Talousarvioon

2025 varatut em. erät on käytetty KVTES:n ja OVTES:n osio G:n osalta tasopalkkauudistukseen.

- 1.10.2025 yleiskorotus 2,5 %
- 1.8.2026 yleiskorotus 2,27 %
- 1.10.2026 paikallinen järjestelyerä 0,20 %
- 1.10.2026 pääosin paikallinen kehittämisohjelmaerä 0,40 % (osassa sopimuksia voi tulla keskittyjä ratkaisuja, jotka ohjataan keskustasolta).

Jyväskylän kaupungin henkilöstömenot kasvavat vuosina 2026-2028 yhteensä noin 20,4 miljoonaa euroa 1.5.2025 voimaan tulleiden työ- ja virkaehtosopimusten myötä. Vuoden 2026 osalta palkkaratkaisu nostaa kaupungin henkilöstömenoja sivukuluineen arviolta 7,0 miljoonaa euroa. Lisäksi vuoden 2026 henkilöstömenoja kasvattaa aiemmissa työ- ja virkaehtosopimuksissa sovittu palkkausjärjestelmän kehittämisohjelma noin 0,5 miljoonaa euroa.

KVTES:n ja OVTES:n osio G:n osalta tulevia paikallisia järjestelyeriä tullaan kohdentamaan tasopalkkajärjestelmään. Tasopalkkajärjestelmä korvaa tehtävän vaativuuden arviointijärjestelmän. Tasopalkkajärjestelmä perustuu osaamisen ja vastuun tasokriteereihin, jotka on määritelty KVTES:in palkkaliitteissä ja OVTES:in osio G:ssä. Näiden lisäksi voi olla paikallisia tasokriteereitä. Palkkaryhmittäin on kolme osaamisen ja vastuun tasoa (A, B ja C). Palkkaryhmittäin on tehty tasokuvaus, joka kuvaa sitä, millä perusteilla tehtävä sijoittuu millekin tasolle. Paikallisesti kullakin palkkaryhmän tasolla on yksi tasopalkka. Valtakunnallisesti sovittujen tasojen lisäksi paikallisesti voidaan sopia C:n yläpuolisista tasoista. Toistaiseksi Jyväskylän kaupungissa ei ole tällaisista sovittu. Palkkaryhmien ulkopuolisten (esim. johto ja projektihenkilöstö) tasopalkkamallista on oma suosituksensa. Tasopalkan lisäksi voidaan maksaa euromääräistä tasolisää. Näitä on sekä valtakunnallisia että paikallisesti määriteltyjä.

Tasopalkkajärjestelmän käyttöönotto luo palkkojen yhteensovittamisen tarvetta kuntaorganisaatioissa, myös Jyväskylän kaupungissa. Palkkojen yhteensovittamisessa uuden tasopalkkajärjestelmän mukaisiin palkkaryhmiin ja tasoihin noudatetaan siirtymäaikaa, joka vaihtelee työnantajittain. Palkkausjärjestelmäuudistuksesta suoraan johtuva palkkojen yhteensovittaminen toteutetaan kohtuullisessa ajassa ja tätä varten tehdään suunnitelma. On mahdollista, että paikallisten järjestelyerien kohdennukset eivät tulevana vuosina riitä tähän yhteensovittamiseen.

Henkilöstömuutokset

Seuraavassa on kuvattu keskeisimmät henkilöstömuutokset. Henkilötyövuosissa näkyvät myös esimerkiksi kuluvan ja tulevan vuoden arviot asiakasmäärän ja palvelutarpeen kasvusta sekä mahdolliset rakenteelliset muutokset.

TE-palvelut siirtyivät kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta ja kaupungille siirtyi liikkeen luovutuksen periaattein henkilöstöä valtiolta noin 160 henkilötyövuoden verran. Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden toimialalla on tarkasteltu kevään 2025 aikana koko toimialan organisaatorakennetta ja tehtäväjärjestelyjä, johtamisjärjestelmää sekä sitä, millainen organisoituminen ja millaiset tehtävät palvelevat parhaiten TE-uudistuksen myötä muuttunutta tehtävä- ja toimintakenttää. Jyväskylän kaupunki on käynyt elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimialaa koskevat yhteistoimintaneuvottelut, jotka päättyivät 12.3.2025. Yhteistoimintaneuvotteluissa läpikäytyjen muutosten toimeenpano toteutui pääsääntöisesti kesän 2025 aikana ja muutosten kokonaisvaikutukset näkyvät vuoden 2026 henkilöstösuunnitelmassa.

Suurin rakenteellinen muutos on 1.1.2026 toteutuva Kylän Kattaus –liikelaitoksen lakkaaminen ja ruokapalveluiden sijoittuminen sivistyspalvelujen toimialalle nettoyksikkönä. Henkilöstösuunnitelmassa Kylän Kattauksen henkilöstö on huomioitu kasvun ja oppimisen palveluissa.

Henkilöstösuunnittelussa joudutaan varautumaan uusillakin rekrytoinneilla tuleviin eläköitymisiin osaamisen varmistamiseksi, toiminnan kannalta välttämättömiin ja samalla tuottavuutta lisääviin kehittämisprojekteihin sekä muutoin palveluprosessien uudelleen tarkasteluun. Muutosvaiheessa näihin tarvitaan joissain tapauksissa henkilöresursointia. Henkilötyövuosien lopulliseen toteutumiseen

seen vaikuttaa aina myös se, missä kohtaa talousarviovuotta muutos, esimerkiksi palvelussuhteen alkaminen tai päättymisen, toteutuu. Siksi myös vuoden 2025 ratkaisut voivat edelleen kasvattaa tai vähentää vuoden 2026 henkilötyövuosia kokonaisen vuoden tarkastelussa.

Palkalliset henkilötyövuodet

	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025-2026	
				htv	%
Kaupunki ilman liikelaitoksia	4 169	4 400	4 385	-15	-0,3 %
Konsernihallinto	134	137	147	10	7,2 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	207	340	326	-14	-4,2 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	3 114	3 185	3 168	-17	-0,5 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	401	409	414	5	1,2 %
Kaupunkirakenne	313	330	331	1	0,2 %
Liikelaitokset	23	26	27	1	3,8 %
Tilapalvelu -liikelaitos	23	26	27	1	3,8 %
Kaupunki yhteensä	4 192	4 426	4 412	-14	-0,3 %

Henkilöstösuunnitelmassa henkilötyövuodet vuodelle 2026 ovat yhteensä 4 412 ja henkilötyövuodet laskevat vuoden 2025 tasosta 14 henkilötyövuoden verran. Kokonaisuudessaan henkilöstömenot ja -työvuodet voivat tarkentua edelleen talousarvioprosessin ja käyttösuunnitelmien valmistumisen edetessä. Sen lisäksi lopulliset tehtävien täytöt arvioidaan aina täyttölupamenettelyssä.

Konsernihallinnossa on 0,6 miljoonan euron keskitetty palkkavaraus valtakunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten mukaisiin järjestelyeriin ja palkkaohjelmaan. Keskitetty palkkavaraus jaetaan toimialoille vuoden 2026 aikana erien kohdistumisen varmistuttua.

Konsernihallinnossa on edellisen vuoden tasoa vastaava varaus koko kaupungin kesätyöllistämiseen, aiemmista vuosista se on kuitenkin merkittävästi supistunut.

Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden toimialalla henkilötyövuodet ovat vähenemässä 14,1 henkilötyövuodella muutettuun talousarvioon nähden. Toimialalla käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen pohjalta organisaatorakennetta on tarkennettu ja henkilöstön tarvetta selkiytetty. Henkilöstön vähennyksissä on hyödynnetty poistumaa sekä tehtävien lakkaamisia ja aiemmin henkilöstösuunnitelmassa olleita täyttämättä jätettyjä tehtäviä.

Sivistyksen toimialalla henkilöstömäärä on vähenemässä yhteensä 11,5 henkilötyövuotta muutettuun talousarvioon nähden.

Kylän Kattaus –liikelaitoksen lakkaaminen ja fuusioituminen sivistyksen toimialalle omaksi nettoyksiköksi on huomioitu henkilöstösuunnitelmassa osana kasvun ja oppimisen palveluja. Kasvun ja oppimisen palveluissa henkilöstösuunnitelmaan sisältyy Kylän Kattauksen henkilöstöä 189,3 henkilötyövuoden verran.

Kasvun ja oppimisen palveluissa henkilöstömäärä vähenee 16,6 henkilötyövuodella vuoden 2025 muutettuun talousarvioon verrattuna (luvuissa on huomioitu molempien vuosien osalta Kylän Kattauksen henkilöstö).

Toimialan yhteisissä palveluissa ja hallinnossa henkilötyövuodet vähenevät 4,6 henkilötyövuotta. Muutos johtuu kasvun ja oppimisen palvelujen TVT-tiimin työntekijöiden siirtymisestä kaupungin sisällä konsernihallinnon digipalveluiden palveluyksikköön.

Kasvun ja oppimisen hanketoiminta on ollut viime vuosina talousarviolla varattua määrärahaa vähäisempää ja vuoden 2026 talousarviovalmisteluissa on huomioitu nettovaikutukseton hanketoinnin talousarvion tuloja ja menoja alentava oikaisu. Oikaisu kohdentuu toimintakuluissa henkilöstömenoihin, joita korjataan lähemmäs vuoden 2024 toteumaa ja vuoden 2025 ennusteen mukaista tasoa. Oikaisu vähentää kasvun ja oppimisen henkilötyövuosia yhteensä 22,9 henkilötyövuotta.

Varhaiskasvatuspalveluissa henkilöstömäärä on vähenemässä muutettuun talousarvioon nähden yhteensä 3,5 henkilötyövuotta. Palvelualueen vuoden 2026 henkilöstösuunnitelma on laadittu esihenkilöalueittain resurssi- ja palvelutarpeet ja tiedossa olevat muutokset huomioiden.

Vuoden 2025 aikana toteutetun johtamisjärjestelmän tiivistämisen ja kehittämisen vuoksi esihenkilöalueita on yhdistynyt ja jakautunut sekä muodostunut uusia työyhteisöjä esihenkilöalueille. Työyhteisöissä on tullut myös henkilöstömuutoksia uusien tehtäväjärjestelyjen myötä.

Myös uusia toimintayksiköitä on avautumassa elokuussa 2026. Palvelujen kysynnän mukaan mahdollisesti luovutaan pienemmistä yksiköistä. Tarvittaessa henkilöstö siirtyy työskentelemään avoimiin tehtäviin muihin päiväkoteihin.

Perusopetuksessa henkilötyövuodet ovat kasvamassa 12,8 henkilötyövuotta vuoden 2025 muutetusta talousarviosta. Oppimisen tuen 1.8.2025 voimaan astuneen lakiuudistuksen myötä on vuodelle 2026 arvioitu yhteensä noin 22 henkilötyövuoden lisäystarve (noin 1,32 miljoonaa euroa) sekä opetusresurssiin että sairaalaopetuksen konsultaatiotoimintaan, jotta uuden lain edellyttämät annetun tuen ja konsultaation vähimmäismäärät voidaan varmistaa.

Vuoden 2025 talousarviossa on päätetty lisätarpeista ja sopeutustoimenpiteistä, joiden taloudelliset vaikutukset ulottuvat myös vuoden 2026 puolelle. Lisätarpeista koululaisten iltapäivätoiminnan järjestäminen kaupungin omana toimintana arvioidaan vaikuttavan vuoden 2026 talousarvioon noin viiden henkilötyövuoden (noin 200 000 euroa) verran lisäävästi. Päätetyistä sopeutustoimenpiteistä, kuten koulujen hallinnon tarkasteluista, ETY-yksikön päättymisestä, päiväkotikoulujen kasvun ja oppimisen ohjaajien vähennyksistä sekä iltapäivätoiminnan rajaamisesta klo 16.30 saakka, arvioidaan vaikutuksen vuoden 2026 talousarvioon olevan vastaavasti noin kuusi henkilötyövuotta vähentävä.

Muun muassa Liinalammin, Jyskän ja Vaajakosken kouluissa tapahtuneista tilajärjestelyistä sekä kokonaisoppilasmäärän laskusta johtuen opetusjärjestelyissä on voitu hyödyntää entistä paremmin optimaalisempia ryhmäkokoja.

Kokonaislisäystarve vuodelle 2026 on supistunut opetusjärjestelyiden optimoinnin sekä vuosien 2024 että 2025 talousarvioista periytyvien muutosten myötä noin 13 henkilötyövuoteen.

Nuorisopalveluissa henkilöstömäärä pysyy suunnilleen vuoden 2025 tasolla (-0,4 htv).

Kylän Kattauksen palveluyksikössä henkilömäärä on kasvamassa 2,0 henkilötyövuotta vuoden 2025 muutettuun talousarvioon nähden. Rekrytoinnit arvioidaan kuitenkin aina erikseen tapauskohtaisesti ja ensisijaisesti pyritään löytämään ratkaisut sisäisin tehtäväjärjestelyin.

Henkilöstösuunnitelmassa on varauduttu muun muassa lisääntyviin erityisruokavalioihin sekä palvelukeittiöiden mitoituksen muutoksiin, henkilöstökustannusten kasvuna.

Lasten ja oppilasmäärän väheneminen vaikuttaa vähentävästi myös ruokapalvelujen asiakasmäärään. Koska oppilasmäärän väheneminen kohdentuu moneen eri kouluun, ovat henkilöstövaiku-

tukset myös pieniä yksikkökohtaisesti. Tästä huolimatta on asiakasmäärän vähenemiseen varauduttava ja pyrittävä tehostamaan omaa toimintaa muun muassa tehtävänkuvia kehittämällä.

Kulttuuri- ja liikuntapalveluissa henkilöstömäärä kasvaa 5,1 henkilötyövuotta muutettuun talousarvioon nähden.

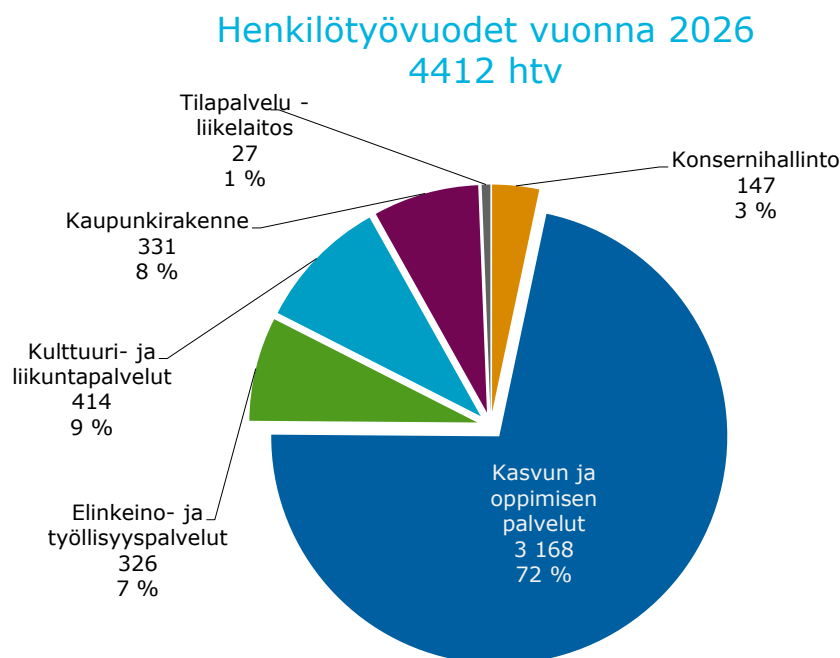
Liikuntapalveluissa lisäykset kohdistuvat liikuntapaikanhoitoon koskien isoja liikuntapaikkakohteita, millä varmistetaan liikuntapaikkojen turvallinen asiakaskäyttö sekä uinninvalvontaan johtuen valvottavien tilojen kasvusta ja kasvaneista asiakasmääristä. Samalla esimerkiksi hankehenkilöstö on vähenemässä, vaikka hankkeita myös jatkuu, esimerkiksi liikuntaneuvonnan kehittäminen ja Hippos-hanke.

Kulttuuripalveluissa henkilöstösuunnitelmassa on varauduttu Jyväskylä Sinfonian ja Jyväskylän kaupunginteatterin tuotantoihin liittyviin resurssitarpeisiin.

Kaupunkirakenteen toimialalla henkilöstömäärä kasvaa 0,8 henkilötyövuotta suhteessa vuoden 2025 muutettuun talousarvioon. Toimialalla on tehty sopeutuksia ml. henkilöstöpoistuman hyödyntämistä vuoden 2025 aikana sekä suunniteltu painopisteiden ja tehtävätarpeiden mukaisia resurssilisäyksiä, esimerkiksi kausityötehtäviin.

Konsernihallinnossa henkilötyövuodet kasvavat henkilöstösuunnitelman mukaisesti yhteensä 9,8 henkilötyövuotta. Merkittävä osa tästä on seurausta vuonna 2025 päätetystä kaupungin toimintojen keskittämisestä, pääosin henkilöstösiirroista digipalveluihin. Sen lisäksi henkilöstösuunnitelma pitää sisällään varauksen tietosuojatehtävään ja toimialojen henkilöstötyön tukemiseen.

Tilapalvelu-liikelaitoksessa vuoden 2026 henkilöstösuunnitelmassa henkilötyövuodet kasvavat 1,0 henkilötyövuodella vuoden 2025 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Henkilöstösuunnitelmaa tarkennetaan rekrytointilupamenettelyä hyödyntäen edelleen vuoden 2026 aikana. Henkilöstösuunnitelman tavoitteena on tukea vuoden 2026 talousarvion toteutumista suunnitellusti. Ennen rekrytointien käynnistämistä tehtävien täyttämiset arvioidaan rekrytointilupamenettelyssä ja suhteessa talousarvion toteutumiseen. Huomiota kiinnitetään tehtävien täytön taroituksenmukaisuuteen ja oikea-aikaisuuteen sekä arvioidaan tehtävän muutostarpeet ja poistuman hyödyntämisen mahdollisuus. Lupaprosessissa huomioidaan aina myös kaupungin olemassa olevan henkilöstön uudelleensijoittumisen tarpeet.

Rekrytointilupa haetaan kaikista yli kolme kuukautta kestävästä rekrytoinneista. Lupa käsitellään henkilöstöpalveluissa sekä toimialojen johtoryhmissä. Edelleen toimintaansa jatkaa myös koko kaupungin rekrytointiluparyhmä, jonka käsittelyyn jatkossa tulevat rekrytointiluvat määritellään syksyn 2025 aikana yhteistyössä palveluiden kanssa.

Talousarvion toteutumista tukevana toimenpiteenä on esimerkiksi se, että lomarahojen vaihtaminen vapaaksi on mahdollista KVTES:n määräysten mukaisesti. Myös palkattomien virka- ja työvapaiden osalta on todennäköisesti vuoden 2026 ajan voimassa määräaikainen säästösyistä käytettävien palkattomien vapaiden ohje.

Rekrytoinnit on pääosin saatu toteutettua suunnitelman mukaisesti. Alkuvuodesta 2025 rekrytointeja toteutettiin rajoitetusti ja sisäistä menettelyä hyödyntäen yhteistoimintamenettelyjen takia. Henkilöstön saatavuudessa on näkynyt talouden yleinen suhdanne ja se on näkynyt osittain kasvaneina hakijamäärinä. Taloudellisen tilanteen vaatimat toimenpiteet luovat kuitenkin riskejä sekä henkilöstön pito- että vetovoiman kehittämiselle ja ylläpitämiselle. Joten huomiota on kiinnitettävä myös olemassa olevan henkilöstön pysyvyyteen ja hyvinvointiin.

Organisaatiossa tarvitaan myös uutta osaamista, jota olemassa olevalla henkilöstöllä ei vielä välttämättä ole. Yhteistyötoimikunnassa käsiteltävään yhteistoimintalain mukaiseen henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan tunnistetaan ja priorisoidaan palveluiden osaamisen kehittämisen tarpeet. Tämä suunnitelma tehdään vuosittain ja vuodelle 2026 tarkoitus on, että se valmistuu joulukuussa 2025. Henkilöstösuunnitelman osalta se vastaa talousarviosuunnitelmaa.

Osaamisen kehittämisen keskitetyt resurssit ja toimenpiteet painotetaan suunnitelman mukaisiin tarpeisiin. Muuttuvissa tai vapautuvissa tehtävissä tai kokonaan uusissa tehtävissä tulee huomioida modernit osaamisvaatimukset ja tehtävänkuvat ja vastata niihin nykyisen henkilöstön valmentamisella ja kouluttamisella sekä joissain tilanteissa myös uutta osaamista rekrytoimalla.

Keskeisinä toimenpiteinä tulevat olemaan arviointiin perustuen tarpeen mukaisesti erilaiset työyhteisön tuen toimenpiteet työyhteisöjen toimivuuden, muuttuvassa toimintaympäristössä toimimisen kyvykkyyden sekä työturvallisuuden edistämiseksi. Esihenkilöiden pakollista koulutusohjelmaa jatketaan. Myös erilaisia tietosuojan sekä tietoturvan sekä laajemmin digitalisaation osaamisen kehittämisen toimia jatketaan.

Edelleen on yhtä aikaa kiinnitettävä huomiota kaikkien palveluiden kohdalla henkilöstömäärän ja tehtävänkuvien tarkoituksenmukaisuuteen tuottavuuden, taloudellisten reunaehtojen sekä henkilöstön pysyvyyden, saatavuuden ja hyvinvoinnin näkökulmista.

Toimijoina työssä ovat omista rooleistaan, vastuineen ja oikeuksineen, työantaja, osaavat esihenkilöt sekä sen myös jokainen työntekijä ja työyhteisö omalta osaltaan.

Sairauspoissaolojen määrä (pv/htv) on ollut vuonna 2025 hienokseltaan nousussa alkuvuoden tietojen tarkastelun perusteella. Tavoitteena on sairauspoissaolojen määrän laskeminen. Sairauspoissaolojen laskuun ja henkilöstötuottavuuden kasvuun voidaan vaikuttaa muiden poissaolojen osalta esimerkiksi laadukkaalla vuorovaikutteisella esihenkilötyöllä, kehittäen henkilöstön osaamista, motivaatiota ja työkykyä sekä kokemusta turvallisuudesta (psykologinen ja fyysinen turvallisuus). Tämä vaatii konkreettisia tekoja ja resursseja, jotka vaihtelevat tilannekohtaisesti. Esimerkkinä ovat toimet, jotka parantavat työergonomiaa, työn sujuvuutta ja rakenteellista toimivuutta, työ-

yhteisöjen toimivuutta, esihenkilötyötä ja jokaisen oman roolin ymmärrystä. Työhyvinvointia edistetään huomioiden sekä kokonaisuus että yhteisökohtaiset tarpeet ja tähän liittyen esimerkiksi velvoitteet, mahdollisuudet ja seuranta olemassa olevien resurssien mahdollistamalla tavalla. Vuonna 2026 talousarviossa kohdistetaan hieman lisäresursseja työterveyshuollon palveluissa mielenterveyden tuen toimenpiteisiin. Samoin yhteistyössä työterveyshuollon kanssa tehdään kehittämistyötä esimerkiksi työpaikkaselvitysprosessissa. Huomiota kiinnitetään edelleen työn vaarojen selvittämiseen ja arviointiin.

Kaupunginhallituksen hyväksymä henkilöstöpolitiikkaa (henkilöstötyön linjaukset) ohjaa henkilöstötyötä. Tämä kokonaisuus on vuonna 2026 tarkoitus tarkoituksenmukaisella tavalla päivittää ja tuoda kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi siten, että se perustuu uudistuvaan kaupunkistrategiaan. Ellei strategiaprosessi johda esimerkiksi siihen, että se jo sisältäisi henkilöstöpolitiikan riittävässä laajuudessa.

Henkilösivukulut

Henkilöstösivukulujen budjetoinnissa on käytetty alla olevan taulukon mukaisia henkilöstösivukulu-prosentteja.

Henkilösivukulut 2025-2026

	TA+M 2025	TA 2026	Muutos %-yks.
Prosenttia maksetuista palkoista			
Sairausvakuutusmaksu	1,73 %	1,84 %	0,11 %
Tapaturmavakuutusmaksu	0,39 %	0,40 %	0,01 %
Ryhmähenkivakuutusmaksu	0,03 %	0,03 %	0,00 %
Työttömyysvakuutusmaksu	0,80 %	1,23 %	0,43 %
Yhteensä	2,95 %	3,50 %	0,55 %
Palkkaperusteinen KuEL-maksu	17,46 %	17,30 %	-0,16 %
Yhteensä	20,41 %	20,80 %	0,39 %
Opettajien VaEL-maksu	16,92 %	18,16 %	1,24 %
1 000 euroa			
	TA+M 2025	TA 2026	Muutos %
Kevan tasausmaksu	6 096,9	6 267,4	2,8 %

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjen avulla tuotetaan kohtuullinen varmuus tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon toteutumisesta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen, päätösten perusteena olevan tiedon riittävyys ja luotettavuus ja se, että lainsäädäntöä, määräyksiä ja ohjeita sekä johdon ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, jotka ohjaavat koko kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kuntalain mukaan kaupunginhallituksen tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa, tuloksellisuutta ja raportointia sekä on antanut täydentävät ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Lisäksi kaikki tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa varojen käytössä vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta määriteltyjen menettelytapojen ja ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta lainsäädännön, valtuuston määrittelemän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja konsernijohtoon antaman ohjeistuksen mukaisesti. Konserniyhteisöjen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on esitelty talousarvion konsernia käsittelevässä osassa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman laadinta

Talousarvion valmistelun yhteydessä toimialat ja liikelaitokset ovat analysoineet toimintaympäristön muutoksia, tunnistaneet tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioineet niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä. Riskien arvioinnin, seurannan ja raportoinnin sekä dokumentoinnin tukena on käytetty yhdenmukaista, kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan viitekehykseen perustuvaa työkalua. Riskienhallinnan tuottama ajantasainen tieto on myös johdon helposti käytettävissä kaupungin raportointialustalla johdon työpöydällä. Toimialojen ja liikelaitosten riskien tunnistaminen ja analysointi on toteutettu johtoryhmätasolla hyödyntäen palvelualueiden ja yksiköiden tekemiä riskiarviointejä. Analyysin ja arvioinnin perusteella merkittävimmät uhat ja mahdollisuudet on priorisoitu ja valvonnan toimenpiteet on kohdistettu olennaisimpiin riskeihin.

Toimialojen ja liikelaitosten tekemien arviointien tulokset on käyty läpi ja koostettu yhteen. Koostetta on käsitelty ja työstetty eri ohjausryhmissä, minkä jälkeen kaupungin johtoryhmälle on tuotettu esitys koko kaupungin merkittävimmistä riskeistä seuraavalle talousarviokaudelle. Kaupungin johtoryhmä on käsitellyt merkittävimmät riskit kokouksessaan 22.9.2025, ja ne on nostettu talousarvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmaan.

Toimialat ja liikelaitokset muodostavat oman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmansa käyttötalousuunnitelman yhteydessä, huomioiden koko kaupungin osalta nimetyt merkittävimmät riskit.

Koko kaupungin osalta merkittävimmiksi riskeiksi on tunnistettu:

- **Talouden suhdannevaihtelut ja tulorahoitukseen liittyvät epävarmuustekijät voivat vaarantaa kaupungin palvelutasoa, kehittämistä ja tuloksellisuuden parantamista.**

Jyväskylän kaupungin kaupunkitasolla merkittävimmät talouden riskit liittyvät verorahoituksen (eli verotulot ja valtionosuudet) kehitykseen tulevana vuosina. Verotulojen määrään merkittävästi vai-

kuttava tekijä on kansantalouden tila ts. suhdannevaihtelut, myös globaalista epävarmuudesta johtuen. Talouden matalasuhdanteessa kunnallis- ja yhteisöverotulojen määrä voi jäädä suunniteltua pienemmäksi haastavasta työllisyystilanteesta ja yrityssektorin tulostilanteesta johtuen.

Valtionosuusrahoitukseen liittyvän riskin taustalla on toisaalta julkisen talouden haastava taloustilanne ja valtiontalouden sopeuttamisen toimenpiteet ja toisaalta monille kunnille – myös Jyväskylälle – taloudellisesti merkityksellisten valtionosuusuudistuksien myöhästyminen tai peruuntuminen kokonaan.

Toisaalta yleinen talouskehitys voi kasvattaa korkoriskiä sekä vähentää kaupungin osinkotuottoja, mikä edelleen kaventaa taloudellista liikkumavaraa ja mahdollisuutta kohdentaa rahoitusta toiminnan kehittämiseen ja investointeihin.

Toimenpiteet riskin toteutumisen ennalta ehkäisemiseksi

Riskin hallintakeinona on toisaalta kaupungin käyttötalouden pitkäjänteinen suunnitelmallisuus ja menokuri, investointien jaksottaminen suhdannevaihteluita tasaavasti sekä kaupungin verotuloihin vaikuttavan elinkeino- ja työllisyysrakenteen rohkea kehittäminen.

Suhdanneherkkien myynti- ja maksutulojen (esim. tontinmyyntitulot, rakennuslupatuotot) sekä osinkotuottojen vähenemisen riskien keskeinen hallintakeino on se, että toimialojen menorakennetta ei rakenneta näiden suhdanneherkkien tulojen varaan, jotta toimialan perusprosessien resursseja ei jouduta leikkaamaan suhdanneherkkien tulojen vaihdellessa

Valtionosuusrahoituksen riskeihin hallintakeinona on vahva ja monikanavainen vaikuttaminen ja edunvalvonta sekä aktiivinen ja rohkea rahoituksen hakeminen kaupungin hankkeisiin, projekteihin ja investointeihin

- **Puutteet sopimusosaamisessa ja sopimusten hallinnassa voivat suurentaa kaupungin talouden ja toiminnan riskejä.**

Sopimuksilla on suuri taloudellinen merkitys kaupungille. Puutteet sopimusosaamisessa ja sopimusten hallinnassa voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä kaupungin toiminnalle ja taloudelle. Sopimuksiin liittyvät riskit voivat toteutua, jos sopimuksen valmisteluvaiheessa sopimuksiin liittyvien riskien arviointi ja ennakointi, vaatimusten asettaminen sopimuskumppanille sekä varautuminen toimintaympäristön, sääntelyn tai sopimuskumppanin toiminnan muutoksiin jäävät puutteelliseksi. Niin ikään sopimusriskejä voi aiheutua siitä, jos sopimuksen sisältöä ei kyetä laatimaan yksiselitteiseksi ja selkeäksi, vaan sopimukseen jää tulkinnanvaraisuutta ja jopa epäedullisia ehtoja kaupungin näkökulmasta.

Puutteellinen sopimusten hallinta ja seuranta voivat aiheuttaa taloudellisia menetyksiä tai haittaa kaupungin toiminnalle. Erityisesti hajanainen ja henkilöriippuvainen sopimusten hallinta ja seuranta lisäävät sopimuksiin liittyvää riskiä.

Mahdolliset seuraukset

Puutteet sopimusten hallinnassa voivat johtaa siihen, että kaupunki ei saa sitä, mitä tilaa tai sopimus ei toteudu sopimuksessa määritellyllä tavalla. Sopimusten puutteellinen laadinta ja hallinta voivat johtaa ylimää räisiin kustannuksiin ja taloudellisiin menetyksiin sekä kaupungin henkilöstön tehtävien lisääntymiseen. Sopimusriskien toteutuessa vaikutukset voivat ulottua myös kuntalaisiin ja muihin kolmansiin osapuoliin esimerkiksi puutteellisina palveluina, heikentyneenä palvelun laaduna taikka tietosuojaan liittyvinä puutteina. Epäselvät ja tulkinnanvaraiset ehdot sekä puutteet sopimusten toteutumisessa voivat johtaa oikeudellisiin prosesseihin, mistä aiheutuu ylimää räisiä kuluja sekä mainehaittaa. Lisäksi epäselvyydet sopimuksissa ja yhteistyön ongelmat voivat heikentää sopimuksen mukaisen palvelun kehittämistä ja jatkuvuuden varmistamista.

Toimenpiteet riskin toteutumisen ennalta ehkäisemiseksi

- Riittävä resursointi sopimusten hallintaan
- Riittävän sopimusaamisen varmistaminen organisaatiossa mm. koulutusten ja ohjeiden avulla
- Tukipalvelun (esimerkiksi lakipalvelut ja hankintapalvelut) hyödyntäminen sopimusten laadinnassa ja hallinnassa
- Sopimushallinnan vastuiden selkeyttäminen kaupungin yksiköissä ja tarpeen mukaan kirjaaminen tehtäväkuviin
- Sopimushallinnan raportointikäytäntöjen terävöittäminen ja raportointi osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vuosittaista raportointia
- **Henkilöstön kuormittuminen tai puutteet osaamisessa voivat vaarantaa toiminnan saumattoman jatkuvuuden, kehittämisen ja tuloksellisuuden**

Organisaation henkilöstöön kohdistuu kasvavaa kuormitusta johtuen monista tekijöistä. Tämän lisäksi riskinä on osaamisen kasautuminen avainhenkilöille, henkilöstön rajoitetut mahdollisuudet päivittää ja kehittää työssä tarvittavaa osaamista sekä vaikeus tunnistaa nopeasti muuttuvan toimintaympäristön osaamisvaatimukset.

Toiminnalle ja palveluille asetetut tavoitteet ovat pysyneet ennallaan tai kasvaneet, samanaikaisesti muutosvauhti on kiihtynyt ja henkilöstöresurssi on jatkuvan tarkastelun alla, ja osassa tehtäviä henkilöstöä on myös vähennetty.

Tämä on johtanut tehtävien kasaantumiseen, sekä avainhenkilöille että muulle henkilöstölle. Tämä lisää yksilöiden kuormitusta ja heikentää työhyvinvointia ja työssä jaksamista. Kaupungin osaamisen kehittämisen prosessit ja niiden tukirakenteet ovat osittain edelleen pirstaleisia jo alkaneesta yhteistyöstä huolimatta. Tämä vaikeuttaa yhteisten kaupunkitasoisten toimintamallien ja rakenteiden kehittämistä, käyttöönottamista työyhteisöissä ja resurssien tuloksellista käyttöä.

Hallinnollista työtä on julkisessa organisaatiossa monissa tehtävissä paljon. Tämän merkitystä ja kuormitusta ei pystytä ottamaan huomioon riittävästi tällä hetkellä. Myös henkilöstön poissaolot kuormittavat henkilöstöä ja työyhteisöjä.

Mahdolliset seuraukset

Edellä esitettyjen tekijöiden seurauksena henkilöstön kuormittuminen voi lisääntyä ja työhyvinvointi heikentyä. Mikäli henkilöstön osaaminen ei kehity vastaamaan tulevaisuuden tarpeita, se voi heikentää organisaation kykyä uudistua ja vastata toimintaympäristön muutoksiin ja velvoitteisiin. Pitkittyessään tilanne voi vaikuttaa työnantajakuvaan, vaikeuttaa osaavan henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä organisaatiota. Kokonaisvaikutukset voivat vaikuttaa suoraan palveluiden laatuun ja toiminnan jatkuvuuteen.

Toimenpiteet riskin toteutumisen ennalta ehkäisemiseksi

- Uuden HRD-järjestelmän käyttöönotto, jonne luodaan keskitetyt kaupunkitasoiset prosessit koulutushallinnalle, perehdyttämiselle, työelämäkeskusteluille ja osaamisen suunnittelulle.
- Jatketaan yhteistyön tiivistämistä henkilöstöpalveluiden ja toimialojen kanssa osaamisen kehittämisessä. Selvitetään rakenteiden ja resurssien yhdistämisen mahdollisuutta.
- Jatketaan vuosittaisen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman (sisältää osaamisen kehittämisen suunnittelun) laatimista yhdessä toimialojen kanssa. Koulutussuunnitelmat on ohjeistettu tekemään myös työyhteisötasolla.
- Jatketaan yhteistyötä eri verkostoissa tunnistuen työelämän murroksen keskeisiä sisältöjä. Tätä työtä tekevät kaikki toimijat.

- Jatketaan esihenkilöiden pakollisen koulutusohjelman toimeenpanoa päivittäen tarkoituksenmukaisella tavalla sisältöjä.
- Esihenkilöt pitävät tehtäväkuvat ajan tasalla. Esihenkilöt tunnistavat oman tiimensä avainhenkilöt ja huomioivat esimerkiksi sijaisjärjestelyt.
- Kaupungin toimintaprosesseja tarkastellaan ja prosessikehittämisen hanke tukee tätä työtä.
- **Epäselvä ja puutteellinen yhteistyö hyvinvointialueen kanssa kuormittaa kaupungin palveluita ja voi aiheuttaa inhimillisiä, toiminnallisia, juridisia ja taloudellisia riskejä**

Kaupungin ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö on tällä hetkellä rakenteellisesti ja toiminnallisesti riittämättömällä tasolla, mikä voi aiheuttaa haasteita palveluiden tarkoituksenmukaisessa järjestämisessä. Yhteistyörakenteet sekä vastuutahot ovat osin joko määrittelemättä tai kuvattu puutteellisesti, mikä vaikeuttaa yhteisten toimintamallien muodostamista ja käytännön toteutusta. Myös lakisääteisten ja muiden tehtävien vastuunjaon epäselvä ja eriävä tulkinta sekä puutteellinen dokumentointi voivat lisätä epävarmuutta toimivaltuuksista ja velvoitteista. Samalla hyvinvointialueen heikko taloudellinen tilanne ja siihen liittyvät palveluleikkaukset voivat heikentää palveluiden laatua ja saatavuutta, erityisesti palveluverkon kattavuuden osalta. Tämän seurauksena osa hyvinvointialueelle kuuluvista tehtävistä voi jäädä toteuttamatta tai ne saattavat valua huomaamattomasti kaupungin tuottamien palveluiden toteutettavaksi. Hyvinvointialueen palveluverkkosuunnittelu ei kytkeydy riittävällä tavalla Jyväskylän kaupunkisuunnitteluun esimerkiksi asuinalueiden eriytymisen ja hyvinvoinnin segregaaation ehkäisemiseksi.

Mahdolliset seuraukset

Pitkittynyt yhteistoiminnan ja -yhteistyön heikko laatu voi heikentää kaupungin mainetta, taloudellista vakautta ja asemaa yhteiskunnallisena toimijana. Samalla kaupungin henkilöstön kuormitus on vaarassa kasvaa, kun työntekijät joutuvat hoitamaan tehtäviä, jotka eivät kuulu heidän varsinaiseen toimenkuvaansa, mikä puolestaan voi vaarantaa kaupungin omien palveluiden laadun ja jatkuvuuden. Myös kaupungin strategisten tavoitteiden, kuten segregaaation ennaltaehkäisyn, saavuttaminen voi hidastua tai vaarantua. Yhteistoiminnassa toteutettavat lakisääteiset tehtävät, kuten hyvinvoinnin edistäminen ja varautuminen, eivät toteudu parhaalla mahdollisella tavalla tai ovat osin vaikeutuneet.

Toimenpiteet riskin toteutumisen ennalta ehkäisemiseksi

- Yhteistyörakenteiden selkeyttäminen ja dokumentointi
- Vastuujakojen tarkentaminen lakisääteisissä ja muissa tehtävissä sekä sopimisen tarpeiden arviointi
- Kahdenvälisten yhteisten strategisten tavoitteiden tarkastelu ja koordinointi
- Edunvalvontatyön vahvistaminen jyvskyläläisen palveluiden puolesta sekä viranhaltijoiden että luottamushenkilöiden tasolla
- Kahdenvälisen yhteistyöneuvottelun koollekutsuminen (palvelujohtajataso)
- Hyvinvointialueen edustajien kutsuminen Jyväskylän hyvinvointisuunnitelman päivitykseen ja hyvinvointialueen roolin tunnistaminen ja määrittely tavoitteiden toimeenpanossa
- Isojen asioiden kokoava säännönmukainen raportointi johdolle ja neuvottelu hyvinvointialueen kanssa
- **Turvallisuusympäristön haasteet ovat kasvaneet ja riskien hallinta vaikeutunut**

Kaupungin turvallisuustilannetta heikentävät useat samanaikaiset tekijät. Digitaalisen toimintaympäristön korkea uhkataso ja haavoittuvuudet, kuten tietoliikenne- ja tietojärjestelmäkatkokset sekä rikollisten toteuttamat huijausviestikampanjat ja -sivustot, kasvattavat riskiä tietoturvan ja palveluiden jatkuvuuden vaarantumiseen. Vanheneva ICT-infrastruktuuri lisää haavoittuvuutta ja siten kas-

vattaa riskiä palvelukatkoksille ja vakaville poikkeamatilanteille, mikä puolestaan voi vaikuttaa suoraan asukkaiden arkeen ja kaupungin toimintakykyyn.

Epävakaa geopoliittinen tilanne edellyttää edelleen jatkuvaa panostusta jatkuvuudenhallintaan ja varautumiseen. Varautumisen suunnittelun vaatima aikaresurssi kilpailee toimialoilla useiden muiden välttämättömien hallinnollisten tehtävien kanssa.

Palveluiden järjestämisessä koettu turvattomuus näkyy paikoin erityisesti asiakastyössä henkilöstöön kohdistuvana epäasiallisena tai uhkaavana käytöksenä. Riskiä voi suurentaa riittämätön henkilöstöresurssi sekä mahdolliset puutteet asiakastilojen tilaratkaisuissa, henkilökunnan turvallisuus-toiminnan harjoittelussa, vartiointi- ja aulapalveluissa sekä muissa turvajärjestelyissä.

Mahdolliset seuraukset

Tietoturva- tai tietosuojariskien realisoituminen voi aiheuttaa merkittäviä ja pitkäkestoisia häiriöitä kaupungin toiminnassa ja palveluissa sekä vaarantaa luottamuksellisten tietojen, tietojärjestelmien tai palveluiden turvallisuuden. Henkilötietojen vääristyminen, tuhoutuminen tai vuotaminen väärin käsiin voi heikentää rekisteröidyn yksityisyyden suojaa ja johtaa oikeudellisiin seuraamuksiin, kuten hallinnollisiin sanktioihin, viranhaltijoiden rikosoikeudellisiin vastuisiin tai vahingonkorvauksiin. Tietoturvapoikkeaman selvittäminen ja siitä palautuminen voi aiheuttaa huomattavia kustannuksia ja heikentää organisaation mainetta ja sidosryhmien luottamusta kaupunkiin.

Varautumisen suunnittelun keskeneräisyys voi vaikeuttaa häiriötilanteista toipumista ja siten lisätä häiriöhallintaan osallistuvien ja asiakkaiden kuormitusta. Vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeus-oloissa puutteelliset valmiussuunnitelmat voivat jopa vaarantaa kriittisten palvelujen ja toiminnan jatkuvuuden.

Henkilöstön fyysinen ja psyykkinen hyvinvointi voi vaarantua tilanteissa, joissa he kohtaavat uhkaavaa tai epäasiallista käytöstä. Tämä voi osaltaan lisätä kuormitusta ja poissaoloja.

Toimenpiteet riskin toteutumisen ennalta ehkäisemiseksi

- Käynnissä olevat, erityisesti digipalvelujen ja toimialojen ICT-palvelujen kilpailutukset ja tietojärjestelmien uudistukset vähentävät suunnitelmallisesti korjausvelkaa ja siihen liittyviä riskejä, kun vanhentuneita elinkaarensa loppupäässä olevia järjestelmiä korvataan. Näiden toteutusta jatketaan myös tulevilla taloussuunnitelmakaudella 2027–2029.
- Yhtenäiset toimialojen, palvelualueiden ja -yksiköiden jatkuvuussuunnitelmat normaaliolojen häiriötilanteita varten
- Yhteiset mallit toimitilojen turvallisuuden suunnittelun pohjaksi
- Henkilöstön pakollinen tietosuoja- ja tietoturvakoulutus 1–2 vuoden välein
- Säännölliset ensiapukoulutukset ja palvelualuekohtaiset turvallisuuskoulutukset
- Lukitukset ja hälytysjärjestelmät on asennettava siten, että ne vastaavat tiloissa tapahtuvan toiminnan tosiasiallista riskitasoa
- Olemassa olevan turvallisuustilannekuvatiedon tehokkaampi hyödyntäminen osana palvelutoimintaa, työsuojelua ja esihenkilötyötä
- Henkilöstön varautumisosaamisen lisääminen 72 tuntia – konseptin mukaisesti vahvistaa koko kaupungin resilienssiä

Tavoitteet vuodelle 2026

Kaupunkikonsernin tapa toteuttaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuutta tuottaa kohtuullisen varmuuden tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon, varautumisen ja turvallisuuden toteutumisesta. Onnistuneella riskienhallinnalla pystytään mahdollisimman hyvin huomioimaan muuttuneen toimintaympäristön haasteet sekä hallitsemaan tunnistettuja riskejä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulevan talousarviokauden tavoitteena on osaltaan turvata kaupungin toimintaedellytykset löytämällä keskeisimmät organisaation riskit ja luoda niihin hallintakeinoja.

Talousarvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman laadintaprosessia kehitetään edelleen niin, että kaupungin strategiset tavoitteet ja taloudelliset mahdollisuudet kytkeytyvät kiinteämmin riskien arviointiin ja hallintakeinojen laadintaan. Riskienhallintaa tuetaan riskienhallinnan työkalua ja sen tuottamaa raportointitietoa hyödyntämällä. Talousarviovuonna tulee kiinnittää huomiota riskien hallintatoimenpiteisiin sekä niiden seurantaan ja raportointiin. Toteutetaan johdon ja esihenkilöiden koulutusta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan päivitetyistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeista.

Kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkistrategia on ylin kaupungin toimintaa ohjaava asiakirja ja johtamisen työväline. Kaupunkistrategia on dokumentti, joka kuvaa, mitä keskeisiä tavoitteita ja päämääriä kaupunki toiminnalleen asettaa. Kaupunkistrategiaan valitaan tässä hetkessä tärkeitä strategisia painopisteitä kaupungin menestymiseksi tulevaisuudessa. Toimeenpano ja yksityiskohtaisempi suunnittelu toteutuvat vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä.

Jyväskylän nykyinen kaupunkistrategia on voimassa vuoden 2025 loppuun. Strategian päivitystä on valmisteltu vuoden 2025 aikana, ja tavoitteena on, että päivitetty strategia hyväksytään kaupunginvaltuustossa vuoden 2025 loppuun mennessä. Näin ollen talousarviota vuodelle 2026 laadittaessa uusi päivitetty strategia ei ole vielä käytettävissä. Talousarvion 2026 laadinnassa ja toiminnallisia tavoitteita asetettaessa hyödynnetään aikaisemman strategian temaattisia painopisteitä huomioiden kuitenkin, että uuden strategian toimeenpano ja juurruttaminen käynnistyy vuonna 2026.

Nykyisen, vuosien 2022–2025 strategian vision mukaan Jyväskylä on kasvava ja kansainvälinen sivistyskaupunki. Missiona eli kaupungin perustehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. Kaupungin toimintaa ohjaavat arvot ovat inhimillisyys, rohkeus, avoimuus, vastuullisuus ja turvallisuus. Strategiatyötä edistetään neljän kärkiteeman kautta. Strategian neljä kärkeä ovat:

- 1) Koulutus- ja kulttuurikaupunki
- 2) Elinvoiman kaupunki
- 3) Liikuntapääkaupunki
- 4) Resurssiviisas kaupunki

Strategiakauden aikana strategian toteutus on kytketty vuosittaiseen budjettivalmisteluun. Strategiaohjaus talousarviossa toteutuu erityisesti strategiaohjaustaulukon avulla, jossa jokaiseen strategian kärkeen ja poikkileikkaavaan teemaan liittyen on tunnistettu ne keskeiset toimenpiteet, joilla tavoitetta kohti tullaan taloussuunnittelukauden aikana etenemään. Lisäksi on määritetty vaikuttavuusmittarit, joilla toimenpiteiden onnistumista arvioidaan. Vuoden 2026 talousarviota laaditaan yhtä aikaa strategian päivityksen kanssa, joten strategiaohjaustaulukkoa ei ole käytettävissä.

Talouden sopeutus taloussuunnitelmakaudella 2026–2028

Jyväskylän kaupungin taloudessa on jo useampia vuosia vallinnut rakenteellinen käyttötalouden alijäämä. Käyttötalouden menot ovat ylittäneet käyttötalouden tulot vuosittain noin 20–30 miljoonaa euroa, mutta kertaluonteisista omaisuusjärjestelyistä saadut myyntivoitot, vuosien 2020–2021 koronakorvaukset sekä vuodelle 2023 aikaisemmilta verovuosilta korkeammilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla kertyneet verotulot, ovat pitäneet kaupungin talouden ylijäämäisenä. Kaupungin alijäämäisen kehityksen taustalla on kunnallis- ja yhteisöverotilitysten väheneminen, hyvinvointialueuudistuksesta johtuvat merkittävät valtionosuuleikkaukset sekä kustannustason nousu mm. kunta- ja hyvinvointialan palkkatarkistuksen ja nopean inflaation vuoksi.

Vuoden 2025 alusta käynnistyneen TE-uudistuksen myötä työvoimapalveluiden sekä eräiden koto- ja asumispalveluiden järjestämisestä tuli kunnille uusia valtionosuutehtäviä. Samalla kunnille siirtyi nykyistä laajempi vastuu työttömyysturvan rahoituksesta. Palveluiden järjestämiseen saatava valtionosuus jäi Valtionvarainministeriön laskelmien mukaan noin 4,0 miljoonaa palvelujen kustannuksia alhaisemmaksi. Tämä rahoitusvaje on osaltaan lisännyt kaupungin talouden sopeutustarvetta.

Kaupunginvaltuusto käynnisti jo vuoden 2023 talousarvion valmistelun yhteydessä kaupungin talouden tasapainottamistyön, jonka myötä vuoden 2024 talousarvioon sisällytettiin sopeutustoimia yhteensä yli 40 miljoonaa euroa. Sopeutustoimet sisälsivät sekä käyttötalouden sopeutusta, veronkorotusta että osinko- ja korkotuottojen lisäyksiä. Vuoden 2024 tilinpäätöslukujen perusteella arvioituna tasapainottamiselle asetetut tavoitteet toteutuivat vuoden 2024 aikana verrattain hyvin ja tehtyjen sopeutustoimien myötä kaupungin tulos kääntyi ennakoitua merkittävästi paremmaksi.

Vuoden 2025 talousarviota valmisteltaessa kaupungin talouden lisäsopeutustarpeeksi arvioitiin vielä noin 20–25 miljoonaa euroa, mutta käynnistyneen valtionosuusuudistuksen vuoksi tarkkaa sopeutustarvetta vuodesta 2027 eteenpäin oli vielä vaikea arvioida. Yhteensä talouden sopeuttamiseksi tehtäviä toimia sisällytettiin vuoden 2025 talousarvioon 6,6 miljoonaa euroa.

Tähän asti tehdyistä sopeutustoimista huolimatta kaupungin talouden liikkumavara on edelleen varsin pieni ja toimialojen vuodelle 2026 esittämistä yhteensä noin 19 miljoonan euron lisätarpeista voitiin talousarviokehityksessä huomioida vain noin 11 miljoonaa euroa. Lähtökohtaisesti kehystarpeina hyväksyttiin lainsäädäntöön perustuvat vaatimukset sekä kaupungin sopimuksiin ja sitoumuksiin perustuvat hinnoittelumuutokset. Kaupungin kokonaistaloutta sopeuttavia toimia vuoden 2026 talousarvioon sisällytettiin yhteensä 6,8 miljoonaa euroa. Sopeutuksesta suurin osa kohdistettiin elinkeino- ja työllisyyspalveluiden määrärahaan kattamaan TE-uudistukseen yhteydessä syntynyttä rahoitusvajetta. Koska vuoden 2026 talousarvioon ei ole voitu sisällyttää kaikkia toimialojen ja Tilapalvelu-liikelaitoksen lisä- ja kehittämistarpeita, on elinkeino- ja työllisyyspalveluiden lisäksi myös muilla toimialoilla jouduttu sisällyttämään talousarvioesityksiin lisäsopeutustoimia näiden lisätarpeiden kattamiseksi.

Sopeutustoimenpide-esityksiin toimialojen on tullut sisällyttää myös toimenpiteiden ennakkoarvioitusten arvioinnit, joiden avulla talouden tasapainottamiseksi tehtävien toimenpiteiden vaikutuksia kuntalaisiin ja henkilöstöön on tullut arvioida ennen päätöksentekoa. Lautakuntien päätöksentekoon edenneistä toimenpiteistä, joilla on todettu olevan merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan, palveluihin ja henkilöstöön on koostettu vaikutusten ennakkoarvioinnin lomake, joka on ollut osa lautakunnan päätöksentekoa-aineistoa. Elinkeino- ja työllisyyspalvelut on kuvannut talousarvioesitykseen tiiviisti sanallisen kuvauksen esitykseen sisältyvistä toimenpiteistä sekä niihin liittyvistä vaikutusten ennakkoarvioinnin tuloksista. Tarpeen mukaan lopullisiksi toimenpiteiksi valikoituvista toimenpiteistä tullaan toteuttamaan myös lakisääteiset vaatimustenmukaiset laajemmat arvioinnit.

Talouden tasapainottaminen konserniyhteisöissä

Kaupunginhallituksen jo vuonna 2023 tekemän linjauksen mukaisesti tasapainottamistoimenpiteitä on tarkasteltu myös vuodelle 2026 konserniyhtiöiden osalta.

Yhtiökohtaisen osinkotason tarkastelun mukaisesti vuoden 2026 talousarvion osinkotuottojen arvioidaan laskevat vuoden 2025 yhteensä 12,4 miljoonasta eurosta 9,6 miljoonaan euroon. Alvan osinkotavoite lasketaan 6,0 miljoonaan euroon. Alvan kokonaistuloutuksen määrä riippuu osingon lisäksi markkinakorkotason mukaan määräytyvästä korkotuloutuksesta, jonka arvioidaan olevan talousarviovuonna 6,45 miljoonaa euroa. Jykian osinkotavoite pidetään vuoden 2025 tasolla 0,6 miljoonassa eurossa ja Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy:n osinkotavoite lasketaan tasetarkastelun jälkeen 0,4 miljoonaan euroon. Mustankorkean osingonmaksupotentiaalia on tarkasteltu suhteessa yhtiön tytäryhtiön myyntituottoon. Mustankorkea on myynyt markkinaehtoista liiketoimintaa harjoittaneen MKO Ympäristöpalvelut Oy:n osakekannan. Mustankorkean osinkotavoite nostetaan talousarviovuodelle 2,6 miljoonaan euroon.

Kaupunki on vuoden 2025 aikana valmistellut Jamkin enemmistöosuuden myyntiä Jyväskylän yliopistolle. Mikäli kauppa toteutuu, muuttuu kaupungin rooli yhtiön omistajaohjauksessa. Jamk olisi jatkossa kaupungin osakkuusyhtiö ja kaupunki olisi jatkossa ammattikorkeakoulun vahva vähemmistöomistaja. Kaupunki on edellyttänyt kaupan valmistelussa yliopistokonsernin toiminnallisen suunnitelman valmistelua ja toimintasuunnitelman laatimista. Suunnitelman mukaiset toimenpiteet käynnistyvät omistusjärjestelyn täytäntöönpanon jälkeen, joka on suunniteltu olevan heti vuoden 2026 alussa.

Hippos-hankkeen valtuustopäätöksen saatua lainvoimaan hankkeen valmistelua on jatkettu ja hankkeeseen liittyviä yhtiöjärjestelyjä tehdään loppuvuoden 2025 aikana, jonka jälkeen alkaa varsinainen Hippos-keskuksen rakentaminen.

Kaupunki myi pääosan sotekiinteistöistään vuonna 2022. Kaupungin omistukseen edelleen jääneitä hyvinvointialueelle vuokrattuja kiinteistöjä koskee kuntalain mukainen yhtiöittämisvelvoite. Vuoden 2025 loppupuolella valmistellaan näiden kiinteistöjen yhtiöittämisen toteuttaminen Education Facilities Oy:öön eli järjestelyssä hyödynnetään konserniyhtiötä.

Hallitusohjelmakirjauksien mukaan sidosyksikköjen käyttöä tullaan merkittävästi rajoittamaan lakimuutoksella. Lain valmistelun arvioidaan etenevän vuoden 2025 loppuun mennessä. Kaupunki seuraa aktiivisesti ja valmistautuu reagoimaan mahdollisiin muutoksiin sidosyksikkösääntelyssä. Akuteimmat omistuksen muutostarpeet sääntelyn muuttuessa liittyvät kaupungin Monetra Oy:n ja Tiera Oy:n omistuksiin sekä Työterveys Aaltoon.

Talousarviovuoden aikana toteutettavien toimenpiteiden rinnalla valmistellaan konsernin keskipitkän ja pitkän aikavälin kehittämistoimenpiteitä.

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Jyväskylän kaupunkikonsernin rakenne

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKIKONSERNI TA2026

Jyväskylän kaupunki yhdessä sen määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen (omistusosuus yli 50 %) kanssa muodostavat kaupunkikonsernin, jossa on 17 osakeyhtiötä ja kaksi kuntayhtymää. Kuudella tytäryhtiöllä (alakonsernit) on lisäksi 24 tytäryhtiötä, joten kaupunkikonserniin kuuluu vuonna 2026 yhteensä 43 tytäryhteisöä.

Konsernirakenteessa tapahtuvat muutokset ja olennaiset asiat vuodelle 2026 ovat seuraavat:

- Hippos-hankkeen valtuustopäätöksen (KV 30.9.2025/58) saatua lainvoiman kaupunki on tehnyt päätöksen mukaisia hankkeen yhtiöjärjestelyjä. Kaupunki on ostanut Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy:n koko osakekannan. Yhtiön tehtävänä on toimia rakentamisen aikana leasingvuokralaisen edustajana ja järjestää hankkeen tilaajavalvonta. Kohteen valmistumisen jälkeen yhtiö hallinnoi Liikuntakeskuksen ja Jääurheilukeskuksen leasingvuokrasopimuksia, liikuntavuorosopimusta ja toimii vuokranantajana Liikuntakeskuksessa ja Jääurheilukeskuksessa sekä omistaa Operaattori Oy:n ja KOy Hippos Parkin. Hippoksen alueen rakentamisen päätyttyä ja toiminnan käynnistyessä Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy:n määritellään kaupunkikonsernin kannalta merkittäväksi tytäryhteisöksi.
- Hippos-hankkeen järjestelyihin liittyen Jyväskylän Jäähalli Oy myy jäähallirakennuksen, jonka jälkeen yhtiö lakkautetaan selvitystilamenettelyn kautta vuoden 2026 loppuun mennessä.
- Mustankorkea Oy on myynyt tytäryhtiönsä MKO Ympäristöpalvelut Oy:n koko osakekannan Verdis Oy:lle. MKO Ympäristöpalvelut tarjoaa jätehuollon palveluita yrityksille.
- Alva Viitasari Oy on sulautunut emoyhtiö Alva-yhtiöt Oy:öön

- Kaikki konserniin kuuluvat säätiöt poistuvat kiinteistöjen järjestelyjen ja sääntömuutosten myötä konsernirakenteesta.
- Jyväskylän kaupunki on neuvotellut alkuvuoden aikana Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy:n enemmistöosuuden myynnistä Jyväskylän Yliopistolle. Jyväskylän korkeakoulujen strategisemalla yhteistyöllä tavoitellaan merkittäviä taloudellisia, koulutuksellisia, tutkimuksellisia ja alueellisia hyötyjä. Jyväskylän kaupunki tunnistaa mahdollisen muutoksen hyödyt alueen elinvoimalle, osaamiselle ja veronmaksajille ja tavoittelee osaltaan kaupungin aseman vahvistumista opiskelijakaupunkina. Mikäli kauppa toteutuu (valtuuston päätöskokous 3.11.2025), kaupunki jää Jamin vahvaksi vähemmistöosakkaaksi noin 39 %:n osakeomistuksella.

Alla olevassa taulukossa on esitetty Jyväskylän kaupunkikonserniin kuuluvat konserniyhteisöt, osakkuusyhteisöt ja kuntayhtymät sekä kaupungin suora ja välillinen omistusosuus niissä.

Jyväskylän kaupunki	2026	Muutos %		2026	Muutos %
Kaupunkikonsernin kannalta merkittävät tytäryhteisöt			Muut tytäryhtiöt		
Alva-yhtiöt Oy*	100,0 %		Ki Oy Jyväskylän Huhtasuo koulukeskus	100,0 %	
Alva Sähköverkko Oy	100,0 %		Ki Oy Tikkakosken Terveysasema	100,0 %	
Alva Hulevesi Oy	100,0 %		Korpilahden Virastokeskus Oy	100,0 %	
Alva Viitasaari Oy (sulautunut emoyhtiöön)	0,0 %	-100,0 %	Työterveys Aalto Oy	96,7 %	
Jyväskylän Voima Oy	83,0 %		Jyväskylän Yritystehdas Oy (33,3 % + 30,0 %)	63,3 %	
Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy*	90,0 %		Ki Oy Jyväskylän Lääkäritalo	55,8 %	
JAMK Turbiini-Rahasto Oy	100,0 %		Aalto2-museokeskus Oy	80,0 %	
(Jyväskylän Yritystehdas Oy)	33,3 %		Jyväskylän Hippoksen Kiinteistöhallinto Oy	100,0 %	100,0 %
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy*	100,0 %				
As Oy Jyv mlkn Jokileinikki	100,0 %		Muut säätiöt		
As Oy Jyv mlkn Norolankuja 1	100,0 %		Jyv Rintamamiesveteraanien Asuntosäätiö sr (sääntömuutos)	0,0 %	-93,8 %
As Oy Jyväskylän Juolukkatie 1	100,0 %		Keski-Suomen Sairaskotisäätiö sr (selvitystilassa)	0,0 %	-100,0 %
JVA kodit Oy	100,0 %				
As Oy Jyväskylän Hjalmarinraitin Vuokra	100,0 %		Osakkuusyhtiöt		
As Oy Jyväskylän Hjalmarinraitin Omax	100,0 %		Ki Oy Säynätsalon Palv. keskus	48,9 %	
As Oy Tuulenkyliä	51,5 %		Ki Oy Riikankulma	48,0 %	
As Oy Vastatuuli	41,4 %		Monetra Keski-Suomi Oy (31,1 % + 4,4 %)	35,5 %	
Ki Oy Jyv Palokunnanmäen Autoparkki	34,6 %		Keijonkankaan Palvelukeskus Oy	44,8 %	
Halssilan Huolto Oy	35,0 %		Huhtakeskus Oy	41,1 %	
Sulun Kiinteistöhoito Oy	29,3 %		Jyväskylän Hippoksen Kehitys Oy	33,3 %	
As Oy Muurarimäki	20,0 %		Ki Oy Palokan Liikekeskus	32,7 %	
Mustankorkea Oy	80,0 %		As Oy Jyv Säästökeskus	31,9 %	
MKO Ympäristöpalvelut Oy	0,0 %	-100,0 %	Jyväskylän Hippos Ky	30,2 %	
Education Facilities Oy*	100,0 %		Jyväskylän Hippos GP Oy	29,4 %	
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kankaan VPT:n siipi	100,0 %		Jyväskylän Messut Oy	26,5 %	
Jykia Oy*	84,9 %		As Oy Jyv Kauppakatu 23	25,0 %	
Ki Oy Asekatu 3	100,0 %		As Oy Kuokkalan Toritalo	20,7 %	-1,1 %
Ki Oy Jyväskylän Härköojantie 5	100,0 %		Ki Oy Palokan Nisulankulma	23,6 %	
Ki Oy Jyväskylän Härköojantie 7	100,0 %		Kankaan Palvelu Oy (äänivalta 33,3 %)	14,3 %	
Ki Oy Konttisentie 2	100,0 %				
Ki Oy Muuramen Keijonportti	100,0 %		Kuntayhtymät		
Ki Oy Tikkakosken Mekaanikontie	100,0 %		Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia*	59,1 %	
Kortepohjan Matkailualue Oy	100,0 %		Gradia-koulutuspalvelut Oy	100,0 %	
Kiinteistö Oy Jyväskylän Lynx	100,0 %		Keski-Suomen liitto	51,3 %	
Ki Oy Jyväskylän U2	100,0 %				
Ki Oy Jyväskylän Pteromys Volans	100,0 %				
Kiinteistö Oy Jyväskylän Ursus	51,0 %				
Ki Oy Kinkomaan Vitapolis (selvitystilassa)	0,0 %	-40,0 %			
Jyvä-Parkki Oy*	100,0 %				
Ki Oy Jyväskylän Rahtiasema	100,0 %				
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	87,0 %				
Jyväskylän Jäähalli Oy	0,0 %	-100,0 %			

* Yhtiöllä tai kuntayhtymällä alakonserni

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kuntalaissa on määritelty valtuuston kuntakonsernin johtamiseen liittyvät tehtävät. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Konsernin toimintaa ohjaavat omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje (KV 27.11.2023 § 104) sekä omistajaohjauksen toimivallan käyttäminen -ohje (KH 23.8.2021 § 242). Vuoden 2026 talousarviossa asetetaan valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernin kannalta merkittävälle tytäryhteisöille. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2026 neljännesvuosiraporttien (3/2026 ja 9/2026) yhteydessä sekä tilinpäätöstä laadittaessa. Tarkastuslautakunta sekä kaupungin tilintarkastaja arvioivat tavoitteiden

toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen raportoinnissa huomioidaan kaupungin raportointimenettelyt ja -mallit, jotta kaupunkikonsernin raportoinnista muodostuu yhtenäinen kokonaisuus.

Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden lisäksi Resurssiviisas Jyväskylä 2040 -ohjelma sisältää tavoitteita konserniyhtiöille ja ohjelman tavoitteiden toteuttamista suunnitellaan ja seurataan Ympäristövahti-palvelun avulla.

Tytäryhteisöjen valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuoden 2026 talousarviossa ovat:

Kaikkien tytäryhteisöjen tavoitteena on taloudellisesti kannattava toiminta pitkällä aikavälillä. Yhteisön yksittäisen vuoden tulos voi olla tällöin tappiollinen, mutta yhteisöllä tulee olla kertyneitä voittovaroja. Vuoden 2026 aikana kaikkien kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tulee tarkastella toiminnan tehokkuutta ja arvioida liiketoiminnan volyymin kasvattamismahdollisuuksia yhteisön toiminnan luonne ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioiden.

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2026
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy	Asuntojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	Ennuste 2025: 94,0 %.	93,0 %
	Asukastyytyväisyys hyvällä tasolla	Asukastyytyväisyys, yleisarvosana asteikolla 1-6	Ennuste 2025: 4,0/6,0	4,0
	Kohtuuhintainen asuminen	Vuokrataso suhteessa Jyväskylän vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen keskivuokriin	Ennuste 2025: JVA:n vuokrahyöty 18 % alhaisempi	18% alhaisempi
Jyväskylän Ammatti-korkea-koulu Oy	Vetovoima	Ensisijaiset hakijat/aloituspaiikat	Vuoden 2025 tavoitetaso >5 ei tule toteutumaan	>5
	Yrittäjyyden vahvistaminen.	Jamkin opiskelijoiden käynnistämät uudet yritykset (kpl)	Vuoden 2025 tavoitetaso 30 tulee toteutumaan	30
	Rahoituspohjan vahvistaminen.	OKM:n rahoituksen ulkopuolisen rahoituksen osuus liikevaihdosta (%)	Vuoden 2025 tavoitetaso >30% tulee toteutumaan	>30%
	Aluevaikuttavuus Jyväskylän kehitysalustojen kautta	Yhteisten hankkeiden määrä, joissa Jamk mukana	Vuoden 2025 tavoitetaso 4 tulee toteutumaan	4
Alva-yhtiöt Oy	Kaukolämmön hinta ei merkittävästi poikkea kymmenen suurimman kaupungin keskiarvosta	Kaukolämmön hinta verrattuna verrokkikaupunkien hintaan	Viimeisimmässä hintavertailussa vertailuryhmän toiseksi edullisin.	Kaukolämmön hinta ei merkittävästi poikkea kymmenen suurimman kaupungin keskiarvosta

	Hiilineutraali energiantuotanto	Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi luodun tiekartan toimenpiteet	JSP lämpöpumppulaitteiston investointihanke etenee projektisuunnitelman mukaisesti.	Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi luodun tiekartan toimenpiteet suunnitelman mukaisesti
	Pääoman tuotto hyvällä tasolla	Sijoitetun pääoman tuotto -%	Vuonna 2024: 2,4%	2,0 %
	Kysyntäjouaston lisääminen	Toimenpiteet kysyntäjouaston lisäämiseksi kaupungin kiinteistöihin	Kysyntäjouaston pilotkohteet suunnittelussa kaupungin Tilapalvelun kanssa	Toimenpiteet kysyntäjouaston lisäämiseksi kaupungin Tilapalvelun ja JVA:n kiinteistöihin 10 kpl
	Yhtiön toimittamien vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus hyvällä valtakunnallisella tasolla	Vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus suhteessa valtakunnalliseen tasoon.	Vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus on ollut vuoden 2025 aikana vähintään valtakunnallista keskitasoa.	Yhtiön toimittamien vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus hyvällä valtakunnallisella tasolla
	Automaation ja tekoälyn hyödyntäminen toiminnan tehostamiseksi.			Automaation ja tekoälyn hyödyntäminen jokapäiväisessä toiminnassa.
Jyväsparkki Oy	Yhtiö on aktiivisesti mukana kaupungin kehittämishankkeissa	Kehittämishankkeiden määrä	Hippos ja Lyseokorttelin pysäköintiratkaisut suunnittelussa. P-Hippos siirtymässä toteutukseen.	Yhtiö edistää aktiivisesti Lyseokorttelin ja P-Torin pysäköintiratkaisujen suunnittelua ja kehittämisestä.
	Yhtiön taloudellinen kannattavuus säilyy hyvänä	Tilikauden tulos	Ennuste 2025: 2,8 M€	1,1 M€
	Resurssiviisaus toimenpiteet	Tehdyt toimenpiteet	Ennuste 2025: tehty sähkölatauspisteitä 6 kpl	Pyöräpysäköinnin lisääminen pysäköintitaloissa, 10 uutta paikkaa. Siirtyminen fossiilivaapaan sähkön käyttöön Valaisinten vaihto
	Yhtiö osallistuu kaupunkikeskustan vetovoimaa tukeviin toimenpiteisiin	Tehdyt toimenpiteet	Sopimus pysäköintikapasiteetin lisääminen P-Paratissa. Tapahtumatoiminnan tukeminen (mm. Valon kaupunki ja Muotipäivät). P-Bussiparkin toteuttaminen turistibusseille.	3 kpl keskustan vetovoimaa tukevaa toimenpidettä

Education Facilities Oy	VPT Siiven omistuksesta luovutaan vaihteittain	Toimistorakennuksen vuokrasopimusten tilanne	Toimistorakennuksen vuokrasopimuksista yksi päättymässä vuoden 2025 lopussa.	Toimistorakennuksen vuokrasopimuksia uusittu.
	VPT Siiven toimistorakennuksen tilojen vuokrausaste korkea	VPT Siiven toimistorakennuksen tilojen vuokrausaste -%	Ennuste 2025: 100 %	100 %
	EF:n ja VPT Siiven taloudellinen kannattavuus vakaa	Yhteenlaskettu konsernin tulos/eur (ennen tpsiiirtoja)	Ennuste 2025: 151.702 euroa	>500.000 euroa
Mustankorkea Oy	Yhtiön tulee hoitaa omistajakuntiensa jätehuollon palvelutehtävät kustannustehokkaasti	Kiinteistöliiton indeksitalovertailussa jätehuollon kustannukset verrattuna muihin kuntiin.	11.9.2025 julkaistu vertailu: Jyväskylä sijalla 8	10 edullisimman joukossa
	Asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla	NPS-palautemittari	Tammikuu-elokuu 2025: NPS 72,1	≥ 70
	Yhtiön taloudellinen kannattavuus vakaa	Liikevoitto / eur	Ennuste 2025: n. 1,65 M€ (tytäryhtiön myyntivoitto oikaistu pois)	≥ 0,9 M€ (vuoden 2026 budjetin mukainen)
Jykia Oy	Yhtiö kehittää elinkeinopoliittisesti tärkeitä kumppanuushankkeita.	Vireillä olevien kumppanuushankkeiden määrä (kpl)	Ennuste 2025: 2 kumppanuushanketta	2 kumppanuushanketta
	Kohteiden vajaakäytön minimointi	Vajaakäyttöaste - %	Ennuste 2025: <2,0 %	<2,0 %
	Asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla	Asiakastyytyväisyys, yleisarvosana asteikolla 1-5	Vuonna 2025 kysely toteutettu 10/2025	Arvosana > 3,5
	Yhtiö on taloudellisesti kannattava	Tilikauden tulos/eur	Ennuste 2025: 3,1 M€	2,3 M€
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	Jäteveden käsittelyn yksikkökustannukset ovat kohtuullisella tasolla vertailukaupunkien joukossa, kuten jatkossa esim. Tampereen keskuspuhdistamon kanssa.	Jäteveden käsittelyn yksikkökustannukset (Nenänniemen puhdistamo).	Toteuma 2024: 0,57 €/m ³	Kustannustason nousun johdosta (käyttö- ja pääomakustannukset) tavoitetaso on 0,61 €/m ³ . Taso on edelleen kilpailukykyinen verrattuna suurten kaupunkien puhdistamoihin.

	Yhtiö käsittelee puhdistamoille johdetut jätevedet voimassa olevien ympäristölupaehtojen mukaisesti.	Jätevesien käsittely ympäristölupaehtojen mukaisesti	Toteuma 2024: Toteutui Nenäinniemen puhdistamolla. Korpilahden vanhalla puhdistamolla kaikkia ympäristöluvan tavoitteita ei aivan saavutettu.	Toteutuu Nenäinniemen puhdistamolla. Tavoitellaan Korpilahden puhdistamolla mahdollisimman hyvää käsittelytulosta. Vuonna 1974 rakennettu puhdistamo ei vastaa tämän päivän vaatimuksia.
	Yhtiö käyttää hiilijalanjäljen laskentaraportteja toiminnan suunnittelussa ja tavoiteasetannassa.	Hiilijalanjäljen vuosittainen muutos.	Lähtötasona hiilijalanjälki vuonna 2024	Hiilijalanjälki pienempi kuin 2024. Puhdistamon hiilijalanjäljestä n. 70 % aiheutuu altaista ilmaan pääsevästä typpioksiduulista.
	Energiankulutuksen seuranta ja säästötavoitteet.	Nenäinniemen puhdistamon kokonaisenergiakulutus.	Vuoden 2021 kokonaisenergiakulutus	Tavoitteena vähentää Nenäinniemen puhdistamon energiankulutusta vuosittain 1 %
	Alvan lämpöpumppulaitoksen käyttöönotto sekä käytön jatkuvuus.	Onnistunut lämpöpumppulaitoksen käynnistys ja operointiin liittyvän yhteistyön vaikiinnuttaminen.	Nenäinniemen puhdistamon ja lämpöpumppulaitoksen rajapintojen toteutus on valmis yhteistä käyttöönnottoa varten.	JSP:n tavoite tuottaa keskeytyksettä laatuvaatimukset täyttävää käsiteltyä jätevettä lämpöpumppulaitoksen käyttöön.
Jyväskylän Jäähalli Oy	Yhtiö on purettu selvitystilamenettelyllä.	Yhtiökokous on päättänyt jäähallirakennuksen myynnistä ja yhtiön selvitystilaan asettamisesta ja selvitystila on rekisteröity.	Jäähallirakennus on myyty ja yhtiökokous on tehnyt päätöksen selvitystilaan asettamisesta.	Yhtiö on purettu ja mahdollinen ylijäämä on suoritettu osakkeiden omistajalle.

Tytäryhteisöjen talousarviot vuodelle 2026

Tulostaulu kaupunkikonsernin kannalta merkittävien tytäryhteisöjen tunnusluvuista

9 keskeisimmän tytäryhteisön tulostaulu TA 2026

Yhteisön nimi	Omistus-	Liike-	Liikev.	Tulos	Laina-	Lainojen	Henki-	Osingot	Korko- tulou- tus	Voitto-
1 000 euroa	osuus	vaihto	muutos		kanta	muutos	löstö			varat
Alva-yhtiöt Oy (kons)	100,0 %	203 621	8 853	-1 213	448 438	32 700	235	6 000	6 450	47 413
Jyv Ammattikorkeakoulu Oy (kons)	90,0 %	86 108	5 475	1 200	0	0	808	0		33 779
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (kons)	100,0 %	57 106	137	1 723	200 879	-5 633	42	400		384
Mustankorkea Oy	80,0 %	18 608	-4 333	1 017	0	0	45	2 600		7 878
Jyvä-Parkki Oy (kons)	100,0 %	10 176	-4 107	1 135	33 092	-2 232	11	0		19 324
Jykia Oy (kons)	84,9 %	10 924	-168	2 846	48 938	-222	5	600		18 842
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	87,0 %	9 230	811	0	28 940	2 938	15	0		-1
Education Facilities Oy (kons)	100,0 %	3 829	127	921	22 582	-1 120	1	0		4 866
Jyväskylän Jäähalli Oy	100,0 %	0	-1 651	-12	0	0	0	0		-4 746
YHTEENSÄ		399 602	5 144	7 617	782 869	26 431	1 162	9 600	6 450	132 486

Omistussuus = Kaupungin suora ja välillinen omistussuus 31.8.2025

Tulos = Konsernin tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Voittovarot = Emoyhtiön osingonjakokelpoinen vapaa oma pääoma

Tarkempi yhdistelmä tytäryhteisöjen talousarvioista ja yhteisökohtaiset talousarviot löytyvät liiteosiosta.

Konsernin talousarvion tunnuslukuja

Konserniyhteisöjen talousarviot on laadittu kaupungin talousarvion tavoin normaaliin toimintavuoteen nähden tavoitteelliseksi, jolloin kaupunkikonsernin talousarviosta muodostuu yhtenäinen kokonaisuus. Kaupungin tytäryhteisöjen taloutta kuvataan talousarviossa taulukoilla, joissa on tiivis tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase sekä eräitä talouden tunnuslukuja.

Kaupunkikonsernin kannalta merkittävien yhdeksän tytäryhteisön liikevaihdon osuus on noin 96 % konsernin kaikkien tytäryhteisöjen liikevaihdosta. Keskeisimpien tytäryhteisöjen liikevaihdon arvioidaan olevan talousarviovuonna 399,6 miljoonaa euroa, joka on 5,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2025 ennustetaan toteutuvan. Liikevaihdon arvioidaan kasvavan eniten Alvalla (8,9 miljoonaa euroa) ja Jyväskylän ammattikorkeakoululla (5,5 miljoonaa euroa). Liikevaihto laskee eniten Mustankorkealla (-4,3 miljoonaa euroa) tytäryhtiön myynnin johdosta ja Jyvä-Parkilla (-4,1 miljoonaa euroa). Markkinakorot ennakoituaan olevan talousarviovuonna noin 2,0 - 2,5 %:ia ja konsernin korkomenot ovat vuoden 2025 tasolla (noin 24,0 miljoonaa euroa) huolimatta kaupunkikonsernin ennakkoidusta lainakannan kasvusta.

Yhtiöiden yhteenlasketun tuloksen arvioidaan olevan 7,6 miljoonaa euroa, joten yhtiöt vahvistavat kaupunkikonsernin tulosta myös vuonna 2026. Kaupungin alijäämäisestä tuloksesta johtuen koko kaupunkikonsernin tuloksen ennustetaan talousarviovuonna painuvan kuitenkin negatiiviseksi yhtiöiden positiivisesta tuloksesta huolimatta. Yhtiöiden tilanne on tulosnäkökulmasta kokonaisuutena 3,7 miljoonaa euroa heikompi yhtiöiden yhteenlaskettuun tilinpäätöksenennusteeseen 2025 verrattuna. Tuloksen ennakoituaan olevan Alvalla edelleen negatiivinen (-1,2 miljoonaa euroa), mutta kohenevan 1,6 miljoonaa euroa vuoden 2025 ennusteeseen nähden. Muiden kaupunkikonsernin kannalta merkittävien tytäryhteisöjen tulostenennusteet ovat pääosin positiivisia. Jyväskylän Jäähalli Oy:n toiminta yhtiönä on tarkoitus lopettaa vuonna 2026 selvitystilamenettelyn kautta sen jälkeen, kun yhtiö on myynyt jäähallirakennuksen (Hippus-hanke).

Osinkoja tytäryhteisöt maksavat kaupungille talousarviovuonna 2026 yhteensä 9,6 miljoonaa euroa (Alva-yhtiöt Oy 6,0 miljoonaa euroa, Mustankorkea Oy 2,6 miljoonaa euroa, Jykia Oy 0,6 miljoonaa euroa).

euroa ja Jyväskylän Vuokra-asunnot 0,4 miljoonaa euroa). Kokonaisuutena yhtiöiden osingonmaksukyky on viime vuosien keskimääräistä (8,0 miljoonaa euroa ajanjaksolla 2021-2025) osinkomäärää vahvemmallalla tasolla.

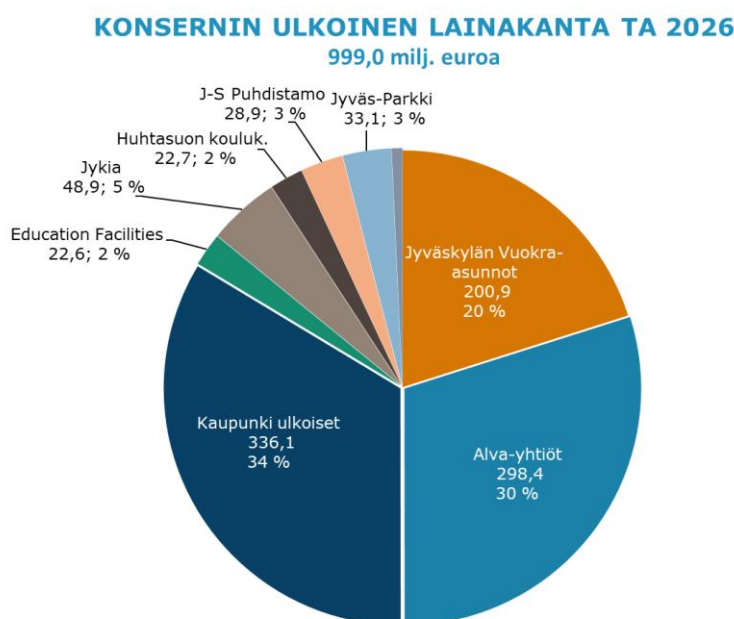
Alvan 150 milj. euron antolainalle määritelty korko ja siten korkotuloutuksen määrä muuttuvat vuosittain markkinakorkojen muutosten mukaisesti. Alvan korkotuloutus kaupungille on talousarviossa 6,450 miljoonaa euroa (summa tarkentuu vuodenvaihteeseen mennessä).

Keskeisten tytäryhteisöjen lainakannan arvioidaan kasvavan talousarviovuonna 26,4 miljoonalla eurolla. Lainakanta ennakoitaan kasvavan eniten Alvalla (32,7 miljoonaa euroa) energiantuotannon investointien myötä ja Puhdistamolla (2,9 miljoonaa euroa) oman energiantuotannon investointiprojektin myötä. Muiden keskeisten tytäryhteisöjen lainakannat laskevat. Kaupunkikonsernin lainakanta nousee talousarviovuonna 999 miljoonaan euroon (noin 6 650 euroa/asukas), joka on 17 miljoonaa euroa vuoden 2025 tilinpäätössennustetta enemmän. Talousarviovuonna konsernin ulkoisista lainoista 84 % muodostuu kaupungin, Alva-yhtiöiden ja Jyväskylän Vuokra-asuntojen lainoista. Konsernin lainakannan kehitystä ja jakaumaa on kuvattu oheisissa taulukoissa.

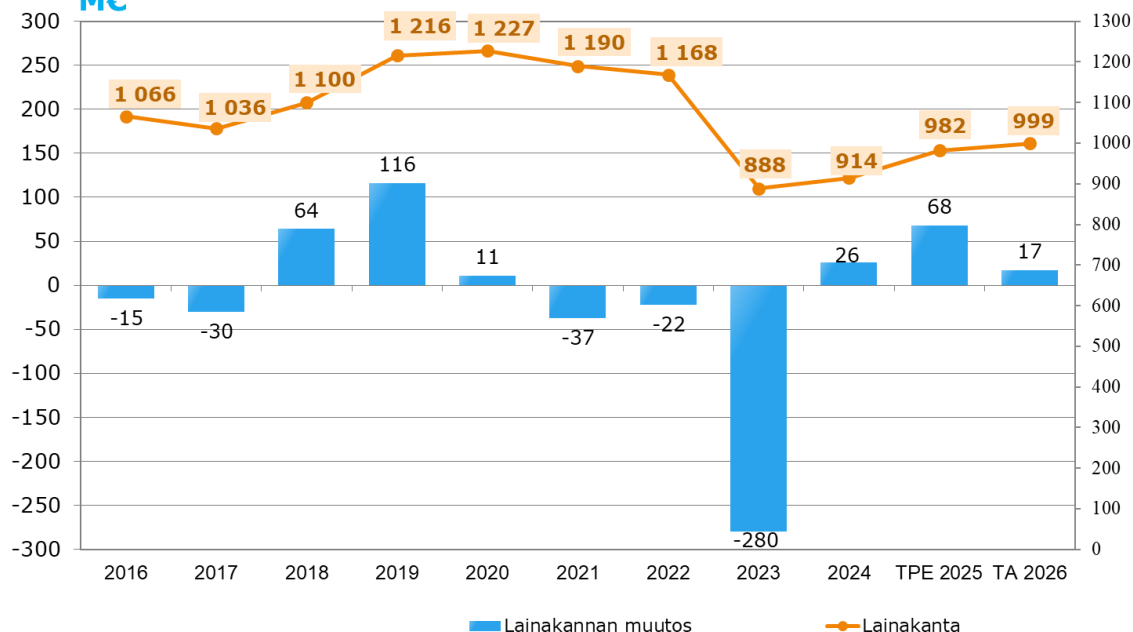
Keskeisimpien tytäryhteisöjen investointien arvioidaan olevan talousarviovuonna edellisvuotta huomattavasti alemmalla noin 77 miljoonan euron tasolla. Suurimmat investoinnit vuonna 2026 tekee Alva, yhteensä 43,0 miljoonaa euroa. Alvan investointitaso laskee vuoden 2025 tasosta, kun investoinnit hiilineutraaliin ja polttamattomaan lämmöntuotantoon valmistuvat. Alva on investoinut lämpöpumppulaitokseen jätevedenpuhdistamolle sekä sähkökattiloihin ja lämpöakkuun Rauhalahden voimalaitokselle. JVA:n investointimäärä on myös korkea, yhteensä 13,3 miljoonaa euroa (mm. Saarijärventie 47-51 hankkeen eteneminen).

Tytäryhteisöjen henkilöstömäärän vuonna 2026 arvioidaan olevan 1 162, joka on vuoden 2025 tasolla. Kaupungin omavelkaisten takausten määrän arvioidaan laskevan 13,3 miljoonaa euroa vuotta 2025 alemmalle tasolle. Takausten määrä vuonna 2026 on noin 193 miljoonaa euroa, huomioiden takauksellisten lainojen lyhennysohjelmat sekä yhteisöjen uusinvestoinnit. Antolainojen määrään (30.9.2025: 150,7 miljoonaa euroa) ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia.

Kaupunki harjoittaa talousarviovuonna aktiivista omistajapolitiikkaa ja seuraa yhteisöjen toimintaa ja asemaa muuttuvassa toimintaympäristössä. Erityisenä aktiivisesti valmisteltavana teemana vuonna 2026 on sidosyksiköiden (in-house) asemaa koskevien mahdollisten lakimuutosten edellyttämät yhtiöiden rakenne- ja omistusjärjestelyt.

Konsernin lainakanta ja lainojen vuosimuutos M€

Tytäryhteisöjen riskienhallinta

Konserniyhteisöjen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ohjaavat kaupunginvaltuuston (25.9.2017/103) hyväksymät Jyväskylän kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointimalli on yhtenäinen toimialojen raportoinnin kanssa (sisältäen osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen raportoinnin).

Tytäryhteisöt ovat raportoineet kaupungille talousarvion valmistelun yhteydessä yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaistilanteen seuraavasti: 1) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeiset tavoitteet 2) riskienhallinnan toimintaperiaatteet ja menettelyt 3) riskianalyysin mukaiset yhteisön merkittävimmät riskit (jotka voivat aiheuttaa vaikuttavuudeltaan merkittävää haittaa yhteisön, kaupungin tai kaupunkikonsernin toimintaan kaupunkistrategia huomioiden) ja niiden hallintakeinot 4) sisäisen valvonnan tärkeimmät kohteet ja valvontatoimenpiteet 5) talousarviovuoden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehityskohteet ja painopistealueet.

Konserniyhteisöjen keskeisinä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteina on toiminnan jatkuvuuden turvaaminen sekä toiminnan jatkuva riskien tunnistaminen ja riskien minimointi. Riittävät riskienhallintatoimenpiteet pyritään varmistamaan organisaation kaikilla eri tasoilla sekä eri riskilajeissa. Riskeihin on varauduttu niiden toteutumisen todennäköisyyttä pienentävillä toimenpiteillä. Tavoitteena on suunnitelmien mukaisesti hallita olennaiseksi arvioituja riskejä riittävän kattavasti. Riskikartoituksia käsitellään yhteisöjen johtoryhmissä ja hallituksissa. Yhteisöt kehittävät talousarviovuonna riskienhallintamenetelmiään vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä.

Tytäryhteisöjen riskianalyysissä merkittävänä riskinä pidetään yhteisön talouteen, aiempaa enemmän kassavirtaan ja yhteisöjen taserakenteeseen liittyviä riskejä. Erityisesti pääomavaltaisilla toimialoilla toimivien yhtiöiden rahoituskustannukset ovat merkittävä kustannuserä ja lisäksi liiketoiminnan kustannustasoon liittyy kasvavia haasteita. Yhtiöt pyrkivät varmistamaan positiivisen kassavirran tasoa, jotta investointikyky voidaan säilyttää. Investointien huolellinen suunnittelu ja oikea-aikaisuus vähentävät investointeihin liittyviä riskejä.

Henkilöstöön liittyvänä riskinä nähdään mm. avainhenkilöriski, jota hallitaan huolehtimalla henkilöiden pitovoimasta ja varahenkilöjärjestelmällä. Henkilöstön osaamisen ylläpito ja esihenkilötaitojen kehittäminen pyritään varmistamaan mm. koulutuksilla. Lisäksi tehdään yhdessä työterveyden kanssa työpaikkaselvityksiä, joissa painotetaan mm. henkilöstön työturvallisuutta, hyvinvointia ja työssäjaksamista.

Tytäryhteisöjen kiinteistöihin liittyviä riskejä pyritään ennakoidaan ja vähentämään kuntoarvioiden, muutostarpeiden vuosisuunnittelun ja säännöllisten kiinteistökatselmusten avulla. Asiakaskäyttämiseen liittyvää vajaakäyttöriskiä hallitaan toimialasta riippuen aktiivisella seuraamisella, nopealla ongelmatilanteisiin reagoinnilla, sopimusosaamisella ja riittävällä korjausten määrällä sekä markkinoinnilla. Suurimpien vuokralaisten liiketoiminnan kehityksen ja maksukyvyn seuranta on erityisen tärkeää riskienhallinnan näkökulmasta.

Toiminnallisista riskeistä merkittävimmät liittyvät tytäryhtiöiden tuotantolaitosten ja verkostojen fyysisiin vahinkoihin tai muihin toiminnallisiin häiriöihin, jotka voisivat johtaa esimerkiksi kaukolämmön tai sähkön jakelun keskeytymiseen tai juomaveden tai ympäristön saastumiseen. Geopoliittiseen tilanteeseen liittyy merkittäviä sabotaasi- ja rikosriskejä, joita hallitaan erilaisilla varautumissuunnitelmien mukaisilla toimenpiteillä. Yhtiöt päivittävät varautumissuunnitelmiaan talousarviovuoden aikana. Vahinkoriskeihin varaudutaan säännöllisillä riskikartoituksilla ja vakuutusturva pidetään yhtiöiden riskinkantokykyä vastaavana.

Toimintaympäristöön liittyvien riskien hallinnassa ja varautumisessa vaaditaan yhtiöiltä hyvää johtamista ja nopeaa reagointikykyä muutoksiin. Muuttuviin toimintaympäristön haasteisiin tulisi kyetä vastaamaan riittävän varhaisessa vaiheessa. Toimintaympäristöön liittyvistä riskeistä mm. lainsäädännölliset muutokset tai niiden tulkinta voivat vaikuttaa yhtiöiden toimintaan huomattavasti. Hallitusohjelman mahdollisesti mukanaan tuomat lainsäädännöllisen viitekehyksen muutokset voivat tuoda merkittäviä muutostarpeita sidosyksikköasemassa toimivien yhtiöiden liiketoimintaan ja omistusrakenteeseen. Riskiä hallitaan suunnittelemalla hyvissä ajoin erilaisia ratkaisumalleja, jotta voidaan reagoida lainsäädäntömuutoksiin muutoksiin lopullisen lainsäädäntömallin mukaisella tavalla.

Sisäisen valvonnan kehityskohteena ja painopisteinä vuonna 2026 ovat mm. vastuullisuuteen liittyvien riskien tunnistaminen ja niihin liittyvät toimenpiteet sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintamallin kehittäminen. Yleisen taloustilanteen merkittävän epävarmuuden vuoksi vuokraisten maksuvalmiuden, toimialan kehityksen ja rahoitusmarkkinoiden aktiivinen seuraaminen on tarpeen. Yhtiöiden ICT-ympäristön ja tietoturvan järjestelmällinen ylläpito, valvonta ja kehittäminen on edelleen kehityskohteena. Riskien mahdollisesti aiheuttamat vaikutukset konserniyhteisöjen liiketoimintaan ovat kustannus- tai vakavuusasteeltaan eritasoisia, riippuen yhteisön liiketoiminnasta ja toimialasta.

Kaupungin myöntämien omavelkaisten takausten määrä tytäryhteisöjen lainoille oli 30.9.2025 yhteensä 241,2 miljoonaa euroa. Takausvastuut vähentyvät yhteisöjen lainojen normaalien lyhennysohjelmien mukaisesti ja lisääntyvät uusien takausrahoitteisten hankkeiden myötä. Takauksiin liittyvät taloudelliset riskit arvioidaan kestävän edelleen maltillisella tasolla. Tytäryhteisöjen hankkeiden rahoitusmalleja arvioidaan ja vertaillaan tytäryhteisöjen investointien suunnittelun yhteydessä.

Konserniyhtiöiden rahoitusjärjestelyissä sekä korkoriskin hallinnassa kartoitetaan yhtiöiden tilanteeseen ja toimialaan sopivia menettelyjä huomioiden rahoitusmarkkinoiden tilanne ja korkomarkkinaennusteet. Konserniyhtiöiden rahoitukseen liittyvä merkittävä riski on markkinakorkojen taso. Korkotasoon ei odoteta merkittävää nousua talousarviovuoden aikana. Korkoriskiä on hallittu ja rajattu yhtiökohtaisesti korkosuojauspolitiikan avulla. Korkoriskin hallinnan toimenpiteitä tehdään ajallisesti hajauttaen. Kaupunkikonsernin rahoitusta seurataan ja ohjataan kokonaisuutena konsernin kokonaisuusvarmistuksen varmistamiseksi. Tarkoituksena on minimoida konsernin ulkoinen rahoitustarve ja rahoituskustannukset. Kaupunki ohjaa ja konsultoi tytäryhteisöjä rahoituksen järjestelyissä, mutta kaupunki ei tee tytäryhteisöjen puolesta päätöksiä.

Tytäryhteisöjen raportoiman yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaistilanteen perusteella voidaan arvioida, että keskeiset toimenpiteet ja toimintaperiaatteet ovat riittäviä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteiden saavuttamiseksi talousarviovuonna 2026.

TULOSLASKELMAOSA

Talousarvion tuloslaskelmaosa on kaupungin kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys kaupungin palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos.

Toimintakate on käyttötalouden toimintatulojen ja -menojen erotus ja se osoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuloilla. Vuosikate on kaupungin kokonaistulo-rahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tilikauden tuloksen osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Talousarvion yhteydessä esitetään kaksi erilaista tuloslaskelmaa. Tuloslaskelmassa vuodelle 2026 esitetään erikseen peruskaupungin ja Tilapalvelu-liikelaitoksen tuloslaskelmat sisältäen niiden väliset sisäiset erät. Tuloslaskelma vuosille 2024–2028 vastaa tilinpäätöksen ulkoista tuloslaskelmaa, jossa on laskettu yhteen peruskaupunki ja Tilapalvelu-liikelaitos sisäiset erät eliminoiden.

Tilapalvelu-liikelaitos huomioiden vuoden 2026 talousarvion toimintakate on 381,3 miljoonaa euroa negatiivinen. Toimintakate on noin 13,0 miljoonaa euroa (-3,5 %) vuoden 2025 muutettua talousarviota heikompi. Toimintamenot kasvavat kuluvasta vuodesta 10,5 miljoonaa euroa (+2,2 %) ja toimintatulot ja valmistus omaan käyttöön laskevat yhteensä 2,5 miljoonaa euroa (-2,5 %). Toimintakatteen kasvua selittää suurimmalta osin kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen sisältämä palkkaratkaisu, joka kasvattaa kaupungin henkilöstömenoja arviolta 7,0 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuosikatteen muodostuu vuoden 2026 talousarviossa 49,7 miljoonaa euroa, mikä on 83 % poistojen määrästä. Vuoden 2026 talousarvio sisältää elinkeino- ja työllisyyspalvelujen määrärahaan kohdistuvia sopeutustoimia yhteensä 6,2 miljoonaa euroa ja 0,6 miljoonaa euroa muiden toimialojen ja Tilapalvelu-liikelaitoksen vuoden 2025 sopeutustoimien kustannusvaikutuksia vuodelle 2026.

Tuloslaskelmassa vuoden 2026 poistojen määräksi arvioidaan 59,9 miljoonaa euroa, josta Tilapalvelu-liikelaitoksen osuus on 26,6 miljoonaa euroa. Lopullinen vuoden 2026 poistojen määrä riippuu vuoden aikana toteutuvien investointien määrästä ja ajoittumisesta ja selviää tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä.

Vuoden 2026 talousarvion mukaan tilikauden tulos on 10,2 miljoonaa euroa negatiivinen ja tilikauden alijäämä 9,9 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2026 lopussa on arvion mukaan 83,7 miljoonaa euroa, mikäli vuosi 2025 toteutuu arvioidun mukaisesti.

Taloussuunnitelmavuosien 2027 ja 2028 osalta talouden toteuman ennakointia haastaa valtionosuusuudistus, jonka tarkkoja vaikutuksia kaupungin valtionosuuksiin ei vielä tiedetä. Valtionosuusarviot vuosille 2027 ja 2028 perustuvat syyskuussa julkaistuihin ennakkolaskelmaan tulevien vuosien valtionosuuksista sekä valtionosuusuudistuksen työryhmän tueksi nimettyjen selvityshenkilöiden loppuraportin mukaisiin arvioihin valtionosuuksien kehityksestä. Tuloussuunnitelmavuosien 2027–2028 talouteen tulee osaltaan vaikuttamaan myös kaupunginvaltuuston hyväksymän (30.9.2024/58 §) Hippos-hankkeen käynnistyminen. Hippos-hankkeen nettovaikutukseksi on vuodelle 2027 arvioitu +4,0 miljoonaa euroa ja -14,0 miljoonaa euroa vuodelle 2028. Tuloussuunnitelmavuosilla 2027 ja 2028 on huomioitu myös valtionosuusuudistuksen myötä esitetty muutos, jossa kunnan osuus

toimeentulotuen menoista siirtyy toimintamenoihin. Jyväskylän kaupungin osalta näiden menojen osuus on arviolta 13,4 miljoonaa euroa vuodessa. Näiden arvioiden valossa, Jyväskylän kaupungin talous on alijäämäinen vuosina 2027 (tulos -4,6 miljoonaa euroa) ja 2028 (tulos -1,6 miljoonaa euroa).

Tuloslaskelma 2026

1 000 euroa	Kaupunki ilman		Yhteensä (ilman	
	liikelaitoksia	Liikelaitokset	Yhteensä	sisäisiä eriä)
Toimintatulot	121 411,6	92 578,0	213 989,6	97 334,6
Myyntitulot	59 217,2	7 834,5	67 051,7	34 053,1
Maksutulot	16 171,7	0,0	16 171,7	16 171,7
Tuet ja avustukset	13 753,5	0,0	13 753,5	13 753,5
Muut toimintatulot	30 383,2	84 523,5	114 906,7	31 250,3
Valmistus omaan käyttöön	1 885,9	220,0	2 105,9	2 105,9
Toimintamenot	-541 505,7	-53 790,0	-595 295,7	-478 640,8
Henkilöstömenot	-241 988,8	-1 972,1	-243 960,9	-243 960,9
Palvelujen ostot	-159 424,2	-25 980,9	-185 405,1	-152 406,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 807,4	-10 871,0	-24 678,4	-24 678,4
Avustukset	-39 349,1	0,0	-39 349,1	-39 349,1
Muut toimintamenot	-86 936,2	-14 966,0	-101 902,2	-18 245,8
Toimintakate	-420 094,2	38 788,0	-381 306,2	-381 306,2
Verotulot	365 400,0	0,0	365 400,0	365 400,0
Valtionosuudet	56 753,1	0,0	56 753,1	56 753,1
Rahoitustulot ja -menot	21 010,5	-12 178,0	8 832,5	8 832,5
Korkotulot	6 850,0	0,0	6 850,0	6 850,0
Muut rahoitustulot	22 980,5	0,0	22 980,5	10 802,5
Korkomenot	-8 800,0	0,0	-8 800,0	-8 800,0
Muut rahoitusmenot	-20,0	0,0	-20,0	-20,0
Peruspääoman korko	0,0	-12 178,0	-12 178,0	0,0
Vuosikate	23 069,4	26 610,0	49 679,4	49 679,4
Poistot ja arvonalentumiset	-33 275,9	-26 610,0	-59 885,9	-59 885,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 275,9	-26 610,0	-59 885,9	-59 885,9
Tilikauden tulos	-10 206,5	0,0	-10 206,5	-10 206,5
Poistoeron lisäys/vähennys	340,4	0,0	340,4	340,4
Tilikauden yli-/alijäämä	-9 866,1	0,0	-9 866,1	-9 866,1

Tuloslaskelma 2024–2028

	TP	TA+M	TA	TS	TS
1 000 euroa	2024	2025	2026	2027	2028
Toimintatulot	92 644	97 575	95 228,7	100 323	95 768
Myyntitulot	31 650	35 458	34 053,1	34 053	34 053
Maksutulot	14 423	15 571	16 171,7	16 172	16 172
Tuet ja avustukset	15 655	13 279	13 753,5	13 754	13 754
Muut toimintatulot	30 916	33 268	31 250,3	36 345	31 789
Valmistus omaan käyttöön	2 786	2 256	2 105,9	2 114	2 120
Toimintamenot	-419 360	-468 155	-478 640,8	-504 152	-523 895
Henkilöstömenot	-220 153	-238 713	-243 960,9	-253 402	-261 211
Palvelujen ostot	-128 405	-143 713	-152 406,4	-156 033	-165 858
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 605	-24 450	-24 678,4	-25 632	-26 414
Avustukset	-28 754	-42 122	-39 349,1	-52 791	-53 203
Muut toimintamenot	-19 442	-19 156	-18 245,8	-16 295	-17 208
Toimintakate	-323 931	-368 324	-381 306,2	-401 714	-426 008
Verotulot (sitova)	343 135	342 030	365 400,0	378 100	394 100
Valtionosuudet (sitova)	29 963	48 995	56 753,1	73 273	89 207
Rahoitustulot ja -menot (sitova)	14 966	12 848	8 832,5	8 133	7 133
Korkotulot	9 996	8 565	6 850,0	6 950	6 950
Muut rahoitustulot	14 485	13 203	10 802,5	10 803	10 803
Korkomenot	-9 480	-8 900	-8 800,0	-9 600	-10 600
Muut rahoitusmenot	-35	-20	-20,0	-20	-20
Vuosikate	64 133	35 548	49 679,4	57 791	64 432
Poistot ja arvonalentumiset	-58 249	-60 265	-59 885,9	-62 723	-66 360
Suunnitelman mukaiset poistot	-55 609	-60 265	-59 885,9	-62 723	-66 360
Arvonalentumiset	-2 639	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	5 884	-24 717	-10 206,5	-4 932	-1 928
Poistoeron lisäys/vähennys	340	340	340,4	340	340
Tilikauden yli-/alijäämä	6 225	-24 376	-9 866,1	-4 591	-1 587
Tunnusluvut					
Toimintatulot/Toimintamenot, %	22 %	21 %	20 %	20 %	18 %
Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset, %	110 %	59 %	83 %	92 %	97 %
Vuosikate/Poistonl. investoinneista, %	86 %	42 %	65 %	67 %	66 %
Vuosikate, euroa/asukas	430	236	327	377	417
Kumulatiivinen yli-/alijäämä, 1000 €	117 906	93 529	83 663	79 072	77 484
Asukasmäärä vuoden lopussa	149 194	150 830	152 150	153 430	154 670

Verotulot

22.9.2025 julkaistun kuntatalousohjelman mukaan kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2025 yhteensä noin 14,1 miljardia euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna verotulojen arvioidaan pysyvän suunnilleen vuoden 2024 tasolla. Vuonna 2026 verotulojen ennustetaan kasvavan 5,2 prosenttia.

Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 10,7 miljardia euroa, mikä on noin 0,6 miljardia euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella veropohjan kehitys sekä maan hallituksen tekemän päätökset. Vuodelle 2026 tehtävät veronkevennykset kohdistuvat lähes kokonaan valtion verotukseen ja verotuksen kiristykset kasvattavat osaltaan myös kuntien verotuloja jako-osuuksien kautta. Kuntien verotulojen kasvua selittää myös vuodelta 2024 vuonna 2025 maksettavat kohtuullisen suuret veronpalautukset, jotka pienentävät vuoden 2025 verokertymää ja nostavat näin kasvuprosenttia vuonna 2026.

Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,7 miljardia euroa vuonna 2026. Yhteisöveron maksuunpanon mukaisen kokonaistuoton arvioidaan kasvavan vuosina 2026–2029 keskimäärin noin 1,5 prosenttia vuodessa. Maan hallituksen kevään 2025 kehysriihessä tehtyjen päätösten mukaisesti yhteisöverotuloja kasvattaa vuonna 2026 työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen vähennysoikeiden poistaminen. Yhteisöverotuloja pienentää mm. metsävähennyksen korottaminen sekä yhteisöverokannan alentaminen kahdella prosenttiyksiköllä 18 prosenttiin vuonna 2027. Yhteisöveron veroperusteisiin tehtävät muutokset kompensoidaan kunnille yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla, joten niiden vaikutus on kuntien rahoitusaseman näkökulmasta neutraali.

Kiinteistöveron tuotto on noin 2,4 miljardia euroa vuonna 2025, mikä on noin 27 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2025. Kehyskaudella veron tuoton arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 2,3 prosentin vuosivauhtia. Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöveron arvostamisuu-distusta jatketaan. Uudistuksen tavoitteena on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon, vaan kunnat voivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla.

Jyväskylän kaupungin verotuloarvio vuodelle 2026 perustuu kuntatalousohjelmaan sekä syyskuussa päivitettyyn Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Vuoden 2026 talousarvio sekä vuosien 2027-2028 tulossuunnitelmat on laadittu 8,1 % tuloveroprosentin mukaisesti. Kiinteistöveroprosentit ovat edellisvuoden tasossa.

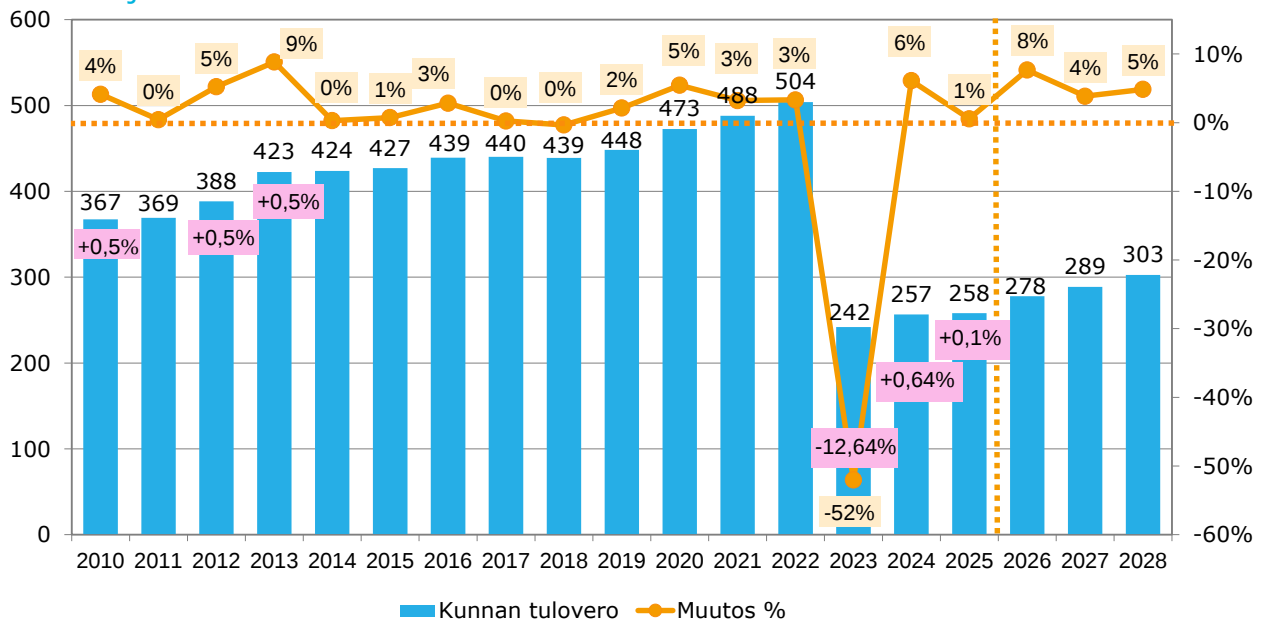
Jyväskylän kaupungin vuoden 2026 kunnallisveron kertymäksi arvioidaan 277,9 miljoonaa euroa, mikä on 19,8 miljoonaa euroa (7,7 %) kuluvaan vuoteen enemmän. Yhteisöverojen tuotoksi arvioidaan 26,9 miljoonaa euroa, jossa kasvua on 1,5 miljoonaa euroa (5,9 %). Kiinteistöverojen tuotoksi ennakoidaan 60,6 miljoonaa euroa (+0,8 %). Kokonaisverokertymäarvio vuodelle 2026 on 365,4 miljoonaa euroa.

Verotulot

	TP	TA+M	TA	TS	TS
1 000 euroa	2024	2025	2026	2027	2028
Kunnallisvero	256 633	258 100	277 900,0	288 600	302 600
- veroprosentti	8,00	8,10	8,10	8,10	8,10
Kiinteistövero	58 798	60 130	60 600,0	61 100	61 600
Osuus yhteisöveron tuotosta	27 704	25 400	26 900,0	28 400	29 900
Yhteensä	343 135	343 630	365 400,0	378 100	394 100

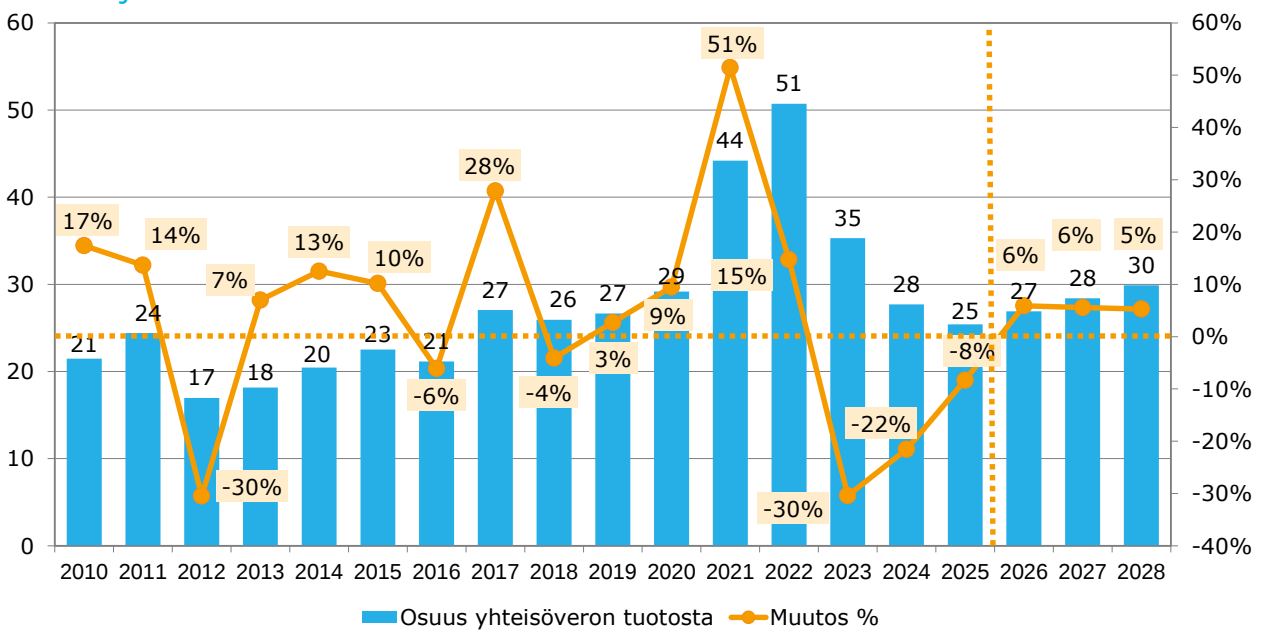
Kunnallisverot 2010 - 2028

M€ ja muutos %

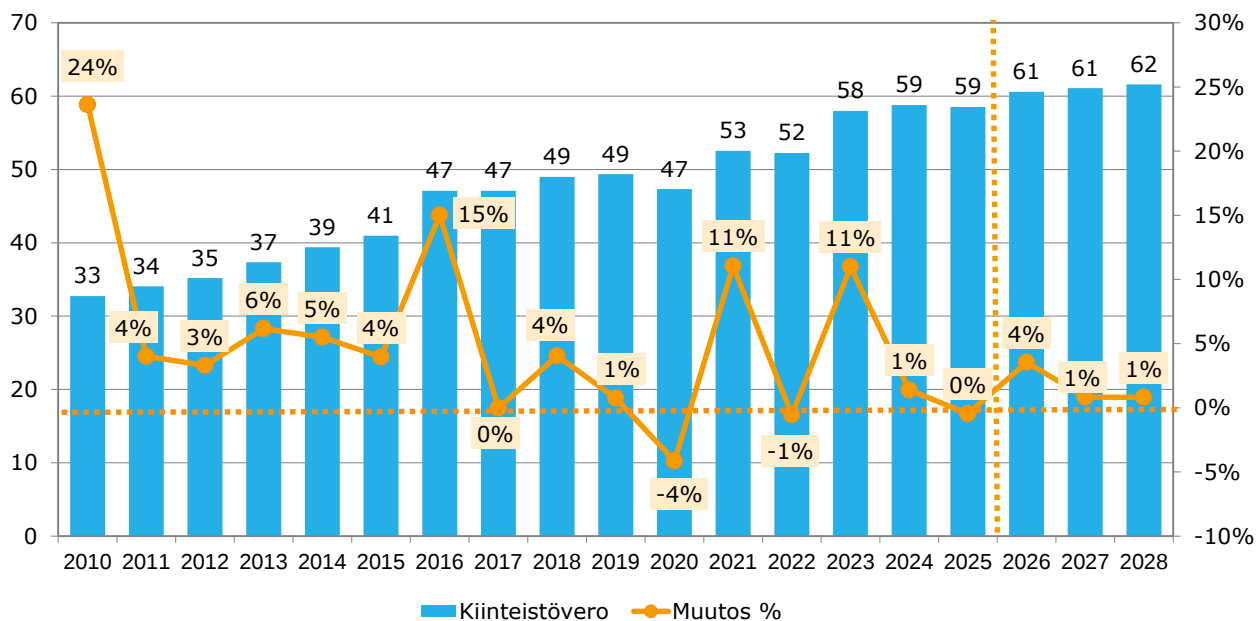
Yhteisöverot 2010 - 2028

M€ ja muutos %

Kiinteistöverot 2010 - 2028

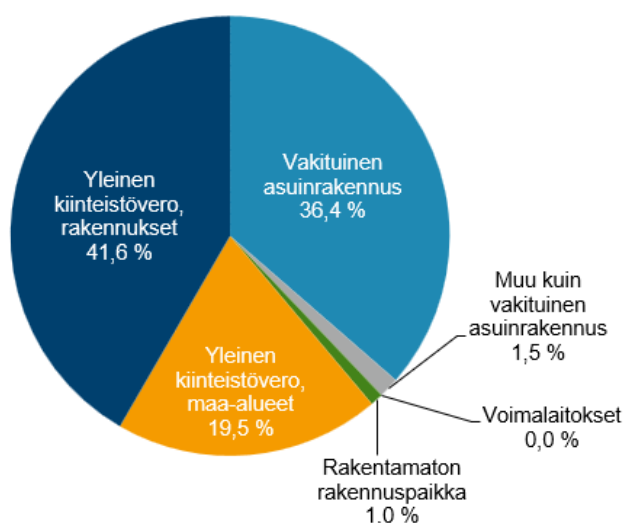
M€ ja muutos %

Kiinteistöverot

	Kiinteistövero %	Verotusarvo	Veron tuotto	Osuus veron	
	2025	2026	1 000 euroa	1 000 euroa	tuotosta
Vakituinen asuinrakennus	0,55 %	0,55 %	4 009 531	22 052	36,4 %
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,55 %	1,55 %	58 244	903	1,5 %
Voimalaitokset	3,10 %	3,10 %	0	0	0,0 %
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00 %	4,00 %	14 414	577	1,0 %
Yleinen kiinteistövero, maa-alueet	1,30 %	1,30 %	910 144	11 832	19,5 %
Yleinen kiinteistövero, rakennukset	1,30 %	1,30 %	1 941 288	25 237	41,6 %
Yhteensä			6 933 621	60 600	100,0 %

Kiinteistöveron tuotto 2026

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta. Valtionvarainministeriön julkaiseman kuntatalousohjelman 2026–2029 mukaan kuntien vuoden 2026 peruspalvelujen valtionosuudet ovat 3 552,3 miljoonaa euroa ja veromenetysten korvaukset 534,0 miljoonaa euroa (yhteensä 4 086,3 miljoonaa euroa). Peruspalvelujen valtionosuudesta varataan enintään 10 miljoonaa euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Kuntatalousohjelman mukaan kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 0,71 prosenttiyksikköä ja on 25,73 prosenttia vuonna 2026.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet kasvavat noin 185,5 miljoonaa euroa vuoden 2025 varsinaisesta talousarviosta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan vuonna 2026 huomioon uusia ja laajenevina tehtävinä:

- Oppisen tuen ja koulunkäynnin tuen uudistaminen (+53,5 M€)
- Kolmen vuosiviikkotunnin lisääminen perusopetukseen (+12,0 M€)
- Yksityisten opetuksen järjestäjien kotikuntakorvausten nosto 100 prosenttiin (+6,4 M€)
- Kotihoidontuen Norjan mallin käyttöönotto (+1,2 M€)

Lisäksi valtionosuuden tasossa huomioidaan tehtävien ja velvoitteiden vähennyksenä:

- Kuntien työllistämisveloitteen kumoaminen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta (-2,2 M€)
- Työnhakijan palveluprosessin keventäminen (-0,7 M€)
- Esi- ja perusopetuksen tuen asiakirjojen vähentäminen (-0,6 M€)
- Työttömyysturvaan liittyvän muistutusveloitteen kumoaminen (-0,4 M€)

Peruspalvelujen valtionosuudessa vuodelle 2026 huomioidaan myös 21,8 miljoonan euron määräaikainen vähennys kuntien velvoitteiden ja tehtävien purkamiseen liittyen. Valtionosuuden tasossa huomioidaan myös 167 miljoonan euron määräaikainen vähennys liittyen kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaukseen vuoden 2023 osalta. Lisäksi valtionosuudessa huomioidaan vuodelle 2024 tehdyn 192 miljoonan euron määräaikaisen lisäyksen takaisinperintään liittyvä 64 miljoonan euron määräaikainen vähennys. Valtionosuuden tasossa huomioidaan vuodesta

2026 alkaen myös hallituksen päättämien kasvutoimien rahoitukseen liittyvä 75 miljoonan euron pysyvä valtionosuuden vähennys.

Vuonna 2026 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 3,5 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys 111,1 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään kuitenkin yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys vuosina 2024—2027. Vuonna 2026 vähennys pienentää valtionosuutta 31,6 miljoonaa euroa.

Valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutus vuodelle 2026 on noin 127,5 miljoonaa euroa valtionosuutta lisäävä, kun huomioidaan sote-siirtolaskelman yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirretyt kustannukset ja tulot.

Valtionosuuden tasossa on edellä mainittujen muutosten lisäksi huomioitu vuodelle 2026 teknisinä lakisääteisinä muutoksina valtionosuuden laskentaan vaikuttavina tekijöitä nettomääräisesti yhteensä -13,4 miljoonaa euroa. Merkittävin valtionosuuden tasoa nostava tekijä on asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos, yhteensä 12,8 miljoonaa euroa. Eniten valtionosuuden tasoa laskee perustoimeentulotuen kuntien rahoitusosuuden muutos 17,6 miljoonaa euroa.

Valtion päättämistä veroperustemuutoksista kunnille maksettavien verotulomenetysten korvaukset ovat vuonna 2026 yhteensä 534,0 miljoonaa euroa. Valtion vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna korvausten määrä laskee nettomääräisesti yhteensä 6,5 miljoonaa euroa. Korvauksia kasvattavat useat veroperustemuutokset, joista euromääräisesti merkittävin on ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus, joka lisää korvauksia 37 miljoonaa euroa. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuuden poistaminen henkilöverotuksessa puolestaan lisää kuntien verotuloja ja vähentää veromenetysten korvauksia 35 miljoonaa euroa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

Viimeisimmät valtionosuuslaskelmat ja niiden arviot tulevien vuosien valtionosuuksista eivät takaa riittävää rahoitustasoa kasvaville keskuskaupungeille. Nykyinen valtionosuusjärjestelmä, johon sisältyvät hyvinvointialueuudistuksesta johtuvat pysyvät sote-siirtoerät, ei vastaa enää kuntien erilaista ja muuttunutta tehtäväkenttää ja tarve Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaiselle kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistukselle on suuri.

Valtionvarainministeriö asetti syksyllä 2023 kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen valmistelua varten valmisteluryhmän toimikaudelle 31.8.2023-31.12.2025. Työryhmän tehtävänä oli arvioida kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeita suhteessa kuntien tehtäviin ja toimintaympäristön muutoksiin, arvioida eri ratkaisuvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia taustaselvityksiin perustuen sekä laatia hallituksen esitysluonnos järjestelmän muutostarpeista.

Uudistuksen tausta-aineistoksi valtiovarainministeriö tilasi Valtion taloudelliselta tutkimuskeskuksesta (VATT) tutkimuksen valtionosuuden määräytymisessä käytettävien tekijöiden valinnasta sekä laskennassa käytettävistä perushinnoista. Työryhmän tueksi Valtionvarainministeriö nimesi myös kaksi selvityshenkilöä, Eero Laesterän sekä Arto Sulosen, jotka luovuttivat oman raporttinsa: Valtionosuusuudistus 2027 -taustoitusta, Valtionvarainministeriölle 16.12.2024. Raportti sisältää selvityshenkilöiden mallin ja kokonaisratkaisun uudeksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmäksi.

Uudistuksen osalta alkuperäisenä tavoitteena oli, että hallituksen esitys uudistuksesta olisi voitu antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö olisi tullut voimaan 1.1.2026. Valtionvarainministeriö ilmoitti kuitenkin 22.10.2024 antamassaan tiedotteessaan, että uudistus siirtyy vuodelle eteenpäin astuen voimaan 1.1.2027. Hallituksen esitystä uudeksi valtionosuusjärjestelmäksi valmistellaan tällä hetkellä virkamiestyönä ja selvityshenkilöiden työ on osana uudistuksen valmistelua. Lakiluonnoksen odotetaan lähtevän lausuntokierrokselle loppuvuoden 2025 aikana.

Jyväskylän kaupungin valtionosuudet

Jyväskylän kaupungin valtionosuuksien kokonaismääräksi vuodelle 2026 arvioidaan 56,8 miljoonaa euroa. Vuodesta 2025 valtionosuudet kasvavat 7,8 miljoonaa euroa (15,8 %). Peruspalvelujen valtionosuudet kasvavat 5,2 miljoonaa euroa ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 4,8 miljoonaa euroa. Verotulomenetysten korvaukset pysyvät lähes edellisvuoden tasolla. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien osalta lukiokoulutukseen ja toisen asteen ammatilliseen koulutukseen kohdistuvien kaupungin omarahoitusosuuksien ennakoidaan kasvavan 2,2 miljoonaa euroa, mikä pienentää kaupungin valtionosuuksien kokonaismäärää.

Valtionvarainministeriön viimeisimpien 22.9.2025 julkaistujen laskelmien mukaan hyvinvointialueuudistukseen liittyvät valtionosuusleikkaukset ovat Jyväskylän kaupungin osalta vuonna 2026 yhteensä 23,7 miljoonaa euroa. Leikkaus pitää sisällään kuntakohtaisen ja pysyvän muutosrajoittimen 17,0 miljoonaa sekä järjestelmämuutoksen tasauksen 0,6 miljoonaa euroa. Muutosrajoitin pysyy vuosittain samana, mutta järjestelmämuutoksen tasaus pienenee asteittain vuoteen 2027 saakka, jonka jälkeen se jää pysyväksi.

Vuoden 2026 valtionosuuksia leikkaa lisäksi sote-laskelmien jälkikäteistarkastuksesta johtuva pysyvä lisäsiirtotarve vuodelta 2023, joka päätettiin jaksottaa vuosille 2025–2027. Tämä vuotta 2023 koskeva leikkaus pienentää Jyväskylän vuoden 2026 valtionosuuksia 4,4 miljoonaa euroa. Vuotta 2023 koskevaa pysyvää lisäsiirtotarvetta kompensoimaan lisättiin vuoden 2024 valtionosuuksiin myös määräaikainen tasasuuruinen 35 €/asukas lisäys, joka peritään kunnilta kolmanneksen osuutena vuosina 2025–2027. Jyväskylän osalta määräaikaisen lisäyksen takaisinperintä vähentää vuoden 2026 valtionosuuksia 1,7 miljoonaa euroa.

Sote-laskelmien jälkikäteistarkastuksesta vuodelta 2023 kaikille kunnille tuli lisäksi tasasuuruinen ja pysyvä asukaskohtainen valtionosuusleikkaus, joka Jyväskylän osalta oli 13,2 miljoonaa euroa. Sote-siirtolaskelmasta aiheutuvia heikennyksiä tasaamaan, maan hallitus päätti lisätä pysyvästi kuntien valtionosuuksia. Lisäyksen vaikutus Jyväskylän valtionosuuksiin oli 7,3 miljoonaa euroa. Nämä jälkikäteistarkastuksesta aiheutuneet valtionosuuslisäykset ja vähennykset on viety vuodesta 2025 alkaen osaksi valtionosuuprosenttia, jonka kautta ne lisäävät kuntien omarahoitusosuuksia valtionosuuslaskennan pohjana olevista laskennallisista kustannuksista.

Tulossuunnitelmavuosien 2027–2028 osalta valtionosuudet perustuvat syyskuussa julkaistuun ennakkolaskelmaan tulevien vuosien valtionosuuksista sekä valtionosuusuudistuksen työryhmän tuksi nimettyjen selvityshenkilöiden loppuraportin mukaisiin arvioihin valtionosuuksien kehityksestä. Vuodelle 2027 kaupungin valtionosuusarvio on 73,3 miljoonaa euroa ja vuodelle 2028 89,2 miljoonaa euroa. Käynnissä oleva valtionosuusuudistus tulee kuitenkin vaikuttamaan tulossuunnitelmavuosien 2027–2028 valtionosuuksiin ja tämän hetken arvioihin liittyä siten huomattavaa epävarmuutta.

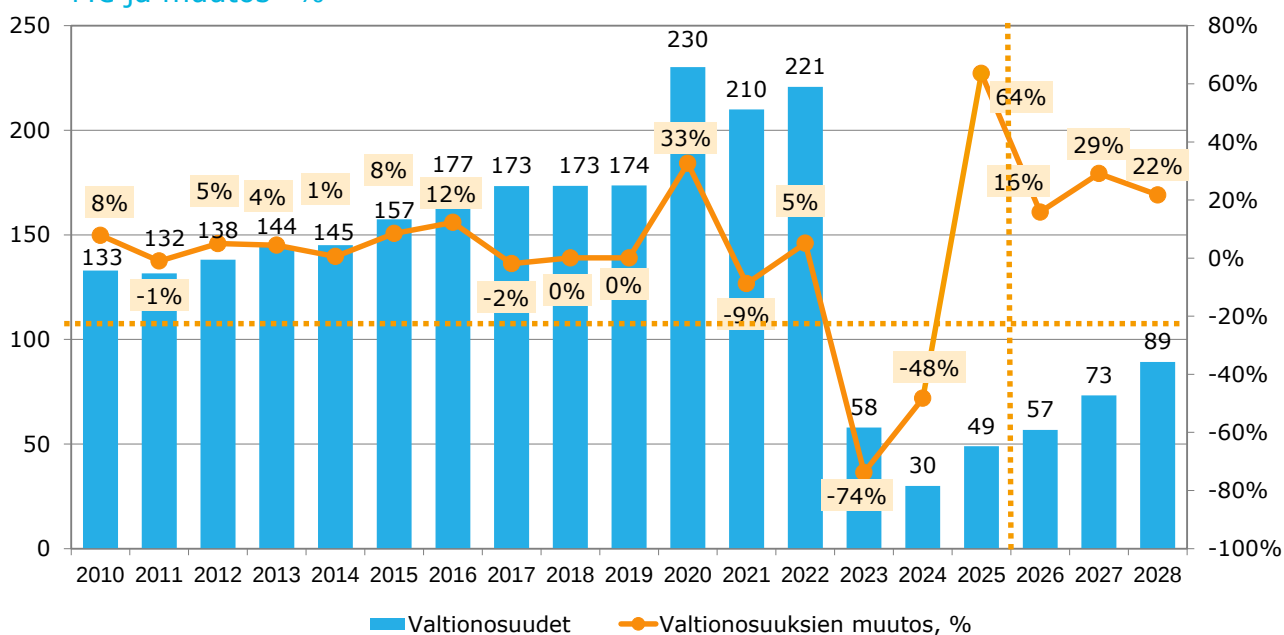
Valtionosuudet

	TP	TA+M	TA	TS	TS
1 000 euroa	2024	2025	2026	2027	2028
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-3 986	23 932	29 139,1		
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	35 839	35 385	40 231,4		
Verotulomenetysten korvaukset	21 221	13 106	13 011,0		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-23 112	-23 428	-25 628,4		
Yhteensä	29 963	48 995	56 753,1	73 273	89 207
Josta sote-erät yhteensä	-28 958	-30 979	-23 720	0	0
Kuntakohtainen muutosrajoitin	-16 954	-16 954	-16 954		
Järjestelmämuutoksen tasaus	-3 853	-2 030	-617		
Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden pysyvä lisäsiirtotarve	-13 213	-13 213			
Määräaikainen lisäys kompensoimaan lisäsiirtotarpeen muutosta	5 062				
Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden lisäsiirtotarve vuodelta 2023 (1/3)		-4 429	-4 446		
Määräaikaisen vuonna 2024 tehdyn lisäyksen takaisinperintä (1/3)		-1 696	-1 704		
Valtionosuuden pysyvä lisäys		7 343			
Josta TE-uudistuksen rahoitus		27 038			

Lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista vuodelle 2026 tehdään joulukuun 2025 lopussa. Myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta vuodelle 2026 tehdään päätökset kuluvan vuoden loppuun mennessä. Koska Jyväskylän kaupungin lopullinen valtionosuuksien kokonaismäärä tiedetään vasta vuodenvaihteessa, korjataan valtionosuuksien arviota tarvittaessa vuoden 2026 talousarviomuutosten yhteydessä.

Valtionosuudet 2010-2028

M€ ja muutos -%

Rahoitustulot ja -menot

Korkotuottojen kokonaismäärän on arvioitu olevan 6,9 miljoonaa euroa, josta 6,5 miljoonaa euroa tulee Alva-yhtiöt Oy:ltä. Lisäksi korkotuottoarvio pitää sisällään sote-kiinteistökaupan viivästetyn kauppahinnan korkotuottoa 0,3 miljoonaa euroa sekä konsernitilin korkotuottoa 100 000 euroa. Korkomenojen määräksi vuonna 2026 on arvioitu yhteensä 8,8 miljoonaa euroa.

Muita rahoitustuottoja arvioidaan peruskunnan osalta saatavan 23,0 miljoonaa euroa, josta 0,9 miljoonaa euroa tulee kaupungin perimistä takausmaksuista. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Grian peruspääomalle maksetaan kolmen prosentin korko (242 500 euroa). Tilapalvelun maksama peruspääoman korko on 12,2 miljoonaa euroa.

Osinkotuotoiksi kaupungin omistamista yhtiöistä arvioidaan vuonna 2026 yhteensä 9,6 miljoonaa euroa.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Talousarvioesitys pohjautuu pääosin toimialojen lautakuntien ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunnan talousarvioesityksiin. Talousarvioesityksessä on huomioitu myös teknisinä muutoksina toimintatuloissa yhteensä 2,8 miljoonan euron ja toimintamenoissa 2,3 miljoonan euron lisäykset verrattuna lautakuntien ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunnan esityksiin. Lisäksi kaupunginjohtajan esitykseen on tehty lukiokoulutuksen tuen poisto 0,9 miljoonaa euroa ja lisätty 0,2 miljoonaa euroa kaupungin viestinnän menoihin. Jyväskylä vahvistaa vetovoimaansa ja houkuttelee uusia asukkaita sekä matkailijoita vahvistamalla kaupunkimarkkinointia ja vauhdittamalla elinkeinopoliittisesti merkittävien tapahtumien houkuttelua Jyväskylään. Jyväskylä panostaa käynnistyvän Hippos-hankkeen markkinointiin ja tapahtumahankintaan samoin kuin 75 vuotta täyttävien rallien ilmiöittämiseen kaupunkikuvassa. Markkinoinnissa ja matkailijoiden houkuttelussa panostetaan myös vuonna 2026 järjestettävien Kalevan Kisojen näkyvyyteen sekä vahvistetaan Jyväskylän näkyvyyttä kulttuuri- ja Alvar Aallon kaupunkina nostamalla esille Jyväskylän tulevia Unesco-kohteita.

Tulosvaikutteisina ns. teknisinä erinä menoihin on lisätty työttömyysvakuutusmaksun korotusta 0,9 miljoonaa euroa. Työllisyysrahaston hallintoneuvosto on päättänyt kokouksessaan 28.8.2025 esittää sosiaali- ja terveysministeriölle työttömyysvakuutusmaksujen yhteismäärän nostamista 0,6 prosenttiyksiköllä vuodelle 2026. Esityksen mukaan kunta-alan työnantajien maksu nousee keskimäärin 0,4 prosenttiyksikköä. Verohallinnon toimintamenojen kattamiseksi kunnilta kerättävät verotuskustannukset nousevat ennakoarvion mukaan 0,1 miljoonaa euroa. Sivistyksen toimialalla päiväkotien ja koulujen täydennyskalustamiseen on lautakunnan esitysvaiheessa tehty 0,2 miljoonan euron varaus investointimenoihin. Kyseiset hankinnat tulee kuitenkin käsitellä tilikauden aikaisena vuosikuluna ja tästä syystä menovaraus siirretään investoinneista käyttötalouteen. Kasvun ja oppimisen palveluissa on oikaistu vuoden 2026 palkkavarausta 1,5 miljoonaa euroa.

Kuluvan vuoden huhtikuun lopussa päättyneeseen kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen sopimuskautteen kuului järjestelyerän ja kehittämisohjelman mukaisia korotuksia, joista vuotta 2025 koskevat osuudet sisältyivät vuoden 2026 talousarviokehyksessä keskitettynä varauksena konsernihallinnon määrärahaan. Konsernihallinnon keskitetty varaus sisälsi myös vuoden 2025 palkkojen yleiskorotusten vuodelle 2026 kohdistuvat osuudet. Teknisissä muutoksissa nämä erät on kohdistettu toimialoille ja samalla ylimääräisen varauksen osuus 0,5 miljoonaa euroa on poistettu talousarviosta tilikauden tulosta parantavana eränä.

Hippos-hankkeen vaikutukset tulevalle talousarviovuodelle arvioitiin talousarvion kehysvaiheessa kaupunkitasoisesti, siten hankkeen tulo- ja menoarvioita ei huomioitu vielä määrärahojen talousarviokehyksissä. Hankkeen tulo- ja menoarviot lisätään kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä määrärahoille ja arvioiden tarkennuttua ne parantavat kaupungin vuoden 2026 toimintakatetta 0,4 miljoonaa euroa kehykseen nähden. Lisäksi teknisinä muutoksina on tehty määrärahojen välisiä siirtoja sekä tarkennuksia kaupungin sisäisiin veloituksiin, joilla ei ole tulosvaikutusta.

Käyttötalousmenojen muutos 2025–2026

Käyttötalouden menot kasvavat vuoden 2025 muutetun talousarvion tasosta 3,5 % eli 18,4 miljoonaa euroa. Liikelaitokset mukaan lukien menot kasvavat 17,7 miljoonaa euroa (+3,1 %).

Käyttötalousmenojen muutos 2025–2026

1 000 euroa	TA+M 2025	TA 2026	Muutos	
			euroa	%
Konsernihallinto	28 466	34 433	5 967	21,0 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	66 180	63 244	-2 936	-4,4 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	295 262	304 694	9 432	3,2 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	59 421	61 749	2 328	3,9 %
Kaupunkirakenne	73 796	77 385	3 589	4,9 %
Toimintamenot	523 126	541 506	18 380	3,5 %
Tilapalvelu	54 446	53 790	-656	-1,2 %
Toimintamenot Liikelaitokset	54 446	53 790	-656	-1,2 %
Toimintamenot yhteensä	577 571	595 296	17 724	3,1 %

Jyväskylän kaupungin henkilöstömenot kasvavat vuosina 2026-2028 yhteensä noin 20,4 miljoonaa euroa 1.5.2025 voimaan tulleiden virka- ja työehtosopimusten myötä. Vuoden 2026 osalta palkkaratkaisu nostaa kaupungin henkilöstömenoja sivukuluineen arviolta 7,0 miljoonaa euroa. Lisäksi vuoden 2026 henkilöstömenoja kasvattaa aiemmissa työ- ja virkaehtosopimuksissa sovittu palkkausjärjestelmän kehittämisohjelma noin 0,5 miljoonaa euroa.

Kaupungin sisäisten veloitusten kasvu on kokonaismenojen muutoksesta 7,2 miljoonaa euroa. Tilapalvelu-liikelaitoksen perimät sisäiset vuokramenot kasvavat noin 1,1 miljoonaa euroa ja sisäiset siivousmenot 0,4 miljoonaa. Kaupungin digipalveluiden sisäisiä veloituksia on tarkistettu vastaamaan kasvaneita ulkoisia menoja, jonka myötä sisäiset veloitukset kasvavat 2,5 miljoonaa euroa. Kaupungin tukipalveluiden keskittämistä on jatkettu edelleen ja keskittämisen myötä henkilöstöä on siirretty määrärahoineen sivistyksen toimialalta konsernihallinnon digipalveluiden palvelualueelle. Digipalveluiden sisäistä veloitusta on siirron myötä lisätty 2,4 miljoonaa euroa. Sivistyksen toimialalle vuoden 2026 alussa siirretyn Kylän Kattaus -nettoyksikön perimät sisäiset ruokapalveluveloitukset kasvavat 0,7 miljoonaa euroa.

Määrärahatasolla suurimmat menonlisäykset 9,4 miljoonaa euroa kohdistuvat kasvun ja oppimisen palveluihin. Vuonna 2025 toteutuneet valtakunnallisiin virka- ja työehtosopimuksiin perustuvat yleiskorotukset, järjestelyerät ja kehittämiserät kasvattavat määrärahan henkilöstömenoja vuonna 2026 vielä 3,2 miljoonaa euroa ja vuoden 2026 uudet yleiskorotukset 1,5 miljoonaa euroa. Oppimisen tuen lakiuudistus lisää määrärahan menoja 1,3 miljoonaa euroa. Perusopetuksen palvelujen ostoihin on lisätty edellisvuodesta 1,0 miljoonaa euroa varhaiskasvatuksen palvelusetelimenoihin 0,9 miljoonaa euroa. Menojen vähennyksistä suurimpia ovat hanketoiminnan menot -1,0 miljoonaa euroa ja Kylän Kattauksen elintarvikehankinnat 0,3 miljoonaa euroa. Lasten kotihoidon tuen menoja on pienennetty 0,4 miljoonaa euroa kotihoidontukea käyttävien perheiden määrän laskiessa.

Kaupunkirakennepalveluiden määrärahassa menojen kasvu on 3,6 miljoonaa euroa, josta henkilöstömenojen osuus on 0,7 miljoonaa euroa. Katujen päällystyskulujen, talvihoidon ja katujen sulanapidon kustannusten arvioidaan kasvavan 1,8 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarviotasosta. Kaupunkirakennepalvelujen menoja kasvattavat myös kaupunkisuunnittelun asiantuntijapalvelut, joihin varataan 0,5 miljoonaa euroa kuluva vuotta enemmän.

Konsernihallinnon määrärahassa toimintamenot kasvavat 6,0 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarviotasosta. Menojen kasvussa näkyy yleisiin virka- ja työehtosopimuksiin sisältyneet paikallisen järjestelyerän ja palkkaohjelman mukaiset korotukset 0,7 miljoonaa euroa. Varaus tullaan jakamaan määrärahoille vuoden 2026 talousarviomuutoksissa palkkaerien kohdentumisen varmistuttua. Kaupungin tukipalveluiden keskittämistä jatketaan edelleen ja sivistyksen toimialalta siirtyy henkilöstöä toimintarahoineen konsernihallinnon digipalveluiden palveluyksikköön. Keskittämisen myötä toimintarahoja siirtyy konsernihallinnon määrärahaan 2,5 miljoonaa euroa. Digipalveluiden toimintamenot ovat lisäksi olleet alibudjetoituna kuluvan vuoden talousarviossa perustietotekniikan ulkoistamisen kustannuksista ja ulkoistusta edeltäneiden palveluntuottajien sopimuksista johtuen ja menoihin lisätään 1,4 miljoonaa euroa vuodelle 2026.

Kulttuuri- ja liikuntapalveluissa toimintamenot kasvavat 2,3 miljoonaa euroa. Tilakustannusten (+0,4 M€) ja sisäisten digipalvelumenojen (+0,4 M€) lisäksi määrärahan henkilöstömenot kasvavat sopimuskorotusten ja resurssilisäysten myötä 1,0 miljoonaa euroa. Liikuntapaikkojen turvallisuuden parantamiseen varataan 0,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 Jyväskylässä järjestettäviin Kalevan ki-soihin 0,1 miljoonaa euroa.

Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimintamenot laskevat toimialalle kohdistettavien säästötoimenpiteiden myötä 2,9 miljoonaa euroa vuoden 2025 talousarviosta. Suurimman menovähennykset kohdistuvat työllisyyspalveluihin ja siellä Jyväskylä-lisään sekä palkkatukeen, joihin varataan yhteensä 1,6 miljoonaa euroa kuluva vuotta vähemmän. Työnhakija-asiakkaille hankittavia ostopalveluja vähennetään 1,0 miljoonalla eurolla. Lisäksi vuonna 2026 lopetetaan harkinnanvaraisien kulukorvauksien myöntäminen, josta säästöä syntyy 0,3 miljoonaa euroa. Määrärahan henkilöstömenot pienyvät 0,6 miljoonaa euroa kuluva vuodesta. Yleisestä työttömyystilanteesta johtuen kunnan maksu-osuuteen työttömyystuista lisätään 0,5 miljoonaa euroa vuodelle 2026.

Tilapalvelu-liikelaitoksen menot laskevat 0,7 miljoonaa euroa kuluva vuodesta pääosin tilamuu-tosten seurauksena (-1,5 M€). Käyttötalousmenojen kasvuna näkyy yleinen kustannustason nousu (+0,6 M€) sekä rakennusten purkumenojen lisäys (+0,2 M€).

Käyttötaloustulojen muutos 2025–2026

Käyttötalouden tulot kasvavat vuoden 2025 muutettuun talousarvioon verrattuna 6,8 miljoonaa euroa eli 5,7 prosenttia. Liikelaitokset mukaan lukien tulot kasvavat 4,7 miljoonaa euroa (+2,3 %).

Käyttötaloustulojen muutos 2025-2026

1 000 euroa	TA+M 2025	TA 2026	Muutos	
			euroa	%
Konsernihallinto	8 218	13 087	4 869	59,2 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	5 309	6 968	1 659	31,2 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	30 803	29 960	-843	-2,7 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	10 655	10 685	30	0,3 %
Kaupunkirakenne	59 857	60 711	855	1,4 %
Toimintatulot	114 842	121 412	6 570	5,7 %
Tilapalvelu	94 405	92 578	-1 827	-1,9 %
Toimintatulot Liikelaitokset	94 405	92 578	-1 827	-1,9 %
Toimintatulot yhteensä	209 247	213 990	4 742	2,3 %

Kaupungin sisäiset tuot kasvavat edellä kuvattujen sisäisten veloitusten kasvun myötä 7,2 miljoonaa euroa. Muita suurimpia tulojen kasvuun vaikuttavia eriä ovat kotoutumispalveluihin saatavat korvaukset (+1,8 M€), maanvuokratulot (+0,5 M€) ja päiväkotien hoitopäivämaksut (+0,4 M€). Kaupungin ulkoiset tulot laskevat Kylän Kattauksen ulkoisen liikevaihdon myötä 1,3 miljoonaa euroa. Kylän Kattauksen ulkoinen myynti yksityisille päiväkodeille on lopetettu asteittain hankintalainsäädännön edellytysten mukaisesti. Lisäksi kasvun ja oppimisen palveluissa hankkeiden tulotavoitetta on pienennetty 1,0 miljoonaa euroa ja Tilapalvelu-liikelaitoksen ulkoiset vuokratulot laskevat 3,2 miljoonaa euroa kuluvan vuoden tasosta.

Käyttötalouden nettomenojen muutos 2025–2026

Käyttötalouden nettomenot eli toimintakate kasvaa talousarvion mukaan 11,8 miljoonaa euroa. Liikelaitokset mukaan lukien toimintakate on 13,0 miljoonaa euroa eli 3,5 % suurempi kuin vuoden 2025 talousarviossa.

Toimialojen taloudessa ja toiminnassa tapahtuvat keskeisimmät muutokset löytyvät talousarvion käyttötalousosasta palvelukohtaisista kuvauksista.

Käyttötalouden nettomenojen muutos 2025–2026

	TA+M	TA	Muutos	
1 000 euroa	2025	2026	euroa	%
Konsernihallinto	20 248	21 347	1 098	5,4 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	60 871	56 276	-4 595	-7,5 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	264 459	274 734	10 275	3,9 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	48 766	51 064	2 298	4,7 %
Kaupunkirakenne	13 939	16 674	2 735	19,6 %
Nettomenot	408 284	420 094	11 810	2,9 %
Tilapalvelu	-39 960	-38 788	1 172	-2,9 %
Nettomenot Liikelaitokset	-39 960	-38 788	1 172	-2,9 %
Nettomenot yhteensä	368 324	381 306	12 982	3,5 %

Talous määrärahoittain 2026

1 000 euroa	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate
Konsernihallinto	13 086,7	34 433,4	-21 346,7
Kaupungin yhteiset	0,0	7 062,4	-7 062,4
Päätöksenteon tuki	453,2	5 238,2	-4 785,0
Strategia ja kehittäminen	0,0	1 040,6	-1 040,6
Henkilöstöpalvelut	1 280,5	5 952,3	-4 671,8
Talous	11 247,0	11 844,8	-597,8
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	106,0	3 295,1	-3 189,1
Tietohallinto	0,0	0,0	0,0
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	6 968,3	63 244,1	-56 275,8
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	0,0	28 631,2	-28 631,2
Elinkeinopalvelut	1 092,9	5 464,4	-4 371,5
Työllisyyspalvelut	5 875,4	29 148,4	-23 273,0
Kasvun ja oppimisen palvelut	29 960,4	304 694,1	-274 733,7
Yhteiset palvelut ja hallinto	1 756,0	8 380,8	-6 624,8
Varhaiskasvatus	4 360,1	115 405,4	-111 045,3
Perusopetus	6 254,5	156 650,2	-150 395,7
Nuorisopalvelut	1 715,4	8 406,5	-6 691,1
Kylän Kattaus	15 874,4	15 851,3	23,1
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	10 684,8	61 748,7	-51 063,9
Kulttuuripalvelut	166,2	2 995,2	-2 829,0
Jyväskylän kansalaisopisto	1 346,6	4 348,5	-3 001,9
Kirjastot	594,7	10 046,6	-9 451,9
Museot	555,3	6 545,0	-5 989,7
Jyväskylä Sinfonia	532,5	3 924,0	-3 391,5
Jyväskylän kaupunginteatteri	1 274,8	6 805,4	-5 530,6
Liikunta	6 214,7	27 084,0	-20 869,3
Kaupunkirakenne	60 711,4	77 385,5	-16 674,1
Asiakaspalvelu ja johdon tuki	289,0	3 498,8	-3 209,8
Liikenne- ja viheralueet	14 997,6	30 271,9	-15 274,3
Kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö	41 208,9	36 594,5	4 614,4
Rakentaminen ja ympäristö	4 215,9	7 020,3	-2 804,4
YHTEENSÄ	121 411,6	541 505,8	-420 094,2
Liikelaitokset	92 578,0	53 790,0	38 788,0
Tilapalvelu	92 578,0	53 790,0	38 788,0
KAIKKI YHTEENSÄ	213 989,6	595 295,8	-381 306,2

Toimintatulot 2024–2026

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025-2026	
				euroa	%
Konsernihallinto	9 406,9	8 217,8	13 086,7	4 868,9	59,2 %
Kaupungin yhteiset	1 267,5	170,0	0,0	-170,0	-100,0 %
Päätöksenteon tuki	357,6	448,8	453,2	4,4	1,0 %
Strategia ja kehittäminen	3,5	50,0	0,0	-50,0	0,0 %
Henkilöstöpalvelut	1 327,1	1 306,4	1 280,5	-25,9	-2,0 %
Talous ja tietojohdaminen	6 292,9	6 136,6	11 247,0	5 110,4	83,3 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	158,3	106,0	106,0	0,0	0,0 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	6 915,4	5 309,3	6 968,3	1 659,0	31,2 %
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	31,5	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Elinkeinopalvelut	1 138,1	1 154,0	1 092,9	-61,1	100,0 %
Työllisyyspalvelut	5 745,9	4 155,3	5 875,4	1 720,1	41,4 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	29 384,6	30 803,1	29 960,4	-842,7	-2,7 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	2 063,9	2 756,0	1 756,0	-1 000,0	-36,3 %
Varhaiskasvatus	4 507,1	4 016,1	4 360,1	344,0	8,6 %
Perusopetus	4 966,5	6 064,5	6 254,5	190,0	3,1 %
Nuorisopalvelut	1 269,5	1 389,4	1 715,4	326,0	23,5 %
Kylän Kattaus	16 577,6	16 577,1	15 874,4	-702,7	-4,2 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	11 472,8	10 654,8	10 684,8	30,0	0,3 %
Kulttuuripalvelut	451,2	166,2	166,2	0,0	0,0 %
Jyväskylän kansalaisopisto	1 162,0	1 336,6	1 346,6	10,0	0,7 %
Kirjastot	576,4	594,7	594,7	0,0	0,0 %
Museot	752,0	538,3	555,3	17,0	3,2 %
Jyväskylä Sinfonia	742,2	532,5	532,5	0,0	0,0 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	906,0	1 274,8	1 274,8	0,0	0,0 %
Liikunta	6 882,9	6 211,7	6 214,7	3,0	0,0 %
Kaupunkirakennepalvelut	55 768,6	59 856,7	60 711,4	854,7	1,4 %
Asiakas- ja tukipalvelut	364,9	289,0	289,0	0,0	0,0 %
Kadut ja puistot	15 294,8	14 770,2	14 997,6	227,4	1,5 %
Kaupunkisuunnittelu	35 942,9	40 564,1	41 208,9	644,8	1,6 %
Rakentaminen ja ympäristö	4 166,1	4 233,4	4 215,9	-17,5	-0,4 %
YHTEENSÄ	112 948,2	114 841,7	121 411,6	6 569,9	5,7 %
Liikelaitokset	92 646,7	94 405,4	92 578,0	-1 827,4	-1,9 %
Tilapalvelu	92 646,7	94 405,4	92 578,0	-1 827,4	-1,9 %
KAIKKI YHTEENSÄ	205 595,0	209 247,1	213 989,6	4 742,5	2,3 %

Toimintamenot 2024–2026

1 000 euroa	TP	TA+M	TA	Muutos 2025-2026	
	2024	2025	2026	euroa	%
Konsernihallinto	28 967,7	28 466,1	34 433,4	5 967,3	21,0 %
Kaupungin yhteiset	7 527,9	6 772,5	7 062,4	289,9	4,3 %
Päätöksenteon tuki	4 787,0	4 981,0	5 238,2	257,2	5,2 %
Strategia ja kehittäminen	826,3	912,6	1 040,6	128,0	14,0 %
Henkilöstöpalvelut	4 626,0	5 444,3	5 952,3	508,0	9,3 %
Talous ja tietojohdaminen	8 359,8	7 412,5	11 844,8	4 432,3	59,8 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	2 840,7	2 943,2	3 295,1	351,9	12,0 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	34 998,0	66 180,2	63 244,1	-2 936,1	-4,4 %
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	21 046,7	28 182,5	28 631,2	448,7	1,6 %
Elinkeinopalvelut	4 930,8	5 807,4	5 464,4	-342,9	-5,9 %
Työllisyyspalvelut	9 020,5	32 190,4	29 148,4	-3 041,9	-9,4 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	286 746,6	295 262,1	304 694,1	9 432,0	3,2 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	8 116,4	8 759,6	8 380,8	-378,8	-4,3 %
Varhaiskasvatus	108 021,0	112 776,5	115 405,4	2 628,9	2,3 %
Perusopetus	148 154,0	150 353,4	156 650,2	6 296,8	4,2 %
Nuorisopalvelut	7 094,8	7 495,6	8 406,5	910,9	12,2 %
Kylän Kattaus	15 360,4	15 877,1	15 851,3	-25,8	-0,2 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	56 510,2	59 421,2	61 748,7	2 327,5	3,9 %
Kulttuuripalvelut	3 583,3	3 031,0	2 995,2	-35,8	-1,2 %
Jyväskylän kansalaisopisto	4 063,8	4 234,5	4 348,5	114,0	2,7 %
Kirjastot	9 542,0	9 663,8	10 046,6	382,8	4,0 %
Museot	5 849,0	6 368,2	6 545,0	176,8	2,8 %
Jyväskylä Sinfonia	4 147,4	3 774,4	3 924,0	149,6	4,0 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	5 578,6	5 481,6	6 805,4	1 323,8	24,2 %
Liikunta	23 746,2	26 867,7	27 084,0	216,3	0,8 %
Kaupunkirakennepalvelut	70 214,4	73 796,1	77 385,5	3 589,4	4,9 %
Asiakas- ja tukipalvelut	3 506,0	3 393,3	3 498,8	105,5	3,1 %
Kadut ja puistot	27 820,2	27 877,5	30 271,9	2 394,4	8,6 %
Kaupunkisuunnittelu	32 967,6	35 796,6	36 594,5	797,9	2,2 %
Rakentaminen ja ympäristö	5 920,6	6 728,7	7 020,3	291,6	4,3 %
YHTEENSÄ	477 437,0	523 125,6	541 505,8	18 380,1	3,5 %
Liikelaitokset	52 088,9	54 445,6	53 790,0	-655,6	-1,2 %
Tilapalvelu	52 088,9	54 445,6	53 790,0	-655,6	-1,2 %
KAIKKI YHTEENSÄ	529 525,9	577 571,3	595 295,8	17 724,5	3,1 %

Toimintakate 2024–2026

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025-2026 euroa %	
Konsernihallinto	19 560,9	20 248,3	21 346,7	1 098,4	5,4 %
Kaupungin yhteiset	6 260,4	6 602,5	7 062,4	459,9	7,0 %
Päätöksenteon tuki	4 429,5	4 532,2	4 785,0	252,8	5,6 %
Strategia ja kehittäminen	822,8	862,6	1 040,6	178,0	20,6 %
Henkilöstöpalvelut	3 298,8	4 137,9	4 671,8	533,9	12,9 %
Talous ja tietojohdaminen	2 066,9	1 275,9	597,8	-678,1	-53,1 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	2 682,5	2 837,2	3 189,1	351,9	12,4 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	28 082,6	60 870,9	56 275,8	-4 595,1	-7,5 %
Toimialan yhteiset, hallinto ja talous	21 015,2	28 182,5	28 631,2	448,7	1,6 %
Elinkeinopalvelut	3 792,8	4 653,4	4 371,5	-281,8	-6,1 %
Työllisyyspalvelut	3 274,7	28 035,1	23 273,0	-4 762,1	-17,0 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	257 362,0	264 459,0	274 733,7	10 274,7	3,9 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	6 052,5	6 003,6	6 624,8	621,2	10,3 %
Varhaiskasvatus	103 513,9	108 760,4	111 045,3	2 284,9	2,1 %
Perusopetus	143 187,6	144 288,9	150 395,7	6 106,8	4,2 %
Nuorisopalvelut	5 825,3	6 106,2	6 691,1	584,9	9,6 %
Kylän Kattaus	-1 217,2	-700,0	-23,1	676,9	-96,7 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	45 037,4	48 766,4	51 063,9	2 297,5	4,7 %
Kulttuuripalvelut	3 132,0	2 864,8	2 829,0	-35,8	-1,2 %
Jyväskylän kansalaisopisto	2 901,7	2 897,9	3 001,9	104,0	3,6 %
Kirjastot	8 965,6	9 069,1	9 451,9	382,8	4,2 %
Museot	5 097,0	5 829,9	5 989,7	159,8	2,7 %
Jyväskylä Sinfonia	3 405,2	3 241,9	3 391,5	149,6	4,6 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	4 672,5	4 206,8	5 530,6	1 323,8	31,5 %
Liikunta	16 863,3	20 656,0	20 869,3	213,3	1,0 %
Kaupunkirakennepalvelut	14 445,8	13 939,4	16 674,1	2 734,7	19,6 %
Asiakas- ja tukipalvelut	3 141,1	3 104,3	3 209,8	105,5	3,4 %
Kadut ja puistot	12 525,4	13 107,3	15 274,3	2 167,0	16,5 %
Kaupunkisuunnittelu	-2 975,3	-4 767,5	-4 614,4	153,1	-3,2 %
Rakentaminen ja ympäristö	1 754,6	2 495,3	2 804,4	309,1	12,4 %
YHTEENSÄ	364 488,7	408 284,0	420 094,2	11 810,2	2,9 %
Liikelaitokset	-40 557,8	-39 959,8	-38 788,0	1 171,8	-2,9 %
Tilapalvelu	-40 557,8	-39 959,8	-38 788,0	1 171,8	-2,9 %
KAIKKI YHTEENSÄ	323 930,9	368 324,2	381 306,2	12 982,0	3,5 %

KONSERNIHALLINTO

Toimialan kuvaus

Konsernihallinto muodostuu viidestä palvelualueesta: päätöksenteon tuki, strategia ja kehittäminen, henkilöstöpalvelut, talous- ja omistajaohjaus sekä viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut. Digipalvelut toimii nettoyksikkönä osana talous- ja omistajaohjaus -palvelualueetta. Näiden lisäksi konsernihallintoon kuuluu kaupungin yhteiset -menokohta, johon on koottu kaupunginvaltuustoon ja kaupunginhallitukseen suoraan kohdistuvien menojen ohella kiinteästi kaupungin keskitettyjä eriä. Konsernihallinto muodostaa yhden määrärahan.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Toimintatulot	9 406,9	8 217,8	13 086,7	4 868,9	59,2 %
Myyntitulot	6 335,6	6 208,1	11 288,5	5 080,4	81,8 %
Tuet ja avustukset	2 639,1	1 855,2	1 603,7	-251,5	-13,6 %
Muut toimintatulot	432,1	154,5	194,5	40,0	25,9 %
Toimintamenot	28 967,7	28 466,1	34 433,4	5 967,3	21,0 %
Henkilöstömenot	10 681,2	10 683,7	11 819,8	1 136,1	10,6 %
Palvelujen ostot	14 834,3	14 276,1	18 253,6	3 977,4	27,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	96,1	242,8	232,2	-10,6	-4,4 %
Avustukset	369,2	441,9	393,9	-48,0	-10,9 %
Muut toimintamenot	2 986,9	2 821,5	3 734,0	912,4	32,3 %
Toimintakate (sitova taso)	-19 560,9	-20 248,3	-21 346,7	-1 098,4	5,4 %

Toiminnalliset tavoitteet

Konsernihallinto				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Suositaan konsernin varainhankinnassa vihreää rahoitusta (vihreän rahoituksen kriteerien huomioiminen)	Nostettu uusi vihreä laina	Konsernissa 9 kpl vihreitä lainoja	Vihreän rahoituksen lisääminen	Talous ja omistajaohjaus
Hyvinvointisuunnitelma päivitetään vastaamaan hyvinvointikertomuksessa 2021–2024 esiin nostettuja ilmiöitä	Hyvinvointisuunnitelma 2027–2030	Ei päivitetty	Päivitetty suunnitelma hyväksytty valtuustossa	Strategia ja kehittäminen

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Konsernihallinnon toimintakate heikkenee talousarviovuonna 2026 0,5 miljoonaa euroa vuoden 2025 muutettuun talousarvioon nähden. Toimintamenot nousevat 5,4 miljoonaa euroa ja toimintatulo 4,9 miljoonaa euroa. Konsernihallinnon määrärahassa on lisäksi kaupungin yhteisten kustannusten menokohdassa keskitetty varaus vuoden 2026 järjestelyihin ja palkkaohjelmaan, joka on yhteensä 0,7 miljoonaa euroa. Keskitetty varaus kohdennetaan vuoden 2026 talousarviomuutoksissa toimialoille ja liikelaitoksille.

Merkittävimmät lisäykset toimintamenoissa ja -tuloissa kohdistuvat kaupungin digipalveluihin. Perustietotekniikan ulkoistamisen kustannukset ja ulkoistusta edeltäneiden palveluntuottajien sopimuksista johtuen digipalveluiden toimintamenot ovat olleet alibudjetoitu vuoden 2025 talousarviossa. Tästä syystä toimintamenoja lisätään 1,4 miljoonaa euroa. Lisäksi tietoliikenne- ja kapasiteettipalveluiden ulkoistamiseen varataan 0,4 miljoonaa euroa, tietoturvan ja tekoälyn edistämiseksi toimintamenoja lisätään 0,2 miljoonaa euroa. Sisäisiä toimintatuloja korotetaan 2,5 miljoonaa euroa talousarvioon 2026. Lisäksi osana digipalveluiden uudelleen organisoitumista sivistyksen toimialan ICT-tiimi henkilöstön ja toimintamenojen osalta siirtyy kaupungin digipalveluihin, kustannusvaikutus noin 2,5 miljoonaa euroa. Näiden toimintojen kustannukset veloitetaan sisäisellä laskutuksella sivistyksen toimialalta. Digipalvelut toimii nettoyksikkönä talous- ja omistajaohjauksen palvelualueella.

Konsernihallinnon talousarviossa 2026 lisätään työterveyshuollon kustannuksia 0,2 miljoonaa euroa ja varaudutaan koulutuskorvauksen lakkauttamiseen vähentämällä toimintatuloja 0,1 miljoonaa euroa. Kaupungin yhteisiä kustannuksia lisätään 90000 eurolla keskustan järjestyksenvallvonnan jatkamiseksi vuoden 2026 ajan ja vaalien järjestämiseen liittyvät varaukset poistetaan. Lisäksi EU-hankkeille budjetoidut tulot poistetaan, sillä ne eivät tule toteutumaan vuonna 2026.

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Kaupungin yhteiset	1 267,5	170,0	0,0	-170,0	0,0 %
Päätöksenteon tuki	357,6	448,8	453,2	4,4	1,0 %
Strategia ja kehittäminen	3,5	50,0	0,0	-50,0	-100,0 %
Henkilöstöpalvelut	1 327,1	1 306,4	1 280,5	-25,9	-2,0 %
Talous- ja omistajaohjaus	6 292,9	6 136,6	11 247,0	5 110,4	83,3 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	158,3	106,0	106,0	0,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	9 406,9	8 217,8	13 086,7	4 868,9	59,2 %
Kaupungin yhteiset	7 527,9	6 772,5	7 062,4	289,9	4,3 %
<i>Tarkastuslautakunta</i>	288,8	360,5	359,8	-0,7	-0,2 %
Päätöksenteon tuki	4 787,0	4 981,0	5 238,2	257,2	5,2 %
Strategia ja kehittäminen	826,3	912,6	1 040,6	128,0	14,0 %
Henkilöstöpalvelut	4 626,0	5 444,3	5 952,3	508,0	9,3 %
Talous- ja omistajaohjaus	8 359,8	7 412,5	11 844,8	4 432,3	59,8 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	2 840,7	2 943,2	3 295,1	351,9	12,0 %
Toimintamenot yhteensä	28 967,7	28 466,1	34 433,4	5 967,3	21,0 %
Kaupungin yhteiset	-6 260,4	-6 602,5	-7 062,4	-459,9	7,0 %
Päätöksenteon tuki	-4 429,5	-4 532,2	-4 785,0	-252,8	5,6 %
Strategia ja kehittäminen	-822,8	-862,6	-1 040,6	-178,0	20,6 %
Henkilöstöpalvelut	-3 298,8	-4 137,9	-4 671,8	-533,9	12,9 %
Talous- ja omistajaohjaus	-2 066,9	-1 275,9	-597,8	678,1	-53,1 %
Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut	-2 682,5	-2 837,2	-3 189,1	-351,9	12,4 %
Toimintakate yhteensä	-19 560,9	-20 248,3	-21 346,7	-1 098,4	5,4 %

Kaupungin yhteiset

Toiminnan kuvaus

Kaupungin yhteiset -menokohtaan kuuluvat kaupunginvaltuustoon ja kaupunginhallitukseen suoraan kohdistuvat menot, kaupungin keskitetyt menot sekä kiinteästi kaupungin johtamiseen liittyvät erät.

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Perustana ovat kuntalain mukaiset tavoitteet huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista ja kestävästä kehityksestä. Kaupunginvaltuusto vahvistaa sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja seuraa niiden toteutumista. Kaupunginvaltuusto vahvistaa myös kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet. Valtuusto pitää kokousten lisäksi seminaareja, joissa käsitellään kaupungin strategisia linjauksia, keskeisiä hankkeita ja ajankohtaisia kysymyksiä.

Kaupunginvaltuuston menot koostuvat valtuuston työskentelyyn liittyvistä menoista, kokouspalkkioista, ansionmenetyskorvauksista sekä valtuustoryhmien toimintatuesta. Valtuustoryhmien toimintaa tuetaan 300 eurolla vuodessa kaupunginvaltuutettua kohti.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus seuraa ja valvoo lautakuntia, palvelujen järjestämistä ja palvelutuotantoa sekä asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa kaupunginhallituksen alaisena viranhaltijana. Kaupunginjohtajan toimintakulut kirjataan kaupungin keskitettyjen kustannusten menokohtaan.

Kunnallisverotuksen määräraha määräytyy verohallintolain mukaisesti sisältäen kaupungin osuuden verotuskustannuksista.

Tarkastuslautakunta

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten (KuntaL 121 §). Tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta tuottaa kaupunginvaltuustolle arviointitietoa toiminnan ja talouden ohjausta, kehittämistä ja päätöksentekoa varten. Arviointityön tuloksista tarkastuslautakunta raportoi valtuustolle vuosittain arviointikertomuksessa.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten tilintarkastajan valinnan ja huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jyväskylän kaupungin tilintarkastajana toimiva tilintarkastusyhteisö vastaa kaupungin sekä kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Tarkastuslautakunta antaa tilintarkastuskertomuksen tiedoksi valtuustolle ja tekee esityksen tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittelyyn (KuntaL 125 §).

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä. Tarkastuslautakunta on lakisääteisen sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja toimittaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain.

Tarkastuslautakunnan alaisuudessa toimii ulkoisen tarkastuksen ja arvioinnin yksikkö, joka valmistelee tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi tulevat asiat ja avustaa lautakuntaa toiminnan ja talouden arviointitehtävässä. Yksikössä työskentelee kaksi henkilöä: kaupunginreviisori ja kaupunkitarkastaja.

Tapahtumien ja suhdetoiminnan avulla kaupunki vahvistaa vetovoimaisuuttaan, kansainvälistä ja kotimaista tunnettuuttaan sekä sidosryhmäyhteistyötä, osoittaa vieraanvaraisuutta ja kertoo omasta toiminnastaan. Menokohta sisältää kaupungin itse järjestämiä sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa järjestettäviä tapahtumia ja niihin liittyviä vastaanottoja tai muuta vieraanvaraisuutta. Tapahtuma- ja suhdetoimintaan varatut määrärahat ovat supistuneet vuosittain ja käytettävissä olevalla määrärahalla voidaan järjestää tilaisuuksia vain erittäin rajatusti.

Maaseutuhallinto

Laukaan kunta vastaa lain 'maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa' (2010/210'), mukaisten tehtävien hoitamisesta Jyväskylän kaupungin alueella. Jyväskylän kaupunki rahoittaa toimintaa yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Jyväskylän kaupunki on kuulunut vuodesta 2013 lähtien Laukaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen yhdessä Laukaan, Hankasalmen, Joutsan, Luhangan, Muuramen, Toivakan ja Uuraisen kanssa. Vuoden 2025 alussa muodostettiin uusi, kaksitoista kuntaa käsittävä maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue (Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Jämsä, Keuruu, Laukaa, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Toivakka ja Uurainen), jossa Laukaan kunta toimii vastuukuntana.

Menokohta sisältää myös Jyväskylän kaupungin osallistumisen maaseudun LEADER-ohjelmaan (JyväSRII ry) ja sen kuntarahoitusosuuden 62 988 euroa (3 euroa/maaseutualueen asukas/vuosi) sekä Sisä-Suomen kalataloustyöryhmän kuntarahoitusosuuden 800 euroa vuodelle 2026.

Pelastuspalvelut sisältävät Kuokkalan Graniitin väestönsuojan ja johtokeskuksen vuokra- sekä siivouskuluja.

Kaupungin yhteiset

Määrärahasta maksetaan kaupungin johtamiseen liittyviä menoja, jotka yleisluonteensa vuoksi on tarkoituksenmukaista hoitaa keskitetysti.

Jäsenmaksut

Keski-Suomen liitto on maakunnan kuntien omistama lakisääteinen kuntayhtymä, jonka tehtäviin kuuluu muun muassa strateginen aluekehittäminen ja alueiden käytön suunnittelu, kehittämistoiminnan rahoittaminen, ja maakunnan yhteinen edunvalvonta. Keski-Suomen liitto toimii EU:n aluekehitysrahoitusta välittävänä toimielimenä, ja Keski-Suomen liiton hallinnoimalla kehittämisrahastolla edistetään kuntien, seutujen ja koko maakunnan kilpailukykyä ja varmennetaan maakunnan strategioiden toteutuminen. Sen kautta varaudutaan myös uusiin avauksiin sekä tuetaan maakuntien välisiä hankkeita.

	TP	TA+M	TA	Muutos 2025–2026	
Jäsenmaksut, 1 000 euroa	2024	2025	2026	euroa	%
Keski-Suomen liitto	1 829,6	1 827,5	1 889,3	61,8	3,4 %
Suomen Kuntaliitto	354,8	330,4	330,4	0,0	0,0 %
Keski-Suomen kauppakamari	26,6	25,8	25,8	0,0	0,0 %
Muut jäsenmaksut	3,9	9,9	9,9	0,0	0,0 %
Jäsenmaksut yhteensä	2 214,8	2 193,6	2 255,4	61,8	2,8 %

Avustukset

Palvelukokonaisuudet päättävät oman toimialansa avustuksista määrärahojensa puitteissa. Avustuksia myönnettäessä otetaan huomioon kaupungin muut mahdolliset tuki- ja avustuspäätökset.

	TP	TA+M	TA	Muutos 2025–2026	
Avustukset, 1000 euroa	2024	2025	2026	euroa	%
Laajakaista maksut	17,4	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	17,4	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Alvar Aalto -säätio	40,0	40,0	30,0	-10,0	-25,0 %
Ruoka-aputoiminta	90,0	60,0	40,0	-20,0	-33,3 %
KIHU	166,0	166,0	166,0	0,0	0,0 %
Toimintamenot yhteensä	296,0	266,0	236,0	-30,0	-11,3 %

Alvar Aalto -säätio

Avustuksen suuruus vuodelle 2025 on 30 000 euroa. Avustuksen suuruus vaihtelee vuosittain riippuen järjestettävien tapahtumien laajuudesta. Vuonna 2026 järjestetään kansainvälinen Aalto-tutkijaseminaari.

Ruoka-aputoiminta

Ruoka-aputoimintaan myönnettävä avustus maksetaan Suvanto ry:n Ruoka-apu Lyydialle. Kaupungin kokonaisrahoitus Ruoka-apu Lyydialle säilyy vuonna 2026 vuoden 2025 tasolla, kuitenkin niin, että 40 000 euroa kohdennetaan käyttötaloudesta ja 50 000 euroa tarkoitukseen valtiolta saaduista, taseeseen kirjatusta perintövaroista.

KIHU

Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus toimii kaupungin liikuntapalvelukeskuksen vuokralaisena kaupungin omistaman Hipposhallin yhteyteen rakennetuissa toimisto- ja varastotiloissa. Kaupunki myöntää vuodelle 2025 toiminta-avustusta 166 000 euroa, joka perustuu kaupunginhallituksen (28.3.2011/119) ja Tilapalvelu-liikelaitoksen johtokunnan (4.10.2011/87) päätöksiin Kihun toimitilahankkeen vuokravastuista.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Kaupunginvaltuusto	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Kaupunginhallitus	16,2	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Avustukset	17,4	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tapahtumat ja suhdetoiminta	9,6	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Kaupungin yhteiset	385,4	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Vaalit	838,5	170,0	0,0	-170,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	1 267,5	170,0	0,0	-170,0	0,0 %
Kaupunginvaltuusto- ja hallitus*	392,6	777,5	799,2	21,7	2,8 %
Kaupunginvaltuusto	364,9	308,2	328,2	20,0	6,5 %
Kaupunginhallitus	0,0	422,6	423,3	0,7	0,2 %
Vanhusneuvosto	11,9	25,6	26,1	0,5	2,1 %
Vammaisneuvosto	15,8	21,1	21,6	0,5	2,3 %
Kaupungin keskitetyt	722,1	453,2	550,780	97,6	21,5 %
Kunnallisverotus	1 662,5	1 434,6	1 545,4	110,8	7,7 %
Jäsenmaksut	2 214,8	2 193,6	2 255,4	61,8	2,8 %
Avustukset	296,0	266,0	236,0	-30,0	-11,3 %
Tarkastuslautakunta	288,8	360,5	359,8	-0,7	-0,2 %
Tapahtumat ja suhdetoiminta	149,5	122,0	122,0	0,0	0,0 %
Maaseutuhallinto	144,5	136,5	133,3	-3,2	-2,3 %
Pelastuspalvelut	324,9	326,7	323,5	-3,2	-1,0 %
Kaupungin yhteiset	229,8	132,0	737,0	605,0	458,3 %
Vaalit	1 102,5	570,0	0,0	-570,0	-100,0 %
Toimintamenot yhteensä	7 527,9	6 772,5	7 062,4	289,9	4,3 %

*Kaupunginvaltuustoon sekä -hallitukseen kiinteästi liittyvät kulut on vuoden 2025 suunnittelu- sekä raportointiorganisaatioon eritelty omaksi palvelualueekseen. Tämän takia vuoden 2024 tilinpäätösluvut eivät ole vertailukelpoiset kyseisen tulosityksikköryhmän sekä uuden kaupungin keskitettyjen toimintojen tulosityksikköryhmän osalta.

Päätöksenteon tuki

Toiminnan kuvaus

Päätöksenteon tuki -palvelualue jakautuu neljään palveluysikköön; johtamisen tuki, luottamushenkilöpalvelut ja asianhallinta, lakipalvelut sekä sisäinen tarkastus.

Palveluysiköiden lisäksi palvelualueen rakenteeseen kuuluu talousarviossa konsernihallinnon yhteiset -menokohta. Menokohtaan on koottu sellaiset menoerät, joita on vaikea kohdistaa suoraan eri palvelualueille. Tällaisia menoeriä ovat mm. konsernihallinnon tilavuokrat, siivous, tietohallinnon ja Monetra Keski-Suomi Oy:n veloitukset, posti- ja telepalvelut sekä toimistotarvikkeet ja kopiokoneiden käyttökulut.

Johtamisen tuki

Palveluysikköön kuuluvat kaupungin ylimmän johdon tukitoiminnot, edustus- ja vieraanvaraisuusasiat sekä virastomestaripalvelut.

Luottamushenkilöpalvelut ja asianhallinta

Palveluysikön tehtävänä on huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunginhallituksen alaisten toimielinten, tarkastuslautakunnan, keskusvaalilautakunnan sekä elinkeino- ja työliikeyssipalveluiden, sivistyspalveluiden ja kaupunkirakennepalveluiden toimielinten toimintaedellytyksistä sisältäen mm. päätösasioiden valmistelu-, sihteer- ja toimeenpanotehtäviä sekä toimielinten asiakirjahallinnon tehtäviä. Palveluysikössä hoidetaan osittain myös viranhaltijapäätösten valmistelu- ja toimeenpanotehtäviä. Tehtäviin kuuluvat myös kaupungin asianhallinnan ja tiedonhallinnan sekä asiakirjahallinnon ja kirjaamo- ja arkistotoimen tehtävät sekä vaalien järjestämiseen liittyvät tehtävät.

Lakipalvelut

Palveluysikkö vastaa oikeudellisten asiantuntijapalveluiden tuottamisesta kaupungin organisaatiolle sekä kaupungin etujen valvomisesta niin sopimusosapuolena kuin tuomioistuimissa ja hallinto- viranomaisissa. Palveluysikössä toimii myös Keski-Suomen sovittelutoimisto, jonka tehtävänä on tarjota sovittelupalveluja Keski-Suomen alueella rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain (L1015/2005) mukaisesti. Lisäksi sovittelutoimisto vastaa omalla alueellaan sovittelijoiden rekrytoinnista ja kouluttamisesta, vapaaehtoisten osaamisen ylläpitämisestä sekä heidän tukemisestaan ja ohjauksestaan sovitteluprosessin aikana.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida, varmentaa ja tukea hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta ja riittävyyttä. Sisäinen tarkastus myös hallinnoi organisaation sisäistä väärinkäytösten ilmoituskanavaa ja valmistelee kaupungin toimintakertomukseen selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Yksikkö toimii kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa raportoiden näille suoraan. Sisäisen tarkastuksen asema, valtuudet ja vastuu määrittää kaupunginhallituksen antamassa toimintaohjeessa.

Toiminnan painopistealueet

Luottamushenkilöpalvelut ja asianhallinta

Tulevan vuoden aikana jatketaan asianhallinnan ja päätösasioiden valmisteluun liittyvien prosessien kehittämistä. Tavoitteena on viimeistellä uuden asianhallintajärjestelmän Kasemin käyttöönottamiseen liittyviä asioita ja edelleen kehittää työprosesseja ja toiminnallisuuksia yhteistyössä toimialojen kanssa. Tavoitteena on myös asianhallinnan sisällöllisen tuntemuksen syventäminen yhteistyössä toimialojen kanssa. Tarkoituksena on myös siirtää aiemmassa asianhallintajärjestelmässä (Tweb) oleva pysyvästi säilytettävä aineisto sähköiseen säilytysjärjestelmään Virtaan (X-archive) joka vaatii erillistä määrittelytyötä migraation osalta. Vuosien 2016–2024 toimielinpäätösten ja viranhaltijapäätösten verkkojulkaisu on toteuttava erilaisella ratkaisulla yhteistyössä digipalveluiden kanssa vuoden 2026 aikana.

Toimielintyöskentelyn yhdenmukaistamista jatketaan sekä toimialoja tuetaan tiiviimmin tiedon- ja asianhallintaan liittyvissä prosesseissa. Lisäksi jatketaan edelleen tiedonhallintalaissa asetettujen vaatimusten työstämistä. Toimialojen ja liikelaitosten kanssa jatketaan tiedonhallinnan kokonaisuuden hallinnoimiseen hankitun Digiturvamalli-työkalun käyttöönottoa, josta julkaistaan jatkossa lakisääteiset tietosuojaselosteet ja asiakirjajulkisuuskuvaukset. Hyödynnetään sähköistä allekirjoitusta ja säilytysjärjestelmää edelleen eri tehtäväprosessien sähköistämisessä. Samoin jatketaan käytöstä poistuvien järjestelmien tietoa-aineistojen siirtoja säilytysjärjestelmään, jolloin poistuvien järjestelmien ylläpitokuluja saadaan vähennettyä. Migraatiot vaativat määrittelyä mm. poistuvien HR- ja talousjärjestelmien osalta. Kaupunginarkistossa jatketaan analogisten asiakirjojen digitointia, mikäli rahoitus mahdollistuu perinnön kautta.

Eduskuntavaalien (18.4.2027) järjestämiseen liittyvät valmistelutehtävät alkavat syyskuussa 2026.

Lakipalvelut

Lakipalveluiden tavoitteena on tarjota toimialoille (ml. konsernihallinto) laadukasta ja tehokasta juridista tukea sekä tukea niitä lainsäädäntömuutosten implementoinnissa ja prosessien kehittämisessä. Edellisten vuosien tapaan lakipalvelut jatkaa organisaation sopimusosaamisen ja muun juridisen osaamisen vahvistamista. Keski-Suomen sovittelutoimiston erityisenä tavoitteena on tuottaa toimialueella laadukasta rikos- ja riita-asioiden sovittelupalvelua ammattitaitoisen henkilöstön ja koulutettujen vapaaehtoisten sovittelijoiden avulla sekä ylläpitää sovittelijoiden osaamista tarjoamalla vapaaehtoisille sovittelijoille jatko- ja täydennyskoulutusta ajankohtaisista aiheista.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen toteuttama tarkastustoiminta pohjautuu riskiperusteisesti laadittuun vuosisuunnitelmaan, jonka sisäinen tarkastus valmistelee ja kaupunginjohtaja hyväksyy kunkin vuoden alussa. Vuosisuunnitelman valmistelussa painotetaan organisaation tavoitteita uhkaavien riskien ja niiden hallintamenettelyiden sekä sisäisen valvonnan toimivuuden arviointia. Sisäisen tarkastuksen toiminnan ohjaamiseksi kaupunginhallitus voi hyväksyä valtuustokausittaiset sisäisen tarkastuksen painopisteet, jotka ohjaavat toiminnan suunnittelua ja ne huomioidaan osana tarkastuksille asetettavia tavoitteita. Vuoden 2026 aikana tullaan tukemaan organisaation riski- ja valvontatietoisuutta paitsi tarkastusten yhteydessä myös uudistuvista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeista kouluttamalla.

Strategia ja kehittäminen

Toiminnan kuvaus

Strategia ja kehittäminen -palvelualue vastaa strategian laadinnasta ja päivittämisestä, seuraa strategian toteutumista sekä vastaa kaupunkipolitiikkaan liittyvistä valmistelutehtävistä. Palvelualueen tehtäviin kuuluvat kehittämisen tuki, edunvalvonta ja seutuyhteistyö sekä kaupungin hyvinvointityön koordinointi. Lisäksi palvelualue vastaa riskienhallintaan ja turvallisuuteen liittyvistä tehtävistä ja tuesta toimialoille.

Strategia ja kaupunkipolitiikka

Strategia ja kaupunkipolitiikka -palveluyksikön tehtävänä on huolehtia strategian laadinnasta, seurannasta ja kaupunkitasoisesta koordinoinnista sekä kaupungin edunvalvontaan ja kaupunkipolitiikkaan liittyvistä valmistelutehtävistä.

Hyvinvoinnin edistäminen

Palveluyksikön tehtäviin kuuluvat hyvinvoinnin edistämisen keskitetyt tehtävät, kuten hyvinvoinnin edistämisen lakisääteinen ohjelmatyö ja seuranta, ehkäisevä päihdetyö ja väkivallan ehkäisy sekä vammaisneuvoston ja ikääntyneiden neuvoston toiminnan koordinointi. Yksikkö koordinoi kaupunkitason yhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

Kehittämisen tuki

Kehittämisen tuki -yksikön tehtävänä on kehittää ja ylläpitää kaupungin kehittämisen toimintamalleja, työkaluja ja prosesseja. Yksikkö tukee hanketoimintaa, digitalisaatiota ja kansainvälistymistä, tarjoittaa rahoitusmahdollisuuksia ja auttaa rahoituksen hakemisessa sekä vahvistaa yhteistyötä ja projektiosaamista. Lisäksi yksikkö kehittää ja koordinoi kansainvälisiä verkostoja sekä sidosryhmäyhteistyötä, tukee johtoa kansainvälisissä arvovierailuissa, edistää eurooppalaista edunvalvontaa, tukee kaupungin EU-vaikuttamistyötä ja EU-hankehaun käytäntöjä sekä etsii uusia mahdollisuuksia hyödyntää EU-rahoituskanavia.

Riskienhallinta ja turvallisuus

Riskienhallinnan ja turvallisuuden -palveluyksikön tehtävänä on varmistaa riskienhallinnan, turvallisuuden ja varautumisen suunnitelmien ajantasaisuus ja tasalaatuisuus kaupunkiorganisaatiossa sekä tukea turvallisuuskulttuuria ja organisaatioturvallisuuden johtamista läpi koko organisaation. Yksikön tehtäviin kuuluvat myös riskienhallinta- ja turvallisuusperiaatteiden ja -ohjeiden valmistelu sekä turvallisuuskoulutusten ja -viestinnän ohjaus. Lisäksi yksikön tehtävänä on koota ja tuottaa laadukasta tietoa ja tilannekuvaa turvallisuusjohtamisen tueksi sekä koordinoida kaupungin vakuutuksia. Yksikön tehtäviin kuuluu myös tietosuojalainsäädännön valvonta ja toimeenpanon tuki kaupunkikonsernissa.

Toiminnan painopistealueet

Strategia ja kaupunkipolitiikka

Strategia ja kaupunkipolitiikka -palveluyksikön toiminnan painopisteenä vuonna 2026 ovat alkavan strategiakauden toimeenpanon käynnistäminen ja juurrutus sekä kaupungin edunvalvonnan ja vaikuttamisen tehtävät. Vaikuttamistyössä valmistaudutaan hallitusohjelmavaikuttamiseen 2027.

Hyvinvoinnin edistäminen

Palveluyksikön toiminnan keskeisinä painopisteinä vuodelle 2026 ovat muun muassa hyvinvointisuunnitelman päivittäminen, ehkäisevä päihdetyö etenkin lasten ja nuorten kohderyhmässä sekä hyvinvointialueyhteistyön vahvistaminen.

Kehittämisen tuki

Kehittämisen tuen painopisteitä vuodelle 2026 ovat kehittämisen toimintamallin (Kehto) vakiinnuttaminen osaksi toimialojen kehittämistyötä, projektinhallinnan prosessien ja työkalujen jatkokehittäminen sekä toimialojen tukeminen kehittämistyössä. Kehittämishankkeiden rahoittamisen tavoitteena on kartoittaa uusia rahoituskanavia ja hyödyntää mahdollisimman monipuolisesti ulkoisia yhteistyö- ja rahoitusmahdollisuuksia alueellisia, valtakunnallisia ja kansainvälisiä verkostoja hyödyntäen. Kansainvälisessä toiminnassa painopisteenä on kaupunkistrategiaan pohjautuvan kansainvälisyysteen tavoitteiden ja painopisteiden päivittäminen ja koordinointi. Keskeisinä toiminnan painopisteinä ovat myös prosessien kehittämisen toimintamallin jatkokehittäminen (PROTO-hanke), jossa tavoitteena on edistää henkilöstön kehittävää työtettä, osaamista ja vaikutusmahdollisuuksia oman työn kehittämiseen ja prosessien sujuvoittamiseen sekä Tilku-projektin (Tilat auki kuntalaisille) vieminen toteutusvaiheeseen.

Riskienhallinta ja turvallisuus

Riskienhallinnan ja turvallisuuden -palveluyksikön painopisteitä vuodelle 2026 ovat riskienhallinnan ja turvallisuustoiminnan kaupunkitasoisten periaatteiden, hallintamallien ja ohjeiden päivittäminen ja toimeenpano koko kaupunkiorganisaation laajuisesti. Lisäksi painopisteenä on toimialojen varautumis-, valmius- ja jatkuvuussuunnitelmien yhteensovittaminen kaupunkiorganisaation yhteisten, toisten toimialojen sekä hyvinvointialueen ja muiden turvallisuusviranomaisten suunnitelmien kanssa.

Henkilöstöpalvelut

Toiminnan kuvaus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstötyön strateginen johtaminen sekä tukipalvelujen tuottaminen, kumppaneina ovat erityisesti organisaation johto ja esihenkilöt. Työtä tehdään joustavasti ja yhteistyössä yli tiimirajojen. Palvelualueen keskeiset tehtäväkokonaisuudet ovat strategisen kokonaishenkilöstöjohtamisen lisäksi: 1) henkilöstösuunnittelu, rekrytointi ja urasuunnittelu, 2) palvelussuhdeasiat sekä 3) työhyvinvoinnin, työturvallisuuden ja henkilöstön kehittäminen. Henkilöstöjohtamisessa ja -työssä ensisijainen painopiste on tukea kaupunkiorganisaation palvelutoimintaa. Tavoitteena on, että meillä on sopiva määrä osaavaa, työkykyistä ja motivoitunutta henkilöstöä taroituksenmukaisissa tehtävissä oikein määritellyillä palvelussuhteen ehdoilla. Henkilöstöjohtamisessa ja -työssä on huomioitava monenlaiset velvoitteet, esimerkiksi lainsäädäntö sekä virka- ja/tai työehtosopimukset.

Henkilöstöpalveluissa linjataan ja kehitetään henkilöstöjohtamisen ja -työn eri osa-alueita. Työssä korostuvat esihenkilöiden ja työyhteisöjen konkreettiset tilanteet ja tarpeet, ohjaus ja tuki sekä yhteinen kehittäminen tulevaisuutta varten. Sisältöinä edellä kuvatut ovat esimerkiksi henkilöstösuunnittelu talousarviotyön yhteydessä, rekrytointi (ml. työnantajakuva), henkilöstön palvelussuhdeasioiden ohjaus ja hallinta sekä sisäisen matkatoimiston palvelut. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluu yhteistoiminnan ohjaus ja osin toteuttaminen, henkilöstötietojärjestelmien hallinta ja kehittäminen, työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden ohjaus ja konkreettinen kehittäminen sekä osaamisen kehittäminen, mikä tarkoittaa esimerkiksi osaamisen arviointia ja osaamisen edistämisen toimenpiteitä. Tehtäväalueeseen kuuluu myös työterveyshuollon palvelujen hankinta kaupungin henkilöstölle. Palvelualueelle kuuluu myös operatiivisten henkilöstöhallinnon tukipalvelujen tuottaminen toimialoille.

Talousarviossa palvelualueeseen kuuluvat pääluottamusedustajien, varapääluottamusedustajien ja työsuojeluvaltuutettujen toimintaan varatut menot sekä henkilöstöpalvelujen menot, jotka muodostuvat esimerkiksi seuraavista kaupungin henkilöstöön kohdistuvista toiminnoista: henkilöstöpalveluiden johtamat työkyvyn, osaamisen ja työturvallisuuden kehittämisen sekä ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteet, yhteistyötoimikunta, kestävän liikkumisen henkilöstötoimenpiteet sekä rekrytointin yksittäiset erilliset toimenpiteet. Palvelualueella on myös varaus nuorten kesätyöllistämiseen, joka on supistunut merkittävästi edellisten vuosien aikana.

Toiminnan painopistealueet

Vuonna 2026 on tarkoitus tarkoituksenmukaisella tavalla päivittää ja tuoda kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi uudistuvaan kaupunkistrategiaan perustuva henkilöstötyön linjaukset (henkilöstöpolitiikka), ellei strategiaprosessi johda esimerkiksi siihen, että se jo sisältäisi henkilöstöpolitiikan riittävässä laajuudessa. Strategia ja tämä kokonaisuus ohjaa henkilöstötyötä. Ennen uutta henkilöstöpolitiikkaa työtä ohjaa nykyinen henkilöstötyön linjaukset –kokonaisuus.

Henkilöstöpalveluiden työn painopisteenä on edelleen vuonna 2026 ennakoiva ja systemaattinen tuki arjen esihenkilötyölle ja työyhteisöjen toimivuudelle. Talouden vakauttamisen haaste vaikuttaa toimintaan. Se näkyy henkilöstöpalveluiden mahdollisuuksissa toimia ja kehittyä roolissaan ml. esimerkiksi nuorten kesätyöllistäminen, osaamisen ja työyhteisötuen kehittämistoimenpiteet, henkilöstöetuudet ja työterveyshuollon palvelut. Toisekseen se näkyy toimialoilla ja palveluissa. Toimialat ja liikelaitos tarvitsevat henkilöstötyön tukea esimerkiksi sekä taloudenhallinnan näkökulmasta että henkilöstön hyvinvoinnin, psykososiaalisen kuormituksen ja työturvallisuuden kysymyksissä.

Työtä jatketaan mahdollisuuksien mukaan seuraavien tuttujen teemojen kanssa. Tavoitteena ovat edelleen henkilöstötyössä arjen sujuvat käytännöt henkilöstötyön eri osa-alueilla ja esihenkilötyön hallittavuus. Työtä jatketaan toimivan ja tavoitteellisen vuorovaikutuksen kehittämiseksi työyhteisöissä esihenkilön johdolla. Tavoitteena on esihenkilöiden johtamisen ja yhteistyön kautta hyvinvovat työyhteisöt ja henkilöstö, jolla on selkeät ja tarkoituksenmukaiset tehtäväkuvat sekä riittävän hyvä motivaatio, osaaminen ja työkyky työhön.

Osaamisen kehittämisen painopiste on muuttuvan ja erityisesti digitalisoituvan työelämän vaatimien osaamisen tunnistamisessa ja varmistamisessa. Esihenkilöitä tuetaan haastavien työyhteisötilanteiden käsittelyssä ja osallistavassa vuorovaikutuksessa. Haastavia työyhteisötilanteita voi syntyä esimerkiksi työyhteisön jäsenten kesken tai uhkaavissa asiakastilanteissa.

Työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistämiseksi toteutetaan laajasti erilaisia toimia esihenkilöiden johdolla. Yhteistyötä ja kehittämistä jatketaan myös kumppaneiden kanssa, esimerkkinä työterveyshuolto. Resursseja on kohdennettu osittain siten, että arviointia on rikastettu data-analysillä. Tässä onnistumista arvioidaan. Uusi työterveyshuollon toimintasuunnitelma laaditaan seuraaville kolmelle vuodelle. Tavoitteena on kohdentaa resursseja aiempaan enemmän myös mielenterveyden tukeen ja hyödyntää valtakunnallisesti kehitettyjä toimintamalleja. Tavoitteena on oikea-aikainen työkyvyn ja hyvinvoinnin tukeminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, sisältäen sekä ennaltaehkäiseviä toimia että tarvittaessa tukea työkyvyn palauttamiseksi huomioiden myös korvaava työ sairauspoissaolon sijaan. Jälleen keskeinen rooli on sekä esihenkilöllä että työntekijällä.

Erityisesti työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen liittyvien toimintamallien rakentamisessa tiedostetaan se, että täysin samat mallit tai toimintatavat eivät välttämättä sovellu kaikkiin työyhteisöihin. Tarvitaan myös projektimaista kehittämistä ja tulosten seuraamista.

Henkilöstösuunnittelussa ja rekrytointipalveluissa painopiste on talousarvion mukaisen toiminnan toteuttamisessa ennakoiden samalla henkilöstömuutoksia tarvelähtöisesti ja pitäen mielessä työnantajakuva. Työnantajakuvatyössä on huomioitava sekä jo töissä oleva henkilöstö, heidän hyvinvointinsa ja pysyvyytensä, ja sen lisäksi maineemme uusien potentiaalisten työntekijöiden ja ylipäätään ulkoisten toimijoiden mielessä.

Palvelussuhdeasioissa ohjeistuksen läpi käymistä ja päivittämistä on pidettävä yllä. Esimerkiksi henkilökohtaisen lisän ohje on uusittu ja vuosi 2026 on ohjeen haltuunoton vuosi. Pyrkimyksenä oli selkeyttää perusteita ja arviointikriteereitä. Esihenkilö joutuu ottamaan huomioon myös yksikkönsä talousarvion reunaehdot, mutta henkilökohtaisella lisällä voi palkita jo silloin, jos työntekijä onnistuu perusteiden mukaisissa asioissa hyvällä tasolla. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että työsuoritus, tavoitteissa onnistuminen, tulokset ja/tai toiminta täyttävät pääsääntöisesti normaalit ja tavanomaiset tavoitteet ja odotukset ja sen lisäksi työntekijän asenne on positiivinen. KVTES:ssa ja OVTES:ssa varhaiskasvatuksen osalta on tullut voimaan tasopalkkajärjestelmä. Tähän liittyvän osaamisen varmistaminen, järjestelmän kehittäminen ja palkkojen yhteensovittaminen järjestelyeriä hyödyntäen yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa.

Konkreettinen henkilöstöjärjestelmä uudistustyö etenee käyttöönottovaiheilla, uusien toimintamallien hyödyntämisellä ja edelleen kehittämisellä vuoden alusta alkaen. Edelleen edistetään ja selvitetään jatkoon digitalisoinnin ja järjestelmäkehittämisen mahdollisuuksia, esimerkiksi työaikajärjestelmissä. Työ tarkoittaa vaihteista ja jatkuvaa kehittämistyötä. Järjestelmäkehityksen kanssa rinta rinnan arvioidaan myös toimintaprosesseja ja niiden muutostarpeita. Nämä muutoslutaamiset tarvitsevat myös resursoituja pilotteja toteutuakseen. Uudistuvia digitaalisia työkaluja tarvitaan toimintojen sujuvoittamiseksi sekä tuottavuuden lisäämiseksi.

Henkilöstöpalveluiden tavoitteita tarkemmin työstettäessä ja toimeenpantaessa huomioidaan myös palvelujen kanssa tehtävä yhteistyö sekä yhteistoiminta. Palvelutoimintaa tuetaan erilaisissa muutostilanteissa myös yhteistoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa. Tiivis yhteistyö luottamus-

edustajien ja työsuojeluvaltuutettujen kanssa jatkuu. Vuosi 2026 käynnistää myös uuden työsuojeluvaltuutettujen toimintakauden vuosille 2026–2029. Kaudella toteutetaan muun muassa työsuojelun toimintaohjelman mukaisia asioita.

Henkilöstöpalveluiden painopisteistä pääosa on sellaisia, että ne vaativat pitkäjänteisyyttä ja usean vuoden työn laajuutensa vuoksi. Asiakokonaisuuksina ne eivät ole nopeasti toteutettavissa. Tavoitteet ja painopisteet jatkuvassa muutostilanteessa vaativat arviointia ja tarkentavia valintoja kohdentamisesta arkityön ohella.

Talous- ja omistajaohjaus

Toiminnan kuvaus

Talous- ja omistajaohjauksen palvelualue jakautuu neljään palveluyksikköön: talouden ohjaus, omistajaohjaus ja rahoitus, digipalvelut ja hankintapalvelut.

Laajasti tarkasteltuna palvelualueen tehtävänä on valmistella ja toimeenpanna kaupungin talous- ja investointipolitiikan linjaukset. Tämän tehtävän toteuttamiseksi palvelualue vastaa mm. talouden ohjauksesta, talousarvio- ja tilinpäätösprosessien ohjauksesta, talouden seurannasta ja raportoinnista, talouden tietojohdamisen kehittämisestä yhdessä toimialojen kanssa sekä kaupunkikonsernin rahoituksen hallinnasta ja konserniraportoinnista. Kaupunkitasoisten ja lakisääteisten talouden tehtävien lisäksi palvelualue huolehtii konsernihallinnon toimialan päivittäisistä taloustehtävistä ja Monetra-konsernilta hankittavien palveluiden ohjauksesta. Palvelualueella on 1.1.2023 alkaen toiminut hankintapäällikön alaisuudessa hankintapalvelujen tiimi. Palvelualueeseen kuuluva digipalvelut toimii digipalvelujohtajan alaisena nettoyksikkönä.

Talouden ohjaus

Talouden ohjaus -palveluyksikön tehtävänä on huolehtia kaupungin talousarvion laadinnasta ja taloussuunnittelusta, talouden ohjauksesta, seurannasta ja raportoinnista, tilinpäätöksen laadinnasta sekä laskennan, johdon raportoinnin ja tietojohdamisen kehittämisestä. Lisäksi palveluyksikkö vastaa kaupungin taloushallinnon palvelujen ohjauksesta ja siihen liittyvien ohjeiden ja sääntöjen valmistelusta. Jyväskylän kaupungin operatiivista taloushallinnon palveluista vastaa Monetra Keski-Suomi Oy.

Omistajaohjaus ja rahoitus

Omistajaohjaus ja rahoitus -palveluyksikön tehtävänä on huolehtia kaupungin ja kaupunkikonsernin rahoituksesta, konsernin talousarvion, osavuositarkastusten ja konsernitalinpäätöksen laadinnasta sekä rahoitukseen ja konsernin talousseurantaan liittyvästä raportoinnista. Palveluyksikön tehtävänä on myös valmistella erityisesti kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle näiden tehtäväalueeseen ja toimivaltaan kuuluvia asioita, valmistella lausuntoja ja kannanottoja hankkeiden taloudellisista vaikutuksista päätösten valmistelua varten sekä laatia omistajaohjaukseen liittyviä selvityksiä ja ohjeita.

Hankintapalvelut

Palveluyksikön tehtäviin kuuluu hankintojen keskitetyt tehtävät kuten kaupungin hankintojen ohjaus kaupungin hankintojen linjausten ja hankintaprosessien mukaisesti sekä keskitettyjen hankintojen kilpailuttaminen ja sopimushallinta. Hankintapalvelut tarjoaa hankintojen asiantuntijapalvelua ja koulutusta kaupungin organisaatiolle sekä osallistuu alan alueelliseen ja valtakunnalliseen yhteistyöhön.

Digipalvelut

Digipalvelut suunnittelee ja vastaa kaupunkikonsernille tuotettavista tietojärjestelmä- ja telepalvelujen kehittämis-, ylläpito- ja tukipalveluista. Vuoden 2024 aikana toteutetun perustietotekniikkapalveluiden ulkoistuksen myötä, digipalvelut toteuttaa em. tehtävää yhteistoiminnassa Tiera Oy:n sekä muiden ICT-avainkumppaneiden kanssa. Kaupungin hallinnon ja kehittämisen ryhmä, toimialueiden ICT-kehittämisryhmät sekä tietoturvan ja tietosuojan työryhmä ohjaavat ja valmistelevat digipalveluiden ja tietojärjestelmien kehittämistoimintaa. Digipalvelut osallistuu aktiivisesti sekä kansalliseen että paikalliseen ICT-yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa. ICT-palvelutuotannossa käytetään ulkoisia toimittajia eri hankkeissa, tehtävissä ja ennen kaikkea palvelutuotannossa.

Toiminnan painopistealueet

Talouden ohjaus

Talouden ohjaus -palveluyksikön vuoden 2026 keskeisiä tavoitteita ovat:

- Talouden ohjaus käynnistää vuonna 2025 taloushallinnon laajan järjestelmä uudistuksen, sillä nykyisen SAP-järjestelmän ohjelmistotuki päättyy tämänhetkisen tiedon mukaan vuoden 2027 lopussa.
- Jyväskylä osallistuu valtakunnalliseen Kestävä kuntatalous III –verkostohankkeeseen (FCG Oy). Vuosina 2025–2028 toteutettavan hankkeen osaprojektien käynnistämisestä ja projektin Jyväskylän osioiden koordinoinnista vastaa talouden ohjauksen tiimi.
- Kaupungin talouden vakauttamisen toimenpiteiden koordinointi ja niissä tukeminen
- Talouden sääntöjen ja ohjeiden (mm. kaupungin poistosuunnitelma) valmistelu hyvissä ajoin valmiiksi vastaamaan uuden taloushallinnon järjestelmän vaatimuksia ja mahdollisuuksia
- Ostamisen ja tilaamisen prosessin uudistaminen yhdessä hankintapalvelujen ja toimialojen vastuhenkilöiden kanssa, huomioiden tulevan talouden järjestelmän uudet mahdollisuudet

Omistajaohjaus ja rahoitus

Omistajaohjaus ja rahoitus -palveluyksikön vuoden 2026 keskeisiä tavoitteita ovat:

- Korkotilanteen mukaisia korkoriskin hallinnan toimenpiteitä valmistellaan ja toteutetaan aktiivisesti koko kaupunkikonsernissa
- Konsernirakenteen ja erityisesti in-house yhtiöomistusten läpikäynti toteutettiin hankintalain uudistukseen valmistautuen keväällä 2025. Mikäli hankintalain muutos toteutuu, käynnistetään vuonna 2026 konsernin rakenteellisten muutosten toteuttaminen. Tarvittavat konsernirakenteen muutokset lähdetään viemään päätöksentekoon ja toteuttamaan ripeästi lakimuutosten myötä
- Jatkuvat aktiiviseen omistajaohjaukseen ja -politiikkaan liittyvien selvitysten työstäminen

Hankintapalvelut

Toimintavuoden tavoitteena on arvioida hankintojen linjausten toteutumista ja päivittää ne uuden kaupunkistrategian mukaisiksi. Hankintalain uudistuessa toiminnan tavoitteena on varmistaa mm. kouluttamalla koko organisaation osaaminen lakiuudistuksen sisällöstä ja vaikutuksista hankintatoimintaan. Hankintaohjeet päivitetään vastaamaan hankintalain muutoksia ja samassa yhteydessä otetaan huomioon toiminnassa havaitut muut päivitystarpeet ohjeisiin. Hankintapalvelut jatkaa sopimusosaamisen lisäämistä koko organisaatiossa yhteistyössä lakipalveluiden kanssa ja tilaamisen prosessien tehostamista yhdessä taloussuunnittelu ja tietojohdaminen -yksikön kanssa sekä osallistuu kaupungin valmius- ja varautumissuunnitteluun.

Digipalvelut

Toimintavuoden keskeinen tavoite on tarkastella kaupungin IT-linjauksia suhteessa päivittyvään kaupunkistrategiaan. IT:n strategisten valintojen ja painopisteiden tulee toteuttaa omalta osaltaan kaupungin omaa varsinaista strategiaa mm. toteutettavissa IT-projekteissa ja –hankkeissa. Perustietotekniikan ulkoistuksen yhteydessä muodostettu digipalvelut jatkaa omien toimintojensa, vastuidensa ja prosessien kehittämistä ja kuvaamista, jotta sen varsinainen tehtävä digitalisaation edistämiseksi ja peruspalveluiden järjestämiseksi olisi mahdollisimman tehokkaasti ja saumattomasti toteutettu. Toimintakaudelle mahdollisesti päivittyvä hankintalaki tulee kohdentamaan digipalveluiden tehtäväresursseja sidosyksikkö hankintojen kilpailuttamiseen ja mahdollisten kilpailutusten valmisteluun myös tätä seuraavalle toimintakaudelle.

Vuoden 2026 aikana jatkamme ICT-, verkko- ja palvelinkapasiteettipalveluiden uudelleen järjestelyä ja kehitystä ulkoistuskumppaneille. Painopiste toimintakaudella tulee olemaan tietoliikenne- ja kapasiteettipalveluissa. Jo käynnistyneiden palveluiden osalta siirrytään tuotantovaiheen työskentelyprosesseihin ja näiden kehittämiseen yhteistoiminnassa kumppaneiden kanssa. Digipalvelut jatkaa sisäisten prosessien kehittämistä toiminnan painopisteen muututtua palvelutuotannosta palveluiden ja tekniikan kehittämiseen ja palveluhallintaa.

Kyberturvallisuuden kehittäminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa on aktiivinen osa palveluiden kehittämistä. Tavoitteena toimintavuoden aikana on harjoituttaa laadittuja poikkeamaprosesseja ja suunnitelmia yt. palvelutuottajien kanssa. Henkilöstön koulutukseen ja tietoturvatietoisuuden kasvattamiseen tullaan kohdentamaan aktiivisia kehitystehtäviä toimintakauden aikana.

Kaupungin tietotalusta-arkkitehtuurin edelleen kehittäminen sekä talouden ja toiminnan raportoinnin kehittämisen jatkaminen tiiviissä yhteistyössä kaupungin talouden ohjauksen, toimialojen, liikelaitosten ja Monetra Keski-Suomi Oy:n kanssa. Jatkokehittäminen pitää sisällään muun muassa toimialojen ja liikelaitosten johdon työpöytäraporttien toteuttamista, uusia järjestelmäintegraatioita tietotalustaan, uusien raportoitavien kokonaisuuksien toteutusta sekä talousraportointiratkaisun käyttöönoton loppuun saattamisen (MonetTieto). Tietotalusta-arkkitehtuuria kuvataan myös osaksi kokonaisarkkitehtuuria, jonka tarkoituksena on muodostaa kokonaiskuva kaupungin tietojenkäsittelyn ja –hallinnan ympäristöstä tuottaen paremmat edellytykset kehitystiekartan laadintaan ja synergioiden saavuttamiseen eri palveluiden välille.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026 %	
Tunnusluvut					
Tietokoneverkon palvelimien lkm	208	188	170	-18	-9,57 %
Pöytäkoneiden lkm	620	450	360	-90	-20,00 %
Kannettavien tietokoneiden lkm	2 200	2 480	2 520	40	1,61 %
Oppilasverkon työasemat ja mobiililaitteet	12 827	13 230	13 200	-30	-0,23 %
Matkapuhelin lkm	2 550	2 590	2 760	170	6,56 %

Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut

Toiminnan kuvaus

Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut vastaa palveluviestinnän, verkkoviestinnän, kaupunkimarkkinoinnin ja tapahtumatoiminnan johtamisesta, ohjauksesta, koordinoinnista ja kehittämisestä sekä toteuttamisesta yhteistyössä muun henkilöstön ja sidosryhmien kanssa sekä edistää avoimuutta ja osallisuusmahdollisuuksien toteutumista kaupunkiorganisaatiossa.

Palvelualueen keskeinen tehtävä on tehdä Jyväskylää tunnetuksi eri kohderyhmille aktiivisen viestinnän, markkinoinnin ja tapahtumatoiminnan avulla sekä edistää vuoropuhelua eri sidosryhmien kanssa. Keskitetty viestintä ja markkinointi vastaa kaupungin yhteisestä näkyvyydestä ja markkinoinnista sekä tukee toimialoja palveluiden aktiivisessa kuntalais- ja mediaviestinnässä, markkinoinnissa ja myynnin edistämisessä. Viestinnän ja markkinoinnin keskeisiä tehtäväkokonaisuuksia ovat strategisen viestinnän ja markkinoinnin johtaminen ja kehittäminen, edunvalvonnan viestintä ja johdon tuki, henkilöstöviestintä, valmistelu- ja päätösviestintä, kaupunkimarkkinointi, palveluviestintä, verkkoviestintä, häiriötilanne- ja kriisiviestintä, mediaviestintä sekä sidosryhmäviestintä.

Osallisuuspalvelut vastaa puolestaan kaupunkitasolla osallisuuden ja vapaaehtoistoiminnan edistämisestä ja koordinoinnista. Toiminta perustuu kaupungin strategiaan, hyvinvointisuunnitelmaan, kulttuurisuunnitelmaan, yhdenvertaisuussuunnitelmaan ja osallisuusohjelmaan. Osallisuus toteutuu asuinalueilla, palveluiden kehittämisessä, päätöksenteossa ja yhteistyönä vapaaehtoisten ja järjestöjen kanssa. Toimivan järjestöyhteistyön kautta Jyväskylän kaupunki voi paremmin vastata asukkaiden toiveisiin ja tarpeisiin. Osallisuuspalveluihin kuuluu asukasdemokratian edistämisen lisäksi lähitalo Piippurannan Klubi. Yhteistyössä KYTin kanssa järjestetään myös vapaaehtoistoiminnan palvelut Vapari.

Toiminnan painopistealueet

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä päivitetyn kaupunkistrategian kirkastetaan myös Jyväskylän kaupungin brändikärjet. Päivitystyössä huomioidaan strategian painopisteet ja varmistetaan, että viestinnän ja kaupunkimarkkinoinnin painotukset ovat strategian mukaiset. Brändin kirkastamisen myötä uudistetaan myös kaupungin verkkosivujen ulkoasu. Operatiivisesti brändityötä tehdään kaupunkiorganisaatiota laajemmassa verkostoyhteistyössä eri toimijoiden (mm. oppilaitokset, yritykset, järjestötoimijat, kulttuurin vapaa kenttä) kanssa.

Kulttuurin kentällä panostetaan syksyllä 2026 peruskorjattuihin tiloihin palaavan Kaupunginteatterin esiin nostamiseen sekä ohjelmistoa että peruskorjattua Aallon rakennusta monipuolisesti markkinoiden. Vuonna 2028 valmistuvan Hipposkeskuksen tapahtumamarkkinointi aloitetaan. Elinkeinomarkkinoinnissa ja -viestinnässä painopistealueina ovat uusien yritysten houkuttelu ja sijoittumisen edistäminen, yritystonttimarkkinointi. Lisäksi painotuksena nousevat erilaiset vetyyn liittyvät teemat.

Palveluviestinnässä tarjotaan oikea-aikaista tietoa kaupungin palveluista. Merkittävä kokonaisuus on vuonna 2025 kaupungin vastuulle siirtyneiden työllisyyspalveluiden viestinnän vakiinnuttaminen. Tehokkaalla viestinnän ja markkinoinnin tuella parannetaan työnhakija- ja yritysasiakkaiden mahdollisuuksia löytää sopiva työpaikka/työntekijä, palveluja työnhaun ja rekrytoinnin tueksi sekä opintopolkua. Lyseokortteli ja keskustan kehittämisen muut hankkeet tulevat olemaan näkyvästi esillä vuoden 2026 palveluviestinnässä. Hippoksen rakentamisen aloitus, eteneminen ja rakentamisen vaikutukset alueen käyttöön, liikkumiseen alueella sekä käyttäjien kanssa käytävä vuoropuhelu tulevat olemaan iso ponnistus palveluviestinnän näkökulmasta.

Osallisuuspalveluissa vakiinnutetaan asukaspaneelin käyttö asukasosallisuuden muotona. Asukaspaneeli toteutetaan puntaroivan kansalaiskeskustelun menetelmällä. Puntaroivassa kansalaiskeskustelussa joukko tavallisia kansalaisia kokoontuu keskustelemaan jostakin poliittisesta kysymyksestä ja tuottaa harkitun kansalaismielipiteen demokraattisen päätöksenteon tueksi. Asukaspaneeli on aiemmin toteutettu puntaroimaan talouden sopeuttamistoimien vaikutuksia jyväskyläläisten arkeen sekä strategiatyön tueksi.

Asukas- ja kyläyhdistyksille avataan avoin haku kohtaamispaikkojen kumppanuussopimuksiin. Tällä tavalla avataan mahdollisuus parantaa osallisuusmahdollisuuksia entistä laajemmilla alueilla ja toisaalta tuetaan yhdistyksien toimintaedellytyksiä. Tavoitteena on, että tuleva kumppanuussopimuksen osapuoli tarjoaa ympärivuotista, viikoittaista avointa kohtaamispaikkatoimintaa alueen asukkaille.

Aktiivista suur tapahtumahakua Jyväskylään jatketaan. Vuonna 2026 Jyväskylässä järjestetään Kalevan Kisat. Pohjoismaiden suurimpiin yleisötapahtumiin kuuluva Secto Rally Finland järjestetään Jyväskylässä jo 75. kerran. Rallien juhluvuoden kunniaksi kaupungin eri toimijoita kootaan pohtimaan sitä, miten rallikaupunkia voidaan ilmiöittää laajemmin suurelle yleisölle. Kaupunki valmistautuu myös yhdessä JKU:n kanssa isännöimään vuoden 2027 EMACS- kilpailuja (The European Athletics Masters Championships) ja palkkaa sopimuksen mukaisesti kilpailuiden pääsihteerit muun muassa edistämään Jyväskylän markkinointia ja näkyvyyttä kansainvälisesti.

Tapahtumatoiminnassa haetaan uusia tapahtumia aktiivisesti sekä toteutetaan vahvaa yhteismarkkinointia eri toimijoiden kanssa, jotta tapahtumat houkuttelevat mahdollisimman paljon kävijöitä ja edistävät siten alueelle suuntautuvaa matkailua ja elinkeinoelämää. Merkittävä kokonaisuus on tulevan Hippoksen markkinoinnin ja myynnin käynnistäminen vuoden 2026 aikana.

Kaupungin tukemana kongressitoiminta ja ympärivuotinen kansainvälinen kongressimatkailu Jyväskylään on saatu vuoden 2024 aikana palautettua koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Osana viestinnän ja markkinoinnin palvelualueetta toimiva kansainvälisten kongressien hakemiseen keskittyvä Jyväskylä Convention Bureau (JCB) -toiminta jatkaa aktiivisesti kansainvälisten kongressien hakemista Jyväskylään. JCB-verkoston taustalla ja osarahoittamassa on 17 yritystä ja kolme oppilaitosta.

Kaupungin vetovoimaa vahvistetaan kirkastamalla kaupunkibrändiä. Hippoksen alueen vahvuudet tunnistetaan aktiivisen tapahtumamarkkinoinnin käynnistämiseksi. Kaupunkimarkkinointia vahvistetaan myös ilmiöittämällä suur tapahtumia ja vahvistamalla kansainvälistä näkyvyyttä Jyväskylän vahvuuksien kautta (Alvar Aalto, rallien 75-vuotisjuhluvuosi).

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT

Toimialan kuvaus

Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimiala muodostuu elinkeinopalveluiden ja työllisyyspalveluiden palvelualueista.

Elinkeinopalveluihin kuuluu kolme palveluyksikköä: Elinvoiman kehittäminen, Yrityspalvelut ja Visit Jyväskylä Region. Työllisyyspalveluihin kuuluu kuusi palveluyksikköä: Alkupalvelut ja palvelutori, Rekrytointi- ja urapalvelut, Osaamisen palvelut, Työkyvyn vahvistaminen, Työnantajapalvelut ja International House Jyväskylä. Toimialan tukena toimii talouden ja hallinnon yksikkö sekä konsernin-hallinnosta viestintä-, markkinointi-, laki- ja osallisuuspalveluyksiköistä tehtäviensä puolesta toimialalle kohdennetut henkilöt.

Elinkeinopalvelualue

Elinkeinopalveluiden tehtävänä on vahvistaa yritysten toimintaedellytyksiä, houkutella ja markkinoida Jyväskylää yrityksille kasvun ja sijoittumisen paikkana, kehittää innovaatioekosysteemejä ja TKI-verkostoa korkeakoulujen ja yritysten välillä sekä tukea aloittavia yrityksiä kasvuun. Toimimme joustavasti yhdessä verkoston keskeisten kumppaneiden kanssa kasvun edistämiseksi.

Visit Jyväskylä Region toimii Keski-Suomen matkailun alueorganisaationa, joka markkinoi Keski-Suomen matkailualueutta sekä edistää alueelle suuntautuvaa matkailua valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Matkailualueutta kehitetään yhteistyössä Keski-Suomen kuntien ja matkailutoimijoiden sekä valtakunnallisten kumppaneiden kanssa. Visit Jyväskylä Region tuottaa ajantasaista tietoa matkailualueensa käyntikohteista, tapahtumista ja muista matkailupalveluista, vastaa matkailualueen markkinoinnista ja myyinnedistämisestä, edunvalvonnasta sekä valmentaa ja tekee yhteismarkkinointia alueen yritysten ja matkailualan ammattilaisten kanssa.

Työllisyyspalvelualue

TE-uudistus astui voimaan 1.1.2025. Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalue palvelee molempien kuntien työnhakija- ja työnantaja-asiakkaita. Työllisyysneuvonnan tehtävissä työskentelee noin 250 henkilöä. Toukokuun 2025 alusta alkaen työllisyyspalveluiden palvelualueen kokonaisuuteen tuli työnantajapalvelut. Työllisyyspalvelut kehittää toimintaansa ja tekee yhteistyötä osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi erityisesti pk- ja mikroyritysten sekä oppilaitosten kanssa. Vuoden 2025 alussa työllisyysalueelle siirtyi n. 18 000 työnhakija-asiakasta, joista n. 11 000 työttömää työnhakijaa. Työnhakija-asiakkaiden määrä on säilynyt vuoden 2025 aikana melko samantasoisena. Alkuvuodesta 2025 lomautettujen työnhakijoiden määrä on ollut laskussa.

TE-uudistuksen ja kotoutumislain uudistuksen myötä kunnilla ja työllisyysalueilla on kokonaisvastuu myös kotoutumisen edistämisestä. Kunta vastaa sekä työttöminä työnhakijoina että työvoiman ulkopuolella olevien kotoutumisen palveluista. Jyväskylän kaupungin keskeisimmät työnhakijoiden, työnantajien ja kotoutujien palvelut ovat jatkossa saman katon alla työllisyyspalveluissa. International House Jyväskylä vastaa jatkossa Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen maahan muuttaneiden työttömien työnhakijoiden palveluista.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Toimintatulot	6 914,7	5 309,3	6 968,3	1 659,0	31,2 %
Myyntitulot	1 123,7	1 151,5	1 254,1	102,6	8,9 %
Maksutulot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Tuet ja avustukset	5 582,8	4 054,0	5 653,4	1 599,4	39,5 %
Muut toimintatulot	208,2	103,8	60,8	-43,0	-41,4 %
Toimintamenot	34 998,0	66 180,2	63 244,1	-2 936,1	-4,4 %
Henkilöstömenot	9 704,3	18 188,7	17 542,0	-646,7	-3,6 %
Palvelujen ostot	3 721,7	13 059,3	11 952,2	-1 107,1	-8,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	157,8	179,0	131,8	-47,2	-26,4 %
Avustukset	20 278,3	33 479,0	32 179,0	-1 300,0	-3,9 %
Muut toimintamenot	1 135,9	1 274,2	1 439,1	164,9	12,9 %
Toimintakate (sitova taso)	-28 083,3	-60 870,9	-56 275,8	4 595,1	-7,5 %

Toiminnalliset tavoitteet

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Kansainvälisten matkailijoiden yöpymisvuorokausien määrän kasvu Keski-Suomen matkailualueella (Visit Jyväskylä Regionin toiminta-alue)	Majoitustilastot /rekisteröity yöpyminen (Visitory)	102 k	110 k (n. +8%)	Visit Jyväskylä Region/ Susanne Rasmus
Hippoksen positiivinen kehittyminen jatkuu	Hipposkeskuksen rakentamisen käynnistyminen	Rakentamista ei ole aloitettu, lainvoimaiset päätökset Hippos keskuksen rakentamiselle	Rakentaminen on käynnissä ja ope- rintiyhtiö toimin- nassa	Elinkeinopalvelut/Ville Niskakangas, Ari Tolonen
Sijoittumispalveluilla edistetään aktiivisesti yritysten sijoittumista Jyväskylään	Sijoittumispäätöksen tehneiden yritysten lukumäärä, jotka ovat olleet sijoittumispalveluiden asiakkaita	Viisi sijoittumispäätöstä v. 2024	6-8 sijoittumispäätöstä	Yrityspalvelut/Risto Kovala
Elinvoimapalvelujen tavoite: Jyväskylän kaupungin ja korkeakoulujen muodostama innovaatioekosysteemi, joka kiihdyttää osallistuvien yritysten,	Yritysten TKI-investoinnit ja kehitystyö lisääntyvät, uusia avauksia kansainvälistymiseen ja vientiin, korkean osaamistason työpaikkojen syntyminen.	Tavoitteen toteuttaminen selvitetään kysymällä hankkeen kuluessa ja sen jälkeen osallistujayrityksiltä hankkeen yksilöidyistä vaikutuksista	Välittömät tavoitteet ekosysteemi-hankekaudella 2025-2027:	Elinvoimapalvelut

kasvua, TKI-kehitystä ja kansainvälistymistä, ekosysteemityön painopistealueiden mukaisesti.	Ekosysteemihankekauden 2025-2027 välittömänä tavoitteena on: 21 tuote- tai prosessi innovaatiota tekevää yritystä, 11 päästövähennyksiä, energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa edistävää demonstraatiota. Lisätavoitteina 8 uutta liiketoimintaa aloittavaa yritystä ja uusia työpaikkoja	yrityksen liiketoimintaan. Lähtötaso on tilanne, jossa näitä vaikutuksia ei ole vielä syntynyt.	21 tuote- tai prosessi innovaatiota tekevää yritystä 11 päästövähennyksiä, energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa edistävää demonstraatiota. Lisätavoitteet: 8 uutta yritystä Uusia työpaikkoja	
Nuorten työllistyminen ja koulutuksiin ohjaamisen tehostuu	Ammattikouluttamattomien alle 30-vuotiaiden määrä: -Nuorten työttömyyden nopea päättyminen (työnhauksen kesto) -Tiiviimpi ohjaamoyhteistyö: työllistymiseen ja koulutukseen liittyvien ohjauksen asiointimäärä kasvaa	8/2025: ilman ammattikoulutusta alle 30-v: 2020 Työttömyyden kesto 42 vkoa	-1800 (n. -10%) -Työttömyyden kesto 39 vkoa -Ohjaamon työllistymiseen tai koulutukseen liittyvät ohjausmäärät kasvavat +10 %	Työllisyyspalvelut/ Hanna Lähde
Työnantajapalvelut/ Rekrytointipalvelut: palvelujen tunnettavuus ja käytettävyyttä lisäätty	Palveluiden käyttö määrä Kuinka moni työllisyysalueen yritys käyttää palveluja (palkkatuki, työkokeilu, soitot, ehdokashakupaidat, palvelut jne.)	Esittelyt 2024: 1214, eri paikat 159 (kk-luku) Jyväskylä-Muurame: 2025: eri paikat 22, esittelyt 105	-Palveluiden käyttö määrä kasvava: - Ta-yhteydenotot +10% - Ta-käynnit +30% - Rekrytointipalvelut +10%	Yrityspalvelut/Risto Kovala Työnantajapalvelut/ Anna-Kaisa Räsänen
International House/Kansainväliset osaajat: kansainväliset osaajat ja työnhakija-asiakkaat työllistyvät alueen työmarkkinoille nykyistä paremmin	Tilastoidaan ulkomaalaisten työnhakija-asiakkaiden työnhakujen päättyminen ja päättyneisyys Tavoitellaan seuraavissa päättyneisyyssä kasvua: työllistyminen, opinnot, starttiraha sekä muu yritysjärjestyksen päättyvä työnhaku.	1-7/2025: Työllistymiseen, opintoihin ja yrittäjyyteen päättyneitä työnhakujia yhteensä 188. Asiakasmäärä 14.8: 2376	-Työnhauksen päättyvät tavoitelluilla syillä määrällisesti + 10%	Koko toimiala
Työttömyysaste kääntyy laskuun	Verrataan suhteessa suuriin kaupunkeihin: -tavoitteena suurten kaupunkien (11) keskiarvo tai mediaani	6/2025: Sijalla 10 Työttömyysaste 15,7 Suurten kaupunkien keskiarvo 14,2 Muurame 6/25 10,1%	Sija 6 tai suurten kaupunkien työttömyysasteen keskiarvo. Muurame: alle valtakunnallisen keskiarvon (6/2025: 9,9 %)	Koko toimiala/ työllisyyspalvelut/Hanna Lähde

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Korona-ajan jälkivaikutukset, Ukrainan sodan jatkuminen, inflaatio, lainojen korkotaso, energiakriisi, kuluttajien heikko luottamus talouteen ja talouden taantuma vaikuttavat edelleen yritysten tulevaisuuden näkymiin, taloustilanteeseen ja tulevaisuuden investointeihin. Näiden seikkojen takia yritysten talouden tilanne on edelleen haastava ja yritysten tarpeet muuttuvat nopeatempoisesti aiheuttaen muutostarpeita sekä matkailupalveluiden kehittämiseen, yritysten kasvu- ja sijoittumispalveluihin että työllisyyden hoitoon ja maahanmuuttajien palveluihin.

Pääministeri Orpon hallitusohjelma pitää sisällään useita maahanmuuttoon liittyviä kirjauksia ja näiden mukaisesti jo vahvistettuun kotoutumislainsäädännön kokonaisuudistukseen (1.1.2025 alkaen) on odotettavissa muutoksia. Pitkittynyt Venäjän hyökkäyssota heijastuu tilapäisen suojelun direktiivin piiriin kuuluvien ukrainalaisten asemaan ja palvelutarpeisiin. Kansainvälisten osaajien ja työperäisten maahanmuuttajien houkuttelu työvoimapula-aloille on perusteltua kaupungin työikäisen väkimäärän kääntyessä laskuun tulevaisuudessa.

Suomen Nato-jäsenyys, puolustusteknologiaan saatavilla olevan investointirahoituksen kasvaminen ja kotimaisten teknologioiden tukeminen edistävät Jyväskylän roolin vahvistumista osana kansallista kokonaisturvallisuuden ekosysteemiä, jossa yhdistyvät korkean teknologian osaaminen, yritysverkostot ja strateginen sijainti. Tämä avaa Jyväskylän seudulle uusia TKI- ja liiketoiminnan kehittämismahdollisuuksia puolustukseen, turvallisuuteen ja kaksoiskäyttöön liittyen yhteistyössä alueen korkeakoulujen, puolustusvoimien ja puolustusteollisuusyritysten kanssa. Jyväskylän vahvuuksia ovat erityisesti puolustusvoimien suorituskyky, arktinen resilienssi ja kyberturvallisuus.

Jyväskylässä vetyteknologiat ja niihin liittyvät liiketoimintamahdollisuudet ovat nousseet vahvasti esiin osana alueen vihreää siirtymää ja energiasektorin ja teollisuuden uudistumista. Keski-Suomen vetytaloustiekartta linjaa Jyväskylän roolia osana kansallista vetytalouden ekosysteemiä. Tiekartassa tunnistetaan alueellisia vahvuuksia vedyn tuotannossa, jakelussa ja hyödyntämisessä, erityisesti teollisuudessa ja liikenteessä. Jyväskylän strateginen sijainti, energiainfrastruktuuri ja osaamisverkostot tukevat vetytalouden kasvua ja tarjoavat yrityksille uusia mahdollisuuksia investoida puhtaaseen energiaan. Alueella edistetään vetytaloutta matalalla kynnyksellä esimerkiksi pilottilaitosten ja koeympäristöjen kautta, mikä mahdollistaa ketterän uusien teknologioiden testaamisen ja käyttöönoton. Toyota Gazoo Racing World Rally Teamin, Toyota Mobility Foundation ja Jyväskylän kaupungin yhteistyönä on perustettu Central Finland Mobility Foundation (Cefmof) toimii kehityksen keskiössä edistäen puhtaiden liikennetarkaisujen käyttöönottoa ja infrastruktuurin rakentamista. Erityisesti Jyväskylän ammattikorkeakoulu toimii aktiivisesti vetytalouden osaamispuheen vahvistamisessa.

Bio- ja kiertotalous sekä kuituteknologiat ovat keskeinen osa Jyväskylän uudistuvan teollisuuden kehittämiskokonaisuutta. Viimeisimpänä kehitysaskelena VTT:n Jyväskylän Koivurantaan rakentama yhteiskäyttöinen tutkimus- ja pilotointiympäristö, joka mahdollistaa vastuullisten ja kaupallisesti kannattavien kuitupohjaisten tuotteiden kehittämisen ja testaamisen. Pilotointiympäristön avulla vauhditetaan metsäteollisuuden uudistumista, parannetaan nykyisten tuotteiden resurssitehokkuutta sekä mahdollistetaan uusien innovatiivisten kuitupohjaisten tuotteiden valmistus. Tavoitteena on kehittää energiatehokkaampia valmistusprosesseja, jotka kuluttavat nyky menetelmiä vähemmän vettä ja sähköä. Investointi liittyy VTT:n Energy First tutkimusohjelmaan, jossa on mukana yli 50 kansainvälisesti merkittävää metsäteollisuuden parissa toimivaa yritystä 15 eri maasta.

Jyväskylän Hippos-hanke on keskeinen osa Jyväskylän liikunnan, terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin kehittämiskokonaisuutta. Hippos-hanke on nyt siirtynyt toteutusvaiheeseen ja muodostaa valmistuessaan tällä hetkellä Pohjoismaiden merkittävimmän liikunnan, urheilun, terveyden ja hyvinvoinnin keskuksen. Hanke kokoaa yhteen urheiluseurat, korkeakoulut, tutkimuksen, yritykset ja kaupunkilaiset, luoden ainutlaatuisen osaamiskeskittymän, joka tukee innovaatioita ja elinvoimaa. Rakentaminen alkaa harjoitusjäähallista syksyllä 2025 ja koko kokonaisuuden on määrä valmistua vuoteen 2027 mennessä. Hankkeeseen liittyvä Osaamiskeskus yhdistää urheilututkimuksen ja

teknologisen tuotekehityksen kansainväliseksi kokonaisuudeksi. Hippos vahvistaa Jyväskylän asemaa liikunnan ja hyvinvoinnin edelläkävijäkaupunkina ja tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia myös uusille yrityksille ja palveluille.

Jyväskylän ekosysteemikehittäminen antaa hyvän pohjan edellä mainittujen vahvuuksien edelleen kehittämiseen sekä puolustukseen ja kaksoiskäyttöön, energiasektoriin ja vetyyn, kuituun ja biotalouteen sekä liikuntaan, terveyden edistämiseen ja hyvinvointiin liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien ja innovaatioiden edistämiseen yhteistyössä alueen korkeakoulujen ja yritysten kanssa.

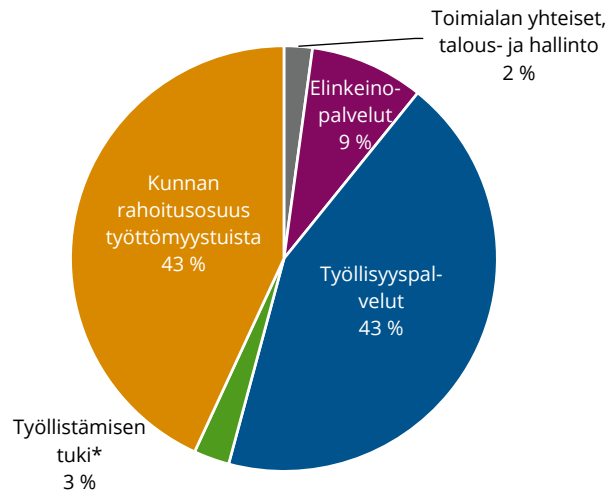
Visit Jyväskylä Regionin yhteistyöalue muuttui Keski-Suomen osalta vuoden 2025 alussa uuden yhteistyökauden 2025–2027 neuvottelujen tuloksen mukaiseksi. Uudella yhteistyökaudella matkailun edistämistyössä ja markkinoinnissa ovat sopimuksellisesti mukana seuraavat 13 Keski-Suomen kuntaa: Jyväskylä, Hankasalmi, Jämsä, Joutsa, Keuruu, Konnevesi, Laukaa, Muurame, Petäjävesi, Saarijärvi, Toivakka, Uurainen ja Äänekoski.

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Toimialan yhteiset, talous- ja hallinto	31,5	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Elinkeinopalvelut	1 138,1	1 154,0	1 092,9	-61,1	-5,3 %
Työllisyyspalvelut	5 745,1	4 155,3	5 875,4	1 720,1	41,4 %
Toimintatulot yhteensä	6 914,7	5 309,3	6 968,3	1 659,0	31,2 %
Toimialan yhteiset, talous- ja hallinto	21 046,7	28 182,4	28 631,2	448,8	1,6 %
Elinkeinopalvelut	4 930,8	5 807,4	5 464,4	-343,0	-5,9 %
Työllisyyspalvelut	9 020,5	32 190,4	29 148,4	-3 042,0	-9,5 %
Toimintamenot yhteensä	34 998,0	66 180,2	63 244,0	-2 936,2	-4,4 %
Toimialan yhteiset, talous- ja hallinto	-21 015,2	-28 182,4	-28 631,2	-448,8	1,6 %
Elinkeinopalvelut	-3 792,7	-4 653,4	-4 371,5	281,9	-6,1 %
Työllisyyspalvelut	-3 275,4	-28 035,1	-23 273,0	4 762,1	-17,0 %
Toimintakate yhteensä	-28 083,3	-60 870,9	-56 275,7	4 595,2	-7,5 %

Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimialan määrärahan jakauma muuttui TE-uudistuksen myötä vuodelle 2025. Vuonna 2026 suurimman osan määrärahasta muodostaa Työllisyyspalvelut 27,4 miljoonaa euroa, jonka osuus on 43 % koko määrärahasta. Lähes yhtä suuren osan määrärahasta muodostaa kunnan rahoitusosuus työttömyystuista, johon talousarviossa varataan 27,3 miljoonaa euroa. Elinkeinopalveluiden toiminta muodostaa 9 % eli noin 5,5 miljoonaa euroa ja toimialan yhteiset toiminnot, talous- ja hallinto 2 % eli noin 1,4 miljoonaa euroa. Työllistämisen tuki on 1,7 miljoonaa euroa eli 3 % toimialan koko määrärahasta, työllistämisen tuki on kaupungille oppisopimuskoulutukseen tuleville työntekijöille varattava määräraha.

Toimialan toimintakulujen jakauma

Toimialan yhteiset, hallinto ja talous

Toiminnan kuvaus

Toimialan yhteisiin kuuluvat toimialajohtajan, talous- ja hallintoyksikön sekä elinkeino- ja työllisyysjaoston toiminnasta syntyvät kustannukset. Lisäksi toimialan yhteisissä kuluissa raportoidaan kunnan rahoitusosuus työttömyystuista sekä toimialalle kohdistuva osuus Kevan tasausmaksusta.

Talous- ja hallintoyksikössä on toimialan yhteiset tukipalvelut johtamisesta ja kehittämisestä taloudenhallintaan ja raportointiin. Lisäksi TE-uudistuksen myötä yksikössä käsitellään ja tehdään työllisyyspalveluiden avustushakemusten maksatuksia sekä maksatuksen keskeyttämiseen ja lopettamiseen liittyviä tehtäviä.

Yhteisillä hallinnon ja talouden prosesseilla varmistetaan toiminnan suunnitelmallisuus, lakisääteisten ja hallinnollisten määräysten täyttyminen sekä laaja-alaisen hanketoiminnan talouden hallinta ja raportointi.

Toiminnan painopistealueet

Talous- ja hallintoyksikön tehtävänä on toimia tukiorganisaationa toimialan yksiköille ja palvella sisäisiä asiakkaita. Talous- ja hallintoyksikköön on keskitetty toimialan talouden ja hallinnon tehtävät kuten talousarvio- ja tilinpäätösprosessien valmistelu, toimialan talouden seuranta, laskutus, ostolaskujen käsittely, viranhaltijapäätösten valmistelu, asiakirjahallinta, arkistointi ja tarvikehankinnat.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Vuoden 2025 aikana on jatkettu yhteisien toimintamallien ja käytänteiden kehittämistä ja roolia toimialan sisäisenä palveluyksikkönä. Lisäksi TE-uudistuksessa vuoden 2025 alusta yksikölle tuli tehtäväksi käsitellä ja tehdä työllisyyspalveluiden avustushakemusten maksatuksia.

Työmarkkinatuen kuntaosuus muodostaa toiseksi suurimman osuuden Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen toimialan määrärahasta ja se on raportoitu toimialan yhteisissä kuluissa. Työmarkkinatuen kuntaosuus on kehittynyt 2025 vuoden aikana epäsuotuisasti suhteessa talousarvioon. Siihen kohdistuvaa määrärahaa joudutaan lisäämään vuoden 2025 aikana 2,3 miljoonalla eurolla, jolloin sen osuus toimialan talouden toteumassa nousee 29,0 miljoonaan euroon.

Talouden tasapainottamisen 2026 toimenpiteet ja vaikutukset

Vuonna 2025 talous- ja hallintoyksikköön kohdistui säästötoimenpiteistä työmarkkinatuen kuntaosuuden leikkaus 150 000 euroa, mutta johtuen yleisestä työttömyyden tilanteesta tähän säästöön ei tulla pääsemään vuoden 2025 aikana. Vuodelle 2026 kohdistuvien sopeutustoimenpiteiden seurauksena myös talous- ja hallintoyksikön rooli ja tehtävät ovat tarkastelun alla. Talouden seuranta, raportointi ja talous- ja tilinpäätösprosessit on saatu vakiinnutettua toimialalle, mutta sopeutustoimenpiteiden ja TE-uudistuksen vaikutuksesta myös näiden uudelleen organisointia joudutaan tarkastelemaan. Myös muut palveluyksiköille suunnatut hallinnolliset palveluprosessit ovat tarkastelun alla. Tavoitteena on luoda mahdollisimman ketterät prosessit yhteisten asioiden, hallinnon ja talouden hoitoon.

Elinkeinopalvelut

Toiminnan kuvaus

Elinkeinopalveluiden tehtävänä on vahvistaa yritysten toimintaedellytyksiä, houkutella ja markkinoida Jyväskylää yrityksille kasvun ja sijoittumisen paikkana, kehittää innovaatioekosysteemejä ja TKI-verkostoa korkeakoulujen ja yritysten välillä sekä tukea aloittavia yrityksiä kasvuun. Toimimme joustavasti yhdessä verkoston keskeisten kumppaneiden kanssa kasvun edistämiseksi.

Elinvoiman kehittäminen

Elinvoiman kehittämisen palveluyksikkö vastaa ekosysteemi- ja arvoverkkotyöstä sekä elinkeino- ja työllisyyspalvelujen tiedolla johtamisen kehittämisestä. Ekosysteemityötä tehdään liikunnan, terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin sekä uudistuvan teollisuuden kärkialoilla. Digitaalinen kehitys ja kyberturvallisuus ovat molempia ekosysteemikärkiä läpileikkaava teema. Ekosysteemien tehtävänä on yhdistää oikeat tahot ja tekijät, avata uusia mahdollisuuksia ja markkinoita sekä hankkia rahoitusta ekosysteemeistä nousevien ideoiden edistämiseen ja toteuttamiseen.

Tiedolla johtamisen tehtäväalue mahdollistaa ennakoivan ja tietoon perustuvan päätöksenteon ja kaupunkistrategian elinkeino- ja työllisyystavoitteiden toimeenpanon sekä mahdollistaa näin vaikuttavan kaupunkikehittämisen.

Yksikön toimintaa vahvistetaan hyödyntämällä hankerahoituksia. Merkittävin niistä on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepoliitikan ohjelma, jonka kestävän kaupunkikehittämisen kehyksellä rahoitetaan Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa sovittua ekosysteemisopimusta. Jyväskylän kaupungin yhdessä TGR-WRT (Toyota Gazoo Racing World Rally Team) ja TMF (Toyota Mobility Foundation) kanssa perustama Cefmof-säätiö avaa uusia mahdollisuuksia yhteistyölle.

Yrityspalvelut

Yrityspalveluiden tehtävänä on tukea ja vauhdittaa Jyväskylässä sijaitsevien ja kaupunkiin sijoittuvien yritysten kasvua. Palveluihin kuuluu yritysneuvonta, jossa aihealueita ovat mm. yritysten myynnin ja markkinoinnin kehittäminen, rahoitusneuvonta, liikeidean kehittäminen sekä sparraus. Yritysneuvonta tukee myös yritysten asiakkuuksien hoitoa kaupungin muilla palvelupoluilla, joista yrityksille tärkeimmät ovat kaupunkirakennepalvelujen toimialalla (mm. kaavoitus, yritystontit, rakennusluvut).

Yritysten perustamispalveluissa asiakas saa henkilökohtaisen neuvontapalvelun, liikeidean ja yrittäjävalmiuksien arvioinnin, kannattavan toiminnan edellytysten ja toiminta-alueen kilpailutilanteen arvioinnin sekä yritystoiminnan käynnistämisen neuvontaa ja ohjausta. Tämän palvelun tuottaa kaupungille Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian K-S Yritysidea. Startup-esihautomossa ja hautomossa valmennetaan ja sparrataan kovaan kansainväliseen kasvuun tähtääviä start-up -yrityksiä. Palvelun tuottaa kaupungille Jyväskylän Yritystehdas Oy.

Sijoittumispalvelut kartoittavat kasvukykyisiä yrityksiä Jyväskylän ulkopuolelta ja tukevat yritysten sijoittumista kaupunkiin. Sijoittumispalveluiden ydinpalveluita ovat toimitilojen ja tonttien kartoitus, verkostoitumisen tukeminen sekä avainhenkilörekrytoinneissa avustaminen. Yritystonttien markkinointia ja myyntiä tehdään yhdessä kaupunkirakennepalvelujen kanssa. Tavoitteena on kasvattaa luovutettujen yritystonttien määrää ja parantaa sijoittuvalle yritykselle tarjottavaa kaupungin kokonaispalvelua.

Visit Jyväskylä Region

Visit Jyväskylä Region toimii Keski-Suomen matkailun alueorganisaationa (DMO = Destination Management Organization). Alueorganisaatio markkinoi Keski-Suomen matkailualueita ja edistää alueelle suuntautuvaa matkailua valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Matkailualueita kehitetään yhteistyössä Keski-Suomen kuntien ja matkailutoimijoiden sekä valtakunnallisten kumppaneiden kanssa.

Visit Jyväskylä Regionin palveluyksikkö tuottaa ajantasaista tietoa edustamansa matkailualueen käyntikohteista, tapahtumista ja muista matkailupalveluista, tekee yhteismarkkinointia ja kehittämissuhteita alueen yritysten kanssa, vastaa matkailualueen imagomarkkinoinnista ja tunnettuustyöstä, edistää alueen myyntiä, digitaalista löydettävyyttä, vastuullisuutta ja kansainvälisyyttä sekä seuraa ja mittaroi alueen matkailuelinkeinoja. Toiminta pohjautuu voimassa olevaan Keski-Suomen matkailustrategiaan ja sen tavoitteisiin.

Toimintaa rahoitetaan yhdessä DMO-yhteistyössä olevien Keski-Suomen kuntien ja yritysten kanssa sekä vuosittain haettavilla hankerahoituksilla.

Toiminnan painopistealueet

Elinvoiman kehittäminen

Ekosysteemi- ja arvoverkkotyössä Jyväskylän kaupungin sekä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja muiden kumppanitoimijoiden muodostama innovaatioekosysteemi vauhdittaa ekosysteemiin osallistuvien yritysten, kasvua, TKI-kehitystä ja kansainvälistymistä erityisesti kuitu-, kierto- ja biotaloussektorilla, energia- ja vetäilytoiminnassa, ICT- ja kyberalalla, puolustus-, turvallisuus- ja kaksoiskäyttösektorilla sekä liikunta, terveyden edistäminen ja hyvinvointi -sektoreilla. Kansainvälistymistä, kasvua ja innovaatioita vauhditetaan lisäksi kansainvälisillä vierailuilla, yhteisnäkyvyydellä ja verkostotapahtumilla sekä startupeille suunnatuilla sijoittajaverkostoilla ja avaamalla väyliä kansalliseen, kansainväliseen ja EU-rahoitukseen.

Vuosien 2025–2027 painopisteinä ovat:

- Puolituotannollinen alueellinen T&K-pilotointialusta kuituteknologialle ja biotaloudelle: Maailmanpuu
- Vetyinnovaatioalustan ja -liiketoiminnan vauhdittaminen
- Puolustuksen, turvallisuuden ja kaksoiskäytön arvoverkoston käynnistäminen
- Hippoksen liiketoimintaekosysteemin rakentaminen

Tiedolla johtamisen painopisteenä on tiedolla johtamisen osaamisen kehittäminen elinkeino- ja työllisyyspalveluissa sekä vaikuttavuuden seurantaan ja todentamiseen liittyvä kehittäminen.

Yrityspalvelut

Yrityspalveluiden painopistealueina ovat keskittyminen kasvukykyisten yritysten palvelemiseksi ja laaja-alaisempi tuki yritysten kasvun vauhdittamiseksi yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Lisäksi painopisteenä on edelleen parantaa kaupungin yritysasiakaspalveluiden laatua ja asiakaskokemusta erityisesti kaupunkirakennepalveluiden kanssa. Yritystonttien myyntiprosessia kehitetään ja vahvistetaan hyödyntämällä sähköisiä palveluita ja tiedolla johtamista sekä yritystonttimarkkinointia.

Vilkas ydinkeskusta -uudistusohjelmaa toteutetaan kaupallisen elinvoimaisuuden lisäämiseksi. Uudistusohjelman toimeenpanoaika on 2020-luvulla ja ohjelman teemoina ovat kaupunkilaisten yhteisöllinen toimijuus, ihana ja toimiva kaupunkiympäristö sekä kulttuuritoiminnan ja tilankäytön muutos. Keskeisiä edistettäviä asioita ovat ns. Kauppakatu yhteisö ja Lyseon kortteliin liittyvät asiat.

Visit Jyväskylä Region

Visit Jyväskylä Region jatkaa Keski-Suomen matkailun alueorganisaationa kolmivuotisten (2025–2027) kuntayhteistyösopimuskauden mukaisesti. Yhteisessä matkailunedistämistyössä on mukana kaikkiaan 13 kuntaa Keski-Suomesta: Jyväskylä, Jämsä, Keuruu, Saarijärvi, Äänekoski, Laukaa, Muurame, Joutsa, Hankasalmi, Toivakka, Konnevesi, Uurainen ja Petäjävesi. Matkailun alueorganisaation toiminta pohjautuu Keski-Suomen matkailustrategiaan 2026–2030, siinä määriteltäisiin tavoitteisiin sekä matkailun ohjausryhmän hyväksymiin vuosittaisiin toimenpidesuunnitelmiin. Visit Jyväskylä Region vastaa matkailustrategian operatiivisesta toteutuksesta, matkailuelinkeinon kehittämisestä yhdessä alueen toimijoiden kanssa ja panostaa resurssien osalta sekä kotimaan että kansainvälisen matkailun edistämiseen ja -markkinointiin vallitsevat markkinatilanteet huomioiden. Matkailuneuvonta vastaa matkailun kasvokkain tapahtuvasta ja digitaalisesta asiakaspalvelusta sekä sisällöntuotannosta esimerkiksi erilaisissa kuluttaja- ja ammattilaiskanavissa. Visit Jyväskylä Region hoitaa myös matkailualueen ja -toiminnan edunvalvonnallisia tehtäviä valtakunnallisesti ja paikallisesti sekä toimii maakunnan virallisena yhteystahona Visit Finlandin, Suoma ry:n ja muiden matkailun kattojärjestöjen suuntaan. Alueellisesti Visit Jyväskylä Region tekee tiivistä yhteistyötä kuntien ja yritysten lisäksi kulttuuritoimijoiden, tapahtumajärjestäjien, oppilaitosten, Keski-Suomen liiton ja Keski-Suomen kauppakamarivetoisen matkailun valiokunnan kanssa.

Toiminnassa panostetaan mm. Vastuullisen ja kestävä matkailun kehittämiseen, digitaalisiin markkinointi- ja myyntipolkuihin, alueen matkailupalveluiden, -osaamisen ja -myynnin kehittämiseen, monipuolisen ja ajankohtaisen markkinointisisällön tuotantoon sekä alueiden välisiin ja poikkitoimialalisiin kumppanuuksiin.

Vuoden 2026 tavoitteet tarkentuvat vuoden 2025 loppuun mennessä, kun käynnissä oleva strategia työ tulevalle viisivuotiskaudelle valmistuu. Yleisiä tavoitteita tulevat joka tapauksessa olemaan alueen matkailutulon ja kansainvälisen matkailun kasvattaminen muun muassa myynninedistämistyön ja markkinoinnin keinoin, alueen saavutettavuuden edistäminen sekä kotimaan matkailuosuuden säilyttäminen kovassa kilpailutilanteessa. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa alueen tunnettuutta ja kilpailukykyä kumppanuuksin ja edunvalvonnallisilla keinoin. Kotimaan markkinointityötä tehdään Visit Jyväskylä Region -nimi edellä ja kansainvälisillä markkinoilla Lakeland - Jyväskylä Region -matkailualueena, osana Lakeland Finland -suuralueyhteistyötä. Visit Jyväskylä Region jatkaa kansainvälistä saavutettavuutta edistävän ja EAKR-rahoitteisen KeKaSa-matkailuhankkeen hallinnointia vielä loppuvuoteen 2026 saakka ja kartoittaa samalla myös uusia hankerahoitusmahdollisuuksia. Yksikön sisäisessä toiminnassa tehdään tarvittaessa muutoksia työnkuviin uuden matkailustrategian myötä. Toiminta on vahvasti tiedolla johdettua.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Elinvoiman kehittäminen

Jyväskylän kehittämistyötä ohjaavat useat kansalliset ja kansainväliset tausta-ajurit. Ekosysteemi-työn kärkinä nousevat vetyyn ja energiasektoriin, biotalouteen ja kuituteknologioihin, puolustukseen, turvallisuuteen ja kaksoiskäyttöön sekä liikuntaan, terveyden edistämiseen ja hyvinvointiin sekä Hippoksen liiketoimintaekosysteemiin liittyvä kehittämiskokonaisuudet.

Jyväskylän vetytalouden vahvuuksia ovat VTT:n ja Jyväskylän yliopiston huipputason tutkimusympäristö (HyPER), osaaminen synteettisten polttoaineiden ja hiilidioksidin hyödyntämisessä sekä kaupungin keskeinen sijainti valtakunnallisessa liikenneverkossa, mikä tukee vedyn tuotannon, varastoinnin ja jakelun kehittämistä. HyPER-hanke tukee alueellisen puhtaan energiateknologian innovaatiokeskuksen muodostumista ja edistää Keski-Suomen siirtymää kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Myös Toyotan kanssa solmittu yhteistyösopimus tukee Jyväskylän pyrkimystä nousta vetytalouden edelläkävijäksi.

Jyväskylän puolustusalan vahvuudet perustuvat monipuoliseen osaamiseen ja infrastruktuuriin. Kaupungissa sijaitsee Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskus ja vahva Ilmavoimien keskitelmä, jotka tuovat alueelle strategista merkitystä. Lisäksi Jyväskylässä toimii useita puolustusteollisuuden yrityksiä, joilla on potentiaalia osallistua Naton hankintakanaviin ja arvoverkostoihin. Alueella on myös vahvaa osaamista sotilaan suorituskyvyn kehittämisessä, kuten ihmisen fysiologiassa, varusteiden ja välineiden suunnittelussa sekä ihmisen ja koneen välisessä yhteistyössä. Talviset olosuhteet ja arktinen suorituskyky ovat Jyväskylän erityisvahvuuksia, jotka tukevat kriisinajan resilienssiä, viestintää ja huoltovarmuutta. Lisäksi Jyväskylässä kehitetään kansallisesti merkittävää kyberturvallisuuden osaamiskeskusta (FICEC), joka vahvistaa alueen kyberresilienssiä ja toimii yhteistyössä viranomaisen, yritysten ja tutkimuslaitosten kanssa. Keskus tähtää Euroopan huippuosajaksi ja TKI-yhteistyökumppaniksi.

Hippos-hanke on Jyväskylän merkittävin liikunnan, hyvinvoinnin ja huippu-urheilun kehityshanke. Se kokoaa yhteen Liikuntakeskuksen, Jääurheilukeskuksen ja Osaamiskeskuksen muodostaen monipuolisen ekosysteemin, jossa yhdistyvät tutkimus, opetus, yritystoiminta ja tapahtumat. Osaamiskeskus tuo alueelle tilat liikunta- ja terveysteknologian kehittämiseen. Hippos-hanke rakentaa Jyväskylästä kansainvälisesti merkittävää liikunnan, hyvinvoinnin ja huippu-urheilun keskusta, joka yhdistää tutkimuksen, teknologian ja liiketoiminnan ekosysteemiksi.

Kuitu- ja biotaloudessa Jyväskylällä on vahva teollinen perusta ja tutkimusosaaminen, erityisesti biopohjaisten materiaalien, kiertotalouden ja metsäteollisuuden innovaatioissa. Kaupunki tukee uusien ratkaisujen kehittämistä esimerkiksi pakkausmateriaaleissa, tekstiileissä ja rakennusmateriaaleissa. Jyväskylän yliopisto ja ammattikorkeakoulu sekä VTT tarjoavat tutkimus- ja koulutusympäristöjä, jotka tukevat alan yritysten TKI-toimintaa ja kansainvälistymistä. Kuituteknologian kehittämisessä Jyväskylä hyödyntää alueellista osaamista ja teollista perintöä, vastaten samalla digitalisaation ja kestävä kehityksen vaatimuksiin.

Uuden elinvoiman palveluyksikön rakentumisessa keskeistä on ekosysteemityön jatkuvuuden ja vaikuttavuuden varmistaminen, uusien hankkeiden hallittu käynnistäminen, yhteistyörakenteiden vahvistaminen toimialan sisällä ja kumppanitoimijoiden kanssa, talouden hallinta sekä tiedolla johtamisen kytkeminen osaksi toimialan strategiatyötä.

Jotta ekosysteemityössä päästään vahvemmin kiinni kansainvälisiin verkostoihin ja innovaatioympäristöihin, on hankkeissa tavoitteena laajentaa rahoitusta EU:n suoriin rahoitusvälineisiin käytössä olevien rahoitusinstrumenttien ohella.

Yrityspalvelut

Yritysneuvonnan puolella kiinnostus yritysklinikoiden osalta painottuu myynnin ja markkinoinnin sekä rahoituksen teemoihin. Sijoittumispalveluissa on aloitettu uuden Lintukankaan teollisuusalueen markkinointi, ja yritysten sijoittumisneuvottelut ovat parhaillaan käynnissä. Myös muiden teollisuusalueiden markkinointia on tehostettu. Yritysten houkuttelu Jyväskylään on kuitenkin entistä vaikeampaa ja vaatii ajallisesti isompaa panostusta.

Yrityspalveluiden toiminnassa keskitytään yritysten sijoittumisen edistämiseen ja erityisesti yritystonttien markkinoinnin parantamiseen kehittämällä sisäisiä toimintatapoja. Kaupungin taloustilanteen kohentamiseksi pyritään lisäämään yritystonttien myyntiä yhteistyössä kaupunkirakennepalvelujen kanssa.

Visit Jyväskylä Region

Matkailuala reagoi maailman tapahtumiin ja ilmiöihin jatkuvasti, esimerkiksi potentiaalisimmat markkina-alueet vaihtelevat ja siksi erilaisia markkinakatsauksia ja analytiikkaa seurataan säännöllisesti. Keski-Suomessa kansainvälinen matkailu on pitkän toipumisajan jälkeen lähtenyt vuonna 2025 vahvaan kasvuun (tilanne 1-6/2025 +30%) ja alue kiinnostaa ulkomaisia matkanjärjestäjiä ja yksittäismatkailijoita yhä enemmän. Keski-Suomi on pystynyt pitämään kotimaisten matkailijoiden tason

hyvällä tasolla myös toimintaympäristön muutosten keskellä monipuolisuutensa ja taktisen toiminnan avulla. Varsinkin kotimaisten matkailijoiden rahankäyttö Suomessa on kuitenkin viime vuosina laskenut yleisen ostovoiman heikentymisen myötä, vaikka itse matkailuhalukkuus tutkimusten mukaan onkin pysynyt suhteellisen korkealla tasolla. Yleisesti ottaen ihmisten matkailukäyttäytyminen, -motiivit, -kohteet ja -arvot ovat muuttuneet ja muutoksessa. Osa muutoksista on myönteisiä Jyväskylän ja Keski-Suomen matkailualueen näkökulmasta, osa tuo mukanaan haasteita, joihin tulee vastata. Kansainvälisen matkailun kasvuun vaikuttaa maailmantilanteen lisäksi myös merkittäväällä tavalla matkailualueen saavutettavuus ja toimivat matkaketjut, jonka eteen nyt tehdään parhaillaan töitä mm. Käynnissä olevan EAKR:n KeKaSa -hankkeen avulla.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

	TP	TA+M	TA	Muutos 2025 - 2026	
1 000 euroa	2024	2025	2026	euroa	%
Elinkeinopalvelut yleiset	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Yritysympäristön/Elinvoiman kehittäminen	668,9	654,9	642,4	-12,5	-1,9 %
Yrityspalvelut	3,0	16,2	0,0	-16,2	0,0 %
Visit Jyväskylä Region	465,0	482,9	450,5	-32,4	-6,7 %
Toimintatulot yhteensä	1 138,0	1 154,0	1 092,9	-61,1	-5,3 %
Elinkeinopalvelut yleiset	272,4	980,7	879,8	-100,9	-10,3 %
Yritysympäristön/Elinvoiman kehittäminen	2 015,7	2 204,0	1 903,6	-300,4	-13,6 %
Yrityspalvelut	1 506,9	1 318,6	1 354,6	36,0	2,7 %
Visit Jyväskylä Region	1 135,8	1 304,1	1 326,4	22,3	1,7 %
Toimintamenot yhteensä	4 930,8	5 807,4	5 464,4	-343,0	-5,9 %

Talouden tasapainottamisen 2026 toimenpiteet ja vaikutukset

Elinvoiman kehittäminen

Elinvoiman -palveluyksikkö sovittaa kulutuksen palveluyksikölle kohdennettuun kehykseen. Tämä voi tarkoittaa palveluyksikön kumppaneille kohdistaman tuen karsimista ja sopimusten uudelleen arviointia. Henkilöstökulut sovitetaan hankkeissa määriteltäviin ja yksikölle kohdennetun rahoituksen raameihin. Yleiskuluja arvioidaan ja karsitaan tarvittaessa. Kaupunkikehittämiseen kohdistetun rahoituksen keräämisessä hyödynnetään monipuolisesti eri rahoituslähteitä ja mahdollisuudet tukea kehitystyötä suorilla EU-tuilla otetaan ekosysteemihankkeissa erityistarkasteluun. Ostopalveluja hankitaan vain perustelluista syistä ja mahdollisuuksien mukaan hankerahoituksella, jotta ne tukevat täysimääräisesti ekosysteemien tavoitteiden toimeenpanoa. Hankerahoituksen hallinnointia toteutetaan hallitusti ja ammattitaidolla, jotta rahoituskehykset tulevat täysimääräisesti hyödynnettyä ja rahoitusriski muodostuu mahdollisimman pieneksi. Taloutta hallitaan hyvällä koordinoinnilla, ennakoinnilla ja mahdollisilla yhteistyöhankkeilla. Edellä mainittu talouden hallinta on organisaation normaalia toimintaa eikä johda toimintaa vaarantaviin vaikutuksiin palveluyksikön toiminnassa.

Yrityspalvelut

Yrityspalveluyksikön kustannuksia vähennetään luopumalla osasta ostopalveluja sekä vähentämällä muita selvityksiä ja markkinointia. Myös toimintaan kohdistuvia resursseja ja tehtäviä järjestellään uudelleen.

Visit Jyväskylä Region

Visit Jyväskylä Regionin säästöt kohdentuvat markkinoinnin työkaluihin, operatiivisiin toimenpiteisiin ja kumppanuuksiin. Säästön vaikutuksena pienenee samalla potentiaalinen yritystulo-osuus ja säästöillä voi olla vaikutusta myös työn vaikuttavuuteen ja strategiakauden tavoitteiden saavuttamiseen (mm. vetovoima/yöpymiset/matkailutulo).

Työllisyyspalvelut

Toiminnan kuvaus

Työllistämisen ja työllistymisen palveluiden asiakkaita ovat jyväskyläläiset ja muuramelaiset työnhakija-asiakkaat. Työllisyyspalveluihin kuuluu työllisyyden palvelutori, henkilöasiakkaiden työllistymiseen, työkykyisyyteen, ammatinvalinnanohjaukseen, moninaisiin palveluihin sekä koulutusratkaisuihin tarjottava henkilökohtainen ohjaus ja tuki.

Toimialan toimintojen uudelleen järjestelyn yhteydessä alkuvuoden 2025 aikana työllisyyspalveluihin sisällytettiin työnantajapalvelut.

Toiminnan painopistealueet

Työllisyyspalveluiden ensisijainen tehtävä on vastata alueen yritysten rekrytointi- ja osaajatarpeisiin nopeasti ja ketterästi. Työnhakija-asiakkaille työnhakitus on työllisyyspalveluiden ensisijainen tehtävä. Toiminnan painopisteenä on tarjota yksilöllistä ja asiakaslähtöistä palvelua työllisyyteen liittyvissä asioissa. Henkilökohtaisen ja kasvokkaisen palvelun lisäksi kehitetään tekoälyavusteisia digitaalisia palveluratkaisuita sekä laajennetaan digitaalisten palvelupolun mahdollisuuksia. Jos asiakkaan osaaminen kaipaava päivitystä tai ei vastaa hänen tulevaisuuden työllistymisen toiveisiin, ohjataan asiakas erilaisille opintopoluille osaamisen päivittämiseksi ja työllistymiseksi. Lisäksi työllisyyspalvelujen tehtävänä on lyhentää kaikkien asiakkaiden työttömyysaika ja edistää erityisesti nuorten ja vieraskielisten työllistymistä tehokkaasti.

Palvelutori ja Alkupalvelut

Palvelutorilla annetaan ohjausta ja neuvontaa työnhakuun ja urasuunnitelmiin sekä asiakkaan asiakasprosessiin liittyen ajanvarauksella ja päivystyksellisesti kasvokkain ja puhelimitse sekä ryhmäpalveluina. Palvelutorilla järjestetään myös erilaisia tapahtumia, joiden tavoitteena on edistää työnhakijoiden työllistymistä ja etenemistä kohti työelämää.

Palvelutorilla ja alkupalveluissa kartoitetaan uuden asiakkaan tilanne ja palvelutarve, tehdään työnhakun ohjausta ja työtarjouksia, ohjataan palvelutarpeen mukaisiin palveluihin sekä tehdään asiakkaan työttömyysturvaoikeuden määrittelyyn liittyvät selvittelyt. Tavoitteena on, että uusi asiakas saa henkilökohtaisen nopean palvelun kautta vahvan alun sekä omaan työnhakuun että urasuunnitelmiin, ja pääsee hyödyntämään mahdollisimman nopeasti hänelle hyödyllisiä palveluita tavoitteeseensa pääsemiseksi. Uusia asiakkaita ennakoidaan olevan vuositason 2025 alusta noin 5 000. Uusien asiakkaiden määrät vaihtelevat suuresti kuukausittain.

Rekry- ja urapalvelut

Rekrytointi- ja urapalveluihin ohjautuvat ne henkilöasiakkaat, joiden osaaminen ja tahtotila on ensisijaisesti työllistymisessä, osaamisen kehittämisessä tai yrittäjyydessä.

Palvelukokonaisuudessa palvellaan noin 9 400 asiakasta, joista työttömiä on noin 6 400. Henkilöasiakkaille tarjottavien palveluiden kärki on nopeaan työllistymiseen ja osaamisen vahvistamiseen liittyvissä henkilökohtaisissa ja palvelutarpeen mukaisissa toimenpiteissä. Käytössä ovat kaikki julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain mukaiset palvelut ja työllisyyden kuntakokeilulain mukaiset tehtävät. Paljon käytettyjä palveluita ovat asiakkaan ohjaus- ja valmennustyön ohella esimerkiksi työnhakun valmennukset, osaamista vahvistavat työvoima- ja rekrykoulutukset, omaehtoiset opinnot, oppisopimus- ja palkkatukityöllistäminen sekä työkokeilu.

Työkyvyn vahvistaminen

Työkyvyn vahvistamisen palvelukokonaisuus vastaa niistä työnhakija-asiakkaista, joiden työkykyisyyden, oppimisedellytysten tai elämänhallinnan osalta on selvitettävää, ja jotka tarvitsevat työkykynsä selvittämiseen laaja-alaista ohjausta ja opastusta tai esimerkiksi eläkemahdollisuuksien selvittämistä. Asiakasta ohjataan terveydentilan selvityksiin sekä kuntouttaviin, osaamista lisääviin tai osallisuutta vahvistaviin palveluihin. Palvelukokonaisuudessa palvellaan noin 4 700 asiakasta, joista työttömiä noin 3 300. Palvelukokonaisuuteen kuuluu myös nuoret alle 25-vuotiaat, joilla on monia laisten palvelujen palvelutarve. Työkyvyn vahvistamisen palvelujen piirissä olevilla asiakkailla on usein palvelutarpeita sekä sote- että työllisyyspalvelujen puolella.

Työnantajapalvelut

Vuonna 2025 alusta TE2024-uudistuksen myötä yhdistettiin perinteiset kunnan yrityspalvelut ja valtion TE-palvelut yrityksille ja näin saatiin yrityksen ja työnantajapalveluiden toimintaan ja palvelutarjontaan vahvistusta erityisesti yrityksille ja työnantajille suunnattujen työvoimaviranomaisten palvelujen osalta. Siirtyneiden palveluiden myötä tuli myös lisää henkilöresursseja työvoiman saatavuuden ja henkilöstön palkkaamisen tukemiseen. Elinkeinopalveluiden yrityskoordinaattoreiden ja työllisyyspalveluiden yritysasiiantuntijoiden tiiviin yhteistyön avulla mahdollistetaan monipuolisempi tuki yritysten kasvuun ja työmarkkinatietouden jakamiseen mm. työllisyyspalveluiden omavalmentajille. Tavoitteena on jatkossa palvella ketterästi yrityksiä ns. ”yhden luukun periaatteella”. Vuoden 2025 aikana tavoitteena on nivoa elinkeinopalveluiden ja työllisyyspalveluiden tuottamat palvelut luontevasti yhteen yritysten palvelutarpeet huomioiden.

Yritys- ja työnantajapalveluiden toimintakenttään on erityisesti vaikuttanut yritysten huono taloudellinen tilanne, joka on vähentänyt rekrytointia monilla eri aloilla. Muutosturvatilanteita on ollut normaalia enemmän vuoden 2025 alkupuolella. Heikon työmarkkinatilanteen vuoksi yrityksiltä tulevia toimeksiantoja (mm. ehdokashakuja) ja muita rekrytointiin liittyviä yhteydenottoja on ollut normaalia vähemmän. Rakennusalan heikko tilanne heijastelee palvelualoihin, koska ihmiset käyttävät rahaa entistä vähemmän palveluihin, mikä taas vähentää tarvetta palkata lisää näiden alojen henkilöstöä.

Työnantajapalvelut tarjoaa alueen työnantajille ja yrityksille laadukkaita ja tehokkaita palveluita kaikissa yrityksen elinkaaren vaiheissa, huomioiden yksilölliset tarpeet. Palveluihin kuuluvat mm. alkaville yrittäjille suunnatut palvelut, kuten yritystoiminnan käynnistämiseen tarkoitettu starttiraha, rekrytointiin ja työvoiman saatavuuteen liittyvät palvelut, kuten neuvonta, ohjaus, ehdokashaut ja rekrytointitilaisuudet, sekä muutosturvapalvelut yritysten muutos-, lomautus- ja irtisanomistilanteissa. Työnantaja tuetaan myös kansainvälistymisessä ja kansainvälisten osaajien rekrytoinnissa. Yksikkö markkinoi ja käsittelee ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen tarkoitettuja kuntalisähakemuksia ja -päätöksiä (kokeilu vuoden 2025 ajan). Palveluita tarjotaan monikanavaisesti, jalkautumalla yrityksiin ja hyödyntämällä sähköisiä kanavia, sekä työnantaja-asiakkaille on tarjolla oma puhelinpalvelu. Työnantajapalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä kaupungin elinkeinopalveluiden ja työllisyyspalveluiden henkilöstön kanssa. Ulkoisia yhteistyöverkostoja ovat muun muassa yritysrahoittajat (ELY-keskus, Finnvera), K-S Yritysidea, yrittäjäjärjestöt, Team Finland ja Keha-keskus (Work in Finland).

Osaamisen palvelut

Osaamisen palvelut vastaavat työllisyyspalveluiden työnhakija-asiakkaille kohdennetuista palveluhankinnoista, vaikuttavuusperusteisten palvelujen suunnittelusta sekä työllistämisen edistämiseen liittyvien harkinnanvaraisten tukien kokonaisprosesseista. Osaamisen palveluissa toteutetaan ostopalveluiden suunnittelua, koordinoitua, hankintaa, kilpailutusta ja kehittämistä sekä suunnitellaan työllisyyspalvelujen omana tuotantona toteuttavia palveluja yhdessä muiden yksiköiden kanssa. Osaamisen palvelut vastaavat myös työllisyyspalvelujen sidosyksikköhankinnasta, palvelujen hankintaan ja suunnitteluun liittyvästä sidosryhmäyhteistyöstä sekä työelämälähtöisen osaamisen kehittämisen palvelumallin (Akademia-malli) koordinoinnista ja kehittämisestä yhdessä eri yksiköiden ja kumppaneiden kanssa. Osaamisen palveluissa myös valmistellaan ja ratkaistaan työllisyyden edistämiseen liittyvät harkinnanvaraiset tuet (mm. palkkatuki sekä matka- ja yöpymiskustannusten korvaukset), tehdään työllisyyden hoidon tehtäväkenttään kuuluvien asioiden seuranta ja valmistelua

sekä arvioidaan erilaisten työllisyyttä edistävien tukimuotojen mahdollisuuksia, vaikuttavuutta ja mahdollista käyttöönottoa. Osaamisen palvelut vastaavat myös kaupungin oman oppisopimusohjelman koordinoitavuudesta ja oppisopimusprosessin kehittämisestä.

International House Jyväskylä

Jyväskylän ulkomaalaistaustaisen ja vieraskielisen väestön määrä on kasvanut viime vuosina ja kaupungissa asuu nyt jo yli 11 000 vieraskielistä. Viimeisimmän väestökatsauksen mukaan ulkomailta muutto Jyväskylään kuitenkin vähentyi vuoden 2025 aikana verrattuna vuoden takaiseen: vuoden alusta elokuun loppuun Jyväskylään muuttaneiden ulkomaalaistaustaisten määrä oli vuonna 2024 yhteensä 926, mutta vuonna 2025 muuttajia oli vain 580.

Vuoden 2025 alussa voimaan tullut kotoutumislain kokonaisuudistus (KOTO24) siirsi kotoutumisen kokonaisvastuun kunnille. Jyväskylän kaupunki vastaa maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä sekä hyvien väestösuhteiden kehittämisestä paikallistasolla.

Vieraskielisen väestön kasvu on lisännyt tarvetta yleiselle ohjaukselle arkeen ja viranomaistoimintaan liittyvissä asioissa; asiakasyhteydenottoja ja -tapaamisia on kotoutumisen palvelujen monikielisessä ohjauksessa ja neuvonnassa ollut keskimäärin 300 kuukaudessa. Uusille kotoutuja-asiakkaille järjestetään ryhmämuotoisia yhteiskuntaorientaatioita, joiden sisältö vahvistaa osallistujien yhteiskuntatietoutta. Tavoite on nopeuttaa heidän siirtymistään yhteiskuntaan ja työmarkkinoille. Osa orientaatioista tullaan toteuttamaan palveluhankintana, mutta suuri osa järjestetään yksikön omana toimintana. Vuoden 2025 aikana on järjestetty kaksi orientaatiota venäjän ja darin kielillä, yhteensä 45 osallistujalle. Tavoitteena on kehittää palvelun osia myös laajemmin saavutettavaksi esimerkiksi Jyväskylään muuttoa suunnitteleville ja kansainvälisille opiskelijoille.

Ulkomaalaisten työnhakijoiden määrä on noin 2400. Uusia ulkomaalaisia työnhakijoita on ilmoittautunut noin 60 henkilöä kuukaudessa. Omavalmentajat vastaavat kokonaisuudessaan vieraskielisten asiakkaiden palveluprosessista alkuhaastattelusta alkaen. Työskentelyssä oleellisena osana on ohjaus kotoutumiskoulutukseen, omaehtoiisiin opintoihin, muihin kielikoulutuksiin sekä aktivointi esimerkiksi työkokeiluun.

International House Jyväskylä järjestää myös työnhakutaitoja ja verkostoitumista tukevia tilaisuuksia, tapahtumia ja suomen kielen ryhmäpalveluita. Tammi–kesäkuun aikana järjestettiin kaikkiaan 187 kokoontumiskertaa, joissa toteutui yhteensä 1939 osallistumista. Eri palveluja, asiakastapaamisia sekä tilaisuuksia ja tapahtumia toteutetaan yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen, viranomaisten, oppilaitosten, järjestöjen ja työnantajien kanssa ja niitä kehitetään aktiivisesti verkostoyhteistyönä. Yksikkö hyödyntää aktiivisesti haettavissa olevia valtion rahoituksia ja muita rahoituslähteitä mm. kotoutumishajonnan mukaisiin palveluihin.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Työllisyyden näkökulmasta toimintaympäristössä tapahtuu muutoksia jatkuvasti. Eri toimialojen toimintaedellytyksiin heijastuu edelleen esimerkiksi kustannustason nousu. Osaajapula on vaihtunut pitkälti työvoiman ylitarjontaan, joskin erityyppistä osaamispuutetta esiintyy edelleen eri aloilla. Samaan aikaan kasvaa erityisesti pitkäaikaistyöttömyys ja toisaalta tarve uudentuneelle osaamiselle, josta esi-merkkinä tekoälyn tuoma murros. Työelämän osaamisvaateet muuttuvat nopeasti ja osaajapulaan vastaaminen erilaisilla osaamisen kehittämisen palveluilla tulee korostumaan jatkossa aiempaa enemmän. Työelämän muutokseen tulee reagoida työllisyyspalveluissa nykyistä joustavimmilla ja proaktiivisilla ratkaisuilla.

TE-palvelut siirtyivät paikallistasolle, kuntien/työllisyysalueiden järjestämisvastuulle vuoden 2025 alusta. TE-palvelujen siirto kunnille toi palvelut lähemmäksi asiakkaita sekä työllisyyden edistämisen palveluiden järjestämisen työkalut kuntien toimivallan alle. Muutoksen myötä kunnat pystyvät ketterästi tuottamaan ja hankkimaan alueen työnantaja- ja henkilöasiakkaiden tarpeen mukaisia

tehokkaita ja vaikuttavia palveluita. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut ja elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla, on yhteisenä tavoitteena tukea nopeampaa työllistymistä.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP	TA+M	TA	Muutos 2025 - 2026	
	2024	2025	2026	euroa	%
Työllisyyspalvelut yleiset	867,7	1 067,8	997,8	-70,0	-6,6 %
Alkupalvelut ja palvelutori	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Rekry- ja urapalvelut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Osaamisen palvelut	1 161,1	224,9	150,0	-74,9	-33,3 %
Työkyvyn vahvistaminen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
International Jyväskylä	3 693,8	2 862,6	4 727,6	1 865,0	65,2 %
Työnantajapalvelut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	30 882,7	4 155,3	5 875,4	1 720,1	41,4 %
Työllisyyspalvelut yleiset	1 444,0	1 931,1	2 670,1	739,0	38,3 %
Alkupalvelut ja palvelutori	407,0	1 677,4	1 694,6	17,2	1,0 %
Rekry- ja urapalvelut	511,0	3 364,4	3 736,3	371,9	11,1 %
Osaamisen palvelut	3 999,8	16 708,6	12 885,1	-3 823,5	-22,9 %
Työkyvyn vahvistaminen	817,2	4 083,8	2 754,0	-1 329,8	-32,6 %
International Jyväskylä	1 841,6	3 871,9	3 595,9	-276,0	-7,1 %
Työnantajapalvelut	0,0	553,3	1 812,4	1 259,1	227,6 %
Toimintamenot yhteensä	9 020,6	32 190,5	29 148,4	-3 042,1	-9,5 %

Talouden tasapainottamisen 2026 toimenpiteet ja vaikutukset

Vuosien 2025–2026 aikana talouden tasapainottamisohjelma vaikuttaa mm. työllistämistä edistäviin harkinnanvaraisiin tukiin sekä palvelujen hankintaan. Työllisyyden kuntalisää eli Jyväskylän lisää ei myönnetty vuonna 2024 aikana, mutta vuodelle 2025 siihen on varattu rahaa talousarvioon ja sitä onkin myönnetty toukokuusta 2025 alkaen. Vuonna 2026 Jyväskylän lisä on edelleen mukana palveluvalikoimassa yhdessä palkkatuen kanssa, mutta tukiin tulee kohdistumaan yhteensä 1,55 miljoonan euron säästötoimet. Tämä vaikuttaa tukien myöntämiseen jo vuoden 2025 puolella.

Työllisyyspalvelujen toiminta-avustuksia ei ole myönnetty vuonna 2025, mikä on tuonut 100 000 euron säästöt. Samoin Työllisyyspalvelujen Työ- ja oppisopimusyksikön toiminta päättyi vuoden 2024 lopussa, kun vuoden 2024 aikana selvitettiin toiminnan kannattavuutta ja selvityksen perusteella päädyttiin erillisen yksikön lakkauttamiseen. Jyväskylän kaupungille oppisopimusohjelman kautta työllistämiseen on talousarvioon vuosille 2025–2026 varattu edelleen työllisyyspalveluihin määrärahaa ja oppisopimusohjelman koordinointiin ja kehittämiseen panostetaan.

Lisäksi työllisyyspalveluiden säästönä lopetetaan vuonna 2026 harkinnanvaraisien kulukorvauksien myöntäminen. Säästöä tästä syntyy 250 000 euroa vuodessa.

Dynaamisella hankintajärjestelmällä on hankittu työllistymistä tukevia palveluja Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen työnhakija-asiakkaille. Kyseessä on sähköisesti toteutettava hankintamenettely, joka on suunniteltu hankintalain luvun 12 mukaisiin hankintoihin. Hankintamenettelyyn aiemmin varattu erillinen määräraha poistui osana talouden sopeuttamista vuoden 2025 alkuun mennessä. Vuonna 2025 dynaamisella pienhankintamenettelyllä hankitut palvelut ovat sisältyneet palvelujen hankintojen kokonaismäärärahaan ja ne ovat olleet tähän saakka pääasiallisesti valmennuksia, joita ovat tuottaneet sekä yritykset että yhdistykset. Dynaaminen hankintajärjestelmä on todettu hankintatapana ketteräksi ja kustannustehokkaaksi, joten sitä on lähdetty kehittämään käytettäväksi myös muiden soveltuvien ostopalveluhankintojen osalta.

Talouden tasapainottamisohjelman säästötoimenpiteet erityisesti vuodelle 2026 tullee vaikuttamaan työnhakija-asiakkaille hankittavien ulkopuolisten ostopalvelujen määrään, volyymiin ja monipuolisuuteen. Palvelujen hankintoihin on kohdistumassa 1 miljoonan euron leikkaukset vuodelle 2026. Palvelujen suunnittelun kärkenä on yhä vahvemmin kustannustehokkaat, vaikuttavat ja työelämälähtöiset palvelut sekä palvelujen lisääminen omana palvelutuotantona. Oman palvelutuotannon tukemiseksi on hankittu digitaalinen oppimisalusta, jolla pyritään tuomaan säästöjä ostopalveluihin sekä tuetaan omana palvelutuotantona tuotettavien digitaalisten palvelujen lisäämistä. Vuonna 2025–2026 toteutetaan ostopalveluna mm. uudentyyppistä ICT-asiantuntijatehtävien rekrytointiin tähtäävää vaikuttavuusperusteista koulutuspilottia. Pilotissa mallinnetaan ja testataan vaikuttavuuteen perustuvaa tulospäätteistä hinnoittelumallia, jonka painopiste on palvelun tuloksessa eli nopeassa suoraan työllistymisessä tai koulutuksen kautta työllistymisessä. Pitkällä tähtäimellä hinnoittelumallin testaamisella haetaan säästöjä mm. työmarkkinatuen maksusuuteen.

Kesäkuun 2023 ja joulukuun 2024 välillä toteutettiin vaikuttavuusperusteisen kumppanuusmallin pilotti yhdessä yksityisen palveluntuottajan kanssa. Pilotin tavoitteena oli saavuttaa vähintään 400 000 euron säästöt työmarkkinatuen kuntaosuuksissa. Pilotin asiakkaita olivat kunnan maksuosuuslistalla olevat työttömät työnhakijat, joita palveluntuottaja pyrki ohjaamaan, valmentamaan ja työllistämään siten, että heidän työmarkkinatukimaksunsa katkeaisivat. Pilotin kohderyhmän työmarkkinatuen kertymää verrattiin verrokkiryhmän työmarkkinatuen kustannuksiin. Pilotin säästötavoitteet eivät toteutuneet eikä mallia jatkettu vuodelle 2025.

Jyväskylän kaupunki ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia ovat tehneet vuosille 2025–2026 hankintasopimuksen, jonka tarkoituksena on varmistaa Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen työvoimapalveluiden saatavuus työnhakija-asiakkaille hankkimalla osa koulutuksellisista palveluista Gradialta sidosyksikköhankehanke.

Sopimuksella mahdollistetaan palveluiden nopeat aloitukset ja palveluiden muokkaaminen kohderyhmää palvelevammaksi toteutukseksi, mikä tuo tehokkuutta koulutusohjaukseen ja koulutukseen pääsyyn sekä mahdollistaa osaamisen ja henkilöstöresurssin tehokkaan hyödyntämisen. Hankinnalla pyritään kehittämään myös kustannuksia laskevia toimenpiteitä ja tehostamaan palvelutuotantoa ja sen ennakoitu vuosittainen arvo on noin 1 600 000 euroa (alv 0 %).

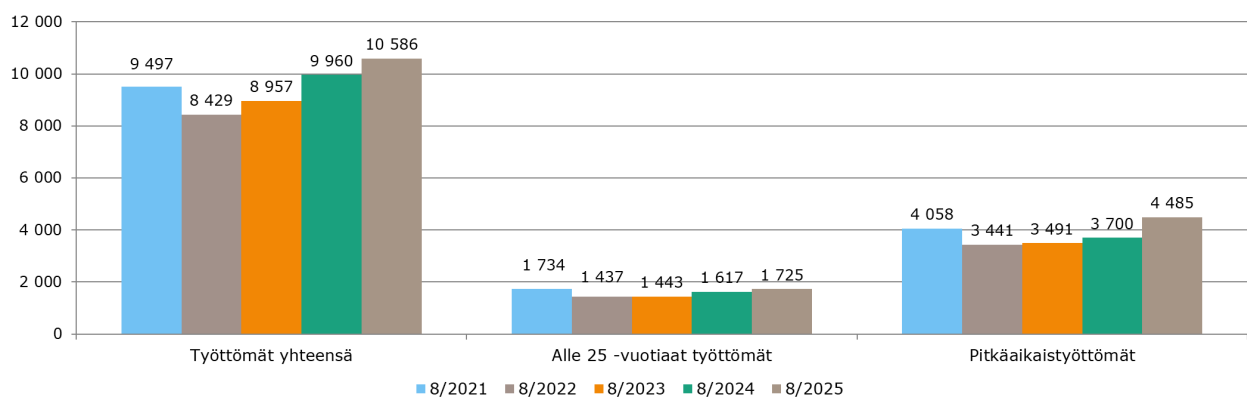
Tunnusluvut ja mittarit

Tunnuslukujen ja mittareiden vertailutiedot ovat muuttuneet kuntakokeilun päätyttyä vuoden 2024 loppuun ja Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen aloittaessa toimintansa vuoden 2025 alusta. Lisäksi kunnan työttömyysetuuksien maksuvastuun periaatteet ovat muuttuneet vuoden 2025 alusta.

Kuntien työttömyyden etuuskulut rakentuvat jatkossa sekä työttömien määrän että porrastetusti työttömyyden keston mukaan. Mitä pidempään henkilö on työttömänä, sitä isomman osuuden kunta rahoittaa työmarkkinatuen, peruspäivärahan sekä ansiopäivärahan perusosan kuluista.

	TA/M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				%
Mittarit				
Työllisyysalueen asiakkaat lkm/ka/kk	18 000	17 400	-600	-3,3 %
Laajennettu työttömyysaste %-luku	20	19	-1	-5,0 %
Työhön, koulutukseen ja yrittäjyyteen päättäneet työnhaut *	6 521	6 800	279	4,3 %
Aktivointiaste, palveluissa olevien suhde työttömiin työnhakijoihin, %	27 %	25 %	-2 %	-7,4 %
Työllisyysalueen maksuvastuulla etua saaneet lkm	8 515	8 400	-115	-1,4 %
101-200 pv (maksuvastuu 10%)	1 445	1 200	-245	-17,0 %
201-300 pv (maksuvastuu 20%)	1 080	980	-100	-9,3 %
301-400 pv (maksuvastuu 30%)	862	850	-12	-1,4 %
401-700 pv (maksuvastuu 40%)	1 396	1 450	54	3,9 %
701- (maksuvastuu 50%)	4 217	4 400	183	4,3 %

Työttömät Jyväskyläläiset, alle 25-vuotiaat ja pitkäaikaistyöttömät elokuu v.2021-2025

Tilastotieto 2021–2025, TEM työnvälitystilasto, 2025 työllisyysalueen raportointitieto

SIVISTYSPALVELUT

Toimialan kuvaus

Sivistyspalveluiden toimiala järjestää kuntalaisille kasvatukseen ja opetukseen sekä harrastamiseen ja hyvinvointiin liittyviä palveluja. Toimialan palvelualueita ovat varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut, nuorisopalvelut, Kylän Kattaus sekä kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut.

Varhaiskasvatus, perusopetus, nuorisopalvelut sekä Kylän Kattauksen ruokapalvelut muodostavat kasvun ja oppimisen edistämisen kokonaisuuden. Kylän Kattaus muuttuu ruokapalveluiden palvelualueeksi ja toimii nettoyksikkönä osana Kasvun ja oppimisen palvelujen määrärahaa. Kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut edistävät yhdessä kaupunkilaisten hyvinvointia.

Sivistyksen toimialalla on kaksi lautakuntaa, sivistyslautakunta ja kulttuuri- ja liikuntalautakunta.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

Kasvun ja oppimisen palvelut

1 000 euroa	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Toimintatulot	29 384,6	30 803,1	29 960,4	-842,7	-2,7 %
Myyntitulot	19 639,3	20 710,6	19 811,5	-899,1	-4,3 %
Maksutulot	4 840,8	4 804,1	5 378,1	574,0	11,9 %
Tuet ja avustukset	3 641,5	4 669,4	3 818,8	-850,6	-18,2 %
Muut toimintatulot	1 263,0	619,0	952,0	333,0	53,8 %
Toimintamenot	286 746,6	295 262,1	304 694,1	9 432,0	3,2 %
Henkilöstömenot	155 565,0	163 654,2	166 620,2	2 966,0	1,8 %
Palvelujen ostot	61 467,2	61 222,9	69 470,9	8 248,0	13,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 573,5	7 290,0	7 228,9	-61,1	-0,8 %
Avustukset	6 441,5	6 389,0	4 909,0	-1 480,0	-23,2 %
Muut toimintamenot	56 699,3	56 706,0	56 465,1	-240,8	-0,4 %
Toimintakate (sitova taso)	-257 362,0	-264 459,0	-274 733,7	-10 274,7	3,9 %

Tiliryhmäkohtaiset tulojen ja menojen kohdennukset sekä tulojen ja menojen sitovuus käyttösuunnitelmineen päätetään sivistyslautakunnan käyttösuunnitelmapäätöksellä 10.12.2025. Näin ollen tiliryhmäkohtaisiin lukuihin tulee vielä täsmennyksiä taloussuunnitteluprosessin edetessä ja eurovaikutusten täsmentyessä.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

1 000 euroa	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Toimintatulot	11 451,7	10 654,8	10 684,8	30,0	0,3 %
Myyntitulot	2 507,1	2 295,9	2 509,7	213,8	9,3 %
Maksutulot	2 866,4	3 042,6	3 069,6	27,0	0,9 %
Tuet ja avustukset	1 160,6	535,0	538,0	3,0	0,6 %
Muut toimintatulot	4 917,6	4 781,3	4 567,5	-213,8	-4,5 %
Valmistus omaan käyttöön	21,1	0,0	0,0	0,0	
Valmistus omaan käyttöön	21,1	0,0	0,0	0,0	
Toimintamenot	56 510,2	59 421,2	61 748,7	2 327,5	3,9 %
Henkilöstömenot	23 308,0	24 427,9	25 444,1	1 016,2	4,2 %
Palvelujen ostot	8 568,4	8 042,2	8 733,4	691,2	8,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 665,2	2 872,4	2 884,0	11,6	0,4 %
Avustukset	1 568,4	1 602,2	1 657,2	55,0	3,4 %
Muut toimintamenot	20 400,2	22 476,5	23 030,0	553,5	2,5 %
Toimintakate (sitova taso)	-45 037,4	-48 766,4	-51 063,9	-2 297,5	4,7 %

Tiliryhmäkohtaiset tulojen ja menojen kohdennukset sekä tulojen ja menojen sitovuus käyttösuunnitelmiseen päätetään kulttuuri- ja liikuntalautakunnan käyttösuunnitelmapäätöksellä 3.12.2025. Näin ollen tiliryhmäkohtaisiin lukuihin tulee vielä täsmennyksiä taloussuunnitteluprosessin edetessä ja eurovaikutusten täsmentyessä.

Toiminnalliset tavoitteet

Kasvun ja oppimisen palvelut

Kasvun ja oppimisen palvelut				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Varhaiskasvatus- ja esi- ja perusopetuspalvelut järjestetään kysynnän mukaisesti lähipalveluna ja lähikouluperiaatteen mukaisesti.	Palveluverkkosuunnitelma, investointiohjelma Lapsen ja oppilaan saama tuki lähipalveluna vahvistuu inklusiivisen periaatteen mukaisesti.	Perusopetuksessa oppilaskohtainen tuki toteutuu alle 50 %. Esiopetus toteutuu lähikouluperiaatteen mukaisesti.	Perusopetuksessa yli 50 % oppilaskohtaista tukea saavista oppilaista saa tuen lähikoulussaan.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Muuttunut tuen lainsäädäntö toteutuu esi- ja perusopetuksessa kunnallisissa ja yksityisissä palveluissa.	Esiopetuksessa ryhmäkohtaiset tukimuodot on kirjattu pedagogiseen suunnitelmaan (PESU). Perusopetuksessa toteutuu vähintään 0,122 / oppilas / koulu ryhmäkohtainen tuki.	Pedagogiseen suunnitelmaan kirjatut ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat käytössä. Lakisääteinen resursointi.	Lapsikohtaisen tuen tarve vähenee. Oppilaskohtaisen tuen tarve vähenee.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Yhtenäinen opinpolku (5–8-vuotiaat) laajenee kolmessa vaiheessa kaikkiin päiväkoteihin ja kouluihin.	Yhtenäinen opinpolku toteutuu muissakin yksiköissä kuin päiväkotikouluissa.	Yhtenäinen opinpolku toteutuu itsenäisissä päiväkotikouluissa.	Yhtenäinen opinpolku laajenee satelliittipäiväkotikouluihin.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Koulupudokkaiden määrän väheneminen perusopetuksessa.	Yhä useampi saa päättötodistuksen.	32 oppilasta	25 oppilasta	Perusopetuksen palvelualue
Selvittämättömien koulu-poissaolojen vähentäminen.	Huoltajien tiedottaminen poissaololuokituksesta.	19 211 poissaolomerkin-tää	Poissaolomerkin-nät vähenevät 5 %	Perusopetuksen palvelualue
Varmistamme oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteutumisen.	Jyväskyläläisten lasten ja nuorten oppimisen tuen ostopalveluiden määrä Valteri- koulu Oner-vassa.	44 jyväskyläläistä oppilasta	34 jyväskyläläistä oppilasta	Perusopetuksen palvelualue
Parannamme oppijoiden ja huoltajien osallisuutta ottamalla käyttöön DiggiOne - palvelut kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön, opetuksen suunnitteluun ja arviointiin sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukeen.	Käyttäjämäärä	Käyttäjiä 0 %.	30 %	Perusopetuksen palvelualue
Mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin	Lautaslaskennan avulla saatava ruokailijamäärä (%)	80 %	90 %	Kylän Kattaus

Ruokalistan hiilijalanjäljen lähtötason määrittäminen vuoden 2026 aikana	Hiilidioksidiekvivalentti CO2-ekv	Määritellään vuoden 2026 aikana.	Määritellään vuoden 2026 aikana.	Kylän Kattaus
Ruokahävikin kokonaismäärän (lautas- ja tarjottuhävikki ja keittiön biojäte) lähtötason selvittäminen vuoden 2026 aikana	Ruokahävikin kokonaismäärä kg (%)	Määritellään vuoden 2026 aikana.	Määritellään vuoden 2026 aikana.	Kylän Kattaus
Ehkäisevällä työllä alueellisessa ja koulunuorisotyössä tavoitetaan nuoria mahdollisimman laajasti eri alueilla.	Nuorisotyölliset kohtaamiskerrat (Huom. nuorisotyöllinen kohtaaminen ei ole sama kuin käyntikerta).	98 000	105 000	Nuorisopalveluiden palvelualue
Kohdennetun nuorisotyön asiakkuudessa olevien nuorten määrä palaa vuoden 2023 mukaiselle tasolle Ankkuri-hankkeen päätyttyä.	Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä.	700 (vuoden 2023 taso)	700	Nuorisopalveluiden palvelualue
Nuorten työpajatoimintaan osallistuvien nuorten määrä pysyy vuoden 2025 tasolla.	Työpajatoimintaan osallistuvien nuorten määrä.	360	360	Nuorisopalveluiden palvelualue
Tiivistynyt yhteistyö (mm. työllisyyspalvelut) lisää Ohjaamotoiminnan käyttökertoja.	Ohjaamon käyttökerrat.	6 500	7 000	Nuorisopalveluiden palvelualue

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Liikkumishojelman liikuntapalvelujen vastuulla olevien kehittämistoimenpiteiden käynnistäminen	Käynnistettyjen toimenpiteiden määrä	24/63 käynnistetty	50/63 käynnistetty	Liikuntapalvelut
Liikuntainvestointien toteutuminen liikuntaolosuhteiden kehittämishojelman mukaisesti. Kärkihankkeina Harjun Stadionin peruskorjaus ja laajennus, Vaajakoskeen liikuntapuiston peruskorjauksen toinen vaihe sekä Huhtasuon taitoliikuntapuisto.	Vuoden 2026 investointiohjelman mukaisten hankkeiden toteuttaminen suunnitelman mukaisesti.	Puutteelliset ja peruskorjauskuntoiset olosuhteet.	Hankkeiden toteuttaminen liikuntaolosuhteiden kehittämishojelman mukaisesti. Olosuhde korjattu/rakennettu ja hanke toteutunut	Liikuntapalvelut
Taiteen perusopetuksen oppilasmäärä ei vähene	Taiteen perusopetuksen oppilasmäärä	1 335	1 340	Kulttuuripalvelut / kansalaisopisto
Palveluiden saavutettavuus digitaalisessa muodossa paranee	Finnassa julkaistujen objektien määrä	17 753 objektia (2024)	21 000 objektia	Kulttuuripalvelut / Museopalvelut

Lisätään ja monipuolistetaan lapsille ja nuorille suunnattuja kulttuurisisältöjä	1. Kaikkien yksiköiden tapahtumatoiminta lapsille ja nuorille (kävijämäärät)	1.14 530 (2024)	1. 18 000	Kulttuurin palvelualue
	2. Kaikkien yksiköiden kulttuurikasvatus-toiminta lapsille ja nuorille (kävijämäärät)	2. 36 552 (2024)	2. 37 000	
Aalto2-museokeskus saavuttaa kävijämäärätavoitteensa	A2:n kävijämäärä	Kävijämäärä vuoden 2025 lopussa	55 000	Kulttuuripalvelut/ Keski-Suomen museo Alvar Aalto -museo
Edistetään Lyseokorttelin kulttuurikeskuksen suunnittelua yhteistyössä Tilapalvelun kanssa	Hankkeen edistytminen	Päätös hankkeen toteuttamisesta	Konseptityö ja sisältösuunnittelu käynnistetään	Kulttuuripalvelut/ kirjasto, museopalvelut, kansalaisopisto
Jyväskylän taidelaitokset ovat mukana Taidetestaajat-toiminnassa	1. Sinfonia tavoittaa 8-luokkalaiset taidetestaajat Keski-Suomen alueelta	1. 1 127	1. 1 200	Kulttuuripalvelut: Sinfonia, Kaupunginteatteri, Museopalvelut
	2. Teatteri tavoittaa Jyväskylän 8-luokkalaiset taidetestaajat	2. 1 360	2. 1 360	
	3. Taidemuseo tavoittaa 8-luokkalaisia laajasti Keski-Suomen alueelta	3. 724	3. 1 200	

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Kasvun ja oppimisen palvelut

1 000 euroa	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Yhteiset palvelut ja hallinto	2 063,9	2 756,0	1 756,0	-1 000,0	-36,3 %
Varhaiskasvatus	4 507,1	4 016,1	4 360,1	344,0	8,6 %
Perusopetus	4 966,5	6 064,5	6 254,5	190,0	3,1 %
Nuorisopalvelut	1 269,5	1 389,4	1 715,4	326,0	23,5 %
Kylän Kattaus	16 577,6	16 577,1	15 874,4	-702,7	-4,2 %
Toimintatulot yhteensä	29 384,6	30 803,1	29 960,4	-842,7	-2,7 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	8 116,4	8 759,6	8 380,8	-378,8	-4,3 %
Varhaiskasvatus	108 021,0	112 776,5	115 405,4	2 628,9	2,3 %
Perusopetus	148 154,0	150 353,4	156 650,2	6 296,8	4,2 %
Nuorisopalvelut	7 094,8	7 495,6	8 406,5	910,9	12,2 %
Kylän Kattaus	15 360,4	15 877,1	15 851,3	-25,8	-0,2 %
Toimintamenot yhteensä	286 746,6	295 262,1	304 694,1	9 432,0	3,2 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	-6 052,5	-6 003,6	-6 624,8	-621,2	10,3 %
Varhaiskasvatus	-103 513,9	-108 760,4	-111 045,3	-2 284,9	2,1 %
Perusopetus	-143 187,6	-144 288,9	-150 395,7	-6 106,8	4,2 %
Nuorisopalvelut	-5 825,3	-6 106,2	-6 691,1	-584,9	9,6 %
Kylän Kattaus	1 217,2	700,0	23,1	-676,9	-96,7 %
Toimintakate yhteensä	-257 362,0	-264 459,0	-274 733,7	-10 274,7	3,9 %

Kasvun ja oppimisen palvelujen toimintatuloihin ja toimintamenoihin on tehty nettovaikutuksettomia teknisiä oikaisuja nykyistä toteumaa vastaaville tasoille (toimialan yhteiset palvelut ja hallinto sekä perusopetuksen palvelualue).

Vuoden 2026 alusta alkaen päiväkotien, koulujen ja nuorisopalvelujen tilojen täydennyskalustamisen määrärahat on varattu palvelualueiden käyttötalousmenoiksi.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

1 000 euroa	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Kulttuuripalvelut	451,2	166,2	166,2	0,0	0,0 %
Jyväskylän kansalaisopisto	1 162,0	1 336,6	1 346,6	10,0	0,7 %
Kirjastot	576,4	594,7	594,7	0,0	0,0 %
Museot	752,0	538,3	555,3	17,0	3,2 %
Jyväskylä Sinfonia	742,2	532,5	532,5	0,0	0,0 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	906,0	1 274,8	1 274,8	0,0	0,0 %
Liikunta	6 882,9	6 211,7	6 214,7	3,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	11 472,8	10 654,8	10 684,8	30,0	0,3 %
Kulttuuripalvelut	3 583,3	3 031,0	2 995,2	-35,8	-1,2 %
Jyväskylän kansalaisopisto	4 063,8	4 234,5	4 348,5	114,0	2,7 %
Kirjastot	9 542,0	9 663,8	10 046,6	382,8	4,0 %
Museot	5 849,0	6 368,2	6 545,0	176,8	2,8 %
Jyväskylä Sinfonia	4 147,4	3 774,4	3 924,0	149,6	4,0 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	5 578,6	5 481,6	6 805,4	1 323,8	24,2 %
Liikunta	23 746,2	26 867,7	27 084,0	216,3	0,8 %
Toimintamenot yhteensä	56 510,2	59 421,2	61 748,7	2 327,5	3,9 %
Kulttuuripalvelut	-3 132,0	-2 864,8	-2 829,0	35,8	-1,2 %
Jyväskylän kansalaisopisto	-2 901,7	-2 897,9	-3 001,9	-104,0	3,6 %
Kirjastot	-8 965,6	-9 069,1	-9 451,9	-382,8	4,2 %
Museot	-5 097,0	-5 829,9	-5 989,7	-159,8	2,7 %
Jyväskylä Sinfonia	-3 405,2	-3 241,9	-3 391,5	-149,6	4,6 %
Jyväskylän kaupunginteatteri	-4 672,5	-4 206,8	-5 530,6	-1 323,8	31,5 %
Liikunta	-16 863,3	-20 656,0	-20 869,3	-213,3	1,0 %
Toimintakate yhteensä	-45 037,4	-48 766,4	-51 063,9	-2 297,5	4,7 %

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Toiminnan kuvaus

Toimialan yhteisiin palveluihin ja hallintoon kuuluvat kasvun ja oppimisen hallinnon yksikkö, sivistyslautakunnan menot, koko määrärahalle yhteiset konsernihallinnon palvelut, toimialan keskitetty talousyksikkö sekä kasvun ja oppimisen palveluohjaus- ja asiantuntijatiimi. Kasvun ja oppimisen palvelujen hankkeita (pl. nuorisopalvelujen hankkeet) seurataan myös yhteisten palvelujen kokonaisuudessa.

Palveluohjauksen perustehtäviin kuuluvat varhaiskasvatustilain mukainen palveluohjaus, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten sijoitus- ja palvelupäätökset, yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelien päätökset, perusopetuksen palveluohjaus ja kouluun ilmoittautumisen koordinointi, lakisääteinen yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajien hyväksyntä, perehdyttäminen, ohjaus, neuvonta ja valvonta.

Asiantuntijatiimi toimii päiväkotien ja koulujen kasvatustil- ja opetustyön sekä hallinnon ja päätöksenteon valmistelun tukena. Tiimin asiantuntijuutta hyödynnetään myös kaupunkitasoisesti yli palvelualueiden. Tiimi vastaa tuen suunnittelusta ja resurssoinnista kasvun ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Tiimin vastuulla on opetussuunnitelmien mukaisen pedagogisen toiminnan kehittäminen ja arviointi, päiväkotikoulujen yhtenäisen toimintakulttuurin ja 5–8-vuotiaiden lasten yhtenäisen opinpolun kehittäminen. Tiimillä on kokonaisvastuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hankkeista.

Kasvun ja oppimisen TVT-tiimin henkilöstö siirtyy vuoden 2025 aikana (syksyn talousarviomuutokset) digipalveluihin konsernihallinnon määrärahaan. Jatkossa tiimin tehtävistä vastaa digipalveluissa sivistyksen ICT-tiimi.

Sivistyksen toimialan talousyksikkö toimii koko toimialan talouden ohjauksen, talouden raportoinnin, sisäisen laskentatoimen ja taloussuunnittelun sekä keskitettyjen ostolaskujen ja myyntilaskutuksen tehtävissä. Yksikkö vastaa, koordinoi ja kehittää toimialatasoisia talouden ydinprosesseja yhteistyössä toimialan eri yksiköiden, talouden ohjauksen sekä eri sidosryhmien kanssa.

Kasvun ja oppimisen palveluissa on edistetty yhteistä työtä varhaiskasvatus-, perusopetus- ja nuorisopalveluissa. Tavoitteet ja toimenpiteet on kirjattu Kasvun ja oppimisen palveluiden kehittämisohjelmaan, jonka päivitysprosessi käynnistetään syksyn 2025 aikana.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Toimialan yhteisiin palveluihin varataan 0,5 henkilötyövuoden resurssi kaupunkitasoisen maksuliikennesuunnittelijan tehtävään. Tehtävän tarkoituksena on suunnitella, yhdenmukaistaa ja ohjeistaa kaupunkitasoisesti kassatoimintoja, -toimintatapoja ja maksamisen ratkaisuja. Uusi rooli pienentää kassatoimintaan liittyviä riskejä, toteuttaa sisäistä valvontaa sekä osaltaan varmistaa lakien ja säästösten noudattamisen (compliance-rooli).

DigiOne hanke jatkuu ja kehitetyn järjestelmän käyttöönottoprojekti alkaa. DigiOne tulee käyttöön siirtymävaiheen ajaksi Primus-järjestelmän rinnalle.

Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään 44 kunnallisessa päiväkodissa, 14 päiväkotikoulussa ja 23 yksityisessä päiväkodissa. Esiopetusta järjestetään lisäksi viiden (5) koulun tiloissa. Kunnallisia perhepäivähoitajia on työssä 19 ja yksityisiä 41. Kaksi kunnallista ryhmäperhepäivähoitoryhmää jatkaa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian Priimus-kampuksella. Kuusi (6) kunnallista päiväkotia on avoinna klo 5.00–22.30 ja Tapiolan päiväkodissa järjestetään ympärivuorokautista ja viikonloppuhoitoa. Siilinmaja on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen ryhmä, jossa on erityistä tukea ja vaativaa hoitoa tarvitsevia lapsia ja oppilaita.

Uusi Lohikosken päiväkotitoiminta on aloittanut toimintansa 1.8.2025. Toiminta Tikkakosken päiväkodissa on päättynyt toukokuussa 2025 ja lisätiloja alueen varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisille lapsille on saatu Liinalammin päiväkotikoulusta. Keskustassa toimii Voionmaan väistöpäiväkotitoiminta uuden Keskustan päiväkotikoulun rakennusvaiheen ajan. Lisäksi rakennetaan uutta Kivistön päiväkotitoimintaa, joka otetaan käyttöön elokuussa 2026. Jyskän koulun yhteyteen peruskorjataan tiloja esiopetusikäisille lapsille. Ritonien päiväkotiryhmän tiloista on luovuttu. Mäki-Matin ja Yrttisuon perhepuistoissa järjestetään avointa varhaiskasvatusta. Lisäksi Jyväskylän kaupungilla on kumppanuussopimus Tourutuvan avoimen päiväkodin kanssa.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoa korotettiin 1.8.2025. Palvelusetelin indeksikorotuksen vaikutus vuoden 2026 talousarvioon on noin 1,2 miljoonaa euroa. Uusi varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki on käsitelty eduskunnassa ja tulee voimaan tammikuussa 2026.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuntivälyksiin ja maksuprosentteihin tuli muutos 1.8.2025 alkaen. Perheet valitsevat lapsen palvelutarpeen tuntimäärän kolmesta vaihtoehdoista tuntivälyksestä. Vuoden 2026 talousarviossa varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulotavoitetta on nostettu 0,3 miljoonalla eurolla.

Toiminnan painopistealueet

Varhaiskasvatuksessa keskeisenä kehittämisteemana ovat hyvinvoivat ammattilaiset ja työyhteisöt sekä hyvinvoivat lapset. Kehittämisteema on perusopetuksen ja nuorisopalveluiden yhteinen. Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelmaa jatketaan ja sen sisältöä päivitetään syksyn 2025 aikana. Tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitojen systemaattinen kehittäminen jatkuu ja kehittämisessä hyödynnetään Kasvun ja oppimisen palveluiden yhteisiä toimintamalleja. Tuen lainsäädännön uudistus astuu voimaan 1.8.2025 ja se koskee tässä vaiheessa esi- ja perusopetusta. Tuen rakenteita, prosesseja ja toimintatapoja kehitetään uuden lainsäädännön mukaisiksi.

Työyhteisöjen tavoitteena on onnistuminen osaavan henkilöstön rekrytoinnissa, työn houkuttelevuudessa ja työsuhteiden jatkuvuudessa. Päiväkodin johtajat ja muu henkilöstö panostavat perehdyttämiseen yhdessä sovittujen suunnitelmien mukaisesti. Rekrytointia kehitetään monikanavaisesti sekä yhteistyötä tehdään oppilaitosten ja työllisyyspalveluiden kanssa.

Uudistettu johtamisjärjestelmä otettiin käyttöön tammikuussa 2025. Johtamisrakenteissa ja esihenkilöalueissa toteutettiin muutoksia, joiden tueksi johtajille järjestetään koulutusta muutoksen edistämiseksi esihenkilöalueella.

Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus- ja viestintäjärjestelmä läpileikkaa varhaiskasvatuksen järjestämisen koko prosessin. Toiminnanohjaus- ja viestintäjärjestelmän uudistaminen -hankkeessa on kartoitettu hankintavaihtoehdot ja seuraavaksi käynnistetään hankintatoimet. Hankinta ja palvelun käyttöönotto on laaja ja monen asiantuntijatahon yhteinen ponnistus, jolla tavoitellaan esimerkiksi kustannussäästöjä, parempaa käytettävyyttä, yhtenäisyyttä ja datan eheyttä, yhden luukun käyttäjähallintaa sekä tietoturvallisuutta ja tietosuojaa. Hanke kohdistuu vuosille 2025–2026.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhtenäistä opintopolkua kehitetään vaihteittain ja se pohjautuu pedagogiseen käsikirjaan. Yhtenäiselle opintopolulle työstetään erilaisia malleja esi- ja alkuopetusryhmien alueellisten sijaintien mukaan. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö tekee tiivistä yhteistyötä ja toteuttaa yhteisiä suunnitelmia. Uusi toimintakulttuuri näkyy päiväkotikouluissa myös kasvatus- ja opetushenkilöstön yhteiskäytössä.

Varhaiskasvatuksen laadunarviointia toteutetaan monimenetelmäisesti kattaen henkilöstön, lapset ja perheet. Kansallisella laadunarviointijärjestelmä Valssilla toteutetaan varhaiskasvatuksen laadunarviointiprosesseja, joista saatavan tiedon pohjalta suunnitellaan ja kehitetään toimintaa.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen varhaiskasvatuksen palvelusetelitä koskevan lainsäädännön uudistamisesta ja siirtämisestä opetus- ja kulttuuriministeriöön 1.1.2026 alkaen. Uusi laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä vastaisi pääperiaatteiltaan varhaiskasvatukseen aiemmin sovellettua sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annettua lakia sisältäen tarvittavat varhaiskasvatuksen toimialan täsmennykset. Esityksen mukaan omavastuuosuuden ohella perheeltä ei tulisi periä muita varhaiskasvatuskasvatusmaksuja. Omavastuuosuudella tarkoitetaan palvelutuottajan kokonaishinnan ja palvelusetelin arvon välistä erotusta, joka jää asiakkaan itsensä maksettavaksi. Omavastuuosuuden tulisi olla riittävä kattamaan ne varhaiskasvatuksen perustoiminnasta aiheutuneet kustannukset, joita palveluseteli ei kata. Lainsäädännön uudistus aiheuttaa palvelusetelin arvon korotuspainetta.

Kotihoidontukea käyttävien perheiden määrä on laskenut jo usean vuoden ajan. Tämän vuoksi kotihoidontukeen varattua määrärahaa pienennetään vuoden 2026 talousarviossa 500 000 euroa.

Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen lakiuudistus on tullut voimaan 1.8.2025. Uudistuksen toimeenpano ja jalkautuminen varmistetaan sekä valtakunnallisesti että paikallisesti tiedottamalla henkilöstöä uudistuksen sisällöstä. Tuen uudistamisen prosessissa tehdään yhteistyötä perusopetuksen, opiskeluhoitoon ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Jyväskylän esiopetussuunnitelma on päivitetty keväällä 2025 huomioiden tuen uudistuksen keskeiset muutokset.

Henkilöstön sairauspoissaolojen ja lyhytaikaisten sijaisten vähentäminen, vuosilomajärjestelyt ja palvelujen laajuus koulujen loma-aikoina vaativat toiminnan suunnittelua, seuranta ja arviointia esi- ja perusopetuksessa. Lisäksi tarvitaan päiväkodin johtajien välistä yhteistyötä henkilöstöresurssien käytössä.

Vuodelle 2026 kohdennetaan varhaiskasvatuksen palvelualueen henkilöstömenoihin 1,5 miljoonan euron oikaisuerä, jolla oikaistaan talousarviovuoden henkilöstömenoja paremmin toteumaa vastaavalle tasolle. Ero johtuu pääosin henkilöstö- ja taloussuunnitelman pohjatietojen eroista, joita tullaan korjaamaan keväällä 2026 kaupungin talousarvioprosessin uudistamisen yhteydessä.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Kunnallinen päivähoito, lapset lkm ka/kk, josta	5 236	5 209	5 172	-37	-0,7 %
päiväkodeissa	5 084	5 085	5 020	-65	-1,3 %
perhepäivähoidossa	95	95	93	-2	-2,1 %
kerhoissa	57	29	59	30	103,4 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	71,0	71,7	70,1	-2	-2,4 %
Yksityinen päivähoito (sis. esiopetuksen ja palvelu- rahan)					
lapset lkm ka/kk	1 179	1 189	1 214	25	2,1 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	16,0	16,4	16,4	0	0,4 %
Kotihoidon tuki, lapset ka/kk	1 331	1 338	1 308	-30	-2,2 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	18,0	18,4	17,7	-1	-3,9 %
<i>*korjattu TA2025 yksityisen päivähoiton lapsien lukumäärää</i>					
Mittarit					
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen bruttomenot / lapsi	15 318	15 500	15 700	200	1,3 %
Tuottavuusindeksi	0,89	0,81	0,82	0	1,2 %

Perusopetus

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupungin perusopetuspalveluihin kuuluvat kaikki kaupungin ylläpitämät perusopetusta tarjoavat koulut sekä iltapäivätoiminta. Opetusta järjestetään yhteensä 38 kouluyksikössä.

Vuoden 2025 lopussa kaupungin omissa kouluissa opiskelee arviolta 12 070 peruskouluikäistä lasta ja nuorta. Ennusteiden mukaan vuodesta 2025 oppilasmäärä vähenee vuoteen 2029 vähenee noin 1 100 oppilaalla. Muutokset vaihtelevat kuitenkin eri kaupunginosien välillä. Vuosiluokkien 1–6 oppilasmäärä on ollut laskussa jo neljän vuoden ajan huippulukemien jälkeen, ja sen arvioidaan pienenevän nykyisestä lähes 1 200 lapsella vuoteen 2035 mennessä. Myös yläkouluikäisten määrä on vähenemässä arviolta noin 1 000 oppilaalla vuoteen 2039 mennessä.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilasmäärä on pysynyt korkealla tasolla, vaikka Jyväskylän seudun vastaanottokeskustoimintaa on supistettu. Sen sijaan opiskelu- ja työperäinen maahanmuutto on lisääntynyt merkittävästi.

Jyväskylässä perusopetus järjestetään laadukkaasti, painottaen toimintakulttuurin uudistamista ja monipuolisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä. Opetussuunnitelma pohjautuu seitsemään laaja-alaisen osaamisen alueeseen. Lasten ja nuorten yhtenäistä opintopolkua vahvistetaan tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden kanssa. Yhteisiä tavoitteita kehitetään muun muassa yhteisen kehittämisohjelman ja tuen kehittämissuunnitelman avulla.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen yksikkö vastaa alle 17-vuotiaiden kotoutumiseen liittyvistä asioista kasvun ja oppimisen palveluissa. Yksikkö huolehtii myös esi- ja perusopetuksen valmistavan opetuksen järjestämisestä, eri kielten oppimäärien opetuksesta, yhteisten katsomusaineiden opetuksesta sekä koulujen kansainvälisyyskasvatuksen koordinoinnista.

Toiminnan painopistealueet

Jyväskylän kaupungissa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden yhteistä tulevaisuutta rakennetaan kasvun ja oppimisen palvelujen kehittämisohjelman 2023–2025 tavoitteiden ja teemojen pohjalta. Kaupunkistrategian valmistumisen jälkeen vuoden 2025 aikana laaditaan uusi kehittämisohjelma.

Perusopetuksessa painotetaan tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamista. Näiden taitojen järjestelmällinen kehittäminen perustuu yhteisiin toimintamalleihin, kuten Hyvinvoinnin vuosikelloon, Väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaiseen toimintamalliin, Lainvastaiset teot kouluissa -malliin sekä Poissaolomalliin.

Kasvun ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelmassa keskeinen tavoite on vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta tukevia toimintakulttuureja. Lähikouluperiaatteen mukaisesti oppimisen ja koulunkäynnin tuki pyritään järjestämään oppilaan omassa lähikoulussa tai sen alueella. Tuen lakiuudistus astui voimaan 1.8.2025, ja opetuksen järjestäjän velvollisuutena on varmistaa uuden lainsäädännön edellyttämät opetusjärjestelyt. Tavoitteet ja toimenpiteet kirjataan koulujen lukuvuosisuunnitelmiin.

Toimintaympäristön muutoksia ennakoidaan kehittämällä ja selkeyttämällä tuen rakenteita, prosesseja ja toimintatapoja kaupunkitasoisesti, alueellisesti ja yksikkökohtaisesti. Yksilöllisempää ja vahvempaa tukea tarjotaan esimerkiksi yhteisopettajuuden, joustavien ryhmittelyjen, pienryhmäopetuksen, konsultoinnin sekä erityisopetusosaamisen vahvistamisen avulla.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä tukee yhtenäisen opinpolun vuosikello, joka varmistaa tuen jatkumon nivelvaiheissa ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin siirryttäessä.

Järjestelmä- ja prosessiuudistuksia toteutetaan viiden kaupungin ja Tiera Oy:n yhteisessä DigiOne-hankkeessa. Sen tavoitteena on luoda kansallinen oppimisen palvelualusta ja ekosysteemi, joka korvaa vaiheittain nykyiset Primus-, Kurre- ja Wilma-järjestelmät. DigiOne otetaan käyttöön ensin pilottikouluissa ja käyttöönotto laajenee muihin kouluihin vaiheittain syksystä 2026 alkaen.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen painopisteitä ovat kotoutumisen tukeminen, kielellisesti tuetun opetuksen kehittäminen ja kansainvälisyyskasvatuksen lisääminen. Kotikansainvälisyyttä ja AGENDA2030-toimintaohjelman merkitystä vahvistetaan koulujen arjessa Opetushallituksen myöntämän hankerahoituksen avulla. Kotouttamistyötä kehitetään koko toimialan palvelutarjottimen koamisella sekä kotoutumisen käsikirjan laatimisella perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen. Kieli- ja kulttuuriryhmien opetukseen laaditaan vuoden 2025 aikana strategia, jossa asetetaan strategiset tavoitteet ja toimenpiteet kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen ja palveluiden järjestämiseksi ja kehittämiseksi.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Perusopetuksen oppilasmäärä on kääntynyt laskuun ja kasvua ei ole ennusteiden mukaan odotettavissa lähivuosina. Syntyvyyden väheneminen on keskeinen tekijä, mutta muuttoliike voi muuttaa tilannetta suuntaan tai toiseen ja sen vaikutuksia on vaikea arvioida täsmällisesti. Valmistavassa opetuksessa olevien ja sieltä yleisopetukseen siirtyvien oppilaiden määrä pysyy edelleen korkeana.

Syntyvyyden kehityksen seuranta on olennainen osa palveluverkon suunnittelua. Kaupunki päivittää vuosittain palveluverkkoselvityksen, jonka avulla voidaan ennakoida muutoksia ja reagoida niihin ajoissa. Oppilaaksiottoa koskevilla ratkaisulla tehdään tiivistä yhteistyötä muiden paikallisten opetuksen järjestäjien kanssa. Jyväskylän Normaalikoulu toimii jatkossakin lähikouluna kaupungin alueella asuville oppilaille yhdessä kaupungin omien koulujen kanssa. Lähikoulujen määrittelyllä voidaan ohjata ja tasapainottaa oppilasmääriä tehokkaammin kuin ennen. Normaalikoulun oppilasmääriä pyritään lisäämään suunnitelmallisesti laadukkaana opettajankoulutuksen varmistamiseksi. Tämä edellyttää kuitenkin muutoksia kaupungin palveluverkkoon.

Jyskän koulu muuttuu 1.8.2026 alkaen 1–4 vuosiluokkien kouluksi. Vuosiluokkien 5–6 opetus järjestetään Vaajakosken yhtenäiskoulussa. Tammirinteen koulun 1–2 luokkien opetus siirtyy Jyskän kouluun.

Oppilaiden tuen tarve lisääntyy ja monimuotoistuu. Oppimisen tuen rinnalla kasvavat myös oppilashuollolliset tarpeet. Elokuussa 2026 on jo vuoden verran noudatettu tuen lakiuudistusta ja arkikäytänteet ovat selkeytyneet.

Kaupungin perusopetuksen kouluissa järjestetään syksystä 2025 alkaen iltapäivätoiminta kaupungin omana toimintana. Tavoitteena on hyödyntää koulunkäynninohjaajaresurssia kustannustehokkaasti. Palveluntuottajien toimintaa jatketaan Normaalikoulussa, Kristillisessä koulussa ja Steiner-koulussa ja Valteri Onervassa. Vertti-toimintaa on järjestetty yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja jatkossa päävastuu toiminnan järjestämisestä siirtyy kaupungille.

Vuoden 2025–2026 kehittämisen painopiste on teemassa *osaavat, hyvinvoivat ammattilaiset ja hyvinvoiva koulu*. Teema on yhteinen varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden kanssa, ja sen tavoitteet pohjautuvat Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelmaan, joka linjautuu kaupungin strategisiin tavoitteisiin.

Vuonna 2026 otetaan käyttöön DigiOne-järjestelmä, joka toimii siirtymävaiheessa rinnakkain nykyisen Primus-järjestelmän kanssa.

Perusopetuksen talousarvioesitys pitää sisällään lukiotoiminnan tuen lopettamisen. Kaupunki on tukenut Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian lukiotoimintaa vuonna 2025 yhteensä 875 000 eurolla. Gradian mukaan lukiotuen maksamisen lopettaminen vuonna 2026 vaikuttaisi kurssitarjontaan ja valmentaviin opintojaksoihin.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Oppilasmäärä 20.9	12 468	12 060	12 082	22	0,2 %
Oppilaat, äidinkieli muu kuin suomi	1 216	995	1 259	264	26,5 %
Aamu- ja iltapäivätoiminnan lapset	1 504	1 504	1 438	-66	-4,4 %
Koulukuljetettavien määrä	1 781	1 850	1 727	-123	-6,6 %
Valmistavan opetuksen läsnäolokuukaudet		1 233	1 170	-63	-5,1 %
Opetustuntien kokonaismäärä					
1-6 luokilla	10 646	9 721	10 687	966	9,9 %
7-9 luokilla	7 084	7 503	7 392	-111	-1,5 %
erityisopetus	4 148	3 742	4 205	463	12,4 %
Mittarit					
Opetuksen vuosiviikkotunnit/oppilas	1,74	1,71	1,81	0	5,8 %
Opetusryhmän laskennallinen koko/ryhmä					
1-6 luokilla	17,7	18,7	16,9	-2	-9,6 %
7-9 luokilla	18,3	17,4	17,4	0	0,0 %

Nuorisopalvelut

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupungin nuorisopalveluiden tehtävä on suunnitella, kehittää ja tuottaa jyvaskyläläisille nuorille ja nuorille aikuisille palveluita, jotka tukevat heidän kasvuaan, osallisuuttaan ja itsenäistymistään. Tavoitteena on parantaa ja tukea nuorten hyvinvointia sekä kasvu- ja elinoloja yhdessä muiden toimijoiden sekä nuorten kanssa. Toiminta kohdentuu nuorisolain (2016) mukaisesti alle 29-vuotiaisiin nuoriin, joita Jyväskylässä on lähes 40 % asukasmäärästä.

Alueellinen nuorisotyö tarjoaa 13–18-vuotiaille nuorille ennaltaehkäisevää, mielekästä, nuorilähdistä ja monipuolisia kokemuksia tarjoavaa vapaa-aikaa turvallisissa ympäristöissä. Työ perustuu kahdeksaan nuorisotilaan, nuorisoverstaaseen sekä liikkuvan nuorisotyön yksikköön. Keskustassa sijaitsee kulttuurisen nuorisotyön keskus Veturitallit, jonka kohderyhmä ovat 13–29-vuotiaat nuoret. Lisäksi alueellinen nuorisotyö organisoii kadulle jalkautuvaa nuorisotyötä, digitaalista nuorisotyötä sekä nuorisopalveluiden loma-ajan toimintaa.

Kohdennetun nuorisotyön keskiössä on tuen tarpeessa olevien nuorten vahvempi yksilöllinen tukeminen, auttaminen ja palveluun ohjaus. Kohdennettua nuorisotyötä ovat etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa 15–28-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen ja työelämän ulkopuolella ja ohjata heidät tarvittavien palveluiden piiriin. Erityisnuorisotyö vastaa Nuorten kohtaamispaikka Bostarin toiminnasta ja keskustan alueelle jalkautumisesta sekä osallistuu moniammatilliseen Ankkuri-ryhmään, jonka tehtävänä on nuorten tekemien rikosten ennaltaehkäisy. Nuorten työpajatoiminta tarjoaa valmennus-, ohjaus- ja opetuspalveluja 15–28-vuotiaille jyvaskyläläisille nuorille. Tavoitteena on tukea nuoren työ- ja toimintakykyä sekä vahvistaa nuorta opintoihin, työelämään tai kiinnittymään muihin häntä tukeviin palveluihin. Lisäksi yhteistyössä Gradian kanssa järjestetään opinnoissaan keskeyttämisuhan alla oleville nuorille Vivo-valmennusta ja työpajaympäristö voi myös toimia Tuva-opintojen ja toisen asteen opintojen vaihtoehtoisena oppimisympäristönä.

Yhteiskunnallinen nuorisotyö tuottaa koko nuorisopalveluita läpileikkaavia, ennalta ehkäiseviä palveluita ja toimintaa, kuten koulunuorisotyötä, osallisuuskasvatusta (ml. Lasten parlamentti ja nuorisovaltuusto), sekä kansainvälistä toimintaa ja kestävä kehityksen teemoja. Koulunuorisotyö kohdentuu erityisesti yläkouluikäisiin nuoriin, muut toiminnot koskettavat kaikkia alle 29-vuotiaita jyvaskyläläisiä. Yhteiskunnallisten palveluiden kautta kulkevat myös Jyväskylän nuorisoaivastukset ja siellä on päävastuu järjestöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Ennaltaehkäisevän nuorisotyön tärkein tavoite on tukea nuorten kasvua ja hyvinvointia sekä tarjota heille osallisuuden, yhteisöllisyyden ja vaikuttamisen kokemuksia.

Nuorisopalvelut hallinnoivat poikkihallinnollisia toimintoja: Nuorten taloa, Ohjaamo Jyväskylää sekä SIB-toimintaa.

Toiminnan painopistealueet

Vuosi 2026 tulee olemaan nuorisopalveluissa juhlavuosi, sillä kunnallinen nuorisotyö täyttää Jyväskylän kaupungissa 80 vuotta. Juhlavuosi tulee näkymään nuorisopalveluiden toiminnassa pitkän vuotta.

Nuorisopalveluiden toimintaa ohjaavan suunnitelman, Nuorisopläänin, päivitys valmistui syksyllä 2025 ja se tulee ohjaamaan nuorisopalveluiden toimintaa seuraavina vuosina. Nuorisopalveluiden visiona on ”Jyväskylä on hyvinvoivien nuorten kaupunki”. Tätä edistetään keskittymällä nuorten kohtaamiseen yhteisöllisen, yhteiskunnallisen ja kohdennetun nuorisotyön menetelmin.

Nuorisopläänin päivityksen yhteydessä toteutettiin laaja nuorten, sidosryhmien ja kuntalaisten kuuleminen, josta esiin nousseita asioita tullaan painottamaan nuorisopalveluiden toiminnassa vuonna 2026. Nuorten tarpeita ja toiveita huomioidaan ja nuoria otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun. Valitettavasti osaan nuorisopalveluiden toiminnoista vaikuttaa talouden sopeuttamistoimina tehdyt tilaratkaisut, joiden vaikutukset tulevat näkyviksi vuonna 2026. Nuorisopalvelut pyrkii mukauttamaan toimintaa haastavassa tilanteessa, jotta negatiiviset vaikutukset nuoriin tulisivat olemaan mahdollisimman vähäisiä. Toimintoja joudutaan jossain määrin supistamaan ja kehitettyjä, hyväksi todettuja toimintatapoja muuttamaan, jotta toiminta pystytään uusissa tiloissa toteuttamaan.

Nuorisopalveluiden toiminnan ja palveluiden markkinointia sekä viestintää tehostetaan edelleen vuonna 2026, erityisesti someviestinnän osalta. Toiminnan vaikuttavuutta seurataan kaikki palvelut kattavan palautejärjestelmän avulla ja nuorilta saatava palaute huomioidaan toiminnan kehittämisessä.

Nuorisopalvelut tekee vuonna 2026 kansainvälistä nuorisotyötä omien Erasmus+- ja ESC-ohjelmien tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Näiden lisäksi nuorisopalvelut on kumppanina muuttamassa EU-rahoitteisessa hankkeessa (esim. Girl Power Empower).

Jyväskylässä on suhteellisesti paljon syrjäytymisvaarassa olevia eli ns. NEET-tilanteessa (ei työssä, koulutuksessa tai asepalveluksessa) olevia nuoria ja nuoria aikuisia. Nuorisopalvelut tuottaa useita toimintoja, jotka kohdentuvat erityisesti heikommassa asemassa olevien nuorten tukemiseksi, kuten etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö, Nuorten talo, nuorten työpajatoiminta ja SIB-hanke. Haasteena on ko. nuorten tarvitsemien palveluiden heikko saatavuus erityisesti mielenterveys- ja päihdepalveluissa. Nuoret tarvitsevat tukea ja apua muissa palveluissa asioimiseen sekä koulutus- ja työelämäpoluille kiinnittymiseen. Nuorten ja nuorten aikuisten palveluverkon kehittäminen edellyttää tiivistävää yhdessä tekemistä Keski-Suomen hyvinvointialueen, oppilaitosten sekä kolmannen sektorin kanssa. Nuorisopalvelut tulee panostamaan edelleen nuorten palveluverkon kehittämiseen Jyväskylässä mm. hankeyhteistyöllä.

Nuorten työpajatoiminnassa jatketaan tiivistä yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa. Opinnoistamisen käytäntöjä selkeytetään ja vahvistetaan ja opiskelijoille tarjotaan vaihtoehtoisia oppimisympäristöjä hyödyntämällä koulutussopimuksia. Selvitetään mahdollisuutta hyväksyä nuoren omaehtoinen pajasopimus osaksi työllistymistä edistäviä palveluja. Erityistä huomiota kiinnitetään nuorten työpajajakson jälkeisiin jatkopolkuihin ja sijoittumisiin, ja yhteistyötä työelämän toimijoiden kanssa vahvistetaan. Nuorten työpajatoiminnassa tiivistetään yhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen ja TE-palveluiden kanssa. Lisäksi Jyväskylän kaupungin sisällä vahvistetaan poikkihallinnollista yhteistyötä nuorten palveluiden kehittämiseksi.

Nuorisopalvelut kehittää tulevana vuosina toimintoja, joilla vastataan erityisesti kestävä kehityksen teemoihin. Yhdessä nuorten kanssa pyritään käynnistämään toimintoja, joilla vastataan nuorten ympäristöhuoliin ja –ahdistuksiin. Lisäksi nuorisopalveluiden kaikissa toiminnoissa huomioidaan ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä lisätään työntekijöiden valmiuksia ja osaamista.

Nuorten talon ja Ohjaamo Jyväskylän toiminnan kehittämistä jatketaan yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen sekä työllisyyspalveluiden kanssa.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Nuorisobarometrin (2024) mukaan nuorten usko tulevaisuuteen on heikentynyt. Myös tulevaisuus-usko erityisesti Suomen tulevaisuuteen on heikentynyt (Sitran tulevaisuusbarometri). Tulevaisuus-uskolla on tärkeä merkityksensä yhteiskunnan toiminnan, kehityksen ja jatkuvuuden turvaamiselle puhumattakaan sen inhimillisestä merkityksestä yksilöiden ja yhteisöjen valinnoille ja elämänpolkujen rakentumisille. Nuorisotyön tulee tukea nuorten tulevaisuususkon vahvistumista.

Heikommassa asemassa olevien nuorten tilanne on haastava Jyväskylässä. Nuorisotilastojen mukaan arvio NEET-tilanteessa olevien 15–28-vuotiaiden nuorten määrästä on Jyväskylässä kääntynyt nousuun. Viimeisimmän (2023) arvion mukaan NEET-tilanteessa olevia nuoria on Jyväskylässä jo 15,5 prosenttia 15–28-vuotiaista eli 5 134 nuorta. NEET-tilanteessa olevien nuorten määrän lisäksi myös tilastot nuorten rikollisuuteen, huumekuolemiin ja häätöihin liittyen ovat huolestuttavia Jyväskylässä. Nuorten aikuisten häädöt ovat lisääntyneet Jyväskylässä. Vuonna 2023 Jyväskylän toimittuja häätöjä eli niitä, joissa koti menetettiin, oli eniten nuorilla aikuisilla. Eniten tuona vuonna kodin menetyksiä oli Jyväskylässä ikäluokissa 20–29-vuotiaat. Valtaosa (70 %) häädetyistä oli miehiä. Vuonna 2023 kuusi alle 25-vuotiaasta nuorta kuoli huumausaineisiin. Alle 18-vuotiaiden rikostilastoissa (2024) erityisesti henkeen ja terveyteen kohdistuneissa rikoksissa ja huumausainerikoksissa on erittäin huomattavaa kasvua vuoteen 2023 verrattuna. Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset ovat lisääntyneet 24 prosenttia ja huumausainerikokset 39 prosenttia.

Lapsia, nuoria, perheitä ja nuoria aikuisia haastavat myös yleinen maailmantilanteen epävakaisuus ja heikko taloustilanne. Sosiaaliturvan muutosten negatiiviset vaikutukset (mm. ahdistuneisuuden lisääntyminen, taloudelliset vaikutukset, asunnottomuus, velkaantuminen, ruoka-avun tarpeet, maksuttomien vapaa-ajan palveluiden kysynnän lisääntyminen) näkyvät jo nuorisopalveluiden asiakkaissa ja heidän lähiverkostoissaan. Lisäksi koronaviruspandemian jäljiltä on vielä nuorten keskuudessa laajamittaista palveluvajetta mm. mielenterveyspalveluiden saatavuudessa. Vihapuheen ja rikollisuuden voimistuminen, radikalisoituminen ja erilaiset polarisoitumisen kehityssuunnat esimerkiksi taloudellisten mahdollisuuksien tai arvo- ja katsomuksellisten kysymysten suhteen on huomioitava myös nuorempien nuorten osalta.

Jyväskylän kaupunki luopui Matarankadun nuorten työpajatoiminnan tiloista kesällä 2025 osana talouden tasapainottamistoimia. Työpajatoiminta on jaettu kahteen toimipisteeseen: keskustan Veturitalleille ja Kuokkalassa sijaitsevaan Mutteriin. Tilamuutoksien vuoksi nuorisopalvelut kehittävät toimintaansa, jotta palvelutaso saadaan ylläpidettyä erityisesti nuorten työpajatoiminnassa ja alueellisesti nuorisotyössä.

Nuorten hyvinvoinnin haasteet ja monimutkaiset elämäntilanteet kuormittavat nuorisopalveluja ja sen henkilöstöä yhä enemmän. Resurssien tarve on kasvava.

TE2025-uudistuksen myötä työllisyydenhoito siirtyi kuntien järjestämisvastuulle ja Jyväskylän sekä Muuramen työllisyysalue aloitti toimintansa vuoden 2025 alussa. Työllisyysalueiden tulee varmistaa toimintaedellytykset nuorten työllistymistä edistävälle monialaisen tuen yhteispalvelulle (Laki työllisyyden monialaisesta edistämisestä 381/2023, 16 §). Jyväskylän ja Muuramen alueella palvelua tuottaa Ohjaamo Jyväskylä, joka jatkaa sivistyspalveluiden toimialalla. Ohjaamon toimintaa koordinoivan Nuorten talon koordinaattorin (1 htv) työpanos on jaettu nuorisopalveluiden (70 %) ja työllisyyspalveluiden (30 %) kesken. Nuorten talo ja Ohjaamo Jyväskylä jatkavat yhteistyön kehittämistä työllisyyspalveluiden kanssa.

TE2025-uudistus vaikuttaa myös nuorten työpajatoiminnan asiakkaiden tilanteisiin. Työkokeilun maksimipituuden lyhentyminen kuuteen kuukauteen ja kuntouttavan työtoiminnan päätyminen työpajalla vaikeuttavat nuorten osallistumista pajatoimintaan. Yhä useammalla pajatoimintaan hakeutuvalla nuorella on suuri tarve vahvistaa omaa elämän- ja arjenhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä ennen työ- tai opiskeluelämäänsä suuntautumista.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Nuorten kohtaamiskerrat alueellisessa nuorisotyössä	47 915	40 000	40 000	0	0,0 %
Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä	878	740	700	-40	-5,4 %
Työpajatoimintaan osallistuneet nuoret	383	360	360	0	0,0 %
Nuorten kohtaamiskerrat koulunuorisotyössä	95 708	65 000	65 000	0	0,0 %
Ohjaamon käyttökerrat	11 311	10 500	7 000	-3 500	-33,3 %
Mittarit					
Bruttomenot / alle 30-vuotiaat	108,1	119,2	119,3	0	0,0 %
Nettomenot / alle 30-vuotiaat	95,5	107,1	107,1	0	0,0 %

Avustukset ja sopimukset 2024–2026

Avustukset ja sopimukset 2024–2026

Nuorisopalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025– 2026	
(euroa)				euroa	%
Nuorisotoiminnan avustukset ja sopimukset					
Nuorisotoiminnan avustukset	95 250	107 000	107 000	0	0 %
Kulttuuriyhdistys Väristys ry.	61 000	61 000	61 000	0	0 %
Avustukset ja sopimukset yhteensä	156 250	168 000	168 000	0	0 %

* Nuorisotoiminnan avustukset eivät sisällä nuorisovaltuuston jakamaa hankerahaa.

Kylän Kattaus

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupungin ruokapalvelu toimii vuoden 2026 alusta lukien sivistyspalvelujen toimialalla nettobudjetoituna palvelualueena. Kylän Kattauksen tehtävänä on tarjota hyvinvointia ja huolenpitoa arjessa asiakkaan lautaselle. Visiona on olla arvostettu, laadukas ja kustannustehokas hyvinvoinnin edistäjä sekä olla haluttu ja jatkuvasti kehittyvä ammattilaisten työyhteisö. Tätä Kylän Kattaus toteuttaa olemalla uudistuva, yhteistyöhaluinen ja luotettava ruokapalvelukumppani. Asiakkaiden hyvinvoinnista huolehditaan ohjaamalla terveelliseen ja monipuoliseen ruokavalioon. Kylän Kattaus tuottaa ruokapalvelua kaupungin sisäisille asiakkaille.

Tuotannon palveluyksikkö valmistaa 18 000 lounasta päivässä Palokan ja Ristonmaan keskeisissä sekä lasten ja nuorten leirien ja suurtahtumien ruokapalvelua.

Ruokapalvelujen palveluyksikkö tuottaa ruokapalveluja 80 päiväkotiin ja kouluun. Päiväkodeissa tarjotaan aamupala, lounas ja välipala, vuoropäiväkodeissa myös päivällinen ja iltapala. Kouluissa tarjolla on päivittäin lounas ja Jälkkärin välipala. Lisäksi tarjolla on maksullista välipalaa. Palvelukeittöverkko rakennetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon mukaisesti.

Hallinnon tukipalveluyksikkö tuottaa tukipalveluja ruokapalvelujen palveluyksiköille.

Toiminnan painopistealueet

Kylän Kattaus -liikelaitos lakkautetaan vuoden 2025 lopussa ja Kylän Kattauksen toiminta siirtyy nettobudjetoiduksi ruokailupalveluiden palvelualueeksi Sivistyksen toimialalle. Nettobudjetoidun yksikön perustamisen vuoksi tuleva organisaatiomuutos tulee vaikuttamaan Kylän Kattauksen hallinnollisiin tehtäviin ja aiheuttaa tehtäväkuvamuutoksia. Muutosten hallinta, toimeenpano ja toiminnan vakiinnuttaminen on vuoden 2026 yksi keskeisimmistä toiminnan painopistealueista.

Kylän Kattaus tukee lapsen ja nuoren kasvua ja oppimista tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatus- ja kouluruokailua. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin, tulee mielellään ruokailemaan ja on tyytyväinen ruuan laatuun ja palveluun. Koululounaalle osallistumista mitataan säännöllisesti lautaslaskennan avulla.

Yhtenä painopisteenä on resurssiviisas ja eettinen toiminta. Kylän Kattaus järjestää ruokapalvelut järkevästi, luonnonvaroja ja energiaa resurssiviisaasti käyttäen, päästöjä vähentäen ja kiertotaloutta monipuolisesti edistäen. Ruokalistan hiilijalanjäljen lähtötaso määritellään vuoden 2026 aikana. Kun lähtötaso on määriteltä, asetetaan prosentuaalinen tavoite hiilijalanjäljen pienentämiseen vuoteen 2030 mennessä. Hiilijalanjäljen laskemisessa käytetään Aromi-toiminnanohjausjärjestelmän laskuria ja mittarina tullaan käyttämään hiilidioksidiekvivalenttia CO₂-ekv.

Ruokahävikin vähentäminen on keskeisiä ruokapalvelun tavoitteita niin taloudelliselta kuin resurssi- viisausnäkökulmasta. Hävikin vähentämistä jatketaan tarkentamalla elintarvike- ja palvelukeittiöiden ruokatilauksia sekä ympäristö- ja ruokakasvatuksen avulla. Aiemmin on mitattu lautashävikkiä, jatkossa huomioidaan kokonaishävikki eli lautas- ja tarjoiluhävikki sekä keittiössä syntynyt biojäte. Vuonna 2025 on otettu käyttöön Aromi-toiminnanohjausjärjestelmän menekki-hävikki, johon kirjaetaan päivittäin hävikin määrä. Kun hävikin kokonaismäärän lähtötaso on määriteltä, asetetaan prosentuaalinen tavoite ruokahävikin vähentämiseksi vuoden 2026 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Hävikin määrässä ei ole mahdollista päästä nollahävikkiin, mikä tarkoittaisi ruoan loppumista päiväkodeissa ja kouluissa.

Viime vuosina sairauslomien määrä on lisääntynyt osin osaavan, työkykyisen ja sitoutuneen henkilöstön rekrytointihaasteista. Tavoitteena on, että ruokapalvelun henkilöstö on ammattitaitoista, työkykyistä ja motivoitunutta niin työhön kuin ammatilliseen kehittymiseen. Painopisteenä on sairauslomien vähentäminen, mitä tukee onnistunut henkilöstön sijoittelu, työn mitoitus ja tehtävänkuvat. Ruokapalvelun mitoitus työ valmistuu syksyllä 2025, jonka jälkeen henkilöstön työtunteja tasataan vastaamaan mitoituksen tuloksia eli pyritään siihen, että jokaisessa keittiössä on oikea määrä työntekijöitä oikeaan aikaan huomioiden mm. asiakasmäärä, erityisruokavaliot ja keittiön päivittäiset tehtävät. Vaikeiden erityisruokavalioiden lisääntyminen ja henkilöstön osaamiseen liittyvät haasteet ovat lisänneet ohjauksen ja valvonnan tarvetta. Perehdyttämistä ja sisäistä valvontaa tullaan tehostamaan.

Lasten ja luontaiseturuokailijoiden määrän väheneminen vaikuttaa ruokapalvelun palvelutarpeeseen pitkällä aikavälillä. Työn määrä vähenee keittiössä pikkuhiljaa asiakasmäärän vähentyessä, mutta ruokapalvelua hoitamaan tarvitaan edelleen henkilöstöä. Kylän Kattaus on kilpailukykyinen ja kustannustehokas ja valitsee sellaisia säästäviä ja taloudellisia tapoja toimia, jotka vähentävät kustannuksia laadun kärsimättä. Ruokapalveluhenkilöstön työtuntimäärää tarkastellaan pyrkien kustannustehokkuuteen. Tarkastelussa huomioidaan ruokapalvelun palvelutarve ja arvioidaan mahdollisuutta joustaviin työkuviin, esimerkiksi puhtauspalvelutyön lisäämistä tehtäviin, jotta henkilöstöä ei tarvitse osa-aikaistaa tai ruokapalvelutyötä osaulkoistaa.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Osana kaupungin sopeuttamissuunnitelman 2023–2026 laatimista selvitettiin Kylän Kattauksen toiminnan järjestämisen vaihtoehtoja. Kylän Kattaus liikelaitos lakkautetaan vuoden 2025 lopussa ja vuonna 2026 alusta alkaen Kylän Kattaus toimii nettobudjetoina yksikkönä sivistyspalveluiden toimialalla.

Ruokapalvelulla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, jonka eteen on tehty jo vuosia pitkäjänteistä työtä mm. kasvisruoan lisäämisellä, ruokahävikin vähentämisellä ja ympäristötaidoitteiden huomioimisella elintarvikehankinnoissa. Resurssiviisaustavoitteet ja -toimenpiteet päivitetään vuonna 2025 vastaamaan nykyhetken haasteisiin.

Syntyvyys alenee Suomessa. Vuonna 2030 Suomessa on 80 000 lasta ja Jyväskylässä 2800 vähemmän kuin tällä hetkellä. Lasten määrän väheneminen vaikuttaa niin varhaiskasvatukseen kuin perusopetukseen ja sitä kautta myös päiväkotij- ja kouluruokaa tarjoaviin palveluntuottajiin. Tällä hetkellä Kylän Kattaus tuottaa 18 000 lounasta päivittäin. Mikäli syntyvyys laskee ennusteiden mukaisesti, tulee ruokapalveluiden asiakasmäärä laskemaan. Tämä on huomioitava toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Vaikka syntyvyys laskee, kasvaa vieraskielisten lasten ja työntekijöiden osuus. Kylän Kattaus on monikulttuurinen työyhteisö, ja vieraskielisten työntekijöiden osuus tulee lisääntymään johtuen myös ruokapalvelualaa vaivaavasta työvoimapulasta. Monikulttuurisuus on huomioitava entistä paremmin ruokapalvelun asiakaspalvelu- ja esihenkilötyössä. Kylän Kattaus on osallistunut vuonna 2025 EU:n osarahoittamaan Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän yliopiston Kohtaus-hankkeeseen, jossa on kehitetty kielitietoista rekrytointia, perehdytystä ja työyhteisön monimuotoisuutta. Hankkeessa saatuja opit ja laaditut rekrytointi- ja perehdytysmateriaalit tullaan hyödyntämään ja otamaan osaksi toimintatapaa.

Lasten ja nuorten osallisuus on tärkeää, jotta he pääsevät vaikuttamaan itseään koskevien palvelujen toteuttamiseen kaikissa ikävaiheissa. Ruokapalvelun asiakkaille järjestetään säännöllisesti asiakastytyväisyyskyselyitä ja alakouluikäisten Lasten Parlamentin Makuraati kokoontuu vuosittain keskustelemaan ruokapalvelun edustajien kanssa kouluruokaan ja -ruokailuun liittyvistä asioista ja valitsemaan uuden ruokalajin seuraavan lukuvuoden ruokalistalle. Yläkouluikäisille vastaavaa vaikuttamisen kanavaa ei ole. Kouluterveyskyselyissä nousee esiin, että erityisesti yläkouluikäiset eivät

syö koululounasta päivittäin. Lisäämällä yhteistyötä perusopetuksen ja nuorisopalvelujen kanssa tulisi selvittää mahdollisuus yläkouluikäisille Makuraati-tyyppiseen toimintaan, jotta myös he pääsevät vaikuttamaan kouluruokaan, mikä lisää koululounaan päivittäistä syömistä, edistää oppimista ja hyvinvointia.

Euroopassa ja maailmassa tapahtuvien muutosten vuoksi varautumisen valmiusastetta on nostettu Suomessa ja Jyväskylän kaupungissa. Kaupungin varautumisen myötä jatkuvuudenhallinta ja turvallisuustyö nousee painopisteeksi myös ruokapalveluissa.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Myyntituotot / henkilötyövuosi, euroa	92 358	85 000	85 000	0	0,0 %
Aterioita / vuosi, 1000 kpl	5 637,5	5 578,1	5 587,2	9,1	0,2 %
Henkilötyövuodet	178,1	187,3	189,3	2,0	1,1 %
Toimipisteet, kpl	80	81	80	-1	-1,2 %
Toimitilat, m ²	8 233,6	8 391,2	8 388,8	-2,4	0,0 %
Mittarit					
Asiakastyytyväisyys	3,3	3,7	3,7	0,0	0,0 %
Koulutus, pv / htv	1,6	3,0	3,0	0,0	0,0 %
Sairauslomapäivät / htv	28,2	23,4	23,4	0,0	0,0 %

Kulttuuripalvelut

Toiminnan kuvaus

Kulttuuri-, opisto- ja kirjastopalvelut muodostavat omaehtoisen kulttuurisen hyvinvoinnin ja oppimisen palvelukokonaisuuden. Kulttuuripalvelut-palveluyksikön tehtäviin kuuluvat mm. kulttuurin kehittäminen, kumppanuudet ja sidosryhmäyhteistyö.

Kulttuuripalvelut edistää asukkaiden hyvinvointia järjestämällä monipuolista kulttuuritoimintaa ja tukemalla kulttuurin ja taiteen harjoittamista ja harrastamista. Keskeiset kohderyhmät ovat lapset, lapsiperheet, nuoret ja ikääntyneet. Vakiintuneita toimintamuotoja ovat kulttuuriopetussuunnitelman toteuttaminen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, kulttuurineuvolatyö, kulttuurituotanto lapsiperheille ja ikääntyneille sekä kulttuurisisältöjen tuottaminen ikääntyneiden palvelujen eri toimintayksiköihin.

Tapahtumatoiminta, oppilaitosyhteistyö, hanketoiminta ja yhteistyö taiteen vapaan kentän toimijoiden kanssa sekä kumppanuussopimusten ja avustusten valmistelu kuuluvat kulttuuripalvelujen ydin toimintaan. Eri ikäisille suunnatussa kulttuuritarjonnassa huomioidaan monipuolisesti taiteen eri lajit ja muodot.

Lisäksi tähän kokonaisuuteen kuuluvat palvelualueen johtaminen, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan menot, kansalaistoiminnan ja kulttuurin avustukset sekä Gradian oppilaspaikkasopimus.

Toiminnan painopistealueet

Kulttuuripalveluiden tavoitteita linjaavaa uutta Kulttuurin kasvuohjelmaa laadittiin vuoden 2025 aikana. Kun ohjelma on hyväksytty, sen mukaisia toimenpiteitä edistetään yhteistyössä muiden kulttuurin verkostotoimijoiden ja viranomaistahojen kanssa koko valtuustokauden 2026–2029 ajan.

Poikkihallinnollinen yhteistyö kaupungin sisällä on vakiintunut osaksi kulttuuripalveluiden toimintaa ja yhteistyön kehittämistä jatketaan muiden verkostotoimijoiden kanssa vuonna 2026. Yhteistyö mahdollistaa lisänäkyvyyden kulttuuripalveluiden toiminnalle ja paikallisille taiteilijoille. Lisäksi se lisää kulttuurin saavutettavuutta myös muille kuin aktiiviosallistujille.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Lastenkulttuuri on painopiste, johon panostetaan laajalla paikallisella, seudullisella ja valtakunnallisella yhteistyöllä. Keskiössä ovat alle 16-vuotiaat lapset ja nuoret perheineen. Mäki-Matin perhepuistoon valmistuneen uuden lastenkulttuurin Lystimökin toimintamallia ja käyttöä kehitetään vuonna 2026. Lystimökki tarjoaa tilan lasten taiteelle ja monenlaiselle lastenkulttuuritoiminnalle osana perhepuiston toimintaa. Lystimökissä on esimerkiksi erilaisia näyttelyitä ja työpajatoimintaa lapsille ja perheille.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelman mukaisten vuosittaisten sisältöjen lisäksi Huhtasuon yhtenäiskoululla on toiminut neljä lukuvuotta kohtaavaa työtä tekevä koulu-taiteilija. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveyden tukemiseen kulttuurin keinoin kohdennettu perintöraha mahdollistaa koulutaiteilijan työn jatkamisen lukuvuonna 2025–2026. Lisäksi elokuussa 2025 aloitti kolme uutta vastaavaa työtä tekevää taiteilijaa: päiväkotitaiteilija Huhtasuon päiväkodissa ja kaksi nuorisotilataiteilijaa Tikkakoskella Nuotikassa.

Seudullisen lastenkulttuurikeskus Kulttuuriantian toimintaa kehitetään ja vahvistetaan kymmenen kunnan yhteisellä toimintasuunnitelmalla ja ohjelmalla, johon järjestetään ensimmäistä kertaa erillinen taiteilija- ja esiintyjähaku. Yhteinen toimintasuunnitelma on edellytys opetus- ja kulttuuriministeriön avustukselle.

Ikääntyneille suunnatut kulttuuripalvelut tuottavat monipuolisia ohjelmakokonaisuuksia aina avoimista tapahtumista kohdennettuihin tapahtumiin eri toimintaympäristöissä. Osa tapahtumista tuotetaan yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen ja eri paikallisjärjestöjen kanssa.

Vuonna 2026 erityisenä painopisteenä on eri asuinalueiden ja niiden eroavaisuuksien huomioiminen. Erityisesti huomioidaan ne alueet, joissa on vähemmän lähellä olevia, helposti saavutettavia kulttuuripalveluita. Näille alueille suunnattuja tapahtumia tuotetaan yhteistyössä taiteen vapaan kentän ja muiden jyvaskyläläisten kulttuuritoimijoiden kanssa. Toiminnan kehittämisen mahdollistaa Jyväskylän Asumispalvelusäätiö sr:n lahjoitusraha, joka on kohdennettu ikääntyneiden omaehtoisen kulttuuri- ja hyvinvointitoiminnan edistämiseen.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Lasten, nuorten ja perheiden kulttuuripalvelut					
Tapahtumien, työpajojen ja muiden toimintojen lukumäärä	807	1 130	1 130	0	0,0 %
Osallistujien lukumäärä	33 713	28 200	28 200	0	0,0 %
Ikäihmisten kulttuuripalvelut					
Tapahtumien, työpajojen ja muiden toimintojen lukumäärä	116	120	120	0	0,0 %
Osallistujien lukumäärä	5 174	4 800	4 800	0	0,0 %
Muut tapahtumat					
Tapahtumien lukumäärä	22	30	30	0	0,0 %
Osallistujien lukumäärä	10 680	10 000	10 000	0	0,0 %
Taiteilijat ja taidekasvattajat					
Lukumäärä	215	300	300	0	0,0 %

Avustukset ja sopimukset 2024–2026

Avustukset ja sopimukset 2024–2026

Kulttuuripalvelut

(euroa)	TP	TA	TA	Muutos 2025–2026	
	2024	2025	2026	euroa	%
Kulttuuri- ja kansalaistoiminnan avustukset	1 304 828	1 375 300	1 330 300	-45 000	-3 %
Kulttuuriavustukset		110 000	110 000	0	0 %
Kulttuuritoiminnan kumppanuussopimukset		1 027 400	982 400	-45 000	-4 %
Kansalaistoiminnan avustukset		40 000	40 000	0	0 %
Kansalaistoiminnan kumppanuussopimukset		197 900	197 900	0	0 %
Visuaalisen taiteen palvelut	494 120				
Teatteri-, tanssi- ja sirkuspalvelut	183 700				
Musiikkipalvelut	129 600				
Yleisen kulttuuritoiminnan palvelut	497 408				
Gradian oppilaspaikkasopimus	470 000	470 000	470 000	0	0 %
Avustukset ja sopimukset yhteensä	1 774 828	1 845 300	1 800 300	-45 000	-2 %

Kulttuuritoiminnan kumppanuussopimukset sisältää Jyväskylän kulttuuritalon tukiyhdistys ry:lle (Kulttuuritalo Villa Rana) varatun sopimuksen.

Jyväskylän kansalaisopisto

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Toiminnassa korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Oppilaitos järjestää myös taiteen perusopetusta lapsille ja nuorille, tilauskoulutuksia sekä yleisiä kielitutkintoja (YKI-tutkintoja). Lisäksi kansalaisopisto järjestää suomen kielen ja kulttuurin opetusta maahanmuuttajille noin 800 tuntia vuodessa 100 %:sella valtionosuudella.

Koulutusta järjestetään myös Luhangan, Muuramen ja Uuraisten kunnissa.

Toiminnan painopistealueet

Kansalaisopiston opetussuunnitelmatyö valmistuu syksyllä 2025 ja sen täytäntöönpano ja soveltaminen käytäntöön aloitetaan lukuvuonna 2025–2026. Tähän liittyy myös opiston pidemmän tähtäimen strategian kirkastaminen valmistuvan kaupunkistrategian pohjalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on laatinut ehdotuksen uudeksi taiteen perusopetusta koskevaksi laiksi ja liittäen rahoituslainsäädännön muutoksiksi. Lakimuutos tulee voimaan 1.1.2027 ja tähän liittyen myös kansalaisopistossa annettavan taiteen perusopetuksen kokonaisuuden rakenne tulee muuttumaan. Ehdotuksen mukaisesti nykyiset laaja sekä yleinen oppimäärä yhdistetään.

Kansalaisopisto painottaa yleissivistävän puolen opetustarjonnassaan kansalaisten perustaitojen ylläpitämistä ja kehittämistä mm. Opetushallituksen rahoittaman opintoseteliavustuksen avulla. Tällä on kuntalaisille myös työllistymistä edistäviä vaikutuksia.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Kansalaisopiston toimitilojen kehittämisessä edetään vuoden 2025 lopussa tehtävien päätösten mukaisesti. Lyseorakennuksen peruskorjauksen valmistuessa todennäköisesti vuonna 2028 suurin osa pääkirjasto-kansalaisopistorakennuksessa nyt tapahtuvasta opetustoiminnasta sekä Kauppakatu 12:ssa sijaitseva kuvataidekoulu siirtyisivät lyseolle. Mikäli pääkirjasto-kansalaisopistorakennuksesta tehdään myyntipäätös, siirretään kansalaisopiston opetus väistötiloihin lukuvuoden 2025–2026 jälkeen.

Käsityöneuvonnan lakkauttamisen jälkeen vähälle käytölle jääneisiin tiloihin on rakennettu lasityöluokka, joka mahdollistaa uudenlaisten kierrätyslasikurssien tarjoamisen keskustan alueella.

Kansalaisopisto voitti International House Jyväskylän tarjouskilpailun “Suomen kielen koulutus/valmennus kotokoulutusta odottaville ja/tai työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille” (Tilapäisen suojelun lisätuki). Koulutus alkaa kansalaisopiston tiloissa elokuussa 2025 ja päättyy helmikuussa 2027.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Kansalaisopisto					
Opetustuntien lukumäärä (ei sis. tilauskoul./hankkeita),	38 209	38 700	38 700	0	0,0 %
josta taiteen perusopetuksen opetustunteja	6 479	6 500	6 500	0	0,0 %
Kurssilaisten määrä (ei sis. tilauskoul./hankkeita),	21 869	21 500	21 500	0	0,0 %
josta taiteen perusopetuksen kurssilaisia	1 556	1 550	1 550	0	0,0 %
Kurssien lukumäärä (ei sis. tilauskoul./hankkeita)	1 764	1 750	1 750	0	0,0 %
Maksuttomat yleisötilaisuudet (tuntia)	28	40	35	-5	-12,5 %
Tilauuskoulutuksen opetustuntien lukumäärä	69	120	100	-20	-16,7 %
Toimipisteiden lukumäärä	100	104	104	0	0,0 %
Kuvataidekoulu, laaja oppimäärä (ei sisällä hankkeita)					
Opetustuntien lukumäärä	3 019	3 000	3 000	0	0,0 %
Kuvataiteen oppilaiden lukumäärä	322	300	300	0	0,0 %
Arkkitehtuurin oppilaiden lukumäärä	35	40	38	-2	-5,0 %
Käsityöneuvonta					
Asiakkaiden lukumäärä (päivämaksun maksaneet)	0	-	0		
Toimipisteiden lukumäärä	0	-	0		
Mittarit					
Kansalaisopisto: nettomenot e / opetustunti	57,5	73,0	67,0	-6	-8,2 %
Kansalaisopisto: nettomenot e / kurssilainen	100,5	133,0	120,6	-12	-9,3 %
Kuvataidekoulu, laaja: nettomenot e / oppilas	999,1	1 130,0	1 212,4	82	7,3 %
Kuvataidekoulu, laaja: nettomenot e / opetustunti	106,6	128,0	136,6	9	6,7 %
Käsityöneuvonta: nettomenot e / asiakas	0,0	-	-		

Kirjastot

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupunginkirjaston toimipisteet ja palvelut toteuttavat lakia yleisistä kirjastoista (1492/2016).

Kirjaston lakisääteisenä tehtävänä on

1. tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
2. ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
3. edistää lukemista ja kirjallisuutta;
4. tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
5. tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
6. edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua

Osa kirjaston palveluista toteutetaan alueellisena yhteistyönä. Keski-kirjastojen toiminta-alue kattaa kaikki Keski-Suomen kunnat sekä Pirkanmaalla sijaitsevan Kuhmoisten kunnan, yhteensä 23 kuntaa. Jyväskylän kaupunki toimii Keski-kirjastojen vastuukuntana. Keski-kirjastot toimivat tiiviissä yhteistyössä tavoitteenaan tasa-arvoiset kirjastopalvelut. Kuntien asukkaat voivat varata, lainata ja palauttaa aineistoa yli kuntarajojen. Samalla kirjastokortilla voi käyttää yli viittäkymmentä kirjastoa. Kirjastoilla on yhteinen verkkokirjasto osoitteessa <https://keski.finna.fi> ja ne hankkivat yhdessä e-kirjat ja sähköiset lehdet koko alueen käyttöön.

Toiminnan painopistealueet

Lukutaitotyöhön ja lukemiseen panostetaan erityisesti. Kaupungin yhteinen lukutaitostrategia ja lukutaidon toimenpideohjelma on valmistunut sivistyksen toimialalle Opetushallituksen rahoituksella. Lukutaidon tukemisella vahvistetaan kielellistä huoltovarmuutta, osallisuutta yhteiskuntaan ja ylisukupolvista lukemista. Strategia sisältää Lukeva varhaiskasvatus-, Lukeva perusopetus-, Lukeva nuorisopalvelu- ja Lukeva kunta -osuudet, joilla vahvistetaan pitkäjänteisesti ja systemaattisesti kuntalaisten lukutaitoa ja sen eri tasoja, kuten monilukutaitoa ja medialukutaitoa. Jyväskylä on mukana myös Suomen Kirjastoseuran Kirjaston lukuaskel -hankkeessa.

Lukemista tuetaan myös kokoelmatyöllä. Kirjojen, lehtien ja e-aineistojen uutuushankinnasta on säästetty yhtäjaksoisesti vuosien 2020–2024 ajan ja yhä suurempi osa aineistomäärärahasta on käytetty kysyttyjen ja paljon käytettyjen e-aineistojen hankintaan. Erityisesti lastenkirjallisuuden hankinnan taso pyritään vakiinnuttamaan lähivuosien ajaksi.

Keski-Suomen kunnat etenevät yhteisen strategiansa toteuttamisessa ja valmistautuvat yhteisen kirjastojärjestelmän vaihtamiseen. Nykyinen tietojärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2013. Myös yhteinen asiakaskysely toteutetaan vuonna 2026.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Pääkirjaston toimitilojen kehittämisessä edetään vuoden 2025 lopussa tehtyjen päätösten mukaisesti. Vaihtoehtoina on joko suunnitella kirjaston ja kahden museon toiminnot yhdistävä uudisrakennus suojellun Lyseo-rakennuksen viereen tai käynnistää nykyisten tilojen peruskorjaus. Ensin mainittu kulttuurikortteli-vaihtoehto yhdistäisi kirjaston, museoiden, kansalaisopiston ja yleisten kulttuuripalveluiden laadukkaat sisällöt ja palvelut omaleimaisella ja valtakunnallisesti erottuvalla tavalla

lisäten Jyväskylän, etenkin kaupungin keskustan elinvoimaisuutta ja nostaen Jyväskylän profiilia vetovoimaisena sivistys- ja kulttuurikaupunkina. Pääkirjaston toiminnot toimivat loppuvuodesta 2026 alkaen väistötiloissa.

Viime vuoden lopulla valmistuneen kirjastoverkkoselvityksen tavoitteiden toteutus käynnistyy vuonna 2026. Kirjastoverkkoselvityksessä on tarkasteltu nykyisen palveluverkon toimivuutta ja kattavuutta sekä tunnistettu puutteita ja kehittämistarpeita. Erityisesti on kiinnitetty huomiota alueiden väestöpohjiin, -ennusteisiin sekä muuttuneisiin kirjastonkäyttötapoihin. Selvityksen kehittämis ehdotusten tavoitteena on ylläpitää ja kehittää kirjastojen asemaa Jyväskylän käytetyimpänä kulttuuripalveluna ja julkisena vapaa-ajan ajan tilana (sisätilana). Erityisesti tavoitellaan kirjastojen käyttöasteen nousua, uusien kirjastonkäyttäjien tavoittamista, sekä lasten lukutaidon vahvistamista. Selvityksessä on esitelty kaksi kehittämisvaihtoehtoa, joita on vuoden 2025 lopulla käsitelty kaupungin luottamushenkilöpäättöselimissä ja etenemistavasta päätetty. Edellinen kirjastoverkkoselvitys on valmistunut 2014.

Kaikkien kirjastotoimipisteiden varustamisesta omatoimikirjastotekniikalla on edellisvuonna tehty valtuustoaloite. Vuoden 2026 alussa kirjastoverkon 14:sta toimipisteestä viidessä ei ole tarjolla oma-toimiaikoja. Tavoitteena on, että vuoden lopussa omatoimikirjastotekniikka on asennettu kaikkiin kirjastotoimipisteisiin, joissa tila- ja asiakasturvallisuus sekä suojelumääräykset sen suinkin sallivat. Omatoimijat lisäävät huomattavasti kirjastojen saavutettavuutta ja käyttöä, koska ne tarjoavat mahdollisuuden joustavaan asiointiin. Yhä suurempi osa omatoimikirjastojen lainoista (19 %) lainataan iltaisin ja viikonloppuisin.

Vuoden 2026 aikana valmistellaan kirjastopalveluiden toisen, vuonna 2010 käyttöönotetun kirjastoauton uusimista, tavoitteena hankkia ja käyttöönottaa Suomen ensimmäinen vetykäyttöinen kirjastoauto vuonna 2027. Tämä hankinta tukee kestävästä hyvinvoinnista ja hiilineutraalisuudesta toteuttamista ja Jyväskylän tavoitetta olla tavoitetta olla vetytalouden edelläkävijäkaupunki Suomessa. Hankinnan toteuttamisen jälkeen kirjastoautotoiminnan kalusto on ajantasainen ja palvelee pitkään.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Lainat	2 714 600	2 600 000	2 700 000	100 000	3,8 %
joista lasten ja nuorten kirjainoia	1 269 300	1 100 000	1 260 000	160 000	14,5 %
Aukiolotunnit	47 381	45 000	50 000	5 000	11,1 %
joista omatoimisia aukiolotunteja	26 745	25 000	26 000	1 000	4,0 %
Kävijät	1 448 600	1 400 000	1 300 000	-100 000	-7,1 %
Verkkokäynnit	1 200 603	1 100 000	1 400 000	300 000	27,3 %
E-aineiston käyttökerrat	340 924	320 000	380 000	60 000	18,8 %
Tapahtumiin ja yleisötilaisuuksiin osallistuneiden määrä	15 268	11 000	11 000	0	0,0 %
Uutuusaineiston hankinta kpl	35 882	32 000	32 000	0	0,0 %
Mittarit					
Bruttomenot e / asukas	63,9	64,4	66,0	2	2,5 %

Museot

Toiminnan kuvaus

Museopalvelut muodostuvat Jyväskylän taidemuseosta, Keski-Suomen museosta ja Suomen käsityön museosta. Keski-Suomen alueellisen vastuumuseon muodostavat yhdessä Jyväskylän taidemuseo ja Keski-Suomen museo. Valtakunnallisena käsityön vastuumuseona toimii Suomen käsityön museo. Museoiden tehtävät määritellään Museolain (314/2019) 1., 2. ja 7. pykälässä.

Keski-Suomen alueellisen vastuumuseon (Keski-Suomen museo ja Jyväskylän taidemuseo) tehtävänä on

1. toimia kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää museotoimintaa, toimialansa yhteistyötä sekä kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.
2. toimia kulttuuriympäristön, erityisesti rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön asiantuntijana, joka antaa lausuntoja, osallistuu asiantuntijana viranomaisneuvotteluihin ja antaa neuvontaa, sekä kehittää ja edistää kulttuuriympäristön vaalimista, toimialansa yhteistyötä sekä kulttuuriympäristötiedon digitaalista tallentamista ja saatavuutta.
3. toimia taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön asiantuntijana sekä kehittää ja edistää toimialansa yhteistyötä sekä taiteen ja visuaalisen kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.

Käsityön valtakunnallisen vastuumuseon (Suomen käsityön museo) tehtävänä on

4. toteuttaa valtakunnallista museotoimintaa erikoisalallaan
5. kehittää ja edistää kulttuuriperintötyötä ja museoiden yhteistyötä erikoisalallaan
6. toimia erikoisalansa kulttuuriperinnön valtakunnallisena asiantuntijana
7. ylläpitää ja edistää erikoisalansa kansainvälisiä yhteyksiä
8. edistää erikoisalansa kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta.

Toiminnan painopistealueet

Keski-Suomen alueellisen vastuumuseon nelivuotissuunnitelmakausi (2023–2026) päättyy vuoden 2026 lopussa. Vuoden 2026 aikana valmistellaan uusi nelivuotissuunnitelma vuosille 2027–2030 ja käydään sopimusneuvottelut museoviraston kanssa. Suunnitelman ja neuvottelujen perusteella Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää vuoden 2026 syksyllä Jyväskylän museoiden vuosien 2027–2030 alueellisen vastuumuseon edellytysten täyttymisestä ja tulevan suunnitelmakauden rahoituksesta.

Suomen käsityön museo toteuttaa edelleen valtakunnallisen vastuumuseon nelivuotissuunnitelmaa (2024–2027).

Kulttuuriperinnön saavutettavuutta lisätään edistämällä museokokoelmien digitointityötä ja julkaisemalla aineistoja Finna-palvelussa. Palvelun kautta parannetaan kulttuuriperinnön saavutettavuuden lisäksi asiakas- ja tietopalvelua ja täydennetään museoiden pedagogista tarjontaa.

Yleisötyön ja museokasvatuksen painopisteenä on osallisuuden ja vuorovaikutuksen mahdollistaminen eri keinoin muun muassa näyttelyissä, työpajoissa, taiteilijatapaamisissa, vapaaehtoistoiminnassa.

Muuttuneessa toimintaympäristössä Aalto2-museokeskuksessa on ensisijaisen tärkeää selkiyttää museopalveluiden omaa strategianäkymiä ja toimintatapoja. Tulevana kautena painottuu sisäisen yhteistyön kehittäminen ja prosessien tarkastelu. Muutoksilla mm. Keski-Suomen museon organisaatorakenteeseen pyritään vastaamaan myös mm. Aalto2-museokeskuksen vaikuttavuuden kehittämiseen.

Keski-Suomen museossa käynnistyy Jyväskylän lyseon museon konseptointi ja suunnittelu lyseorakennuksen peruskorjauksen myötä. Kauden tavoitteena on myös Heiskan taiteilijakodin ja Pienmäen talomuseon toiminnan ja vaikuttavuuden kehittäminen.

Taidemuseolla toiminnan painopisteenä on yleisötyön kehittäminen käynnistämällä näyttely- ja yleisötyön ohjelman laatiminen, uudistamalla taidemuseon pedagogisia tiloja, sekä tuotteistamalla yleisötyön palveluita.

Suomen käsityön museon vahvistaa sidosryhmätyötä valtakunnallisena ja kansainvälisenä toimijana. Museo parantaa digitaalisia palveluitaan muun muassa toteuttamalla käsityön arvopalvelun ja aloittamalla kansallispuvut.fi sivuston kehittämistyön.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Museoiden kävijämäärät ovat valtakunnallisesti nousussa. Museokortti on vakiinnuttanut asemansa ja jo hieman yli puolet maksavista asiakkaista käyttää museokorttia. Museopalveluiden kohteiden kävijämäärää pyritään kasvattamaan tasaisesti. Tämä tapahtuu ensisijaisesti laadukkaiden sisältöjen ja tehokkaan viestinnän ja markkinoinnin keinoin.

Aalto2-museokeskuksen toimijoita ovat Keski-Suomen museo, Alvar Aalto -säätio ja Aalto2-museokeskus Oy. Yhteisiä käytäntöjä, tavoitteita ja toimintakulttuuria vakiinnutetaan edelleen yhteistyösovimuksen solmimisen myötä. Yhteistyön erityisenä painopisteenä on museokeskuksen näkyvyyden ja vaikuttavuuden kehittäminen.

Museopalvelut varautuvat uuden kokoelmakeskuksen suunnitteluun ja osan tiloista tyhjentämiseen Salmirannan kaavoitusprosessin vuoksi. Kulttuuriyksiköiden tilaratkaisujen suunnittelu Lyseon kulttuurikortteliin jatkuu päätösten mukaisesti. Sijoittamalla pääkirjaston, Jyväskylän taidemuseon ja Suomen käsityön museon tilat Lyseon viereiseen uudisrakennukseen saavutetaan kustannussäästöjä ja elävöitetään kaupunkikeskustaa.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Kävijöiden määrä	153 512	140 000	145 000	5 000	3,6 %
Opetus- ja opastustilaisuudet	2 304	2 500	2 500	0	0,0 %
Kokoelmanhallintajärjestelmään luetteloitujen objektien määrä	259 016	-	266 220		
Yleisötapahtumat (fyysiset ja verkossa)	178	200	200	0	0,0 %
Aukiolotunnit	9 046	10 000	10 000	0	0,0 %
Mittarit					
Kävijät / aukiolotunnit	17,0	14,0	14,5	1	3,6 %
Bruttomenot e / asukas	39,2	38,5	43,0	5	11,7 %
Nettomenot e / asukas	34,1	36,3	39,4	3	8,5 %

Jyväskylä Sinfonia

Toiminnan kuvaus

Jyväskylä Sinfonian tehtävänä on edistää orkesterimusiikin saavutettavuutta Jyväskylässä ja Keski-Suomessa taiteellisista lähtökohdista. Visiona on tarjota korkeatasoinen ja monipuolinen ohjelmisto, joka tukee kaupunkilaisten hyvinvointia ja osallisuutta konsertti- ja musiikkitapahtumien kautta.

Orkesterin toimintaan kuuluvat sinfoniakonsertit, kamarimusiikkiesitykset, levytykset, verkkolähetykset, digitaaliset palvelut, viihdekonsertit, festivaali- ja vierailuesiintymiset, klassisen musiikin kilpailut ja oopperatuotannot sekä hyvinvointityö ja musiikkikasvatus.

Merkittävä osa palvelua on eri kohderyhmille suunnattu yleisötyö ja musiikkikasvatus, jota toteutetaan mm. päiväkodeissa, kouluissa, sairaaloissa ja palvelutaloissa. Laajaan kumppaniverkostoon kuuluvat yritykset, oppilaitokset, kulttuuriorganisaatiot ja vapaan kentän toimijat kotimaassa ja kansainvälisesti. Orkesterin ylikapellimestarina toimii italialainen Lorenzo Passerini.

Toiminnan painopistealueet

Monipuolinen ja korkeatasoinen konserttitoiminta, joka edistää asukkaiden hyvinvointia ja kulttuuri-osallisuutta. Kehitystyössä keskitytään sisältöihin, jotka palvelevat eri kohderyhmiä, kuten koululaiset, seniorit ja muut erityisryhmät.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Paviljongin uudistettuihin tiloihin siirtymisen jälkeen on jatkettu ohjelmiston, lipputyyppeiden sekä uudenlaisen tapahtumatuotannon kehittämistä. Laajan asiakaskyselyn tulosten perusteella toimintaa kehitetään yhä asiakaslähtoisemmäksi yhteistyössä Paviljongin toimijoiden kanssa. Kyselyssä nousi esiin monenlaisia toiveita, esimerkiksi sujuvammat oheispalvelut Paviljongissa, tulevien kausien ohjelmistot sekä soiva konserttisali.

Keskeinen haaste on yleisömäärien kasvattaminen tilanteessa, jossa kilpailevaa tarjontaa on runsaasti ja asiakkaat tekevät ostopäätöksensä yhä lähempänä konserttiajankohtia. Tämä vaatii lipunmyynnin, palveluiden ja kohderyhmien tavoittamisen jatkuvaa kehittämistä.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Kuulijat (lkm)	44 141	32 000	32 000	0	0,0 %
Salin täyttöaste (%)	73	60	60	0	0,0 %
Konsertit (lkm)	110	50	50	0	0,0 %
Kausikortit (lkm)	434	500	500	0	0,0 %
Yleisötyö (osallistujat)	10 313	7 000	8 000	1 000	14,3 %
Mittarit					

Bruttomenot, €/asukas	27,8	25,0	25,8	1	3,2 %
Nettomenot, €/asukas	22,8	21,5	22,3	1	3,7 %

Jyväskylän kaupunginteatteri

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupunginteatteri on kaupungin ja maakunnan ainoa kiinteä ammattiteatteri. Teatteri tuottaa alueensa asukkaille taiteellisesti korkeatasoisia ja monipuolisia teatteriesityksiä sekä luo yhtenä keskeisenä kulttuurilaitoksena osaltaan kuvaa Jyväskylästä vetovoimaisena ja merkittävänä kulttuurikaupunkina. Viime vuosina kaupunginteatteri on tehnyt monipuolista yhteistyötä muiden toimijoiden, kuten Suomen Kansallisteatterin, Tampereen teatterin ja Lastenorkesteri Loiskiksen, kanssa sekä alueen oppilaitosten ja vapaan kentän kanssa.

Teatteri toimii väistötiloissa Paviljongissa kevätkauden 2026 ja muuttaa takaisin peruskorjattuun teatteritaloon syyskuussa 2026. Keväällä 2026 suuren näytämön ensi-illassa on amerikkalainen Tennessee Williamsin klassikko Viettelyksen vaunu ja pienen näytämön ensi-illassa kotimainen nyky näytelmä Aina Bergrothin Lou Salomé. Peruskorjatun teatteritalon avajaisviikkoa vietetään 7.9.2026 alkaen. Viikon ohjelmistossa on kierrätyksiä uusitussa talossa, avajaisillamat sekä viikon päätteeksi 12.9.2026 teatteritalon viralliset avajaiset. Syksyn suuren näytämön avajaisnäytelmänä nähdään Aino ja Alvar Aallosta kertova Kati Kaartisen Aino A. Uusitun pienen näytämön ensi-illassa on keskisuomalaislähtöisen Annamari Kähärän sävelmä suosikkimusikaali Kysy siskoilta. Marraskuussa ensi-illassa on koko perheen fantasiaseikkailu Liisa ihmemaassa, jossa on tarkoitus ottaa käyttöön uusittu suuren näytämön teatteritekniikka.

Jyväskylän kaupunginteatterin yleisötyön keskeisin hanke on kevätkauden taidetestaajat, jossa teatteri on ollut mukana jo useamman vuoden. Lisäksi teatterilla on lukuisia kohtaamisia ja tapahtumia yhteistyössä kunnallisten, valtakunnallisten sekä kolmannen sektorin eri alojen toimijoiden kanssa.

Toiminnan painopistealueet

Painopistealueina on uuden teatteritalon monipuolinen käyttö kaupunkilaisten kulttuurisena kohtauspaikkana. Tämä tarkoittaa tiivistä yhteistyötä kilpailutetun teatteriravintolan yrittäjän kanssa. Kaupunginteatterin tavoitteena on olla paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti korkeatasoinen kulttuurilaitos, joka panostaa henkilöstön hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.

Jyväskylän kaupunginteatteri jatkaa yhteistyöprojekteja, joissa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian muusikko-opiskelijat suorittavat työssäoppimisjakson.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Kaupunginteatteri toimii väistötiloissa vielä kevätnäytäntökauden 2026 ja siirtyy takaisin teatteritaloon syyskauden alkaessa. Syyskausi on muuton vuoksi normaalia lyhempi ja taloon haltuunotolle on varattu riittävästi aikaa. Teatterilla ei tämän vuoksi nähdä vierailuesityksiä.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Katsojien lukumäärä	33 496	37 800	36 700	-1 100	-2,9 %

Ensi-iltojen lukumäärä	6	6	5	-1	-16,7 %
Yleisötyön tilaisuudet	68	20	22	2	10,0 %
Mittarit					
Teatterin näyttämöiden täyttöaste %	65,7	80,0	78,0	-2	-2,5 %
Yleisötyö (osallistujat)	1 524	500	1 150,0	650	130,0 %
Bruttomenot, €/asukas	37,3	36,4	44,7	8	22,8 %
Nettomenot, €/asukas	28,8	27,9	36,3	8	30,1 %

Liikunta

Toiminnan kuvaus

Liikuntapalvelujen perustehtävänä on tarjota ja luoda kaupunkilaisille liikunnan ja liikkumisen edellytyksiä ja siten edistää kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia. Liikuntalain mukaisesti liikuntapalvelut edistää asukkaiden tasavertaisia mahdollisuuksia liikkua ylläpitämällä ja rakentamalla liikunta- paikkoja, järjestämällä liikuntapalveluja eri kohderyhmille sekä tukemalla liikuntaa ja urheilua edistävää kansalaistoimintaa. Liikuntapalvelut kuulee asukkaita liikuntaa koskevista asioista ja päätöksissä sekä arvioi säännöllisesti kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Liikuntapalvelut ylläpitää liikuntapaikkaverkkoa, joka kattaa yli 300 sisä- ja ulkoliikuntapaikkaa sekä vastaa liikuntapaikkaverkon lyhyen- ja pitkántähtäimen kehittämisestä. Liikuntapalvelut on noin 140 työntekijän moniammatillinen työyhteisö. Liikuntapalveluja tuotetaan tiiviissä yhteistyössä liikunta- ja urheiluseurojen, muiden liikuntaa järjestävien yhdistysten, oppilaitosten, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Toiminnassa ja palvelujen järjestämisessä painottuvat lasten, nuorten ja iäkkäiden liikkumismahdollisuuksien edistäminen. Lisäksi painopisteinä ovat työikäisten terveysliikunta, soveltava liikunta sekä seuratoiminnan ja huippu-urheilun toimintaedellytysten tukeminen osana paikallista yhteistyöverkostoa. Palveluiden saavutettavuus ja kestävä liikuntakulttuurin edistäminen ovat keskeisiä periaatteita.

Toiminnan painopistealueet

Liikkumaan aktivointi -palveluyksikön tehtävänä on edistää eri-ikäisten kuntalaisten liikunnallista elämäntapaa ja kannustaa heitä liikkumaan terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta riittävästi monipuolisilla ja saavutettavilla keinoilla. Yksikkö muun muassa koordinoi, järjestää ja kehittää liikuntapalveluita sekä peruskouluikäisten laaja-alaista harrastustoimintaa huomioiden eri kohderyhmien tarpeet. Lisäksi yksikkö vastaa uimahallien uinninvalvontapalveluiden järjestämisestä. Liikunnan- ja liikuntaneuvonnanpalveluja kehitetään ja toimintaa järjestetään tiiviissä yhteistyössä eri toimialojen ja monialaisen yhteistyöverkoston kanssa.

Vuonna 2026 jatketaan kuntalaisten liikkumisen edistämistä Liikkumisohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden ja aikataulun mukaisesti. Toimenpiteitä kohdennetaan laajasti eri ikäisiin kuntalaisiin. Kehittämistyön pääpainopiste on lasten ja nuorten liikkumisen ja harrastamisen edistämisessä. Tällä työllä tuetaan myös perusopetuksen toimintaa. Vuoden 2026 elokuussa perusopetuslaki muuttuu ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen tulee velvoittavaksi. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt lukuvuodelle 2025–2026 valtionavustusta: Jyväskylän harrastamisen mallitoiminta, Liikkuva koulu, KouluPT -toiminnan kehittäminen ja toteuttaminen. Lisäksi valtionavustusta on saatu liikunnan harrastuspolkujen kehittämiseen, jota toteutetaan yhteistyössä paikallisten seurojen kanssa.

Vuonna 2021 aloitetun harrastamisen malli -toiminnan kehittämistyötä jatketaan. Valtakunnallisen Harrastamisen Suomen malli -hankkeen tavoitteena on mahdollistaa jokaisella lapsella ja nuorella mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Jyväskyläläisille lapsille ja nuorille tullaan tarjoamaan toista sataa harrastusta sisältäen taidetta, kulttuuria, liikuntaa ja muuta harrastamista. Osana harrastustoimintaa kehitetään myös etsivä harrastustoimintaa, minkä tavoitteena on tavoittaa erityisesti ne lapset ja nuoret, joilla ei vielä ole harrastusta. Elokussa 2025 aloitetun hankekaudella harrastustoiminnassa tullaan huomioimaan entistä tarkemmin alueiden erilaiset tarpeet sekä painottamaan yhdenvertaisen harrastamisen edistämistä. Lasten ja nuorten ohjautuvuutta harrastuspolulla vahvistetaan. Liikunnallisen elämän tavan edistämisen osalta tullaan tekemään tiivistä yhteistyötä Liikkuva koulu- ja harrastuspolkujen kehittämishankkeiden kanssa. Yhteistyössä Jyväskylän urheilukatemian kanssa tullaan myös jatkokehittämään tavoitteellisesti harrastavien lasten ja nuorten

iltapäiväharjoittelumahdollisuuksia harrastamisen mallin rinnalla. Lisäksi yhteistyötä Jyväskylän Urheiluakatemian kanssa jatketaan ja tuetaan myös lahjakkaiden urheilijoiden urheilupolkua, jotta heillä on mahdollisuus kehittyä ja menestyä urheilijana sekä opiskella joustavasti valmentautumisen ohella ja siirtyä edelleen työelämään urheilu-uran aikana tai sen jälkeen.

Varhaiskasvatusikäisten ja opiskeluidäisten nuorten aikuisten liikuntapolkujen jatkokehittämiseksi rakennetaan suunnitelma, jossa huomioidaan osana Liikkuva kunta- hanketta (2025) toteutettu nykytila-analyysi ja esiin nousseet kehittämistoimenpidetarpeet. Lasten ja nuorten uimataitoisuus on laskenut menneiden vuosien aikana. Uimataitoisuuden edistämiseksi laaditaan toimenpidesuunnitelma, jonka toteutus etenee käytettävissä olevien resurssien mukaisesti.

Vuonna 2025 aloitettiin aikuisten liikuntaneuvonnan palveluketjun kehittämistyö, jonka tavoitteena on lisätä yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa liikuntaneuvonnan toteuttamisessa. Tätä kehittämistyötä tullaan jatkamaan ja yritys yhteistyötä laajentamaan. Kehittämistyöhön käytetään hankerahoitusta. Seniori- ja soveltavan liikunnan nykytilan analyysit ja kehittämissuunnitelmat tehdään vuonna 2025 aloitettujen kartoitusten perusteella. Työttömien liikkumista edistävien palvelujen ja tuottamistapojen kehittämistyö siirtyi vuodelta 2025 vuodelle 2026. Kehittämistyössä keskeistä on toimivien palveluketjujen rakentaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Vuonna 2025 toteutuneen organisaation uudistuksen ja kehittämisen yhteydessä päätettiin yhdistää uimahalleissa työskentelevien liikunnanohjaajan ja uinninvalvojen työtehtävät. Vuonna 2026 henkilöstön osaamista tullaan kehittämään ja monipuolistamaan muutoksen tuomien tarpeiden mukaisesti.

Liikuntapaikat -palveluyksikkö vastaa yhteensä yli 300 kohdetta käsittävän liikuntapaikkaverkon hoidosta sekä ylläpidosta. Yksikön tavoitteena on tarjota ensiluokkaiset olosuhteet eri ikäisten kuntalaisten liikkumiseen, harrastamiseen ja urheiluun. Palveluyksikköön kuuluvat mm. uimahallit, Hippoksen ja keskusta-alueen liikuntapaikat, alueelliset liikuntapaikat reitteineen, uimarantoineen sekä ulkoilualueineen. Yksikön päivittäistä toimintaa kehitetään muuttuvien palvelujen tarpeiden sekä toimintaympäristön mukaisesti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Vuonna 2026 Hippos-hankkeen rakennustöiden aloittamisella tulee olemaan keskeisiä vaikutuksia alueen liikuntapaikkojen käyttöön. Vaikutukset voivat pitää sisällään mm. alueen kulkuun, pysäköintiin sekä käyttöön liittyviä muutoksia. Hippos-hankkeen käynnistyessä kilpajäähallilta vapautuvan kylmäkontin jatkosijoitusta on suunniteltu Huhtasuon liikuntapuistoon mahdollisesti toteutettavalle tekojälle. Tässä vaiheessa siirtohanketta ei ole vielä huomioitu talousarviossa.

AaltoAlvarin vieressä sijaitsevan pysäköintialueen sopimus Suomen Yliopistokiinteistöt Oy:n kanssa päättyi 30.6.2025 vuoden 2025 talouden sopeutustoimien mukaisesti. Väliaikaisesti lisätilaa pysäköintiä varten on järjestetty vanhan pesäpallostadionin paikalle, jonka lisäksi asiakkaita on kannustettu tulemaan vesiliikuntakeskukseen hyödyntäen julkista liikennettä sekä muita autottomia vaihtoehtoja. Hippos-hankkeen rakennustöillä tulee olemaan vaikutuksia väliaikaiseen pysäköintijärjestelyyn.

Vuonna 2025 toteutettiin selvityksiä ja kartoituksia liikuntapaikkaverkon ylläpitoon liittyen. Liikuntapaikkojen työmäärämitoitukset ja palvelukuvaukset päivitettiin sekä uimarantoja ja hiihtolatuja koskien toteutettiin laajat nykytila- ja kehittämistoimenpideselvitykset. Näiden pohjalta on tarkoitus kehittää ylläpitoa sekä liikuntapaikkojen toimintaa vastaamaan paremmin tämän hetken tarpeita sekä toimintaympäristön jatkuvaa muutosta.

Liikuntapaikoille on varattu määrärahaa 1,5 HTV henkilöstöresurssin lisäykseen, joka tulee kohdentumaan kävijämääriltään merkittävien liikuntapaikkojen turvallisuuden parantamiseen. Lopullinen henkilötöyvuosimäärän tarkka kohdennus tulee tarkentumaan liikuntapaikkojen työmäärämitoitusten pohjalta.

Harjun stadionin peruskorjaus ja laajennus valmistuu kesäksi 2026. Kesällä stadionilla järjestetään suurtapahtuma Kalevan kisat. Stadionin peruskorjauksen jälkeinen toimintojen käynnistäminen, liikuntapaikan ylläpito sekä Kalevan kisojen järjestäminen ovat keskeisiä liikuntapaikat-palveluyksikön tavoitteita vuodelle 2026.

Liikuntapalvelujen asiakaspalvelut ja kehittäminen -palveluyksikön tehtävä on liikuntapalvelujen toimintojen ja palvelujen rullaava kehittäminen toimintaympäristön, palvelutarpeiden ja resursien muutosten niin edellyttäessä. Palveluyksikön tehtäviin sisältyy mm. liikuntatilojen varausten koordinointi ja sähköisen varausjärjestelmän ylläpito; liikunta-avustusten valmistelu; liikuntaympäristöjen ja liikuntapaikkojen rakentamishankkeiden koordinointi, liikuntapalvelujen tapahtumatoiminnan ja markkinoinnin koordinointi sekä tiedolla johtamisen edistäminen ja kehittäminen. Vuonna 2024 valmistuneen poikkihallinnollisen liikkumishankkeen toimenpiteiden (103 kpl) seuranta ja toteuttaminen jatkuvat v. 2026. Liikunta- ja urheiluseurojen tuki- ja avustusrakenteiden uudistaminen on yksi liikkumishankkeen toimenpide-esityksistä, joka on tarkoitus toteuttaa v. 2026 keuhällä. Liikunta-avustustyyppejä on kartoitettu ja kehitetty v. 2025 aikana. Kehittämiseen on osallistettu seuroja sekä hyödynnetty suurien kaupunkien vertailutietoja.

Vuonna 2026 panostetaan aiempaa vahvemmin liikuntapalvelujen käyttäjien tarpeiden ja liikuntatottumusten määrittelyyn osana palvelujen kokonaisvaltaista markkinointia. Tarkoitus on toteuttaa nykyistä laajemmin ja eri palveluja ja toimintoja koskien asiakas- ja tyytyväisyyskyselyjä ja sitä kautta parantaa palvelujen asiakaslähtöisyyttä. Kohdennetummalla markkinoinnilla tavoitellaan mm. liikuntapalvelujen tunnettavuuden parantamista, liikuntatilojen käyttöaktiivisuuden nostoa sekä tulotavoitteiden toteutumista.

Liikuntapalvelujen historian suurin yksittäinen investointi, Harjun stadionin peruskorjaus- ja laajennushanke valmistuu keuhällä. Uudistettu Harjun stadion luo huippuluokan puitteet kentän 100 vuotisjuhlavuodelle, joka huipentuu heinäkuun lopulla järjestettäviin Kalevan kisoihin.

Vuoden 2026 kärkihankkeina on Huhtasuon taitoliikuntapuisto ja Vaajakosken liikuntapuiston peruskorjauksen toinen vaihe. Huhtasuon taitoliikuntapuisto rakentuu Huhtahallin ympärillä luoden alueelle uniikin liikuntaympäristön ympärivuotiseen käyttöön. Hankkeeseen sisältyy olemassa olevien nurmialueiden peruskorjauksen lisäksi monipuoliset liikuntapaikat kuntalaisten vapaaseen käyttöön. Vaajakosken liikuntapuiston peruskorjauksen toisessa vaiheessa uusitaan kokonaisuudessaan 1988 rakennutle yleisurheilu- ja jalkapallokenttä. Vaajakosken liikuntapuiston yleisurheilu- kenttä tulee toimimaan Harjun stadionin ohella toisena näyttämönä vuonna 2027 järjestettävissä aikuisyleisurheilun EM-kilpailuissa. Lohikoskelle rakentuu lähiliikuntapaikka uuden päiväkodin lähiympäristöön ja energiansäästöohjelman toteutusta jatketaan kuntoratojen valaistuksen korvausinvestointisuunnitelman mukaisesti.

Investointihankkeiden toteutuksessa ja suunnittelussa jatketaan tiivistä yhteistyötä Tilapalvelun ja kaupunkirakennepalvelujen kadut ja puistot -palvelualueen kanssa. Samalla kehitetään liikuntapalvelujen omaa suunnittelu- ja rakennuttamisprosessia.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Liikuntapalvelujen organisaatiota päivitettiin ja uudistettiin vuoden 2025 keuhällä, johtuen yksikkö- ja esihenkilötasolla toteutuneista muutoksista. Palveluyksiköiden määrä tiivistettiin neljästä yksiköstä kolmeen. Palveluyksiköitä ovat nyt 1) *Liikkumaan aktivointi* 2) *Liikuntapaikat* 3) *Asiakaspalvelut ja kehittäminen*. Palveluyksiköiden alaisia toimintayksiköiden nimiä ja jakoa myös osin uudistettiin sekä esihenkilöiden vastuujaakoa yhdenmukaistettiin. Talous- ja henkilöstövaikutuksiltaan suurin *Liikuntapaikat* -palveluyksikkö jakautuu uudistetussa organisaatiossa neljään toimintayksikköön: Liikunta-

paikka-alue 1; Liikuntapaikka-alue 2; Liikuntapaikka-alue 3 sekä Tekninen huolto. Liikkumaan aktiivointi -palveluyksikkö jakautuu kolmeen toimintayksikköön: Liikunnallinen elämäntapa; Kohdennetut liikuntapalvelut sekä Lasten ja nuorten harrastaminen (sis. harrastamisen mallin toiminnot ja peruskouluikäisille suunnatun liikuntatoiminnan). Asiakaspalvelut ja kehittäminen sisältää kaksi toimintayksikköä: Tilavaraus- ja seurapalvelut sekä Liikuntapalvelujen kehittäminen ja suunnittelu.

Vuoden 2025 aikana uudistettiin uimahallipalvelujen järjestämis- ja toteuttamistapoja sekä tehostettiin toimintaprosesseja. Uudistusten vaikutuksia seurataan ja uimahalleilla työskentelevän henkilöstön moniammatillista osaamista vahvistetaan koulutuksen, henkilöstötuen ja yksiköiden välisen yhteistyön avulla. Koko organisaation tasolla jatketaan ammattiryhmäkohtaisten ja ydinpalvelujen mukaisten tehtäväkuvien läpikäymistä ja tarkentamista. Liikuntapaikkakohtaisesti määritellyt palveluvaukset ja työmitoitukset päivitettiin vuonna 2025. Näitä hyödynnetään entistä systemaattisemmin työn johtamisessa ja valvonnassa sekä resurssisuunnittelussa. Liikuntapaikka-alan tehtävissä vahvistetaan työkierron ja monipaikkatyöskentelyn mahdollisuuksia.

Työ- ja asiakasturvallisuuteen liittyvään osaamisen kehittämiseen on panostettu erityisesti vuosina 2024–2025 ja työtä jatketaan vuonna 2026. Tavoitteena on parantaa työntekijöiden ja esihenkilöiden riskitietoisuutta ja turvallisuusosaamista säännöllisillä koulutuksilla ja perehdytyksellä. Esihenkilötyötä tuetaan ja johtamisen laatua vahvistetaan kohdennettujen esihenkilökoulutusten avulla. Esihenkilötyötä tukevaa koulutusta järjestetään yhteistyössä kaupungin henkilöstöpalvelujen, työterveyden sekä kilpailutettujen koulutustahojen kanssa.

Uuden Hippoksen rakentaminen on lähdössä käyntiin vuoden 2026 alussa. Työmaa-alueen valmistelevia töitä aloitetaan jo loppuvuonna 2025 ja varsinainen rakentaminen käynnistyy 2026 vuoden puolella. Liikuntapalvelujen tulotavoitetta lasketaan talousarviovuodelle sopimus- ja vuokrajärjestelyjen sekä poistuvien liikuntapaikkojen (tenniskentät ja nurmikenttä) vuoksi. Hankkeen käynnistymisellä sekä alueella suoritettavilla rakennustöillä saattaa olla vaikutusta alueen liikuntapaikkojen käyttöön ja sen vuoksi tulotavoitteen toteutumista seurataan talousarviovuoden aikana.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Tunnusluvut					
Liikuntatiloihin myönnettyt vuorot yhteensä,	114 013	115 000	115 000	0	0,0 %
, joista juniorivuorojen osuus (%)	33 %	45 %	40 %	0	-11,1 %
Sisäliikuntatilojen käyttöaste-% (10 keskeisintä)	82 %	80 %	85 %	0	6,2 %
Ohjattujen ryhmien ja kurssien lukumäärä	431	400	400	0	0,0 %
, joissa suoritekertoja	60 654	70 000	65 000	-5 000	-7,1 %
Koulujen ja päiväkotien uinninopetus:					
Uimaopetustuntien määrä (h)	2 588	2 335	2 400	65	2,8 %
Uimaopetustuntien suoritekerrat	31 108	29 850	30 000	150	0,5 %
Uimataitoisuus (%)	73,7 %	83 %	80 %	0	-3,6 %
Seniorikorttien (65 +) myyntimäärä	2 940	2 500	3 000	500	20,0 %
Uimahallien kävijämäärä yhteensä	561 331	520 000	500 000	-20 000	-3,8 %
Lasten ja nuorten (alle 18 v.) osuus uimahallikäynneistä (%)	26 %	30 %	30 %	0	0,0 %
Senioreiden osuus uimahallikäynneistä (%)	30 %	28 %	30 %	0	7,1 %
Jyväskylän harrastamisen malli, kävijämäärät toiminnassa		43 170	40 000	-3 170	-7,3 %
Hoidettuja latuja (km)		298	298	0	0,0 %
Ylläpidettävien uimarantojen lukumäärä		35	36	1	2,9 %
Ylläpidettävien ulkoistelukenttien lukumäärä		65	65	0	0,0 %
Mittarit					
Bruttomenot € / asukas	159,1	178,6	177,4	-1	-0,7 %
Nettomenot € / asukas	113,0	137,2	137,2	0	0,0 %

Avustukset ja sopimukset 2024–2026

Avustukset ja sopimukset 2024–2026

Liikuntapalvelut

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025– 2026	
(euroa)				euroa	%
Liikuntatoiminnan avustukset					
Liikunta-avustukset	133 025	135 000	235 000	100 000	74 %
Yksityisten liikuntatilojen vuokratuki	94 500	94 500	94 500	0	0 %
Keski-Suomen urheiluakatemian avustus	35 400	35 400	35 400	0	0 %
Avustukset ja sopimukset yhteensä	262 925	264 900	364 900	100 000	38 %

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT

Toimialan kuvaus

Kaupunkirakennepalvelujen toimiala jakautuu neljään palvelualueeseen, jotka ovat kaupunkisuunnittelu, kadut ja puistot, rakentaminen ja ympäristö sekä asiakas- ja tukipalvelut.

Kaupunkisuunnittelun palvelualue huolehtii yleis- ja asemakaavoituksesta, kaupunkiliikenteen yleissuunnittelusta ja muusta yleissuunnittelusta, kaupunkikuvan suunnittelusta, kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-suunnittelusta, seudullisesta joukkoliikenteestä ja Jyväskylän palveluliikenteestä, Valon kaupunki –hankkeesta, asumisen kehittämisestä ja viranomaistehtävistä, kaupungin omistamien maa- ja vesi-alueiden hallinnasta yleisiä alueita lukuun ottamatta, maastomittauspalveluista sekä kiinteistöinsinöörin viranomaistehtävistä.

Kadut ja puistot -palvelualue huolehtii katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja hallinnasta sekä metsien hoidosta ja pysäköinninvalvonnasta, viljelypalstatoiminnasta sekä yksityistieavustusten jakamisesta.

Rakentamisen ja ympäristön palvelualue huolehtii jätehuollon, rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranomaistehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämisestä kunnassa, kaupungin resurssiviisaustyön koordinoinnista sekä kunnallisista eläinlääkäripalveluista.

Asiakas- ja tukipalvelut -palvelualue huolehtii yksityis- ja yritysasiakkaiden asiakaspalvelun sujuvuudesta, Kaupunkirakenteen toimialan keskitetyistä hallinto- ja taloushallintopalveluista, paikkatietopalveluista sekä toimialan yhteisestä kehittämisestä.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

	TP	TA+M	TA	Muutos 2025–2026	
1 000 euroa	2024	2025	2026	euroa	%
Toimintatulot	55 768,6	59 856,7	60 711,4	854,7	1,4 %
Myyntitulot	23 195,5	24 575,3	24 353,4	-221,9	-0,9 %
Maksutulot	6 715,4	7 724,0	7 724,0	0,0	0,0 %
Tuet ja avustukset	2 701,5	2 165,0	2 139,6	-25,4	-1,2 %
Muut toimintatulot	20 612,2	23 506,5	24 608,4	1 101,9	4,7 %
Valmistus omaan käyttöön	2 544,0	1 885,9	1 885,9	0,0	0,0 %
Toimintamenot	70 214,4	73 796,1	77 385,5	3 589,4	4,9 %
Henkilöstömenot	19 270,6	19 863,3	20 562,7	699,4	3,5 %
Palvelujen ostot	45 640,0	48 606,7	51 014,1	2 407,4	5,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 784,3	2 823,4	3 330,5	507,2	18,0 %
Avustukset	198,8	210,0	210,0	0,0	0,0 %
Muut toimintamenot	2 320,7	2 292,8	2 268,1	-24,6	-1,1 %
Toimintakate (sitova taso)	-14 445,8	-13 939,4	-16 674,1	-2 734,7	19,6 %

Toiminnalliset tavoitteet

Kaupunkirakennepalvelut				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelu- alue/ vastuutaho
Kankaan alueen vetovoimaisuuden vahvistaminen ja virkistyskäytön edistäminen.	Tourujoen kunnostus	Joen vesi johdettavissa uuteen uomaan.	Urakka on valmis.	Kadut ja puistot
Saavutettavuuden parantaminen VT4:n investointihankkeilla	Palokanorsi-hankkeen toteutus	Katusuunnitelmat valmiit ja suunnittelusopimus on allekirjoitettu.	Rakentamissuunnitelma on valmis ja toteuttamissopimus allekirjoitettu.	Kadut ja puistot
Linkki tulevaisuuteen –ohjelman uusiminen	Linkki tulevaisuuteen –ohjelman valmistelutilanne	Valmistelu on käynnissä.	Uusi ohjelma on hyväksytty seudun kunnanvaltuustoissa.	Kaupunkisuunnittelu
Yleiskaavan uudistaminen	Yleiskaavan uudistamisen valmistelutilanne	Yleiskaavan luonnos 2 on valmisteilla.	Yleiskaavaehdotus on asetettu nähtäville.	Kaupunkisuunnittelu
Resurssiviisas Jyväskylän ohjelman päivittäminen	Ohjelman valmistelutilanne	Valmistelu on käynnissä.	Ohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa.	Rakentaminen ja ympäristö/resurssiviisaus

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026 euroa %	
Asiakas- ja tukipalvelut	364,9	289,0	289,0	0,0	0,0 %
Kadut ja puistot	15 294,8	14 770,2	14 997,6	227,4	1,5 %
Kaupunkisuunnittelu	35 942,9	40 564,1	41 208,9	644,8	1,6 %
Rakentaminen ja ympäristö	4 166,1	4 233,4	4 215,9	-17,5	-0,4 %
Toimintatulot yhteensä	55 768,6	59 856,7	60 711,4	854,6	1,4 %
Asiakas- ja tukipalvelut	3 506,0	3 393,3	3 498,8	105,5	3,1 %
Kadut ja puistot	27 820,2	27 877,5	30 271,9	2 394,4	8,6 %
Kaupunkisuunnittelu	32 967,6	35 796,6	36 594,5	797,9	2,2 %
Rakentaminen ja ympäristö	5 920,6	6 728,7	7 020,3	291,6	4,3 %
Toimintamenot yhteensä	70 214,4	73 796,1	77 385,5	3 589,4	4,9 %
Asiakas- ja tukipalvelut	-3 141,1	-3 104,3	-3 209,8	-105,5	3,4 %
Kadut ja puistot	-12 525,4	-13 107,3	-15 274,4	-2 167,0	16,5 %
Kaupunkisuunnittelu	2 975,3	4 767,5	4 614,4	-153,1	-3,2 %
Rakentaminen ja ympäristö	-1 754,6	-2 495,3	-2 804,4	-309,1	12,4 %
Toimintakate yhteensä	-14 445,8	-13 939,4	-16 674,1	-2 734,7	19,6 %

Kaupunkirakennepalvelujen toimialan toimintakate heikkenee n. 2,7 miljoonaa euroa vuoden 2025 muutettuun talousarvioon verrattuna. Rakentamisen suhdanteen arvioidaan jatkuvan vielä hiljaisena. Rakennuslupatulot ja maanmyyntivoittoennuste on pidetty kuitenkin vuoden 2025 talousarvion tasolla. Joukkoliikenteen liikennöintikustannukset kasvavat johtuen suoritehintojen noususta ja suoritelmäärien kasvusta. Katupalveluihin on osoitettu lisämäärärahaa mm. talvikunnossapitoon, sulanapitojärjestelmiin sekä liikenteenohjaukseen. Talousarvio sisältää myös tulolisäyksiä, mm. maanvuokratulojen ennustetta nostettu 500 000 euroa (indeksikorotus). Henkilöstömäärä pysyy noin vuoden 2025 talousarvion tasolla. Talousarvio sisältää kuitenkin edelleen riskejä, kuten sääriskit ja rakentamisen suhdanneriskit sekä joukkoliikenteen lippujen kysyntävaihtelut.

Asiakas- ja tukipalvelut

Toiminnan kuvaus

Asiakas- ja tukipalvelut -palvelualue vastaa kaupunkirakenteen toimialan talouden, hallinnon ja kehittämisen tehtävistä sekä yhteisistä toiminnoista. Palvelualueeseen kuuluvat johdon tuen lisäksi paikkatietopalvelu, Kaupunkirakenteen neuvonta -asiakaspalvelupiste ja Jyväskylän-pisteen lipunmyynti sekä kassapalvelut Forumin ostoskeskuksessa.

Toiminnan painopistealueet

Johdon tuen yksikkö huolehtii kaupunkirakenteen toimialan keskitetyistä hallinto- ja taloushallintopalveluista sekä toimialan yhteisestä kehittämisestä. Yksikön toiminnan painopisteenä on talouden suunnittelu ja raportointi, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä varautumisen koordinointi, toimialan tiedonhallinnan koordinointi, erilaisten järjestelmämuutosten läpiviennin koordinointi toimialalla sekä strategiajohtamisen ja johtamisjärjestelmän kehittäminen.

Asiakaspalvelusta vastaavat Rakentajantalolla sijaitseva Kaupunkirakenteen neuvonta ja liikekeskus Forumin tiloissa toimiva Jyväskylän-piste. Kaupunkirakenteen neuvonta palvelee asiakkaita asuinympäristöön ja rakentamiseen liittyvissä asioissa mm. alueiden kaavoituksessa ja kaupungin tonttitarjonnassa. Jyväskylän -pisteessä toimii kaupungin keskitetty palvelukassa ja Linkin sekä kulttuurin lipunmyyntipiste.

Paikkatieto-yksikkö vastaa kaupunkirakenteen keskitetyn tiedonhallintajärjestelmän (Trimble Locus) ylläpidosta ja kehittämisestä sekä tarjoaa paikkatietoon liittyviä asiantuntija- ja tukipalveluja. Yksikkö ylläpitää myös paikkatietopohjaisia sähköisiä asiointipalveluja, kuten kaupungin palautepalvelua ja kaupunkirakenteen sähköisiä lupa- ja varauspalveluja. Painopistealueina ovat paikkatiedon entistä laajempi hyödyntäminen kehittämällä karttapohjaisia raportointi- ja seurantatyökaluja, sekä Locus-järjestelmän edelleen kehittäminen.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Palvelualueen tehtäviä sopeutetaan pienenevään resurssiin. Priorisointia ja mahdollisia tehtävistä luopumisia selvitetään systemaattisesti. Perustehtävien lisäksi pyritään toteuttamaan toimialan tiedolla johtamista, prosessien tehostamista, ja strategiajohtamista. Asiakaspalvelussa varaudutaan kuntalais- ja käyttäjäpalautteen lisääntymiseen toimialan sopeutustoimenpiteiden jatkuessa.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Johdon tuki	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Toimialan yhteiset	67,2	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Asiakaspalvelu	4,3	5,0	5,0	0,0	0,0 %
Paikkatieto	291,1	284,0	284,0	0,0	0,0 %
Kaupunkirakennelautakunta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	364,9	289,0	289,0	0,0	0,0 %
Johdon tuki	471,0	554,7	574,5	19,8	3,6 %
Toimialan yhteiset	1 756,0	1 442,9	1 436,0	-6,9	-0,5 %
Asiakaspalvelu	605,7	644,9	633,0	-11,9	-1,8 %
Paikkatieto	624,6	665,3	777,1	111,8	16,8 %
Kaupunkirakennelautakunta	48,7	85,5	78,1	-7,4	-8,7 %
Toimintamenot yhteensä	3 506,0	3 393,3	3 498,8	105,5	3,1 %
Johdon tuki	-468,7	-554,7	-574,5	-19,8	3,6 %
Toimialan yhteiset	-1 688,8	-1 442,9	-1 436,0	6,9	-0,5 %
Asiakaspalvelu	-601,4	-639,9	-628,0	11,9	-1,9 %
Paikkatieto	-333,5	-381,3	-493,1	-111,8	29,3 %
Kaupunkirakennelautakunta	-48,7	-85,5	-78,1	7,4	-8,7 %
Toimintakate yhteensä	-3 141,1	-3 104,3	-3 209,8	-105,5	3,4 %

Sopeutustoimenpiteiden lisäksi talousarviossa on huomioitu palkkaratkaisun yleiskorotukset henkilöstömenoon, tilojen tiivistämisen säästövaikutus yksiköiden kuluihin sekä digipalvelujen veloitukset.

Kadut ja puistot

Toiminnan kuvaus

Kadut ja puistot -palvelualue vastaa katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä hallinnasta. Palvelualueella on neljä palveluyksikköä. Kadunrakentamisen palveluyksikkö vastaa katu- ja satama-alueiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä katujen rakentamisesta. Katupalvelujen palveluyksikkö vastaa katu- ja satama-alueiden kunnossapidosta ja hallinnasta sekä ulkovalaistuksesta, pysäköinninvalvonnasta ja yksityistieavustuksista. Viherpalvelujen palveluyksikkö vastaa viheralueiden suunnittelusta, rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja hallinnasta sekä metsien hoidosta ja viljelypalstatoiminnasta. Tukipalvelujen palveluyksikkö vastaa hankintojen ja kehittämisen koordinoinnista.

Toiminnan painopistealueet

Infra-alan digitalisaation kehittäminen jatkuu valtakunnallisessa ProDigial 2.0 tutkimusohjelmassa, jossa Jyväskylän kehittämishankkeena toimii Cefmof-säätiön kanssa yhteistyössä toteutettava Winter Mobility -projekti. Projektin tarkoituksena on talviliikkuvuuden parantaminen tietojohdamisen avulla. Yksi keskeisistä tehtävistä vuonna 2026 on talvihoidon palveluhankinnan kilpailutus, jossa käytetään hyödyksi uuden toimintamallin määrittämiä ja tietojohdamisen periaatteita.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Korjausvelan hallinta käyttötalouden puolella on edelleen pääosin päällystämistä, joten päällysteiden korkea hintataso vaikuttaa edelleen oleellisesti korjausvelan hallintamahdollisuuksiin käyttötalouden puolella. Tällä hetkellä katuverkosta löytyy vielä runsaasti kohteita, joiden korjausvelkaa voidaan vähentää oleellisesti kunnossapidon toimenpiteillä.

Viherpalveluissa saadaan valmiiksi keskeinen suuri viherinvestointihanke ja sen ohessa tietoa digityökalujen ja digitaalisen seurantatiedon käytöstä viherhankkeissa. Digitaalista toiminnanohjausta, perinnebiotooppien hoitoa sekä vieraslajitorjuntakäytäntöjä kehitetään. Viheralueiden kunnossapidon laatupalkintoa on mahdollista hakea ensimmäisiin viherkohteisiin.

Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026 euroa %	
Katupalvelut	7 985,9	7 304,3	7 504,3	200,0	2,7 %
Kadunrakentaminen	3 494,9	3 604,9	3 527,6	-77,3	0,0 %
Maankäyttösopimusmaksut	1 525,0	2 000,0	2 000,0	0,0	0,0 %
Viherpalvelut	2 289,1	1 861,0	1 965,6	104,6	5,6 %
Toimintatulot yhteensä	15 294,8	14 770,2	14 997,6	227,4	1,5 %
Katupalvelut	19 989,9	19 647,6	21 594,7	1 947,2	9,9 %
Kadunrakentaminen	4 331,7	4 585,3	4 704,2	118,9	0,0 %
Maankäyttösopimusmaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Viherpalvelut	3 498,5	3 644,7	3 973,1	328,4	9,0 %
Toimintamenot yhteensä	27 820,2	27 877,5	30 271,9	2 394,4	8,6 %
Katupalvelut	-12 004,1	-12 343,3	-14 090,4	-1 747,2	14,2 %
Kadunrakentaminen	-836,9	-980,4	-1 176,5	-196,2	0,0 %
Maankäyttösopimusmaksut	1 525,0	2 000,0	2 000,0	0,0	0,0 %
Viherpalvelut	-1 209,5	-1 783,7	-2 007,4	-223,7	12,5 %
Toimintakate yhteensä	-12 525,4	-13 107,3	-15 274,4	-2 167,0	16,5 %

Kunnallistekniikan rakentamishjelmaan perustuvia maankäyttösopimustuloja ennustetaan kertyvän 2,0 miljoonaa euroa.

Ulkovalaistuksen valaisinvaihtoja jatketaan siten, että vuoden aikana uusitaan noin 4 000 valaisinta energiatehokkaampiin led-valonlähteisiin. Tavoitteena on, että vuoden 2026 lopussa led-valonlähteiden osuus on 85 % kaikista kaupunkirakennepalveluiden hallinnoimista valaisimista. Ledifigaatiolla saadaan merkittäviä säästöjä sekä ulkovalaistuksen energiakulutuksessa että vuosittaisissa huoltokustannuksissa, koska takuunalaisia valaisimia on lähivuosina yli 20 000 kaikista valaisimista.

Talousarvio sisältää edelleen talvihoidon osalta merkittävän sääriskin, vaikka palveluun on osoitettu 500 000 euron lisärahoitus. Lisärahoitus ei sisällä liittymien avaamista polanteenpoiston yhteydessä. Sulanapitojärjestelmiin saatu lisärahoitus 231 000 euroa helpottaa osaltaan talven riskiä. Talvihoidon ja sulanapitojärjestelmien kevätkauden kustannusten perusteella arvioidaan kesäkaudella tehtävät työt ja niiden laajuus. Liikenteenohjauksen lisärahoitus 270 000 euroa mahdollistaa lakimuutoksen edellyttämien merkkimuutosten hoitamista siirtymäaikaisten puitteissa.

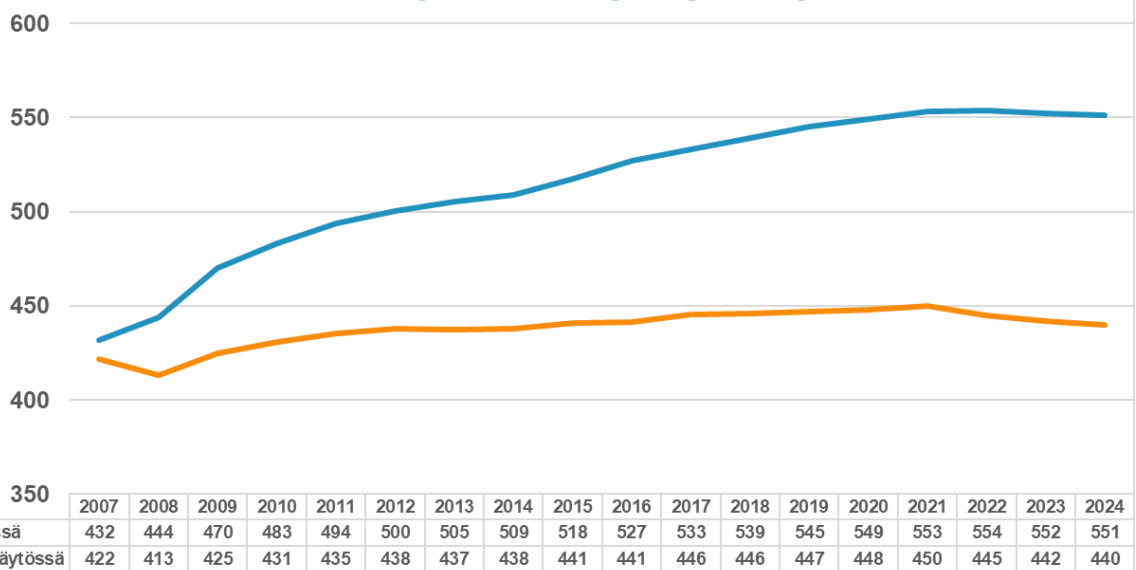
Alva Hulevesi Oy:n sopimukseen saadulla 227 000 euron lisärahoituksen myötä rahoitus kattaa hulevesiverkoston vuokran ja putkiverkoston riittävän kunnossapitotason sekä direktiivien vaatimukset täyttävän seurannan. Rahoitus ei kuitenkaan mahdollista sakkapesien tyhjennyksen kymmenen vuoden kierron säilyttämistä, vaan kiertoaika joudutaan kasvattamaan huomattavasti. Riskinä on riittämättömän putkiston kunto-tilan tieto ja mahdolliset yllättävät kunnossapitotarpeet sekä mahdolliset kiinteistöille tapahtuvat tulvimiset.

Talousarvio ei mahdollista katualueiden korjauksia tasolla, jolla estettäisiin korjausvelan kasvaminen kohteissa, jotka voitaisiin hoitaa kunnossapidon toimenpiteillä. Korjausvelan määrä kasvaa edelleen, vuodelle 2026 osoitetusta käyttötalouden lisärahoituksesta huolimatta.

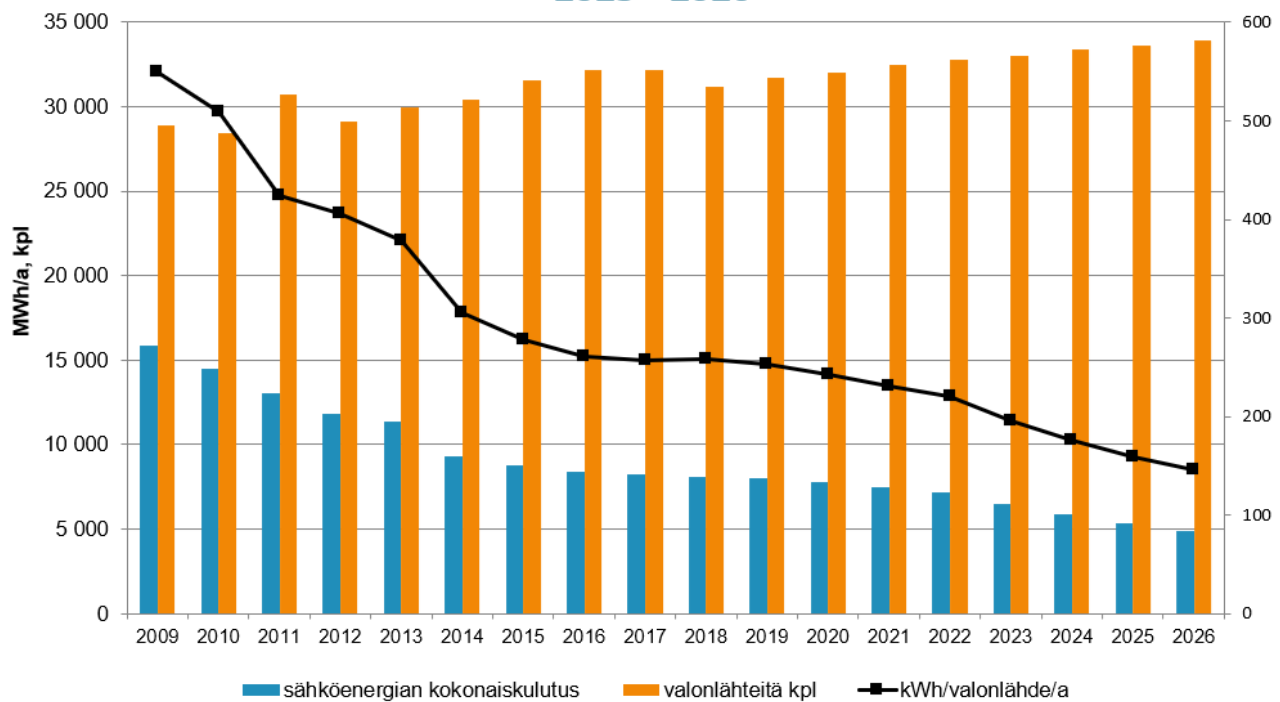
Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa, kpl	%
Katupalvelut					
Katu- ja sijoituslupapäätökset, kpl	1 182	1 200	1 200	0	0,0 %
Katutyöluupien keskimääräinen käsittelyaika korkeintaan vrk/lupa	5	7	7	0	0,0 %
Energian kulutus kWh/valonlähde/a	175	159	145	-14	-8,8 %
Ulkovalaistuksen kokonaisenergiankulutusta vähennetään resurssiviisautusohjelman mukaisesti vuoden 2 024 tasosta (5 857 Mwh)18 % vuoteen 2040 mennessä.	5 857	5 357	4 927		
Katupalvelut, €/asukas (brutto)	132	127	140	12	9,7 %
Satamapalvelut, €/asukas (brutto)	2	2	2	0	-0,5 %
Pysäköinninvalvonnan kustannukset, €/pysäköintivirhemaksu	35	39	36	-3	-7,7 %
Viherpalvelut					
Viherpalvelut, netto €/asukas (huomioitu mm. puunmyyntituotot)	11	12	13	1	8,3 %
Rakennettujen puistojen hoito, €/ha	12 358	12 290	13 160	870	7,1 %
Puistojen rakentaminen €/asukas	32	35	28	-7	-20,0 %
Kadunrakentaminen					
Katujen rakentaminen €/asukas	134	114	134	20	17,5 %

Henkilöautotiheyden kehitys Jyväskylässä

**Jyväskylän ulkovalaistuksen sähköenergian kokonaiskulutuksen,
valonlähteiden määrän sekä yksittäisen valonlähteen
sähköenergian kulutuksen kehittyminen 2009 - 2024 ja ennuste
2025 - 2026**

Kaupunkisuunnittelu

Toiminnan kuvaus

Kaupunkisuunnittelun palvelualue huolehtii yleis- ja asemakaavoituksesta, kaupunkiliikenteen yleissuunnittelusta ja muusta yleissuunnittelusta, kaupunkikuvan suunnittelusta, kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-suunnittelusta, seudullisesta joukko- ja palveluliikenteestä, Valon kaupunki –hankkeesta, asumisen kehittämisestä ja viranomaistehtävistä, kaupungin omistamien maa- ja vesi-alueiden hallinnasta yleisiä alueita lukuun ottamatta, maastomittauspalveluista sekä kiinteistöinsinöörin viranomaistehtävistä. Vuoden 2023 alusta lähtien palvelualue on jakautunut neljään palveluyksikköön, joita ovat yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne, asemakaavoitus, maankäyttö sekä joukkoliikenne.

Jyväskylän MAL-kaupunkiseudun uuden sopimuskauden toimeenpano on alkanut vuonna 2025. Seudullisena suunnitelmana käynnistetään loppuvuodesta 2025 kestävä liikumisen SUMP-suunnitelman prosessia. Jyväskylän yleiskaava 2050 etenee ehdotusvaiheeseen vuoden kuluessa. Kukulan alueen osayleiskaavan on tavoite edetä hyväksymisvaiheeseen. Kärkisten pohjoisrannan osayleiskaava tulee vireille loppuvuodesta 2025 ja etenee luonnosvaiheeseen vuoden kuluessa. Ilmastomuutokseen sopeutumiseen liittyvä EAKR-hanke päättyy, sen osana valmistuu alueellinen ilmastomuutoksen sopeutumis suunnitelma pilottilueelle vuoden 2026 aikana. Kymppi V –viherpalveluohjelman päivitys käynnistyy ja tarkoituksena on erityisesti täydentää ohjelmaa sisällöllisesti kaupunkiluontoa koskevien aihepiirien osalta. Vuonna 2026 toteutetaan Kehä Vihreän Helmi –niminen tapahtumavuosi, joka kytkeytyy teemallisesti vesistöihin sekä Tourujoen valmistuvaan kunnostukseen.

Asemakaavoitettavat kohteet perustuvat KymppiR- ja TYKKI -ohjelmiin. Keskustassa Lyseon kulttuurikorttelin arkkitehtuurikilpailu siirtyy vuodelle 2026 ja ratapihan siltakorttelin jatkosuunnittelu ja asemakaavoitus käynnistyy konseptisuunnitteluvaiheen jälkeen. Kankaan kaavoitus jatkuu. Kukulan alueen aloituskorttelista järjestettiin vuonna 2025 arkkitehtuurikutsukilpailu ja alueen kaavoitus käynnistyy voittaneen ehdotuksen pohjalta. Viime vuonna panostettiin omakotitonttivarannon kasvattamiseen ja useita pientalokaavoja hyväksyttiin mutta niiden toteuttaminen viivästyy valitusten vuoksi. Sen vuoksi uusien omakotitonttien kaavoittamista on tarpeen jatkaa edelleen. Uutena kohteena on mm. Palokan Heikkilä, jossa kaavahankkeen yhteydessä on tarkoitus pilotoida ekologisen kompensaation toimintamallia. Korpilahdella Kirkkolahden omakotitontteja muokataan houkuttelevimmiksi ja Tähtiniemen alueen kaavoitus käynnistyy. Työpaikka-alueiden kaavoitukseen panostetaan edelleen ja tavoitteena on yritystoiminnalle soveltuvan kaavavarannon kasvattaminen ja monipuolistaminen. Itäisen Seppälänkankaan alueella datakeskuksen hanke etenee ehdotusvaiheeseen ja Lintukangas II luonnosvaiheeseen. Lisäksi työpaikkarakentamisen kaavoja on vireillä mm. Seppälässä, Korpilahdella, Vaajakoskella ja Tikkakoskella.

Joukkoliikenteessä vuoden 2026 painopisteet ovat Linkki tulevaisuuteen -kehittämishojelman päivityminen koskemaan laajentunutta toimivalta- aluetta sekä vetybussien käyttöönoton, toiminnallisuuden ja tulosten seuranta. Joukkoliikennetarjontaan ei ole tulossa merkittäviä muutoksia vuonna 2026.

ValoVisio 2030 -toimenpiteitä ei toteuteta, vaan Valon resursseja suunnataan kaupunkivalaistuksen edistämiseen kaupunkitilallisesti tärkeimmissä kohteissa sekä yleensä kaupunkitilan viihtyisyyden, turvallisuuden ja liikuttavuuden parantamiseen. Syksyn kolmipäiväisen valotapahtuman järjestämisessä kumppaneiden panoksien rooli korostuu.

Maankäytön palveluysikössä perustetaan vuoden 2026 alusta asumisen toimintayksikkö, johon siirtyvät asuntopolitiikan lisäksi asumisen neuvonnan ja asunnottomuustyön asiat. Maankäytön toimintaa ohjaa pitkälti hyväksytyt ohjelmat, joista tärkeimpinä maapolitiikan linjaukset, KymppiR ja Tykki-

ohjelmat. Markkinatilanne ja rakentamisen suhdanteet vaikuttavat kaikkeen toimintaan. Myös kiinteistömuodostuksen ja maastomittauksen osalta ulkopuolelta tilattavaan työmäärään vaikuttaminen on vaikeaa.

Kankaan toiminnot siirtyvät vuodesta 2026 lähtien hoidettavaksi elinkeino- ja työllisyystoimialalta kaupunkirakennepalveluihin.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Vuonna 2025 rakentaminen ja tonttien kysyntä on edelleen hiljaista ja näyttää siltä, että heikko kysyntätilanne jatkuu edelleen vuonna 2026. Tonttien varauksia joudutaan jatkamaan ja muuttamaan normaaliaikaa enemmän. Tilanteen arvioidaan säilyvän hiljaisena edelleen, mutta rakentamisen elpymisen aiheuttamaan tulevaan kysyntään valmistaudutaan aktiivisesti.

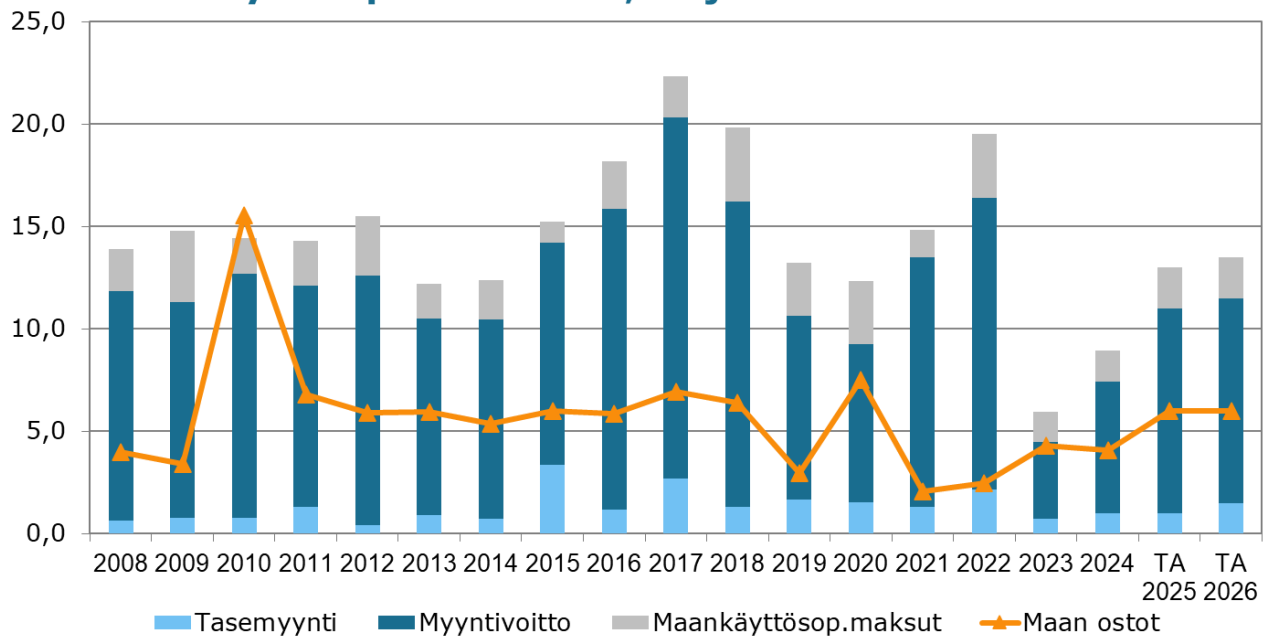
Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
Yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne	163,3	20,0	20,0	0,0	0,0 %
Asemakaavoitus	128,1	160,0	160,0	0,0	0,0 %
Maankäyttö	11 151,4	10 885,2	11 817,1	931,9	8,6 %
Maan myyntivoitot	6 431,2	10 000,0	10 000,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne Jkl	213,0	190,0	240,0	50,0	26,3 %
Joukko- ja palveluliikenne seud.	17 653,3	19 158,9	18 821,8	-337,1	-1,8 %
Valon kaupunki	202,5	150,0	150,0	0,0	0,0 %
Toimintatulot yhteensä	35 942,9	40 564,1	41 208,9	644,8	1,6 %
Yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne	1 593,2	1 658,4	1 990,3	332,0	20,0 %
Asemakaavoitus	1 660,8	1 935,3	2 171,0	235,7	12,2 %
Maankäyttö	2 894,6	3 419,2	3 598,4	179,2	5,2 %
Maan myyntivoitot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne Jkl	623,2	649,1	654,4	5,3	0,8 %
Joukko- ja palveluliikenne seud.	25 805,3	27 759,0	27 800,8	41,8	0,2 %
Valon kaupunki	390,5	375,5	379,5	4,0	1,1 %
Toimintamenot yhteensä	32 967,6	35 796,6	36 594,5	797,9	2,2 %
Yhdyskuntasuunnittelu ja kaupunkiliikenne	-1 429,9	-1 638,4	-1 970,3	-332,0	20,3 %
Asemakaavoitus	-1 532,7	-1 775,3	-2 011,0	-235,7	13,3 %
Maankäyttö	8 256,9	7 466,0	8 218,7	752,7	10,1 %
Maan myyntivoitot	6 431,2	10 000,0	10 000,0	0,0	0,0 %
Joukko- ja palveluliikenne Jkl	-410,2	-459,1	-414,4	44,7	-9,7 %
Joukko- ja palveluliikenne seud.	-8 152,0	-8 600,1	-8 979,0	-378,9	4,4 %
Valon kaupunki	-188,0	-225,5	-229,5	-4,0	1,8 %
Toimintakate yhteensä	2 975,3	4 767,5	4 614,4	-153,1	-3,2 %

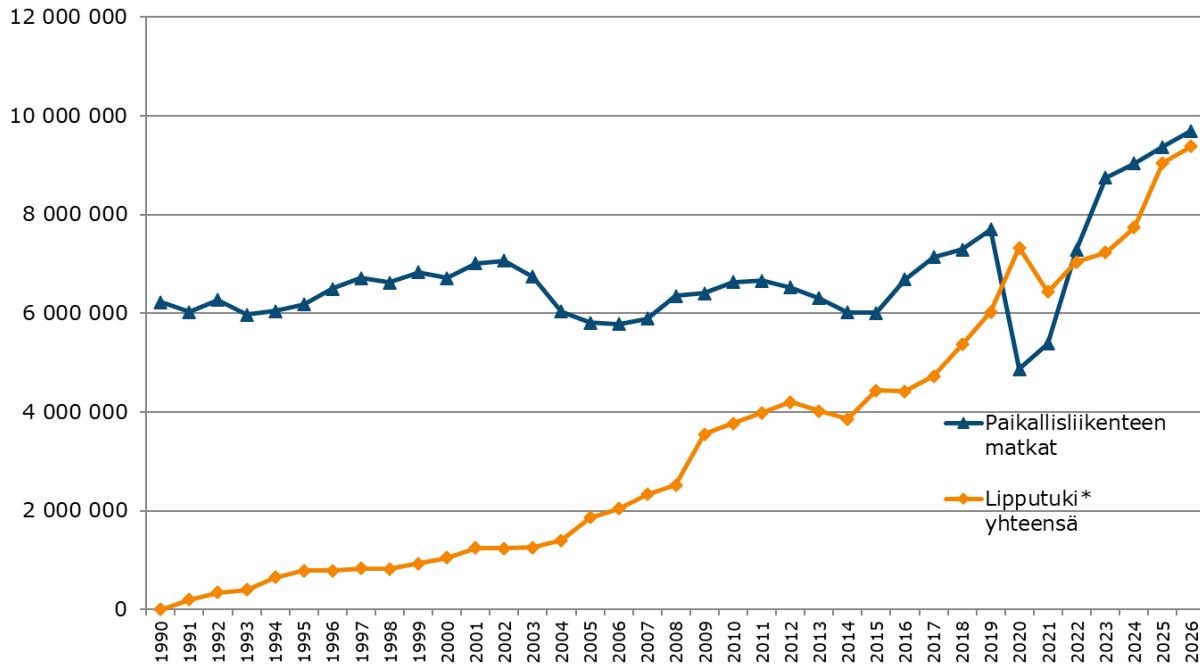
Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa, kpl	%
Mittarit					
Tarjotaan omakotitontteja varattavaksi	26	70	60	-10	-14,3 %
Tarjotaan kerros- ja tuottajamuotoisia pientalotontteja varattavaksi k-m ²	24 670	25 000	20 000	-5 000	-20,0 %
Maanmyyntivoitto (1 000 €)	6 431	10 000	10 000	0	0,0 %
Hyväksytyt yleiskaavat	1	0	1	1	100,0 %
Asuinkerros- ja tuottajamuotoisten pientalotonttien asemakaavoittaminen, k-m ²	19 450	70 000	65 000	-5 000	-7,1 %
Vapaana olevat yritystontit, kpl	26	30	30	0	0,0 %
Vapaana olevat yritystontit, ha	35	30	30	0	0,0 %
Omakotitonttien asemakaavoittaminen	201	70	50	-20	-28,6 %
Hyväksytyt asemakaavat, kpl	28	20	20	0	0,0 %
Valitukset asemakaavoista, kpl	3	1	1	0	0,0 %
Arkkitehtuurikilpailut	0	1	1	0	0,0 %
Rekisteröityjen tonttien lukumäärä	129	129	140	11	
Asemakaavapoikkeamiset	20	40	40	0	0,0 %
Sijoittamisen erityiset edellytykset -päätökset ja poikkeamiset, muut	44	50	50	0	0,0 %
Joukkoliikenteen matkat (milj.kpl/v)	9,4	9,4	10,0	0,6	6,4 %

Maan myynti ja osto sekä maankäyttösopimusmaksut, milj. euroa

Joukkoliikenteen matkamäärät / lipputuki *

Lipputuki * = Vuodesta 2014 joukkoliikenteen järjestämistapamuutoksesta lähtien lipputuki on poistunut ja kustannuksina huomioidaan joukkoliikenteen alijäämä

Rakentaminen ja ympäristö

Toiminnan kuvaus

Rakentamisen ja ympäristön palvelualue huolehtii jätehuollon, rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranomaistehtävistä, ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämisestä kunnassa, kaupungin resurssiviisaustyön koordinoinnista sekä kunnallisista eläinlääkäripalveluista.

Toiminnan painopistealueet

Toiminnan painopisteenä on jatkuvasti laadukkaiden, luotettavien ja oikein mitoitettujen viranomaispalvelujen tuottaminen ja kaupungin strategisten resurssiviisaustavoitteiden edistäminen.

Rakennusvalvonnan sähköisten palvelujen painopisteinä ovat Trimble Locus Cloud -järjestelmän, sähköisen asioinnin ja arkistoinnin kehittäminen sekä tehokkaampien toimintatapojen käyttöönotto. Locus Cloud -järjestelmään on odotettavissa merkittäviä muutoksia ja toimintatapojen uudistamisessa edetään uusien käytänteiden vakioimiseen pysyviksi toimintatavoiksi. Näistä esimerkkeinä ovat aloituskokouskäytäntö ja sähköiset katselmuspöytäkirjat, jotka tehdään jatkossa uusien lupien osalta heti katselmuksen suorittamisen jälkeen katselmuspaikalla. Henkilöstössä on ollut paljon muutoksia ja uusien henkilöiden perehdyttäminen osaksi toimivaa työyhteisöä on tärkeä tavoite vuodelle 2026. Resurssien tehokkaan käytön tarkastelu ja tasapainotus on erityisen tärkeää vuoden alusta voimaan tulevan käsittelyaikatakuun vuoksi. Rakentamislupahakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun rakennusvalvonta on ottanut vastaan hakemuksen liitteineen. Tietomallipohjaisen lupakäsittelyn ja rakennusten hiililaskennan osaamista on tarpeen syventää ja luoda sille toimivat käytänteet. Rakennusjärjestyksen päivitys valmistuu viimeistään vuoden 2026 aikana. Paperiarkiston digitointi sähköiseen arkistoon jatkuu edelleen.

Resurssiviisauden osalta painopisteinä ovat vaikuttavamman ja tavoitteellisemman Resurssiviisas Jyväskylä –ohjelman päivitys, ohjelman toimeenpanon koordinointi ja tukeminen kaupunkikonsernin tasolla sekä alueellinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen verkostotyö Jyväskylän elinvoiman, uudistumiskyvyn ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Ympäristövahti-digiportaalin käyttöä jatketaan ja sitä kehitetään kaupungin resurssiviisaustyön johtamisen ja seurannan työkaluna. Sen avulla parannetaan hyödynnettävän tiedon systemaattisempaa hallintaa, läpinäkyvyyttä ja saavutettavuutta.

Seudullisen jätehuollon viranomaistehtävien osalta toiminnan painopisteitä ovat jätehuoltomääräysten päivittäminen sekä saostus- ja umpisäiliölietehuollon kuljetusjärjestelmä muutokseen valmistautuminen. Lisäksi seurataan jätehuollon palvelutason mukaisen jätehuollon toteutumista alueen kunnissa.

Luonnonsuojeluohjelman valmistuminen viivästyy hieman alun perin suunnitellusta aikataulusta, mutta se valmistuu alkuvuodesta 2026. Ympäristönsuojelu on mukana edelleen kaupungin uuden yleiskaavan sekä kaupunkiluontosuunnitelman valmistelussa. Myös pohjavesien suojelusuunnitelman toimenpideohjelman toteuttamista jatketaan. Vesiensuojeluhankkeista, joihin ympäristönsuojelu on osallistunut, Tourujoen kunnostushanke valmistuu vuonna 2026. Jyväskylän uuden meluselvityksen laadinta käynnistetään. Vieraslajitorjuntaa suojelualueilla tullaan tekemään ensimmäistä kertaa kolmen kausityöntekijän voimin.

Seudullisen ympäristöterveyden vuoden 2025 painopisteet sisällytetään valvontasuunnitelmaan, joka laaditaan syksyn 2025 aikana. Valvontasuunnitelma hyväksytään ympäristöterveyslautakunnassa joulukuussa 2025. Valvontasuunnitelman laadinnassa tulee huomioida valtakunnalliset ym-

päristöterveyden toimialakohtaiset suunnitelmat sekä ympäristöterveyden yhteinen valvontaohjelma. Valvontakauden 2025–2028 Jyväskylän seudun ympäristöterveyden painopistealueet valtakunnalliset teemat huomioon ottaen ovat:

1. Osaava henkilöstö
2. Vati-valvontaohjelman tietojen oikeellisuuden varmistaminen
3. Vati-valvontaohjelman tietojen tehokkaampi hyödyntäminen valvonnassa
4. Varautuminen

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen verrattuna

Rakentamislain muutoksia, kuten kolme kuukauden käsittelyaikatakuu ja rakennusten hiilijalanjäljen laskenta, tulee voimaan 1.1.2026. Tämä vaatii osaamisen kehittämistä ja resurssien tarkempaa kohdentamista.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki astuu voimaan 1.1.2026. Uudessa laissa kuntien velvoitteita eläinlääkäripalvelujen järjestämisessä tarkennetaan mm. luetteloimalla järjestämisveloitteen piiriin kuuluvat palvelut sekä veloitetaan markkinaperusteiseen hinnoitteluun osan toimenpiteiden osalta. Maakunnallisen eläinlääkäripäivystyssopimuksen toiminta-alue muuttuu 1.1.2026 alkaen, kun Kangasniemen kunta siirtyy Mikkelin seudun päivystysalueeseen.

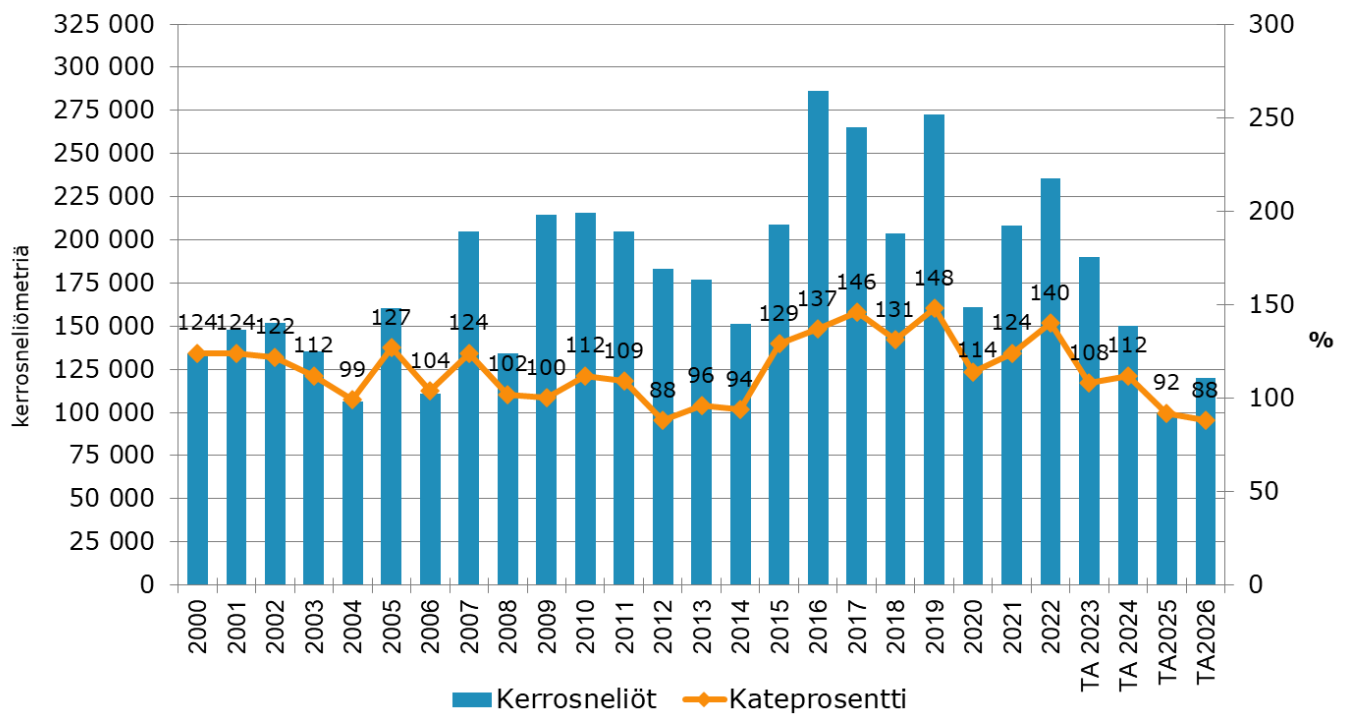
Määrärahan jakautuminen palveluittain

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026 euroa %	
Rakennusvalvonta	1 410,2	1 567,0	1 567,0	0,0	0,0 %
Ympäristönsuojelu	170,8	143,0	143,0	0,0	0,0 %
Resurssiviisaus	78,9	30,0	0,0	-30,0	-100,0 %
Rakennus- ja ympäristöltk.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Jätehuollon viranomaispalvelut	314,0	408,8	370,1	-38,7	-9,5 %
Ympäristöterveys, seudullinen	2 192,0	2 084,6	2 135,8	51,2	2,5 %
Toimintatulot yhteensä	4 166,1	4 233,4	4 215,9	-17,5	-0,4 %
Rakennusvalvonta	1 531,9	1 664,2	1 784,1	119,9	7,2 %
Ympäristönsuojelu	636,2	719,7	782,0	62,3	8,7 %
Resurssiviisaus	305,2	412,7	422,3	9,6	2,3 %
Rakennus- ja ympäristöltk.	22,0	50,6	51,2	0,6	1,1 %
Jätehuollon viranomaispalvelut	314,0	417,6	378,1	-39,6	-9,5 %
Ympäristöterveys, seudullinen	3 111,3	3 463,9	3 602,6	138,7	4,0 %
Toimintamenot yhteensä	5 920,6	6 728,7	7 020,3	291,6	4,3 %
Rakennusvalvonta	-121,7	-97,2	-217,1	-119,9	123,4 %
Ympäristönsuojelu	-465,3	-576,7	-639,0	-62,3	10,8 %
Resurssiviisaus	-226,4	-382,7	-422,3	-39,6	10,3 %
Rakennus- ja ympäristöltk.	-22,0	-50,6	-51,2	-0,6	1,1 %
Jätehuollon viranomaispalvelut	0,1	-8,8	-8,0	0,9	-9,7 %
Ympäristöterveys, seudullinen	-919,3	-1 379,3	-1 466,8	-87,5	6,3 %
Toimintakate yhteensä	-1 754,6	-2 495,3	-2 804,4	-309,1	12,4 %

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa, kpl	%
Mittarit					
Rakennusvalvonta					
Lupapäätökset, kpl	945	900	800	-100	-11,1 %
Suoritetut katselmukset, kpl	2 050	1 500	2 000	500	33,3 %
Myönnetyt rakennusluvut, k-m ²	105 196	100 000	120 000	20 000	20,0 %
Myönnetyt rakennusluvut, kpl	498	600	600	0	
Myönnetyt asunnot, kpl	738	600	600	0	0,0 %
Uusien asuinrakennusten rak.lupien käsittelyaika, vk	75 % ≤ 6	≤ 6	≤ 6	0	0,0 %
Ympäristönsuojelu					
Lupapäätökset, kpl	97	75	80	5	6,7 %
Käsitellyt ilmoitukset, kpl	18	15	15	0	0,0 %
Valvontaohjelman tarkastustavoitteen toteuma %	82	95	95	0	0,0 %
Lausunnot, kpl	9	12	10	-2	-16,7 %
Maa-aines- ja ymp.lupahakemusten käsittelyaika, kk	<4	<4	<4	0	0,0 %
Ympäristöterveydenhuolto					
Valvontasuunnitelman tarkastustavoitteen toteuma %	103	100	100	0	0,0 %
Tuotantoeläinten terveydenhuoltokäynnit	187	150	160	10	6,7 %
Pieneläinvastaanottokäynnit	5 288	4 800	5 000	200	4,2 %

Kerrosneliömetrit ja kateprosentti

RAHOITUSOSA

Talousarvion rahoitusosan rahoituslaskelma muodostuu kaupungin varsinaisen toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtojen muutoksista.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kaupunki on pystynyt tilikauden aikana toiminnan avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Investointien rahavirta osoittaa rahavarojen käytön, jonka avulla kaupunki järjestää palvelutuotannon edellytykset ja kerryttää tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen välitulos osoittaa, kuinka paljon varoja jää käytettäväksi nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja rahavarojen lisäykseen. Alijäämäinen välitulos puolestaan osoittaa, kuinka paljon menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia rahavaroja vähentämällä tai lainoja lisäämällä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta.

Talousarvion yhteydessä esitetään kaksi erilaista rahoitussuunnitelmaa. Rahoitussuunnitelmassa vuodelle 2026 esitetään erikseen peruskaupungin ja Tilapalvelu-liikelaitoksen rahoitussuunnitelmat sisältäen niiden väliset sisäiset erät. Rahoitussuunnitelma vuosille 2024–2028 vastaa tilinpäätöksen ulkoista rahoituslaskelmaa, jossa on laskettu yhteen peruskaupunki ja Tilapalvelu-liikelaitos sisäiset erät eliminoiden.

Vuoden 2026 rahoituslaskelmassa varsinaisen toiminnan tuloista ja menoista kertyvä tulorahoitus on 39,7 miljoonaa euroa positiivinen. Investointien aiheuttama rahoitustarve eli investoinnit vähennettynä niihin saaduilla rahoitusosuuksilla ja myyntituloilla on 71,3 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta muodostuu siten 31,6 miljoonaa euroa negatiiviseksi.

Vuonna 2026 tulorahoitus kattaa investointimenoista vain 58 %. Investointien rahoittamiseksi ei kuitenkaan tarvita tulevalle vuodelle uutta lainaa, koska vuonna 2022 tehdyn sote-kiinteistökaupan loppuosa 33,0 miljoonaa euroa maksetaan kaupungille vuonna 2026. Kaupasta saatavat rahat käytetään investointimenojen kattamiseen. Pitkäaikaisia talousarviolainoja vuonna 2026 otetaan 50,0 miljoonaa euroa ja kaupungin pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 2,9 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen muutokseksi arvioidaan -48,5 miljoonaa euroa. Kokonaislainakanta pienenee 1,4 miljoonaa euroa edellisvuodesta.

Kokonaislainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2026 lopussa 423,9 miljoonaa euroa ja asukaskohmainen lainamäärä on laskemassa 2 786 euroon. Vuoden 2027 osalta lainakannan kasvu näyttää ennusteiden mukaan noin 49,7 miljoonaa euroa ja vuonna 2028 kaupunki velkaantuu lisää 37,7 miljoonaa euroa. Vuosien 2027 ja 2028 laskelmat perustuvat Kuntaliiton veroennustekehikon ja Kuntatalousohjelman mukaisiin arvioihin. Kaupungin toimintamenojen kasvuksi on arvioitu 2 % vuosille 2027 ja 2028. Valtionosuuksien arvioinnissa on lisäksi hyödynnetty valtionosuusudistuksen työryhmän tueksi nimettyjen selvityshenkilöiden loppuraportin mukaisia näkemyksiä valtionosuuksien kehityksestä.

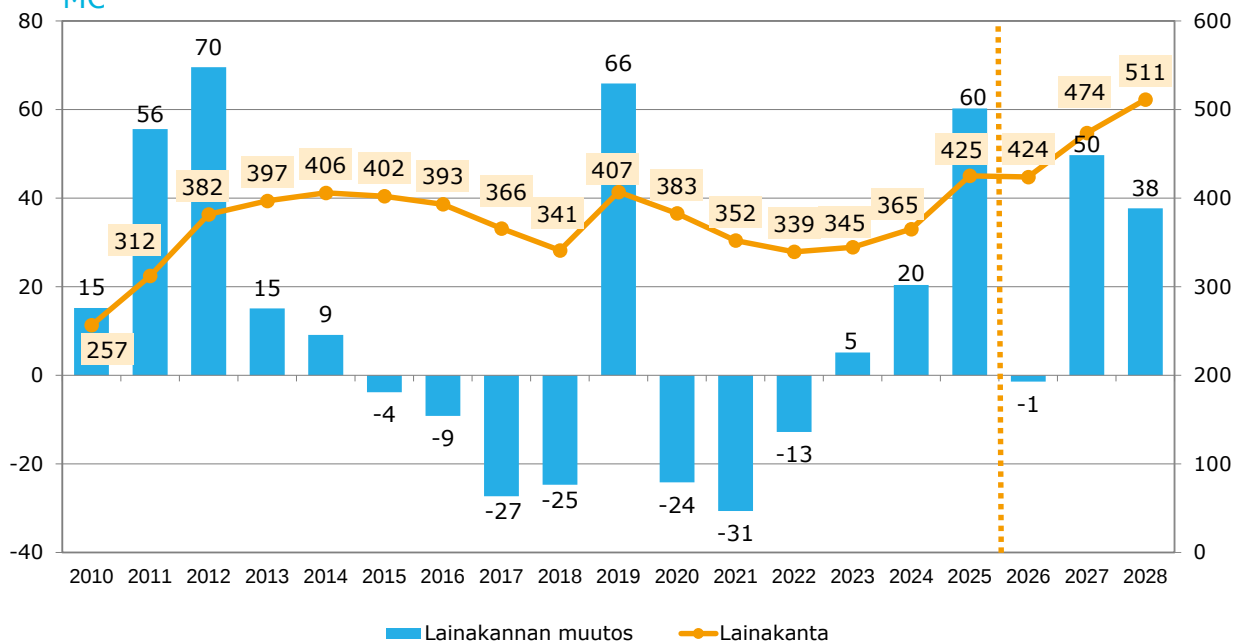
Rahoituslaskelma 2026

1 000 euroa	Kaupunki ilman liikelaitoksia	Liikelaitokset	Yhteensä	Yhteensä (ilman sisäisiä eriä)
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Toiminnan rahavirta	13 069,4	26 610,0	39 679,4	39 679,4
Vuosikate	23 069,4	26 610,0	49 679,4	49 679,4
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-10 000,0	0,0	-10 000,0	-10 000,0
Investointien rahavirta	-36 753,0	-34 510,0	-71 263,0	-71 263,0
Investointimenot	-50 453,0	-34 650,0	-85 103,0	-85 103,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0	140,0	140,0	140,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13 700,0	0,0	13 700,0	13 700,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-23 683,6	-7 900,0	-31 583,6	-31 583,6
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset (sitova)	0,0	0,0	0,0	0,0
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0	0,0	0,0
Lainakannan muutokset	-1 416,4	0,0	-1 416,4	-1 416,4
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	50 000,0	0,0	50 000,0	50 000,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 920,0	0,0	-2 920,0	-2 920,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-48 496,4	0,0	-48 496,4	-48 496,4
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	25 100,0	7 900,0	33 000,0	33 000,0
Rahoituksen rahavirta	23 683,6	7 900,0	31 583,6	31 583,6
Rahavarojen muutos	0,0	0,0	0,0	0,0

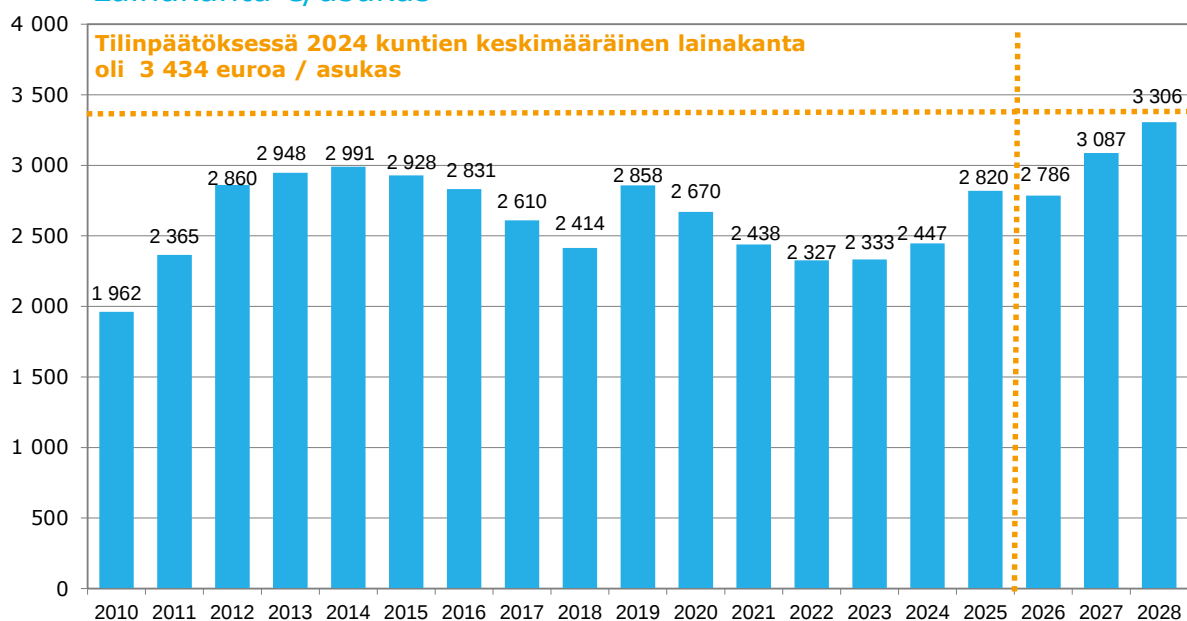
Rahoituslaskelma 2024–2028

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Toiminnan rahavirta	54 363	25 623	39 679,4	47 791	54 432
Vuosikate	64 133	35 548	49 679,4	57 791	64 432
Satunnaiset erät	0	0	0,0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-9 769	-9 925	-10 000,0	-10 000	-10 000
Investointien rahavirta	-66 953	-85 870	-71 263,0	-97 531	-92 131
Investointimenot	-76 030	-96 870	-85 103,0	-109 031	-103 631
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 506	0	140,0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 571	11 000	13 700,0	11 500	11 500
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 590	-60 247	-31 583,6	-49 739,7	-37 699,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset (sitova)	558	0	0,0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0,0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	558	0	0,0	0	0
Lainakannan muutokset (sitova)	20 426	60 247	-1 416,4	49 740	37 699
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	65 900	60 000	50 000,0	50 000	50 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-22 457	-2 343	-2 920,0	-22 920	-22 920
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-23 017	2 589	-48 496,4	22 660	10 619
Oman pääoman muutokset	0	0	0,0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 742	0	33 000,0	0	0
Rahoituksen rahavirta	18 242	60 247	31 583,6	49 740	37 699
Rahavarojen muutos	5 652	0	0,0	0	0
Tunnusluvut					
Lainakanta 31.12, 1000 €	365 063	425 309	423 892,8	473 632	511 332
Investointien tulorahoitus, %	86 %	37 %	58 %	53 %	62 %
Lainakanta €/asukas	2 447	2 820	2 786	3 087	3 306
Asukasmäärä vuoden lopussa	149 194	150 830	152 150	153 430	154 670

Lainakanta ja lainojen vuosimuutos M€

Lainakanta €/asukas

INVESTOINTIOSA

Investointimenot 2024–2030

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Maa- ja vesialueet, netto	-3 088	-5 000	-4 500,0	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Tulot (sitova)	972	1 000	1 500,0	1 500	1 500	1 500	1 500
Menot (sitova)	-4 061	-6 000	-6 000,0	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Urheilu- ja retkeilyalueet, netto	-2 167	-13 555	-5 530,0	-6 300	-5 660	-5 550	-5 200
Tulot (sitova)	234	0	0,0	0	0	0	0
Menot (sitova)	-2 401	-13 555	-5 530,0	-6 300	-5 660	-5 550	-5 200
Kunnallistekniikka, netto	-24 819	-24 360	-24 500,0	-28 000	-37 000	-30 000	-37 500
Tulot (sitova)	872	0	0,0	0	0	0	0
Katupalvelut	-20 028	-18 800	-20 385,0	-25 400	-32 950	-26 550	-34 050
Viherpalvelut	-4 759	-5 360	-4 015,0	-2 500	-3 950	-3 350	-3 350
Satamapalvelut	-904	-200	-100,0	-100	-100	-100	-100
Menot yhteensä (sitova)	-25 692	-24 360	-24 500,0	-28 000	-37 000	-30 000	-37 500
Irtain käyttöomaisuus ja muut pitkä- vaikutteiset menot, netto	-6 763	-7 665	-12 023,0	-12 731	-7 371	-7 371	-7 371
Tulot (sitova)	0	0	0,0	0	0	0	0
Konsernihallinto	-2 420	-2 834	-2 941,0	-2 941	-2 941	-2 941	-2 941
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	-60	0	0,0	0	0	0	0
Kasvun ja oppimisen palvelut	-311	-995	-1 440,0	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	-3 237	-2 616	-6 642,0	-7 590	-2 230	-2 230	-2 230
Kaupunkirakenne	-736	-1 220	-1 000,0	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Menot yhteensä (sitova)	-6 763	-7 665	-12 023,0	-12 731	-7 371	-7 371	-7 371
Osakkeet ja osuudet, netto	-197	-7 200	-2 400,0	-16 200	-200	-200	-200
Tulot (sitova)	61	0	0,0	0	0	0	0
Menot (sitova)	-259	-7 200	-2 400,0	-16 200,0	-200,0	-200,0	-200,0
Rakennukset, netto	0	0	2 200,0	0	0	0	0
Tulot	0	0	2 200,0	0	0	0	0
Kaupunki ilman liikelaitoksia, netto	-37 034	-57 780	-46 753,0	-67 731	-54 731	-47 621	-54 771
Tulot	2 140	1 000	3 700,0	1 500	1 500	1 500	1 500
Menot	-39 174	-58 780	-50 453,0	-69 231	-56 231	-49 121	-56 271
Liikelaitokset, netto	-36 442	-38 090	-34 510,0	-39 800	-47 400	-31 820	-39 440
Liikelaitokset, tulot	414	0	140,0	0	0	0	0
Tilapalvelu/Talonrakennus (sitova)	-36 856	-38 090	-34 650,0	-39 800	-47 400	-31 820	-39 440
Liikelaitokset, menot yhteensä	-36 856	-38 090	-34 650,0	-39 800	-47 400	-31 820	-39 440
Kaupunki yhteensä, netto	-73 477	-95 870	-81 263,0	-107 531	-102 131	-79 441	-94 211
Tulot	2 554	1 000	3 840,0	1 500	1 500	1 500	1 500
Menot	-76 030	-96 870	-85 103,0	-109 031	-103 631	-80 941	-95 711

Liikelaitokset mukaan lukien kaupungin investointimenoiksi vuodelle 2026 arvioidaan 85,1 miljoonaa euroa, joka on 11,8 miljoonaa euroa (-12,1 %) vähemmän kuin vuoden 2025 muutetun talousarvion investoinnit. Kaupungin investointimenoista 34,7 miljoonaa euroa on talonrakennusinvestointeja. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituloja arvioidaan kertyvän 3,7 miljoonaa euroa ja investointeihin saatavia rahoitusosuuksia 140 000 euroa.

Maan osto (6,0 miljoonaa) ja tasemyynti (1,5 miljoona)

Jatkuva ja ennakoiva maan hankinta on tärkeässä roolissa yhdyskuntarakentamisen johdonmukaisessa kehittämisessä. Maata hankitaan jatkuvasti ja tulevaisuuden tarpeet pyritään mahdollistamaan pitkällä aikajänteellä. Raakamaan ostoneuvotteluita käydään jatkuvasti ja valmius kauppojen tekemiseen on oltava olemassa neuvotteluiden etenemisen turvaamiseksi. Rakennettujen kiinteistöjen, kaavoitettujen tonttien ja tontinosien ostamiseen hyvin perustelluissa tapauksissa on myös varauduttava. Suuri osa rakentamisesta on nykyisin täydennysrakentamista. Näistä seuraa usein myös mm. rakennusten purkukustannuksia tai pilaantuneiden maiden puhdistustarpeita, joihin on varauduttava joka vuosi.

Maankäyttösopimuksia laaditaan aina yksityisen maan kaavoituksessa. Alueiden monipuolisuuden turvaamiseksi maankäyttösopimusneuvotteluiden kautta hankitaan tontteja kaupungin omistukseen myös maankäyttösopimuskorvauksina. Tällä pyritään varmistamaan alueiden monipuolinen asuntojakauma sekä tuetun tuotannon sijoittuminen tasaisemmin eri alueille.

Vuosittaista investointimäärärahaa tarvitaan vuonna 2026 raakamaan hankintaan (noin 2 miljoonaa euroa), maankäyttösopimusten mukaisten tonttien hankintaan (noin 1 M€), rakennettujen kiinteistöjen ostoon (noin 0,5–1 miljoonaa euroa), rakennusten purkuun ja pilaantuneiden maiden puhdistamiseen (noin 1–1,5 miljoonaa euroa) sekä tonttien tasaustöihin (noin 1 miljoonaa euroa). Lisäksi Tilapalvelun liittymäkustannuksiin on varauduttava (noin 0,2 miljoonaa euroa).

Yritystonttien tasauskustannukset ja rakennusten purkukustannukset nostavat maan arvoa, joka lisää tasemyyntiä.

Urheilu- ja retkeilyalueisiin investoidaan 5,5 miljoonaa euroa, josta Huhtasuon nurmialueen perusrasparannus ja valaistus on 1,6 miljoonaa euroa ja Vaajakosken liikuntapuiston peruskorjaus 1,7 miljoonaa euroa.

Kunnallistekniikan investoinnit

Kaupungin kasvu ja elinkeinoelämän investoinnit edellyttävät uusien asunto- ja työpaikka-alueiden rakentamista. Vuonna 2026 uusia asunto- ja työpaikka-alueita toteutetaan KymppiR – ja Tykki-ohjelmaan perustuen. Lähtökohtana on, että nykyisten alueiden laajentumisiin liittyvät kunnallistekniset hankkeet voidaan toteuttaa. Lisäksi muiden tahojen (esim. ELY) yhteishankkeisiin sekä erilaisten sopimusten, mm. maankäyttösopimusten, velvoitteisiin tulee varautua. Erillisinvestointien varausta edellisvuodesta nostaa Asema-aukion ja Palokanorren hankkeiden käynnistyminen. Katujen saneerauksiin esitetty rahoitusvaraus on hieman edellisvuotta alhaisempi. Katuverkon osuus investointiohjelmasta on 20,385 miljoonaa euroa vuonna 2026. Viherpalvelujen perusinvestoinnit ovat edellisvuoden tasolla ja ne kohdistetaan KymppiV-ohjelman mukaisesti. Kokonaisuutta nostaa Tourujoen kunnostushanke. Viherpalvelujen osuus investointiohjelmasta on 4,015 miljoonaa euroa vuonna 2026. Satamapalvelujen investoinnit tippuvat normaalille tasolle, osuus investointiohjelmasta on 0,1 miljoonaa euroa vuonna 2026.

Irtaimien käyttöomaisuuteen ja muihin pitkävaikutteisiin menoihin on varattu 12,0 miljoonaa euroa, josta suurimpia yksittäisiä eriä ovat kaupunginteatterin esitystekniikan laitehankinnat (4,8 miljoonaa euroa), kaupunkirakennepalveluiden ajoneuvo- ja konekaluston hankinnat (0,6 miljoonaa euroa) sekä Kivistön ja keskustan päiväkotien ensikertainen kalustaminen ja AV-laitehankinnat (yhteensä 1,0 miljoonaa euroa). ICT-investointeihin on varattu yhteensä 2,9 miljoonaa euroa.

Osakkeisiin ja osuuksiin on varattu yhteensä 2,4 miljoonaa euroa vuodelle 2026. Kaupunki on yhtiöittämissä omistuksessaan jäljellä olevat sote-kiinteistöt apporttiluovutuksena ja järjestelyyn on varauduttu lisäämällä osakkeisiin ja osuuksiin 2,2 miljoonan euron investointivaraus. Vastaavan suuruinen varaus on tehty pysyvien vastaavien luovutustuloihin.

Vuoden 2023 talousarviossa kaupunginvaltuuston Hipposta koskevan periaatepäätöksen mukaisesti on osakkeisiin ja osuuksiin varattu erillinen 23,0 miljoonaa euroa Hippos Ky:n pääomittamista varten. Pääomittaminen on jaettu vuosille 2025 ja 2027. Kuluvan vuoden 2025 osuus pääomittamisesta on 7,0 miljoonaa euroa ja vuoden 2027 osuus 16,0 miljoonaa euroa.

Talonrakennusinvestointeihin on varattu 34,7 miljoonaa euroa. Suurimpia talonrakennusinvestointikohteita ovat kaupunginteatterin peruskorjaus (9,0 miljoonaa euroa), keskustan päiväkotikoulu (7,4 miljoonaa euroa) ja Kivistön päiväkoti (3,2 miljoonaa euroa).

Urheilu- ja retkeilyalueiden investoinnit 2026–2030

1000 euroa	2026	2027	2028	2029	2030
HIPPOKSEN LIIKUNTAPUISTO					
Hippoksen liikuntapuisto		600	800		
HUHTASUON LIIKUNTAPUISTO					
Huhtasuon nurmialueen perusparannus ja valaistus	1600				
Taitoliikuntapuisto, tenniskentät ja katukoris	400	750			
VAAJAKOSKEN LIIKUNTAPUISTO					
Liikuntapuiston peruskorjaus (yu-alue + nurmi)	1700				
PALOKAN LIIKUNTAPUISTO					
Palokan tekojää valaistus ja ympärivuotinen käyttö		300			
Palokan liikuntapuisto				1 500	500
LÄNSI-PALOKAN LIIKUNTAPUISTO					
Länsi-Palokan tekonurmi	600				
Liikuntapuiston rakentamisvaraus		100	600	600	600
HARJUN STADION peruskorjaus ja laajennus					
Valaistuksen uusiminen			250		
NURMIALUEET					
Koskenharju, hiekkatekonurmen uusinta			400		
Jyskän tekonurmen uusinta			600		
Vehkalammen tekonurmen uusinta				600	
Palokan tekonurmen uusinta					600
LÄHILIIKUNTAPAIKAT JA KATUKORIPALLOKENTÄT					
Lohikosken lähiliikuntapaikka	300	300			
Lähiliikuntapaikka/ peruskorjaus (varaus, sijainti tarkentuu)			300		
Halssila (kohde tarkentuu)		100			
Tenniskentät (varaus, sijainti tarkentuu)				400	
LAAJAVUORI					
Valaistu ulkoilureitti Kuntokasi		300			
Huoltotie			1 000		
Lumetusjärjestelmä		1 000			
K64 Matti Pullin mäen uusiminen	100	1 500			
K100 Matti Nykäsen mäen peruskorjaus				200	3 000
Mäkikeskuksen alastulorinteet		500			
Ympärivuotisen hiihtoreitin 2. vaihe ja ampumapenikka (alus-tava)				1 200	
VIITANIEMEN LIIKUNTAPUISTO					
Valaistuksen uusiminen			200		

Kylmätekniiikan automaatio	70				
KOTALAMMEN LIIKUNTAPUISTO					
Valaistuksen uusiminen			80		
LADUNMAJAN ULKOILUALUE					
Tieliittymien perusparantaminen	200				
Valaistu ulkoreitti, Soidenlampi-Mustalampi		80			
Valaistu ulkoilureitti, Ladunmaja - Ylä-Myllyjärvi			80		
Valaistu ulkoilureitti, Hanhiperä		160			
Kolmisoppisen alueen kehittäminen				400	200
MUUT ULKOILUREITIT JA VIRKISTYSALUEET					
Korpilahti, helppo ulkoilureitti				100	
Tuomiojärven rannan wc- ja pukutilat			300		
Palokka-Touruvuoren ulkoilualue, peruskunnostus + valaistus					150
Esteetön uimaranta, Kirri			300		
Frisbeegolf-kilpareitti			200		
MUUT					
Osallistuva budjetointi	100	100	100	100	
Liikunta-alueiden hanke- ja rakentamissuunnitelmat	150	200	200	200	
Tekniset ja toiminnalliset muutostyöt	160	160	100	100	
Energiasäästöohjelman toteutus (ml. reittien ja kenttien led-valaisimet)	150	150	150	150	150
Yhteensä	5530	6 300	5 660	5 550	5 200

Kunnallistekniikan alustava investointiohjelma vuosille 2026–2028

1 000 euroa	Alustava 2026	Luonnos 2027	Luonnos 2028
<u>KATUPALVELUT</u>	20 385	25 400	32 950
SUUNNITTELU	1 600	1 600	1 600
PÄÄLIIKENNEVÄYLÄT	1 500	0	1 500
Rajakatu (MKS)	1 500		
Kalevankatu			1 500
UUDET ASUNTOALUEET	3 000	3 500	3 000
Keskeneräiset kadut	400	400	400
Kantakaupunki			
Kankaan alueen kadut/aukiot	500	500	500
Tourulan pajala (Asekatu, Hahlo)	150		
Keljo			

Kauramäki II	1 200	1 000	500
Kauramäki III-IV			500
Keltinmäki-Myllyjärvi			
Ylämyllyjärvi II	200	400	
Kuokkala			
Salmiranta		400	
Korpilahti			
Teletie ja Martinpolku			100
Palokka			
Heikkilä		300	300
Nuutinkorpi			300
Tikkakoski			
Tunnelimäki			400
Vaajakoski-Jyskä			
Tammirinne	500		
Haapaniemi Ristonmäki		500	
Säynätsalo			
Lehtisaaren pesulan ranta	50		
UUDET TYÖPAIKKA-ALUEET	200	1 600	2 000
Jyskä-Vaajakoski			
Kanavuoren varikko	200		
Keljo			
Keljonlahti		200	
Lohikoski-Seppälänkangas			
Itäinen Seppälänkangas (Koillisväylä itään 1. vaihe v. 2027-28)		500	1 000
Läntisen Seppälänkankaan laajennus			500
Palokka			
Lintukangas		500	500
Korpilahti			
Pihlajanmäki		400	
MUUT INVESTOINNIT	4 850	8 800	15 550
Maankaatopaikat	50	50	50
Kantakaupunki			
Satamankärki	500	500	
Kauppatori (Asema-aukio ja Asemakatu)	1 500	1 500	
Nisulankatu/Keskikatu liittymä ja pp-pääreitti Pitkäkatu-Viitaniementie	300		
Hippoksen alueen katujärjestelyt (Keskikatu, Rautpohjankatu)	400	1 000	1 000
Dynaamisen pysäköinninopastusjärjestelmän päivitys		250	
Kauppakadun saneeraus (2027>)		1 500	3 000
Keskussairaalantie Kukkulan kohdalla	600		
Linkkikeskuksen katokset	100		
Kuokkala			
Tahkonkaari (2. vaihe v. 2025 ja 3. vaihe v. 2026)	400		
Kypärämäki-Kortepohja			
Laajavuorentie/Tuomiojärvenranta kiertoliittymä	500		
Palokka			
Palokanorren hanke	500	4 000	6 500
Vaajakoski-Jyskä			
Vaajakosken ohitustie ja MO-tien melusuojaus			5 000

KATUJEN SANEERAUKSET	4 285	4 200	4 750
Liikennejärjestelyt (merkit, pysäkit, hidasteet yms.)	50	50	50
Katuistutusten täydentäminen	100	100	100
Siltojen peruskorjaus	800	800	800
Liikennevalojärjestelmien uusimiset	100	100	100
Kantakaupunki			
Kilpisenkatu väli Hannikaisenkatu-Kauppakatu	300		
Vapaudenkatu väli Gummeruksenkatu-Kilpisenkatu	300		
Ilmarisenkatu	500	500	
Jyskä-Vaajakoski			
Tölskän vh-alesaneeraukseen liittyvät kadut (v.2025 Saartotie, Mäkitie)	200		
Heimonlantie	100		
Lähteeläntie	110		
Vesurikuja	65		
Väinölänkuja	50		
Kirrinkyöntie	250		
Kiiluperä	50		
Ristonmäentie			300
Korpilahti			
Ikolanmäen ja Pukkalan alueen kadut	500	500	
Edellisvuoden kohteiden viimeistely	200	200	200
Rakenteiden parannus- ja päällystyskohteet	500	500	500
Nimeämättömät saneerauskohteet	110	1 450	2 700
PIENET LIIKENNETURVALLISUUSHANKKEET	150	150	150
Nimeämättömät liikenneturvallisuuskohteet	150	150	150
ERILLISET KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLÄT	1 700	1 850	1 500
Hannikaisenkadun pääreitti väli Cygnaeuskenväli-Urhonkatu	1 200	300	
Keljonkankaantie väli Kymälähdentie-Lotilantie	500		
Siltakatu väli Survolantie-Pohjanlahdentie		100	
Pohjanlahdentien pääreitti väli Siltakatu-Hämeenpohjantie		800	
Keljonkankaan pääreitti		500	1 200
Nisulankadun pääreitti väli Viitaniementie-Wilhelm Schildtin katu		150	
Pohjoinen aluereitti väli Jokalantie-Kirrin etl			300
ERITTELEMÄTTÖMÄT PIENET RAKENNUSHANKKEET	500	500	500
ERILLISET ULKOVALAISTUSKOhteet	1 400	2 000	1 200
Valaisinvaihdot	800	800	800
Rantaraitti	200	200	
Nimeämättömät valaistuskohteet	400	400	400
Kuokkalan sillan valaistus		600	
KATUTYÖLUVAT	400	400	400
TUOTANNONTUKI	800	800	800

<u>VIHERPALVELUT</u>	4 015	2 500	3 950
SUUNNITTELU	300	250	250
KORVAUSINVESTOINNIT	1 295	650	1 600
Pienet vihertyöt	80	100	185
Takuuajanhoito	40	40	40
Ympäristötaide	20	20	20
Luontopolut ja lintutornit	25	25	25
Osallistava budjetointi	70	100	100
Matonpesupaikkojen kunnostus	30	35	
Kantakaupunki			
Kirkkopuisto	100		
Mäkimatin perhepuisto	150		50
Mannilan leikkipaikka ja skeitti		200	
Puistotorin leikkipuisto	300		
Harju			200
Taulumäen koirapuisto			200
Rantaraitin kehittäminen (opasteet, yleisö-wc)			200
Huhtasuo			
Huhtasuonpuisto	30		
Keltinmäki-Myllyjärvi			
Lemmikkien hautausmaa	50		
Kuokkala			
Kuokkalan koirapuiston saneeraus	100		
Kypärämäki-Kortepohja			
Emännänpuisto			150
Korterinne		30	
Lohikoski-Seppälänkangas			
Lohikosken puisto	200		
Palokka			
Palokan toripuisto			100
Vaajakoski-Jyskä			
Palokunnan puiston puuston uusiminen	100		
Naissaaren puuston uusiminen		100	
Vaajakosken matonpesupaikka			80
Säynätsalo			
Lehtisaaren matonpesupaikka			100
Tikkakoski-Nyrölä			
Jukolanpuisto			150
UUSINVESTOINNIT	2 370	1 550	2 050
Kehä Vihreä	70	300	100
Kehä Siniset	50	50	150
Kantakaupunki			
Kankaan viheralueet	250	300	500
Tourujoen kunnostus	2 000		
Hippoksen kosteikko		200	
Kukkula			300
Kuokkala			
Salmiranta		150	

Kuokkalan eteläisten rantojen virkistysreitti			250
Palokka			
Länsi-Palokan liikuntapuisto		150	150
Tikkakoski-Nyrölä			
Autiojoki (v. 2027-28)		400	600
KATUTYÖLUVAT	50	50	50
<u>SATAMAPALVELUT</u>	100	100	100
Muut venepaikat	100	100	100
KUNNALLISTEKNIikka YHTEENSÄ	24 500	28 000	37 000
INVESTOINTITULOT			
KÄYTTÖTALOUSTULOT (maankäytösopimusmaksut)	2 015	4 000	2 500
Laajavuorentie / Korteniiyntyntie kiertoliittymä (KOAS)	75		
Palokanorsi, suunnittelu / Lidl Suomi	74		
Hannikaisenkadun pyöräilyn pääreitti ja asema-aukio (As. Oy Jyv Hannikaisenk. 27-29)	674		
Rantaraitin valaistus ja Siltakadun pp-pääreitti (K-S Ensi- ja turvakoti ry)	200		
Ilmarisenkatu (KOy Jyväskylän Ilmarisenkatu 16-18)	204		
Ilmarisenkatu (KOy Jyväskylän Ilmarisenkatu 7-9)	300		
Halssilan pysäköintijärjestelyt (KOy Jyväskylän Kärpänkuja 1)	129		
Seppälän hulevesijärjestelyt (VR Yhtymä/Skanska Oy)	100		
Asekatu/Hahlo (KOy Asekatu 3, Jykia Oy)	50		
Nisulankatu / Keskikatu liittymä (JVA Kisakatu)	109		
Nisulankatu / Keskikatu liittymä (OPR Kiinteistöt Oy)	100		
		4 000	2 500

Talonrakennusinvestoinnit 2025–2029

1 000 euroa	Koko hanke	TA 2025	TAM 2025	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Talonrakennusinvestoinnit								
1. AaltoAlvari, velvoiteautopaikkojen lunastus ^{1) s)}	1 000				1 000			
2. Savulahden liikuntapuiston päiväkotit ^{u)}	3 950	2 000	150	3 800				
3. Hippoksen/harjoitusjäähallin ja Monitoimitalon liikuntatilojen korjaustyöt	2 000	-		1 000				
4. Jalkapallohalli, Huhtasuo	17 600	4 000	1 900					
5. Teatteritalon peruskorjaus ²⁾	30 000	13 500	13 500	9 000				
6. Cygnaeuksen koulun peruskorjaus (Kristillinen koulu 300 op) ³⁾	14 400	1 782	1 782	1 000				
7. Keskustan päiväkotikoulu (200 hp + 50 op)	13 600	6 000	6 000	7 400				
8. Lohikosken päiväkotit, uudisrakennus (172 hp)	9 900	4 300	3 200					
9. Jyskän koulun vanhan osan peruskorjaus	3 950	2 000	2 000	1 950				
10. Kivistön päiväkotit, uudisrakennus (172 hp)	9 000	4 500	5 600	3 200				
11. Savulahden liikuntapuiston jalkapallohalli ^{u)}	4 500			500	4 000			
12. Lyseon päärakennuksen peruskorjaus ⁴⁾	14 000			1 400	6 000	6 600		
13. Kulttuurihanke (kirjasto, museot, nimetään myöhemmin)	38 000			1 000	2 000	13 000	16 000	6 000
14. Kauramäen päiväkotikoulu + sisäpelihalli (116 hp + 8 por)	21 400			400	11 000	10 000		
15. Kilpisen koulun peruskorjaus ^{u)}	20 500			500	11 000	9 000		
16. AaltoAlvari, 4-vaihe	10 000				400	4 800	4 800	
17. Ristonmaan päiväkotit (116 hp) ^{s)}	8 500					300	4 200	4 000
18. Tamminrinteen päiväkotit (116 hp) ^{s)}	8 500						300	4 200
19. Taikalampun päiväkotit (188 hp) ^{s)}	10 100							300
20. Wellamon korjaus- ja muutostyöt	15 400						400	9 000
21. Kokoelmakeskus	18 500						300	9 000
22. Kypärämäen koulun osittainen peruskorjaus ^{u)}	5 000						2 000	3 000
23. Hippoksen Kuntoportin tievaylän rakentaminen ^{u)}	800				800			
24. Tekniset korjaustyöt	17 500	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
25. Koy Jyväskylän Huhtasuon koulukeskuksen rahoitusvastikkeen rahastointi ⁵⁾		500	500	500	600	700	820	940
26. ⁵⁾			457					
Yhteensä	298 100	41 582	38 089	34 650	39 800	47 400	31 820	39 440

Talonrakennusinvestointien perustelut

1. AaltoAlvari, velvoiteautopaikkojen lunastus

AaltoAlvarin asemakaava 05:093 edellyttää lunastamaan uimahallin kaavanmukaiset velvoitepaikat korttelissa 120 sijaitsevasta pysäköintilaitoksesta.

2. Savulahden liikuntapuiston päiväkot

Läntisen Palokan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kapasiteetissa on ollut pitkään niukkuutta alueen kasvavan lapsimäärän takia. Jatkossa kasvun arvioidaan tasoittuvan. Varhaiskasvatuksessa lapsia on ohjattu kapasiteettivajeen takia Itäiseen Palokkaan, Kor-tepohjaan ja keskusta.

Savulahden liikuntapuiston asemakaavassa on osoitettu päiväkodin rakennuspaikka. Päi-väkodin rakentaminen mahdollistaa luopumisen Haukkamäen vuokratusta väliaikaisesta viipaleesta ja vakauttaa alueen varhaiskasvatuksen kapasiteettitarvetta.

3. Hippoksen /harjoitusjäähallin ja Monitoimitalon liikuntatilojen korjaustyöt

Kustannuksilla varaudutaan ylläpitämään Hipposhallin/harjoitusjäähallin ja Monitoimitalon liikuntatiloja siihen asti, kunnes uudet Hippoksen alueen liikuntatilat ovat käytössä. Va-rauksessa ei ole huomioitu nykyisten liikuntatilojen muuttamista muiden lajien käyttöön, ei-kä rakennusten osittaisista purkamisista aiheutuvia kuluja.

5. Teatteritalon peruskorjaus

Teatterin peruskorjaus on käynnissä ja etenee suunnitellusti. Hanke valmistuu rakennus-töiden osalta kesäkuussa 2026 ja tilat otetaan kalustamisen sekä muuttojen jälkeen käyt-töön syyskuussa 2026.

6. Cygnaeuksen koulun peruskorjaus

Cygnaeuksen koulun peruskorjaus on valmistunut tammikuussa 2025. Myös Kristillisen koulun käyttöön tulevat keittiö ja ruokalatilat sekä osa piha-alueista valmistuvat viereiseen Keskustan päiväkotikoulurakennukseen lokakuussa 2026. Siihen saakka Kristillisen koulun ateriahuolto toteutetaan väliaikaisessa keittiö-ruokasalirakennuksessa, joka puretaan ke-sällä 2026.

7. Keskustan päiväkotikoulu

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvityksen mukaisesti varaudutaan uuden päiväkotikoulun rakentamiseen keskustan alueella. Päiväkotikouluun tulee 200 hoi-topaikkaa, joista 32 on ympärivuorokautisia. Lisäksi mahdollistetaan tilojen käyttö 2-4 pe-rusopetusryhmälle. Hankkeella korvataan Mäki-Matin ja Cygnaeuksen päiväkotien hoito-paikat sekä Tapiolan päiväkodin ympärivuorokautinen hoito. Kaupunginvaltuusto on hy-väksynyt hankesuunnitelman kokouksessaan 13.6.2022. Rakennustyöt käynnistyivät ke-säkuussa 2025 ja tilat valmistuvat lokakuussa 2026.

9. Jyskän koulun vanhan osan peruskorjaus

Kouluikäisten määrä laskee Vaajakosken alueella lähivuosina huomattavasti, mikä mah-dollistaa Tammirinteen 1–2-luokkien siirtymisen Jyskän koulun tiloihin. Tätä ennen Jyskän koulun vuonna 1949 rakennettu alkuperäinen osa peruskorjataan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tarpeisiin. Jyskän koulusta tulee 1–4-luokkainen ja vuosina 2025-2026 tehtävien muutosten myötä mahdollistuu esiopetuksen laajempi järjestäminen koululla. Rakennustyöt käynnistyivät kesäkuussa 2025 ja työt valmistuvat kesäkuussa 2026.

10. Kivistön päiväkotia (172 hp)

Halssilan ja Aittorinteen päiväkodit ovat elinkaarensa päässä ja ne korvataan vuonna 2026 valmistuvalla Kivistön päiväkodilla, jonka myötä alueen varhaiskasvatuspaikkojen määrä kasvaa ja on jatkossa alueella riittävä. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmassa hanke on kulkenut nimellä uusi Halssilan päiväkotia. Hankesuunniteluvaiheessa päiväkotia päätettiin nimetä Kivistön päiväkodiksi. Rakennustyöt käynnistyivät keväällä 2025 ja työt valmistuvat kesäkuussa 2026.

11. Savulahden liikuntapuiston jalkapallohalli

Tarveselvitys käynnistetty liikuntapalveluiden toimesta keväällä 2025 ja hanke kytkeytyy tarpeeseen parantaa jalkapallon talviolosuhteiden harjoittelumahdollisuutta Jyväskylän alueella. Hankkeen on suunniteltu korvaavan Vehkahalli.

12. Lyseon päärakennuksen peruskorjaus

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hankesuunnitelman kokouksessaan 30.5.2022. Peruskorjaus suunniteltiin toteutettavaksi vuosina 2023–2024, mutta hankkeen toteutusta siirrettiin vuoden 2023 talousarviokäsittelyn yhteydessä kolmella vuodella osana kaupungin investointitason sopeutusta. Kaupunginhallitus on päättänyt 10.6.2024 kulttuuriyksiköiden tilaratkaisujen kehittämislinjauksesta ja tilaratkaisujen jatkosuunnittelun käynnistämisestä Lyseon kulttuurikortteliin. Lyseon päärakennuksen peruskorjaus kytkeytyy vahvasti Lyseon kulttuurikorttelin ratkaisuihin. Talonrakennusinvestointiohjelman rahoituksen ajoituksessa on huomioitu mahdollisesti päätettävän kulttuurirakennuksen rakentaminen.

13. Kulttuurihanke (kirjasto, museot)

Kaupunginhallitus on päättänyt 10.6.2024 kulttuuriyksiköiden tilaratkaisujen kehittämislinjauksesta ja tilaratkaisujen jatkosuunnittelun käynnistämisestä Lyseon kulttuurikortteliin. Valmistelun mukaiseen kulttuurirakennukseen tulisi sijoittumaan Keskustakirjasto, Jyväskylän taidemuseon ja Suomen käsityön museon tilat.

14. Kauramäen päiväkotikoulu + sisäpelihalli

Päiväkotikouluun suunnitellaan tilat 2-sarjaiselle 1–4-luokkien koululle. Tilat suunnitellaan siten, että varhaiskasvatuksen tiloja hyödyntämällä koulu pystyy tarvittaessa toimimaan 3-sarjaisena tai 1-6-luokkien kouluna. Päiväkotia suunnitellaan n. 160 lapsen käyttöön (mahdollisuus laajentaa, supistaa). Liikuntapalveluiden käyttöön tuleva sisäpelihalli toteutetaan osana Kauramäen päiväkotikouluhanketta. Päiväkotikoulu sijoittuu uudelle asemakaava-alueelle, jonka asemakaava on valituskäsittelyssä. Kaavavalituksen käsittely mahdollisesti viivästyttää hankkeen toteutumista, jonka seurauksena alueen varhaiskasvatuksen kapasiteetin riittävyys tulee arvioida ja tarvittaessa ratkaista väliaikaisesti.

15. Kilpisen koulun peruskorjaus

Keskustan ja läntisen alueen palveluverkko sekä normaalikoulun oppilaaksiottoalueen tarkastelun tuloksena päätettävät vaikutukset kaupungin perusopetuksen palvelutarjontaan vaikuttavat Kilpisen koulussa järjestettävään opetukseen. Kilpisen koulu on peruskorjausikäinen ja on perusteltua ajoittaa peruskorjaus tarkastelun tuloksena tehtävien muutosten yhteyteen.

24. Tekniset korjaustyöt

Kiinteistökannan (noin 300 rakennusta) vanhenemisen sekä investointien siirtymisten vuoksi kiireellisiä ja ennalta arvaamattomia korjaustarpeita syntyy koko ajan. Rahoitus mahdollistaa pienet tekniset korjaustarpeet sekä käyttäjien toiminnasta tai organisaatiomuutoksista johtuvat pienet muutostyöt. Myös syntyneisiin sisäilmasto-ongelmiin puututaan mahdollisimman nopeasti, jotta käyttäjien terveelliset ja turvalliset toimintaolosuhteet pystytään takaamaan. Rahoituksella varaudutaan teettämään myös hankkeiden tarve- ja hankesuunnitelmia. Teknisten korjaustöiden rahoitusta voidaan käyttää myös osakeomistusten kautta hallittujen tilojen hankeosuuksien, lainaosuuksien tai rahoitusvastikkeiden

suorituksiin, jotka vastaanottava kiinteistö-/asunto-osakeyhtiö rahastoi eli käsittelee suorituksena yhtiön omaan pääomaan.

LIKELAITOS

Kunnallinen liikelaitos

Kunta tai kuntayhtymä voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketoimintaa tai liiketaloudellisten periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Kunnat ja kuntayhtymät voivat myös yhdessä perustaa kuntayhtymän, jonka tehtävänä on kunnallisen liikelaitoksen ylläpitäminen.

Kunnallisesta liikelaitoksesta ja sen tehtävistä on säädetty kuntalain 65 §:ssä. Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitos on osa kunnan tai kuntayhtymän organisaatiota ja liikelaitoksen kirjanpito on (eriytetty) osa kunnan tai kuntayhtymän kirjanpitoa. Kunnan ja kuntayhtymän liikelaitos ei siten ole itsenäinen kirjanpitovelvollinen, vaan kunta tai kuntayhtymä on kirjanpitovelvollinen kuntalain 112 §:n perusteella myös liikelaitoksensa kirjanpidosta. Liikelaitoksen nimessä tulee olla sana liikelaitos. Kunnallisella liikelaitoksella tarkoitetaan myös kuntalain 51 §:n mukaista, kuntien yhteisen toimielimen alaisena toimivaa liikelaitosta, joka sopimuksen mukaan on perustettu vastuukunnan organisaatioon. Vastuukuntamallin mukaisesti perustetusta liikelaitoksesta käytetään myös nimitystä liikelaitos (KuntaL 65 § 2 mom.). Kunnan tai kuntayhtymän liikelaitoksen tehtävistä määrätään hallintosäännössä.

Kunnan liikelaitoksen taloudesta on säädetty kuntalain 120 §:ssä Kunnallisen liikelaitoksen talous. Sen mukaisesti liikelaitoksen talouteen sovelletaan kunnan taloutta koskevia säännöksiä kuitenkin siten, että:

- 1) kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma laaditaan kunnan ja kuntayhtymän talousarviosta ja -suunnitelmasta erillisenä osana;
- 2) kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen kirjanpito on eriytettävä kunnan tai kuntayhtymän kirjanpidossa;
- 3) kunnan ja kuntayhtymän liikelaitoksen toiminnasta laaditaan tilikaudelta erillistilinpäätös, joka annetaan tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saatetaan kunnanhallituksen tai yhtymähallituksen käsiteltäväksi;
- 4) kunnallisen liikelaitoksen tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitoksen johtaja;
- 5) esityksen kunnallisen liikelaitoksen tilikauden tuloksen käsittelystä tekee johtokunta toimintakertomuksessa.

TILAPALVELU-LIIKELAITOS

Toiminta-ajatus ja toiminnan kuvaus

Tilapalvelu-liikelaitoksen strategisina avainalueina ovat terveelliset, turvalliset ja taloudelliset toimitilat, kiinteistöomaisuuden ja investointien hyvä hallinta sekä asiakas- ja käyttäjätyytyväisyys. Näihin avainalueisiin liittyvät toiminnot ovat jatkuvan kehittämisen kohteita. Liikelaitoksen taloudellisena tavoitteena on kattaa saamallaan vuokratuloilla omistajalle maksettava korvaus peruspääomasta (tuotтоваaimus), poistot sekä kiinteistöjen kunnossa- ja ylläpidon menot.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026 euroa %	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	429,2	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Investointimenot	-36 856,3	-38 089,7	-34 650,0	3 439,7	-9,0 %

Toiminnalliset tavoitteet

Tilapalvelu -liikelaitos				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Luovutaan öljylämmitys-kohteista joko luopumalla kohteesta tai korvaamalla öljylämmitys kestävämmällä lämmitysmuodolla	öljylämmityskohteiden määrä (kpl)	4 kpl (vuoden lopun 2025 ennakoitu tilanne)	3 kpl 1/vuosi	Tilapalvelu-liikelaitos
Toimitilojen vajaakäyttö pienenee	tyhjien tilojen suhde kaikkiin hallinnassa oleviin tiloihin (%)	8,3 % (2024 toteuma)	6,0 %	Tilapalvelu-liikelaitos
Sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väistötilat	sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väistötilat (m2)	0 m ² (2024 toteuma)	0 m ²	Tilapalvelu-liikelaitos
JETS:iin liittyvä tavoite: kaudella 2026-2035 tehostetaan 10 % vuotuisesta energiankäytöstä + välitavoite 6 % vuodelle 2030.	Kokonaisenergian ominaiskulutus kWh/m3	46,2 kWh/m3 (2024 toteuma)	45,3 kWh/m3	Tilapalvelu-liikelaitos

Tulos- ja rahoitussuunnitelmat

TILAPALVELU-LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA

1 000 euroa		TP	TA+M	TA	Muutos 2025 - 2026	
		2024	2025	2026	euroa	%
+	Liikevaihto	92 646,7	94 405,4	92 578,0	-1 827,4	-1,9 %
-	Materiaalit ja palvelut	-33 733,7	-36 449,4	-36 851,9	-402,4	1,1 %
-	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 345,2	-11 042,5	-10 871,0	171,5	-1,6 %
-	Palvelujen ostot	-23 388,5	-25 406,9	-25 980,9	-574,0	2,3 %
-	Henkilöstökulut	-1 623,4	-1 895,1	-1 972,1	-77,0	4,1 %
-	Palkat ja palkkiot	-1 304,6	-1 525,0	-1 592,3	-67,3	4,4 %
-	Henkilösivukulut	-318,8	-370,1	-379,8	-9,7	2,6 %
-	Poistot ja arvonalentumiset	-28 128,8	-27 340,0	-26 610,0	730,0	-2,7 %
-	Vuokrakulut	-16 174,1	-16 074,3	-14 935,0	1 139,3	-7,1 %
-	Liiketoiminnan muut kulut	-557,7	-26,8	-31,0	-4,2	15,6 %
	Liikelylijäämä (-alijäämä)	12 429,0	12 619,8	12 178,0	-441,8	-3,5 %
	Rahoitustuotot ja -kulut	-11 999,9	-12 619,8	-12 178,0	441,8	-3,5 %
+	Muut rahoitustuotot	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0 %
-	Korvaus peruspääomasta	-12 000,0	-12 619,8	-12 178,0	441,8	-3,5 %
-	Muut rahoituskulut	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	429,2	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	429,2	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	429,2	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Toimintatulot	92 646,7	94 405,4	92 578,0	-1 827,4	-1,9 %
	Toimintamenot	-52 088,9	-54 445,6	-53 790,0	-655,6	-1,2 %
	Toimintakate	40 557,8	39 959,8	38 788,0	-1 171,8	-2,9 %
	Kumulatiivinen ylijäämä (alijäämä)	776,6	776,6	776,6	0,0	0,0 %

TULOSLASKELMA VUOSILLE 2026 - 2030

		2026	2027	2028	2029	2030
+	Liikevaihto	92 578,0	96 082,4	98 916,7	101 544,6	103 721,2
-	Materiaalit ja palvelut	-36 851,9	-38 824,6	-40 384,9	-42 025,9	-42 832,2
-	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 871,0	-11 525,4	-12 029,7	-12 566,7	-12 804,5
-	Palvelujen ostot	-25 980,9	-27 299,3	-28 355,2	-29 459,2	-30 027,7
-	Henkilöstökulut	-1 972,1	-2 038,0	-2 093,0	-2 149,5	-2 192,5
-	Palkat ja palkkiot	-1 592,3	-1 650,8	-1 695,3	-1 741,1	-1 775,9
-	Henkilösivukulut	-379,8	-387,2	-397,7	-408,4	-416,6
-	Poistot ja arvonalentumiset	-26 610,0	-27 300,0	-27 900,0	-28 200,0	-29 000,0
-	Vuokrakulut	-14 935,0	-15 487,7	-15 905,8	-16 335,1	-16 661,5
-	Liiketoiminnan muut kulut	-31,0	-32,0	-33,0	-34,0	-35,0
	Liikelylijäämä (-alijäämä)	12 178,0	12 400,0	12 600,0	12 800,0	13 000,0
	Rahoitustuotot ja -kulut	-12 178,0	-12 400,0	-12 600,0	-12 800,0	-13 000,0
-	Korvaus peruspääomasta	-12 178,0	-12 400,0	-12 600,0	-12 800,0	-13 000,0
	Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Toimintatulot	92 578,0	96 082,4	98 916,7	101 544,6	103 721,2
	Toimintamenot	-53 790,0	-56 382,4	-58 416,7	-60 544,6	-61 721,2
	Toimintakate	38 788,0	39 700,0	40 500,0	41 000,0	42 000,0
	Kumulatiivinen ylijäämä (alijäämä)	776,6	776,6	776,6	776,6	776,6

TILAPALVELU-LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa		TP	TA+M	TA	Muutos 2025 - 2026	
		2024	2025	2026	euroa	%
Toiminnan rahavirta		28 497,6	27 340,0	26 610,0	-730,0	-2,7 %
+/-	Liikelyläämä (-alijäämä)	12 429,0	12 619,8	12 178,0	-441,8	-3,5 %
	Poistot ja arvonalentumiset	28 128,8	27 340,0	26 610,0	-730,0	-2,7 %
+/-	Rahoitustuotot ja -kulut	-11 999,9	-12 619,8	-12 178,0	441,8	-3,5 %
+/-	Tulorahoituksen korjauserät	-60,3	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Investointien rahavirta		-36 382,2	-38 089,7	-34 510,0	3 579,7	-9,4 %
-	Investointimenot	-36 856,3	-38 089,7	-34 650,0	3 439,7	-9,0 %
+	Rahoitusosuudet investointimenoihin	400,0	0,0	140,0	140,0	0,0 %
+	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	74,1	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Toiminnan ja investointien rahavirta		-7 884,6	-10 749,7	-7 900,0	2 849,7	-26,5 %
Rahoituksen rahavirta						
	Antolainauksen muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Lainakannan muutokset	-79 814,7	0,0	0,0	-10 749,7	-100,0 %
+	Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,0	0,0	0,0	-10 749,7	-100,0 %
-	Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-79 814,7	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Muut maksuvalmiuden muutokset	87 699,3	10 749,7	7 900,0	7 900,0	0,0 %
	Saamisten muutos kunnalta	87 048,9	10 749,7	7 900,0	7 900,0	0,0 %
	Saamisten muutos muilta	194,5	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-353,2	0,0	0,0	0,0	0,0 %
	Korottomien velkojen muutokset kunnalta	809,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Rahoituksen rahavirta		7 884,6	10 749,7	7 900,0	-2 849,7	-26,5 %
Rahavarojen muutos		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
RAHOITUSLASKELMA VUOSILLE 2026 - 2030						
		2026	2027	2028	2029	2030
Toiminnan rahavirta		26 610,0	27 300,0	27 900,0	28 200,0	29 000,0
+/-	Liikelyläämä (-alijäämä)	12 178,0	12 400,0	12 600,0	12 800,0	13 000,0
	Poistot ja arvonalentumiset	26 610,0	27 300,0	27 900,0	28 200,0	29 000,0
+/-	Rahoitustuotot ja -kulut	-12 178,0	-12 400,0	-12 600,0	-12 800,0	-13 000,0
Investointien rahavirta		-34 510,0	-39 800,0	-47 400,0	-31 820,0	-39 440,0
-	Investointimenot	-34 650,0	-39 800,0	-47 400,0	-31 820,0	-39 440,0
+	Rahoitusosuudet investointimenoihin	140,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Toiminnan ja investointien rahavirta		-7 900,0	-12 500,0	-19 500,0	-3 620,0	-10 440,0
Rahoituksen rahavirta						
	Lainakannan muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Muut maksuvalmiuden muutokset	7 900,0	12 500,0	19 500,0	3 620,0	10 440,0
Rahoituksen rahavirta		7 900,0	12 500,0	19 500,0	3 620,0	10 440,0
Rahavarojen muutos		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Investointisuunnitelma

TILAPALVELU-LIIKELAITOKSEN INVESTOINNIT

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
				euroa	%
- Investointimenot	-36 856,3	-38 089,7	-34 650,0	3 439,7	-9,0 %
+ Rahoitusosuudet	400,0	0,0	140,0	140,0	0,0 %
Nettoinvestoinnit	-36 456,3	-38 089,7	-34 510,0	3 579,7	-9,4 %
+ Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	74,1	0,0	0,0	0,0	0,0 %

INVESTOINNIT VUOSILLE 2026 - 2030

	2026	2027	2028	2029	2030
- Investointimenot	-34 650,0	-39 800,0	-47 400,0	-31 820,0	-39 440,0
+ Rahoitusosuudet	140,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoinvestoinnit	-34 510,0	-39 800,0	-47 400,0	-31 820,0	-39 440,0
+ Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2024	TA+M 2025	TA 2026	Muutos 2025 - 2026	
					%
Tunnusluvut					
Omat rakennukset (hum2)	416 102	411 811	404 988	-6 823	-1,7 %
Osakehuoneistot (hum2)	48 451	47 177	28 826	-18 351	-38,9 %
Ulkoa vuokratut tilat (hum2)	42 869	40 627	40 269	-358	-0,9 %
Yhteensä	507 422	499 615	474 083	-25 532	-5,1 %
Sisäiseen käyttöön vuokrattu (hum2)	379 563	388 835	391 933	3 098	0,8 %
Ulkoiseen käyttöön vuokrattu (hum2)	68 860	65 360	54 800	-10 560	-16,2 %
Vapaat tilat (hum2)	42 220	31 157	24 672	-6 485	-20,8 %
Väistötilat (hum2)	6 000	6 200	0	-6 200	-100,0 %
Peruskorjauksessa (hum2)	10 779	8 064	2 677	-5 387	-66,8 %
Huoneala/asukas	3,40	3,33	3,12	-0,21	-6,3 %
Henkilöstömäärä, vakituinen	22	26	27	1,0	3,8 %
Mittarit					
Toimintakate-%	43,8	42,3	41,9	-0,40	-1,0 %
Ulkoa tulevien vuokratuottojen osuus, %	7,6	8,0	4,3	-3,70	-46,3 %
Tila- ja kiinteistöpalvelut, €/hum2/kk	6,07	6,09	6,12	0,03	0,5 %
Kokonaisenergian ominaiskulutus, kWh/m3	46,2	47,5	45,3	-2,20	-4,6 %
Vajaakäyttöaste, %	8,3	6,5	6,0	-0,50	-7,7 %

LIITTEET

Liite 1. Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Konsernihallinto				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Suositaan konsernin varainhankinnassa vihreää rahoitusta (vihreän rahoituksen kriteerien huomioiminen)	Nostettu uusi vihreä laina	Konsernissa 9 kpl vihreitä lainoja	Vihreän rahoituksen lisääminen	Talous ja omistajaohjaus
Hyvinvointisuunnitelma päivitetään vastaamaan hyvinvointikertomuksessa 2021–2024 esiin nostettuja ilmiöitä	Hyvinvointisuunnitelma 2027–2030	Ei päivitetty	Päivitetty suunnitelma hyväksytty valtuustossa	Strategia ja kehittäminen
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Kansainvälisten matkailijoiden yöpymisvuorokausien määrän kasvu Keski-Suomen matkailualueella (Visit Jyväskylä Regionin toiminta-alue)	Majoitustilastot /rekisteröity yöpyminen (Visitory)	102 k	110 k (n. +8%)	Visit Jyväskylä Region/ Susanne Rasmus
Hippoksen positiivinen kehittyminen jatkuu	Hipposkeskuksen rakentamisen käynnistyminen	Rakentamista ei ole aloitettu, lainvoimaiset päätökset Hipposkeskuksen rakentamiselle	Rakentaminen on käynnissä ja operointiyhtiö toiminnassa	Elinkeinopalvelut/ Ville Niskakangas, Ari Tolonen
Sijoittumispalveluilla edistetään aktiivisesti yritysten sijoittumista Jyväskylään	Sijoittumispäätöksen tehneiden yritysten lukumäärä, jotka ovat olleet sijoittumispalveluiden asiakkaita	Viisi sijoittumispäätöstä v. 2024	6-8 sijoittumispäätöstä	Yrityspalvelut/Risto Kovala
Elinvoimapalvelujen tavoite: Jyväskylän kaupungin ja korkeakoulujen muodostama innovaatioekosysteemi, joka kiihdyttää osallistuvien yritysten, kasvua, TKI-kehitystä ja kansainvälistymistä, ekosysteemityön painopistealueiden mukaisesti.	Yritysten TKI-investoinnit ja kehitystyö lisääntyvät, uusia avauksia kansainvälistymiseen ja vientiin, korkean osaamistason työpaikkojen syntyminen. Ekosysteemihankkeen 2025-	Tavoitteen toteutuminen selvitetään kysymällä hankkeen kuluessa ja sen jälkeen osallistujayrityksiltä hankkeen yksilöidyistä vaikutuksista yrityksen liiketoimintaan. Lähtötaso on tilanne, jossa näitä vaikutuksia ei ole vielä syntynyt.	Välittömät tavoitteet ekosysteemi-hankekaudella 2025-2027: 21 tuote- tai prosessi innovaatiota tekevää yritystä 11 päästövähennyksiä, energiatehokkuutta ja uusiutuvaa	Elinvoimapalvelut

	2027 välittömänä tavoitteena on: 21 tuote- tai prosessi innovaatiota tekevää yritystä, 11 päästövähennyksiä, energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa edistävää demonstraatiota. Lisätavoitteina 8 uutta liiketoimintaa aloittavaa yritystä ja uusia työpaikkoja		energiaa edistävää demonstraatiota. Lisätavoitteet: 8 uutta yritystä Uusia työpaikkoja	
Nuorten työllistyminen ja koulutuksiin ohjaaminen tehostuu	Ammattikoulutta mattomien alle 30-vuotiaiden määrä: -Nuorten työttömyyden nopea päättyminen (työhaun kesto) -Tiiviimpi ohjaamoyhteistyö : työllistymiseen ja koulutukseen liittyvien ohjausten asiointimäärä kasvaa	8/2025: ilman ammattikoulutusta alle 30-v: 2020 Työttömyyden kesto 42 vkoa	-1800 (n. -10%) -Työttömyyden ka. kesto 39 vkoa -Ohjaamon työllistymiseen tai koulutukseen liittyvät ohjausmäärät kasvavat +10 %	Työllisyyspalvelut / Hanna Lähteelä
Työnantajapalvelut/ Rekrytointipalvelut: palvelujen tunnettavuus ja käytettävyys lisääntyy	Palveluiden käyttömäärä Kuinka moni työllisyysalueen yritys käyttää palveluja (palkkatuki, työkokeilu, soitot, ehdokashakupaidat, palvelut jne.)	Esittelyt 2024: 1214, eri paikat 159 (kk-luku) Jyväskylä-Muurame: 2025: eri paikat 22, esittelyt 105	-Palveluiden käyttömäärä kasvavaa: - Ta-yhteydenotot +10% - Ta-käynnit +30% - Rekrytointipalvelut +10%	Yrityspalvelut/Risto Kovala Työnantajapalvelut/ Anna-Kaisa Räsänen
International House/Kansainväliset osaajat: kansainväliset osaajat ja työnhakija-asiakkaat työllistyvät alueen	Tilastoidaan ulkomaalaisten työnhakija-asiakkaiden työnhakujen	1-7/2025: Työllistymiseen, opintoihin ja yrittäjyyteen päätyneitä	-Työhaun päättyvät tavoitelluilla syillä määrällisesti + 10%	Koko toimiala

työmarkkinoille nykyistä paremmin	päättymiset ja päättymissyyt Tavoitellaan seuraavissa päättymissyissä kasvua: työllistyminen, opinnot, starttiraha sekä muu yrittäjyyteen päättävä työnhaku.	työnhakuja yhteensä 188. Asiakasmäärä 14.8: 2376		
Työttömyysaste kääntyy laskuun	Verrataan suhteessa suuriin kaupunkeihin: -tavoitteena suurten kaupunkien (11) keskiarvo tai mediaani	6/2025: Sijalla 10 Työttömyysaste 15,7 Suurten kaupunkien keskiarvo 14,2 Muurame 6/25 10,1%	Sija 6 tai suurten kaupunkien työttömyysasteen keskiarvo. Muurame: alle valtakunnallisen keskiarvon (6/2025: 9,9 %)	Koko toimiala/ työllisyyspalvelut/ Hanna Lähteelä

Kasvun ja oppimisen palvelut				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Varhaiskasvatus- ja esi- ja perusopetuspalvelut järjestetään kysynnän mukaisesti lähipalveluna ja lähikouluperiaatteen mukaisesti.	Palveluverkkosuunnitelma, investointiohjelma Lapsen ja oppilaan saama tuki lähipalveluna vahvistuu inklusiivisen periaatteen mukaisesti.	Perusopetuksessa oppilaskohtainen tuki toteutuu alle 50 %. Esiopetus toteutuu lähikouluperiaatteen mukaisesti.	Perusopetuksessa yli 50 % oppilaskohtaista tukea saavista oppilaista saa tuen lähikoulussaan.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Muuttunut tuen lainsäädäntö toteutuu esi- ja perusopetuksessa kunnallisissa ja yksityisissä palveluissa.	Esiopetuksessa ryhmäkohtaiset tukimuodot on kirjattu pedagogiseen suunnitelmaan (PESU). Perusopetuksessa toteutuu vähintään 0,122 / oppilas / koulu ryhmäkohtainen tuki.	Pedagogiseen suunnitelmaan kirjatut ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat käytössä. Lakisääteinen resursointi.	Lapsikohtaisen tuen tarve vähenee. Oppilaskohtaisen tuen tarve vähenee.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Yhtenäinen opinpolku (5–8-vuotiaat) laajenee kolmessa vaiheessa kaikkiin päiväkoteihin ja kouluihin.	Yhtenäinen opinpolku toteutuu muissakin yksiköissä kuin päiväkotikouluissa.	Yhtenäinen opinpolku toteutuu itsenäisissä päiväkotikouluissa.	Yhtenäinen opinpolku laajenee satelliittipäiväkotikouluihin.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueet
Koulupudokkaiden määrän väheneminen perusopetuksessa.	Yhä useampi saa päättötodistuksen.	32 oppilasta	25 oppilasta	Perusopetuksen palvelualue
Selvittämättömien koulupoissaolojen vähentäminen.	Huoltajien tiedottaminen poissaololuokituksista.	19 211 poissaolomerkintää	Poissaolomerkinnät vähenevät 5 %	Perusopetuksen palvelualue
Varmistamme oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteutumisen.	Jyväskyläläisten lasten ja nuorten oppimisen tuen ostopalveluiden määrä Valteri- koulu Onervassa.	44 jyväskyläläistä oppilasta	34 jyväskyläläistä oppilasta	Perusopetuksen palvelualue
Parannamme oppijoiden ja huoltajien osallisuutta ottamalla käyttöön DigiOne - palvelut kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön, opetuksen suunnitteluun ja arviointiin sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukeen.	Käyttäjämäärä	Käyttäjiä 0 %.	30 %	Perusopetuksen palvelualue

Mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin	Lautaslaskennan avulla saatava ruokailijamäärä (%)	80 %	90 %	Kylän Kattaus
Ruokalistan hiilijalanjäljen lähtötason määrittäminen vuoden 2026 aikana	Hiilidioksidiekvivalentti CO2-ekv	Määritellään vuoden 2026 aikana.	Määritellään vuoden 2026 aikana.	Kylän Kattaus
Ruokahävikin kokonaismäärän (lautas- ja tarjoiluhävikki ja keittiön biojäte) lähtötason selvittäminen vuoden 2026 aikana	Ruokahävikin kokonaismäärä kg (%)	Määritellään vuoden 2026 aikana.	Määritellään vuoden 2026 aikana.	Kylän Kattaus
Ehkäisevällä työllä alueellisessa ja koulunuorisotyössä tavoitetaan nuoria mahdollisimman laajasti eri alueilla.	Nuorisotyölliset kohtaamiskerrat (Huom. nuorisotyöllinen kohtaaminen ei ole sama kuin käyntikerta).	98 000	105 000	Nuorisopalveluiden palvelualue
Kohdennetun nuorisotyön asiakkuudessa olevien nuorten määrä palaa vuoden 2023 mukaiselle tasolle Ankkuri-hankkeen päätyttyä.	Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä.	700 (vuoden 2023 taso)	700	Nuorisopalveluiden palvelualue
Nuorten työpajatoimintaan osallistuvien nuorten määrä pysyy vuoden 2025 tasolla.	Työpajatoimintaan osallistuvien nuorten määrä.	360	360	Nuorisopalveluiden palvelualue
Tiivistynyt yhteistyö (mm. työllisyyspalvelut) lisää Ohjaamotoiminnan käyttökertoja.	Ohjaamon käyttökerrat.	6 500	7 000	Nuorisopalveluiden palvelualue

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/ vastuutaho
Liikkumishjelman liikuntapalvelujen vastuulla olevien kehittämistoimenpiteiden käynnistäminen	Käynnistettyjen toimenpiteiden määrä	24/63 käynnistetty	50/63 käynnistetty	Liikuntapalvelut
Liikuntainvestointien toteutuminen liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelman mukaisesti. Kärkihankkeina Harjun Stadionin peruskorjaus ja laajennus, Vaajakoskeen liikuntapuiston peruskorjauksen toinen vaihe sekä Huhtasuon taitoliikuntapuisto.	Vuoden 2026 investointiohjelman mukaisten hankkeiden toteuttaminen suunnitelman mukaisesti.	Puutteelliset ja peruskorjausku ntoiset olosuhteet.	Hankkeiden toteuttaminen liikuntaolosuhteid en kehittämissuunnitelman mukaisesti. Olosuhde korjattu/rakennet tu ja hanke toteutunut	Liikuntapalvelut
Taiteen perusopetuksen oppilasmäärä ei vähene	Taiteen perusopetuksen oppilasmäärä	1 335	1 340	Kulttuuripalvelut / kansalaisopisto
Palveluiden saavutettavuus digitaalisessa muodossa paranee	Finnassa julkaistujen objektien määrä	17 753 objektia (2024)	21 000 objektia	Kulttuuripalvelut / Museopalvelut
Lisätään ja monipuolistetaan lapsille ja nuorille suunnattuja kulttuurisisältöjä	1. Kaikkien yksiköiden tapahtumatoiminta lapsille ja nuorille (kävijämäärät) 2. Kaikkien yksiköiden kulttuurikasvatustoi minta lapsille ja nuorille (kävijämäärät)	1.14 530 (2024) 2. 36 552 (2024)	1. 18 000 2. 37 000	Kulttuurin palvelualue
Aalto2-museokeskus saavuttaa kävijämäärätavoitteensa	A2:n kävijämäärä	Kävijämäärä vuoden 2025 lopussa	55 000	Kulttuuripalvelut/ Keski-Suomen museo Alvar Aalto -museo
Edistetään Lyseokorttelin kulttuurikeskuksen suunnittelua yhteistyössä Tilapalvelun kanssa	Hankkeen edistyminen	Päätös hankkeen toteuttamisesta	Konseptityö ja sisältösuunnittelu käynnistetään	Kulttuuripalvelut/ kirjasto, museopalvelut, kansalaisopisto
Jyväskylän taidelaitokset ovat mukana Taidetestaajat-toiminnassa	1. Sinfonia tavoittaa 8-luokkalaiset taidetestaajat Keski-Suomen alueelta 2. Teatteri tavoittaa Jyväskylän 8-luokkalaiset taidetestaajat 3. Taidemuseo tavoittaa 8-luokkalaisia laajasti Keski-Suomen alueelta	1. 1 127 2. 1 360 3. 724	1. 1 200 2. 1 360 3. 1 200	Kulttuuripalvelut: Sinfonia, Kaupunginteatteri, Museopalvelut

Kaupunkirakennepalvelut				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Kankaan alueen vetovoimaisuuden vahvistaminen ja virkistyskäytön edistäminen.	Tourujoen kunnostus	Joen vesi johdettavissa uuteen uomaan.	Urakka on valmis.	Kadut ja puistot
Saavutettavuuden parantaminen VT4:n investointihankkeilla	Palokanorsi-hankkeen toteutus	Katusuunnitelmat valmiit ja suunnittelusopimus on allekirjoitettu.	Rakentamissuunnitelma on valmis ja toteuttamissopimus allekirjoitettu.	Kadut ja puistot
Linkki tulevaisuuteen – ohjelman uusiminen	Linkki tulevaisuuteen –ohjelman valmistelutilanne	Valmistelu on käynnissä.	Uusi ohjelma on hyväksytty seudun kunnanvaltuustoissa.	Kaupunki-suunnittelu
Yleiskaavan uudistaminen	Yleiskaavan uudistamisen valmistelutilanne	Yleiskaavan luonnos 2 on valmisteilla.	Yleiskaavaehdotus on asetettu nähtäville.	Kaupunki-suunnittelu
Resurssiviisas Jyväskylä - ohjelman päivittäminen	Ohjelman valmistelutilanne	Valmistelu on käynnissä.	Ohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa.	Rakentaminen ja ympäristö/resurssiviisaus

Tilapalvelu -liikelaitos				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho
Luovutaan öljylämmityskohteista joko luopumalla kohteesta tai korvaamalla öljylämmitys kestävämmällä lämmitysmuodolla	öljylämmityskohteiden määrä (kpl)	4 kpl (vuoden lopun 2025 ennakoitu tilanne)	3 kpl 1/vuosi	Tilapalvelu-liikelaitos
Toimitilojen vajaakäyttö pienenee	tyhjien tilojen suhde kaikkiin hallinnassa oleviin tiloihin (%)	8,3 % (2024 toteuma)	6,0 %	Tilapalvelu-liikelaitos
Sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väistötilat	sisäilmasto-ongelmien vuoksi käytössä olevat väistötilat (m2)	0 m² (2024 toteuma)	0 m²	Tilapalvelu-liikelaitos
JETS:iin liittyvä tavoite: kaudella 2026-2035 tehostetaan 10 % vuotuisesta energiankäytöstä + välitavoite 6 % vuodelle 2030.	Kokonaisenergian ominaiskulutus kWh/m3	46,2 kWh/m3 (2024 toteuma)	45,3 kWh/m3	Tilapalvelu-liikelaitos

Liite 2. Konsernin tytäryhteisöjen laskelmat

Kaupunkikonsernin 9 keskeisimmän tytäryhteisön tunnusluvut

Jyväskylän kaupunkikonsernin keskeisimmät 9 tytäryhteisöä

1000 euroa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
+ Liikevaihto	327 924	324 039	400 584	460 074	388 373	394 458	399 379	399 602
- Henkilöstökulut	-65 579	-67 472	-71 780	-78 937	-81 966	-80 245	-85 344	-87 475
- Palveluostot	-84 935	-84 571	-93 846	-102 363	-100 116	-103 975	-101 973	-100 991
- Poistot	-53 110	-56 508	-58 005	-59 002	-60 642	-62 296	-61 769	-63 600
- Korkokulut	-18 990	-18 200	-14 250	-13 989	-19 385	-24 900	-21 574	-21 904
- Varausten muutos	0	0	0	0	0	0	0	0
+/- Muut erät	-87 968	-88 516	-139 567	-142 219	-78 200	-106 226	-117 354	-118 015
=Tulos	17 342	8 773	23 135	63 564	48 064	16 817	11 365	7 617
 =Rahoitustulos	70 452	65 281	81 140	122 566	108 706	79 113	73 134	71 217
- Verot	-3 075	-1 434	-5 792	-11 380	-9 367	-2 078	-1 662	-1 209
- Osingot	-6 328	-6 589	-7 000	-2 971	-5 971	-12 657	-12 657	-10 357
+ Pääomarahoitus	0	0	10 112	14 900	1 367	828	0	0
- Investoinnit	-70 116	-56 257	-156 638	-90 760	-44 826	-53 121	-101 912	-76 787
- Lainojen lyhennys	-36 361	-28 950	-81 577	-83 241	-126 954	-38 145	-136 231	-149 082
=Rahoitusjäämä	-45 428	-27 950	-159 755	-50 886	-77 045	-26 061	-179 328	-166 218
+ Lainojen lisäys	26 782	44 013	131 214	57 801	88 662	26 704	148 678	175 513
=Tpo muutos	-18 646	16 064	-28 541	6 915	11 617	644	-30 650	9 295
 Lainojen muutos	-9 579	15 063	49 637	-25 440	-38 292	-11 441	12 447	26 431
 Henkilöstö lkm	1 006	1 030	1 071	1 163	1 182	1 154	1 153	1 162
Liikevaihto/henkilö	326	315	374	396	329	342	346	344
Henk.kust/henkilö	-65	-66	-67	-68	-69	-70	-74	-75
 Oma pääoma	274 359	276 296	276 691	325 321	357 666	359 506	354 193	349 971
Lainakanta	763 470	778 731	825 837	795 047	757 709	746 268	758 715	785 146
Omavaraisuus	26,4 %	26,2 %	25,1 %	29,0 %	32,1 %	32,5 %	31,8 %	30,8 %
Sipon tuotto	3,5 %	2,6 %	3,4 %	6,9 %	6,0 %	3,8 %	3,0 %	2,6 %
 Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa:	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
Myynti emolle	7 582	7 548	7 515	8 200	4 260	5 671	4 262	3 803
Myynti kons.yhtiöille	15 263	16 520	16 372	9 530	9 504	9 873	10 587	10 787
Avustus emolta	700	700	700	0	0	0	0	0
Osakepääoma emolta	32 771	32 771	30 983	30 983	30 949	30 949	30 949	30 949
SVOP sijoitus emolta	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094	119 271	119 271
Pääomalainat emolta	5 046	5 046	5 046	0	0	0	0	0
Lainat emolta	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	153 177	150 000	150 000
Takaukset emolta	433 430	408 713	257 636	245 620	236 887	224 879	206 731	193 440
Kassalainat emolle	67 427	82 504	128 415	114 981	102 266	73 374	68 521	57 154
Korot emolle	8 865	8 865	6 120	6 120	6 120	8 485	6 806	6 450
Emoyhtiön voittovarot	70 996	68 281	87 785	126 159	146 347	141 588	137 362	133 413
Osingot emolle	5 950	6 300	6 800	2 800	5 800	12 400	12 400	9 600
Asuintalovaraus	59 305	62 351	61 598	64 411	67 849	70 022	68 701	72 709
Sijoitusvarallisuus	10 742	11 126	25 797	24 577	26 351	26 728	26 800	27 100
Poistot/sipo	5,1 %	5,4 %	5,3 %	5,3 %	5,4 %	5,6 %	5,6 %	5,6 %
Korot/lainakanta	2,5 %	2,4 %	1,8 %	1,7 %	2,5 %	3,3 %	2,9 %	2,8 %
Korot/liikevaihto	5,8 %	5,6 %	3,6 %	3,0 %	5,0 %	6,3 %	5,4 %	5,5 %

* Jyv Paviljonkisäätiö s:n luvut mukana TP 2022 saakka

Taulukkotietojen selitteet

Liikevaihto: liikevaihto + liiketoiminnan muut tuotot

Omistusosuus: kaupungin omistusosuus + tytäryhtiöiden omistusosuus

Palveluostot: ulkopuoliset palvelut + tilavuokrat + leasingvuokrat

Korkokulut: yhtiön maksamat korot pankeille ja kaupungille

+/- Muut erät: muut tuotot ja kulut, varausten muutos yms.

Tulos: konsernin tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Rahoitustulos: tulos + poistot

Pääomarahoitus: osakepääoman korotus, pääomasijoitus

Investoinnit: bruttoinvestoinnit

Lainojen lyhennys: tilikaudella maksetut lainojen lyhennykset

Rahoitusjäämä: lainanotolla tai kassavaroilla rahoitettava osuus

Lainojen lisäys: rahoitusjäämän kattamiseksi otettujen lainojen lisäys

Tpo muutos: toimintapääoman muutos, joka rahoitetaan esim. kassavaroilla tai joka lisää kassavaroja

Oma pääoma: osakepääoma + rahastot + ylijäämät

Lainakanta: pankkilainat + pääomalainat + lainat kunnilta

Sijoituspääoma: oma pääoma + lainakanta

Omavaraisuus %: oma pääoma / (oma pääoma + lainakanta)

Sijoituspääoman tuotto-%: (tulos + korot) / sijoituspääoma

Voittovarot: Emoyhtiössä oleva vapaan oman pääoman määrä, jonka yhtiö voi enintään käyttää osinjakoon

Alva-yhtiöt Oy

Alva-yhtiöt Oy (konserni) 100 %

1000 euroa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
+ Liikevaihto	163 380	156 274	224 500	281 593	197 658	194 768	202 608	203 621
- Henkilöstökulut	-16 983	-16 781	-18 699	-17 691	-18 296	-17 981	-19 701	-19 900
- Palveluostot	-16 587	-16 868	-20 867	-29 015	-26 820	-24 155	-21 395	-21 589
- Poistot	-28 938	-29 303	-31 458	-35 452	-35 090	-35 917	-36 044	-38 377
- Korkokulut	-14 532	-13 681	-10 559	-8 153	-11 512	-16 055	-13 950	-14 109
+/- Muut erät	-80 647	-80 675	-129 324	-132 868	-69 718	-100 096	-114 378	-110 859
=Tulos	5 693	-1 034	13 593	58 414	36 222	564	-2 860	-1 213
=Rahoitustulos	34 631	28 269	45 051	93 866	71 312	36 481	33 184	37 164
- Verot	-1 258	-1	-3 880	-10 021	-7 844	112	0	0
- Osingot	-4 000	-4 000	-4 000	-2 000	-5 000	-10 000	-10 000	-6 000
+ Pääomarahoitus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-35 614	-25 034	-114 467	-29 845	-13 411	-51 025	-72 235	-43 000
- Lainojen lyhennys	-11 833	-8 807	-5 840	-32 300	-99 100	-13 244	-110 144	-123 100
=Rahoitusjäämä	-18 074	-9 573	-83 136	19 700	-54 043	-37 676	-159 195	-134 936
+ Lainojen lisäys	5 000	20 000	96 900	0	53 200	15 000	129 500	155 800
=Tpo muutos	-13 074	10 427	13 764	19 700	-843	-22 676	-29 695	20 864
Lainojen muutos	-6 833	11 193	91 060	-32 300	-45 900	1 756	19 356	32 700
Henkilöstö lkm	239	240	244	230	230	240	230	235
Liikevaihto/henkilö	684	651	920	1 224	859	812	881	866
Henk.kust/henkilö	-71	-70	-77	-77	-80	-75	-86	-85
oma pääoma	132 845	126 985	132 698	179 091	202 469	193 145	180 285	173 072
lainakanta	370 573	381 766	472 826	440 526	394 626	396 382	415 738	448 438
omavaraisuus	26,4 %	25,0 %	21,9 %	28,9 %	33,9 %	32,8 %	30,2 %	27,8 %
sipon tuotto	4,0 %	2,5 %	4,0 %	10,7 %	8,0 %	2,8 %	1,9 %	2,1 %
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa:	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
myynti emolle								
myynti kons.yhtiöille								
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	10 258	10 258	10 258	10 258	10 258	10 258	10 258	10 258
svop sijoitus emolta	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094	116 094
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
takaukset emolta	122 743	100 400	0	0	0	0	0	0
kassalainat emolle	17 393	23 209	63 969	70 837	40 975	17 301	14 074	14 074
korot emolle	8 865	8 865	6 120	6 120	6 120	8 485	6 806	6 450
emoyhtiön voittovarot	20 976	17 487	28 481	67 441	81 703	67 486	54 626	47 413
osingot emolle	4 000	4 000	4 000	2 000	5 000	10 000	10 000	6 000
poistot/sipo	5,7 %	5,8 %	5,2 %	5,7 %	5,9 %	6,1 %	6,0 %	6,2 %
korot/lainakanta	3,9 %	3,6 %	2,5 %	1,8 %	2,8 %	4,1 %	3,4 %	3,3 %
korot/liikevaihto	8,9 %	8,8 %	4,7 %	2,9 %	5,8 %	8,2 %	6,9 %	6,9 %

Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy

Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy (konserni) 90 %

1000 euroa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
+ Liikevaihto	59 825	61 941	65 496	74 059	79 442	80 633	83 600	86 108
- Henkilöstökulut	-41 961	-43 541	-45 399	-53 489	-55 460	-54 609	-57 800	-59 534
- Palveluostot	-17 930	-16 126	-17 410	-21 980	-22 436	-23 703	-24 000	-24 449
- Poistot	-953	-1 152	-1 437	-1 837	-1 820	-1 533	-1 700	-1 726
- Korkokulut	526	376	1 172	-1 426	1 781	2 164	1 000	801
+/- Muut erät	-4	-1	0	-1	1	0	100	0
=Tulos	-497	1 497	2 422	-4 674	1 508	2 952	1 200	1 200
=Rahoitustulos	456	2 649	3 859	-2 837	3 328	4 485	2 900	2 926
- Verot	0	0	0	0	0	-9	0	0
- Osingot	0	0	0	0	0	0	0	0
+ Pääomarahaus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-3 558	-2 192	-14 794	-2 946	-1 015	-1 286	-1 800	-2 100
- Lainojen lyhennys	0	0	0	0	0	0	0	0
=Rahoitusjäämä	-3 102	457	-10 935	-5 783	2 313	3 190	1 100	826
+ Lainojen lisäys								
=Tpo muutos	-3 102	457	-10 935	-5 783	2 313	3 190	1 100	826
Lainojen muutos	0	0	0	0	0	0	0	0
Henkilöstö lkm	656	669	700	807	820	790	800	808
Liikevaihto/henkilö	91	93	94	92	97	102	105	107
Henk.kust/henkilö	-64	-65	-65	-66	-68	-69	-72	-74
oma pääoma	31 186	32 683	35 090	30 416	31 924	34 867	36 067	37 267
lainakanta	0	0	0	0	0	0	0	0
omavaraisuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
sipon tuotto	-3,3 %	3,4 %	3,6 %	-10,7 %	-0,9 %	2,3 %	0,6 %	1,1 %
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
myynti emolle	68	57	100	64	24	18	30	30
myynti kons.yhtiöille	278	256	300	300	117	179	200	200
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	24	24	24	24	24	24	24	24
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
kassalainat emolle	12 810	17 841	14 537	11 278	12 799	11 780	11 500	11 000
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarot	26 971	29 168	31 590	26 928	28 436	31 379	32 579	33 779
osingot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
rahasto	4 189	3 489	3 489	3 489	3 489	3 469	3 449	3 429
sijoitusvarallisuus	10 742	11 126	25 797	24 577	26 351	26 728	26 800	27 100
poistot/sipo	3,1 %	3,5 %	4,1 %	6,0 %	5,7 %	4,4 %	4,7 %	4,6 %
ennakkovuokrat EF	8 572	7 725	0	0	0	0	0	0
muutos	-731	-847	-7 725	0	0	0	0	0

Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy

Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (konserni) 100 %

1000 euroa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
+ Liikevaihto	49 559	49 509	49 228	50 574	54 202	56 969	58 041	57 106
- Henkilöstökulut	-1 928	-2 004	-2 012	-2 121	-2 272	-2 262	-2 422	-2 606
- Palveluostot	-33 498	-32 921	-36 373	-35 354	-35 313	-39 147	-40 744	-39 494
- Poistot	-9 134	-11 519	-9 677	-9 583	-10 579	-10 141	-10 440	-9 282
- Korkokulut	-2 986	-2 913	-2 940	-2 585	-5 932	-6 758	-5 488	-4 931
+/- Muut erät	1 934	1 458	3 390	2 297	3 013	3 637	3 113	930
=Tulos	3 947	1 610	1 616	3 228	3 119	2 298	2 060	1 723
=Rahoitustulos	13 081	13 129	11 293	12 811	13 698	12 439	12 500	11 005
- Verot	0	0	0	0	0	0	0	0
- Osingot	0	0	0	0	0	-1 200	-900	-400
+ Pääomarahaus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-14 846	-10 035	-8 120	-24 949	-8 288	-7 910	-7 299	-13 336
- Lainojen lyhennys	-12 402	-8 671	-10 371	-29 222	-14 246	-13 209	-11 020	-11 046
=Rahoitusjäämä	-14 167	-5 577	-7 198	-41 360	-8 836	-9 880	-6 719	-13 777
+ Lainojen lisäys	7 199	9 282	17 337	39 676	15 862	3 504	10 478	5 413
=Tpo muutos	-6 968	3 705	10 139	-1 684	7 026	-6 376	3 759	-8 364
Lainojen muutos	-5 203	611	6 966	10 454	1 616	-9 705	-542	-5 633
Henkilöstö lkm	36	38	37	38	39	39	41	42
Liikevaihto/henkilö	1 377	1 303	1 330	1 331	1 390	1 461	1 416	1 360
Henk.kust/henkilö	-54	-53	-54	-56	-58	-58	-59	-62
oma pääoma	48 289	49 288	51 054	53 721	56 348	57 118	58 014	59 064
lainakanta	200 198	201 007	207 972	215 906	217 522	207 817	207 275	200 879
omavaraisuus	19,4 %	19,7 %	19,7 %	19,9 %	20,6 %	21,6 %	21,9 %	22,7 %
sipon tuotto	2,8 %	1,8 %	1,8 %	2,2 %	3,3 %	3,4 %	2,8 %	2,6 %
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa:	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
myynti emolle (vuokrat emolta)	4 200	4 250	4 209	4 200	342	362	286	286
myynti kons.yhtiöille	0	0	0	0	0	0	0	0
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	1 385	1 385	1 385	1 385	1 385	1 385	1 385	1 385
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	149 078	145 141	148 012	142 485	129 682	119 610	109 576	99 145
kassalainat emolle	10 953	14 524	22 376	18 225	28 745	22 505	25 000	20 000
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarot	-504	-1 966	366	778	1 474	948	791	384
osingot emolle	0	0	0	0	0	1 200	900	400
asuintalovaraus	59 305	62 351	61 598	64 411	67 849	70 022	68 701	72 709
poistot/sipo	3,7 %	4,6 %	3,7 %	3,6 %	3,9 %	3,8 %	3,9 %	3,6 %
korot/lainakanta	1,5 %	1,5 %	1,4 %	1,2 %	2,7 %	3,2 %	2,6 %	2,4 %
korot/liikevaihto	6,0 %	5,9 %	6,0 %	5,1 %	10,9 %	11,9 %	9,5 %	8,6 %
emoyhtiön tilikauden tulos	-471	-1 462	2 332	412	693	677	743	356

* JVA:n emoyhtiö pyrkii tekemään nollatuloksen asuintalovarausten avulla.

Asuintalovarauskella JVA varautuu asuntojen tulevaan korjaustarpeeseen asuintalovarauksesta annetun lain mukaisesti.

Jykia Oy (konserni) 84,9 %

1000 euroa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
+ Liikevaihto	6 016	7 022	8 409	7 881	10 215	11 092	10 591	10 924
- Henkilöstökulut	-576	-573	-609	-593	-608	-584	-597	-621
- Palveluostot	-1 191	-1 316	-1 408	-1 331	-1 401	-1 286	-1 670	-1 806
- Poistot	-2 491	-2 831	-2 974	-3 091	-4 104	-3 889	-3 749	-4 480
- Korkokulut	-410	-388	-438	-509	-702	-842	-767	-1 214
+/- Muut erät	-72	-57	80	-465	-193	231	83	43
=Tulos	1 276	1 858	3 059	1 892	3 207	4 722	3 891	2 846
=Rahoitustulos	3 767	4 689	6 033	4 983	7 311	8 611	7 640	7 326
- Verot	-285	-480	-659	-538	-856	-1 109	-780	-569
- Osingot	-1 178	-589	0	-471	-471	-707	-707	-707
+ Pääomarahoituis	0	0	10 112	600	1 367	828	0	0
- Investoinnit	-7 498	-8 140	-17 884	-18 133	-1 860	-1 564	-15 600	-8 000
- Lainojen lyhennys	-1 871	-2 002	-9 704	-2 232	-3 462	-3 462	-3 462	-4 022
=Rahoitusjäämä	-7 065	-6 523	-12 102	-15 791	2 029	2 597	-12 909	-5 972
+ Lainojen lisäys	6 936	5 064	14 477	10 125	0	0	8 400	3 800
=Tpo muutos	-129	-1 459	2 375	-5 666	2 029	2 597	-4 509	-2 172
Lainojen muutos	5 065	3 062	4 773	7 893	-3 462	-3 462	4 938	-222
Henkilöstö lkm	6	6	6	6	6	5	5	5
Liikevaihto/henkilö	1 003	1 170	1 402	1 314	1 703	2 218	2 118	2 185
Henk.kust/henkilö	-96	-96	-102	-99	-101	-117	-119	-124
oma pääoma	21 556	22 338	24 888	25 771	27 651	30 557	32 961	34 531
lainakanta	37 846	40 908	43 253	51 146	47 684	44 222	49 160	48 938
omavaraisuus	36,3 %	35,3 %	36,5 %	33,5 %	36,7 %	40,9 %	40,1 %	41,4 %
sipon tuotto	2,8 %	3,6 %	5,1 %	3,1 %	5,2 %	7,4 %	5,7 %	4,9 %
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
myynti emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
myynti kons.yhtiöille	0	0	0	0	0	0	0	0
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	12 361	12 361	12 361	12 361	12 361	12 361	12 361	12 361
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	28 949	27 399	25 848	24 312	22 791	21 271	19 749	18 227
kassalainat emolle	11 644	10 964	11 035	5 692	7 494	9 884	7 206	6 320
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarot	4 079	5 259	8 046	9 338	11 757	14 868	17 272	18 842
osingot emolle	1 000	500	0	400	400	600	600	600
poistot/sipo	4,2 %	4,5 %	4,4 %	4,0 %	5,4 %	5,2 %	4,6 %	5,4 %
korot/lainakanta	1,2 %	1,0 %	1,0 %	1,1 %	1,4 %	1,8 %	1,6 %	2,5 %
korot/liikevaihto	6,8 %	5,5 %	5,2 %	6,5 %	6,9 %	7,6 %	7,2 %	11,1 %

Mustankorkea Oy

Mustankorkea Oy 80,0 %

1000 euroa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
+ Liikevaihto	18 602	20 006	21 068	22 557	22 965	22 941	19 095	18 608
- Henkilöstökulut	-2 319	-2 768	-3 211	-3 307	-3 496	-2 967	-2 756	-2 777
- Palveluostot	-8 365	-9 412	-9 465	-9 367	-9 417	-9 872	-9 258	-9 389
- Poistot	-1 186	-1 324	-2 177	-2 153	-2 212	-3 023	-2 025	-1 852
- Korkokulut	-48	-54	-50	-57	-179	-32	-62	0
+/- Muut erät	-4 569	-5 337	-5 089	-5 993	-6 257	-6 289	-1 034	-3 573
=Tulos	2 115	1 111	1 076	1 680	1 404	758	3 960	1 017
=Rahoitustulos	3 301	2 435	3 253	3 833	3 616	3 781	5 985	2 869
- Verot	-502	-199	-32	-47	-212	-187	-352	-203
- Osingot	-1 000	-1 000	-1 000	-500	-500	-750	-750	-3 250
+ Pääomarahaus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-2 534	-1 239	-217	-2 459	-896	-1 128	-1 500	-2 009
- Lainojen lyhennys	-379	-391	-779	-215	-918	-2 609	-1 355	0
=Rahoitusjäämä	-1 114	-394	1 225	612	1 090	-893	2 028	-2 593
+ Lainojen lisäys	2 000	0	0	0	0	0	0	0
=Tpo muutos	886	-394	1 225	612	1 090	-893	2 028	-2 593
Lainojen muutos	1 621	-391	-779	-215	-918	-2 609	-1 355	0
Henkilöstö lkm	39	48	55	54	58	52	49	45
Liikevaihto/henkilö	477	417	383	418	396	441	390	414
Henk.kust/henkilö	-59	-58	-58	-61	-60	-57	-56	-62
oma pääoma	9 475	12 033	11 997	13 083	13 748	13 569	11 155	8 719
lainakanta	6 363	5 972	5 193	5 111	5 478	2 869	0	0
omavaraisuus	59,8 %	66,8 %	69,8 %	71,9 %	71,5 %	82,5 %	100,0 %	100,0 %
sipon tuotto	13,7 %	6,5 %	6,6 %	9,5 %	8,2 %	4,8 %	36,1 %	11,7 %
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
myynti emolle	600	695	669	845	750	750	750	750
myynti kons.yhtiöille	900	1 552	1 735	1 639	1 750	1 750	1 750	1 750
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	673	673	673	673	673	673	673	673
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
kassalainat emolle	1 455	653	2 834	2 482	4 007	3 547	4 500	2 000
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarot	8 633	5 975	5 964	6 515	6 793	7 456	10 314	7 878
osingot emolle	800	800	800	400	400	600	600	2 600
poistot/sipo	7,5 %	7,4 %	12,7 %	11,8 %	11,5 %	18,4 %	18,2 %	21,2 %
korot/lainakanta	0,9 %	0,9 %	0,9 %	1,1 %	3,4 %	0,8 %	4,3 %	0,0 %
korot/liikevaihto	0,3 %	0,3 %	0,2 %	0,3 %	0,8 %	0,1 %	0,3 %	0,0 %

Jyvä-Parkki Oy

Jyvä-Parkki Oy (konserni) 100 %

1000 euroa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
+ Liikevaihto	10 969	9 233	11 126	10 310	11 256	14 283	11 940	10 176
- Henkilöstökulut	-777	-739	-798	-611	-684	-723	-910	-843
- Palveluostot	-301	-61	-18	-28	-75	-22	-20	0
- Poistot	-3 388	-3 279	-2 921	-2 819	-3 215	-3 732	-3 987	-3 989
- Korkokulut	-402	-375	-355	-356	-1 093	-1 696	-1 033	-1 354
+/- Muut erät	-3 662	-3 216	-3 321	-3 643	-3 677	-3 457	-3 140	-2 855
=Tulos	2 439	1 563	3 713	2 853	2 512	4 653	2 850	1 135
=Rahoitustulos	5 827	4 842	6 634	5 672	5 727	8 385	6 837	5 124
- Verot	-549	-315	-783	-642	-455	-709	-400	-250
- Osingot	-150	-1000	0	0	0	0	-300	0
+ Pääomarahaus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	4 123	-656	2 208	-7 654	-17 235	11 560	-2 650	-3 500
- Lainojen lyhennys	-4 334	-2 966	-5 368	-1 572	-5 572	-3 100	-2 232	-2 232
=Rahoitusjäämä	4 917	-95	2 691	-4 196	-17 535	16 136	1 255	-858
+ Lainojen lisäys	0	0	0	4 000	19 600	8 000	0	0
=Tpo muutos	4 917	-95	2 691	-196	2 065	24 136	1 255	-858
Lainojen muutos	-4 334	-2 966	-5 368	2 428	14 028	4 900	-2 232	-2 232
Henkilöstö lkm	13	13	12	11	12	12	12	11
Liikevaihto/henkilö	844	710	927	937	938	1 190	995	925
Henk.kust/henkilö	-60	-57	-67	-56	-57	-60	-76	-77
oma pääoma	11 787	12 019	14 977	17 618	19 675	23 619	25 769	26 654
lainakanta	24 865	21 899	16 494	18 959	32 656	37 556	35 324	33 092
omavaraisuus	32,2 %	35,4 %	47,6 %	48,2 %	37,6 %	38,6 %	42,2 %	44,6 %
sipon tuotto	7,8 %	5,7 %	12,9 %	8,8 %	6,9 %	10,4 %	6,4 %	4,2 %
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
myynti emolle	168	87	78	117	51	27	50	50
myynti kons.yhtiöille	290	300	261	256	137	145	150	150
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	4 137	4 137	4 137	4 137	4 137	4 137	4 137	4 137
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	22 242	21 458	16 126	18 592	27 657	32 556	30 324	28 092
kassalainat emolle	6 619	7 272	7 650	2 645	5 091	5 570	3 500	1 000
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarot	5 761	5 978	9 460	11 987	13 736	16 289	18 439	19 324
osingot emolle	150	1 000	0	0	0	0	300	0
poistot/sipo	9,2 %	9,7 %	9,3 %	7,7 %	6,1 %	6,1 %	6,5 %	6,7 %
korot/lainakanta	1,5 %	1,6 %	1,8 %	2,0 %	4,2 %	4,8 %	2,8 %	4,0 %
korot/liikevaihto	3,7 %	4,1 %	3,2 %	3,5 %	9,7 %	11,9 %	8,7 %	13,3 %
saadut ennakot	11 679	12 725	11 822	9 861	8 144	6 047	3 950	2 588
ennakoiden muutos	-1 827	1 046	-903	-1 961	-1 717	-2 097	-2 097	-2 097

Education Facilities Oy

Education Facilities Oy (konserni) 100 %

1000 euroa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
+ Liikevaihto	10 419	10 430	11 476	3 697	3 795	3 702	3 637	3 829
- Henkilöstökulut	-34	-50	-47	-39	-36	-41	-35	-36
- Palveluostot	-3 339	-3 550	-4 388	-1 744	-1 224	-1 470	-1 191	-1 220
- Poistot	-3 752	-3 799	-4 209	-1 441	-1 362	-1 297	-1 237	-1 177
- Korkokulut	-589	-646	-594	-390	-932	-925	-533	-513
+/- Muut erät	-336	-217	-82	-111	-63	901	-489	38
=Tulos	2 369	2 168	2 156	-28	178	870	152	921
=Rahoitustulos	6 121	5 967	6 365	1 413	1 540	2 167	1 389	2 098
- Verot	-481	-439	-438	-52	0	-176	-130	-187
- Osingot	0	0	-2 000	0	0	0	0	0
+ Pääomarahaus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-8 120	-7 879	-992	0	0	0	0	0
- Lainojen lyhennys	-3 743	-3 999	-47 720	-1 087	-1 087	-1 087	-2 120	-1 120
=Rahoitusjäämä	-6 223	-6 350	-44 785	274	453	904	-861	791
+ Lainojen lisäys	5 647	9 667	0	0	0	0	0	0
=Tpo muutos	-576	3 317	-44 785	274	453	904	-861	791
Lainojen muutos	1 904	5 668	-47 720	-1 087	-1 087	-1 087	-2 120	-1 120
Henkilöstö lkm	1	1	1	1	1	1	1	1
Liikevaihto/henkilö	10 419	10 430	11 476	3 697	3 795	3 702	3 637	3 829
Henk.kust/henkilö	-34	-50	-47	-39	-36	-41	-35	-36
oma pääoma	15 827	17 556	7 093	6 608	7 200	7 894	7 916	8 650
lainakanta	74 135	79 803	32 083	27 996	26 909	25 822	23 702	22 582
omavaraisuus	17,6 %	18,0 %	18,1 %	19,1 %	21,1 %	23,4 %	25,0 %	27,7 %
sipon tuotto	3,3 %	2,9 %	7,0 %	1,0 %	3,3 %	5,3 %	2,2 %	4,6 %
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
myynti emolle	1 937	1 899	1 899	2 414	2 450	2 488	2 503	2 687
myynti kons.yhtiöille	7 390	7 634	7 634	767	825	705	852	858
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	2 932	2 932	1 143	1 143	1 143	1 143	1 143	1 143
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	74 135	79 803	32 083	27 996	26 909	25 822	23 702	22 582
kassalainat emolle	3 979	6 228	3 585	2 889	2 499	2 494	2 321	2 340
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarot	5 303	6 603	4 236	3 707	3 922	4 110	4 132	4 866
osingot emolle	0	0	2 000	0	0	0	0	0
poistot/sipo	4,2 %	3,9 %	10,7 %	4,2 %	4,0 %	3,8 %	3,9 %	3,8 %
korot/lainakanta	0,8 %	0,8 %	1,1 %	1,3 %	3,4 %	3,5 %	2,2 %	2,2 %
korot/liikevaihto	5,7 %	6,2 %	5,2 %	10,5 %	24,6 %	25,0 %	14,7 %	13,4 %
saadut ennakot	8 574	7 818	0	0	0	0	0	0
ennakoiden muutos	-729	-756	-7 818	0	0	0	0	0

Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy

Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy 87 %

1000 euroa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
+ Liikevaihto	7 415	7 867	7 539	7 687	7 859	8 419	8 961	9 230
- Henkilöstökulut	-971	-985	-972	-1 060	-1 098	-1 059	-1 100	-1 152
- Palveluostot	-2 316	-2 946	-2 670	-2 494	-2 549	-2 484	-2 935	-3 038
- Poistot	-2 592	-2 482	-2 367	-2 296	-2 238	-2 734	-2 587	-2 717
- Korkokulut	-411	-396	-377	-399	-606	-643	-641	-584
+/- Muut erät	-1 125	-1 058	-1 153	-1 438	-1 368	-1 499	-1 698	-1 739
=Tulos	0	0	0	0	0	0	0	0
=Rahoitustulos	2 592	2 482	2 367	2 296	2 238	2 734	2 587	2 717
- Verot	0	0	0	0	0	0	0	0
- Osingot	0	0	0	0	0	0	0	0
+ Pääomarahoituis	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	-1 919	-1 082	-2 372	-4 774	-2 121	-1 768	-828	-4 842
- Lainojen lyhennys	-1 072	-1 470	-1 469	-1 469	-2 569	-1 434	-1 398	-7 562
=Rahoitusjäämä	-399	-70	-1 474	-3 947	-2 452	-468	361	-9 687
+ Lainojen lisäys	0	0	2 500	4 000	0	200	300	10 500
=Tpo muutos	-399	-70	1 026	53	-2 452	-268	661	813
Lainojen muutos	-1 072	-1 470	1 031	2 531	-2 569	-1 234	-1 098	2 938
Henkilöstö lkm	16	15	16	16	16	15	15	15
Liikevaihto/henkilö	463	524	471	480	491	561	597	615
Henk.kust/henkilö	-61	-66	-61	-66	-69	-71	-73	-77
oma pääoma	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783	1 783
lainakanta	28 811	27 341	28 372	30 903	28 334	27 100	26 002	28 940
omavaraisuus	5,8 %	6,1 %	5,9 %	5,5 %	5,9 %	6,2 %	6,4 %	5,8 %
sipon tuotto	1,3 %	1,4 %	1,3 %	1,2 %	2,0 %	2,2 %	2,3 %	1,9 %
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
myynti emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
myynti kons.yhtiöille	6 309	6 695	6 359	6 485	6 675	7 094	7 635	7 829
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	168	168	168	168	168	168	168	168
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
takaukset emolta	25 096	23 809	25 022	27 735	25 348	24 296	23 380	25 394
kassalainat emolle	1 962	1 366	1 401	486	556	166	320	320
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarot	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
osingot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
rahastot	1 591	1 591	1 591	1 591	1 591	1 591	1 591	1 591
poistot/sipo	8,5 %	8,5 %	7,8 %	7,0 %	7,4 %	9,5 %	9,3 %	8,8 %
korot/lainakanta	1,4 %	1,4 %	1,4 %	1,3 %	2,0 %	2,3 %	2,4 %	2,1 %
korot/liikevaihto	5,5 %	5,0 %	5,0 %	5,2 %	7,7 %	7,6 %	7,2 %	6,3 %

Jyväskylän Jäähalli Oy

Jyväskylän Jäähalli Oy 100,0 %

1000 euroa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
+ Liikevaihto	688	699	682	680	981	1651	906	0
- Henkilöstökulut	-15	-16	-16	-13	-16	-19	-23	-6
- Palveluostot	-581	-641	-630	-716	-881	-1836	-760	-6
- Poistot	-8	-34	-76	0	-22	-30	0	0
- Korkokulut	-28	-23	-23	-68	-210	-113	-100	0
+/- Muut erät	-56	15	-4 437	1	62	347	89	0
=Tulos	0	0	-4 500	-116	-86	0	112	-12
=Rahoitustulos	8	34	-4 424	-116	-64	30	112	-12
- Verot	0	0	0	0	0	0	0	0
- Osingot	0	0	0	0	0	0	0	0
+ Pääomarahaus	0	0	0	0	0	0	0	0
- Investoinnit	0	0	0	0	0	0	0	0
- Lainojen lyhennys	-31	0	0	0	0	0	-4 500	0
=Rahoitusjäämä	-23	34	-4 424	-116	-64	30	-4 388	-12
+ Lainojen lisäys	0	0	0	0	0	0	0	0
=Tpo muutos	-23	34	-4 424	-116	-64	30	-4 388	-12
Lainojen muutos	-31	0	0	0	0	0	-4 500	0
Henkilöstö lkm	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikevaihto/henkilö								
Henk.kust/henkilö								
oma pääoma	1 570	1 570	-2 930	-3 046	-3 132	-3 046	243	231
lainakanta	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	0	0
omavaraisuus	25,9 %	25,9 %	-186,6 %	-209,5 %	-228,9 %	-209,5 %	100,0 %	100,0 %
sipon tuotto	0,5 %	0,4 %	-285,1 %	-3,3 %	9,1 %	7,8 %	87,2 %	-5,2 %
Suhteet Jyväskylän kaupungin kanssa	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TPE 2025	TA 2026
myynti emolle (vastikkeet)	609	560	560	560	643	2026	643	0
myynti kons.yhtiöille (vastikkeet)	96	83	83	83	0	0	0	0
avustus emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
osakepääoma emolta	800	800	800	800	800	800	800	800
svop sijoitus emolta	0	0	0	0	0	0	3 177	3 177
pääomalainat emolta	0	0	0	0	0	0	0	0
lainat emolta	0	0	0	0	0	3 177	0	0
takaukset emolta	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	1 324	0	0
kassalainat emolle	132	107	193	105	100	127	100	100
korot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
emoyhtiön voittovarot	-230	-230	-4 730	-4 846	-4 846	-4 846	-4 734	-4 746
osingot emolle	0	0	0	0	0	0	0	0
rahastot	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350	1 350
poistot/sipo	0,1 %	0,6 %	4,8 %	0,0 %	1,6 %	2,1 %	0,0 %	0,0 %
korot/lainakanta	0,6 %	0,5 %	0,5 %	1,5 %	4,7 %	2,5 %	4,4 %	0,0 %
korot/liikevaihto	4,1 %	3,3 %	3,4 %	10,0 %	21,4 %	6,8 %	11,0 %	0,0 %